

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-03/23-09/31

URBROJ: 65-23-02

Zagreb, 2. svibnja 2023.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništava u 2022. godini*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 72. stavka 1. Zakona o državnom odvjetništvu ("Narodne novine", broj 67/18 i 21/22) dostavila Glavna državna odvjetnica Republike Hrvatske, aktom od 28. travnja 2023. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE
Gajeva 30a, Zagreb

Broj: DU-37/2023
Zagreb, 28. travnja 2023.
ZHŠ/MA

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6-7

Primljeno:	28-04-2023
Klasifikacijska oznaka	Ured. od.
04-03/23-09/37	65
Urudžbeni broj	Ured. od.
421-23-01	- 6A

Hs**NP*021-03/23-09/31*421-23-01**Hs

HRVATSKI SABOR
Ured predsjednika Hrvatskog sabora

n/r gosp. Gordana Jandrokovića,
predsjednika Hrvatskog sabora

Trg svetoga Marka 6-7
10 000 ZAGREB

PREDMET: Izvešće Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništava u 2022. godini

Poštovani gospodine Predsjedniče,

sukladno obvezi iz članka 72. stavka 1. Zakona o državnom odvjetništvu (Narodne novine, broj 67/2018 i 21/22), u prilogu Vam dostavljam primjerak Izvešća Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništava u 2022. godini na CD-mediju.

S poštovanjem,

Privitak:
- kao u tekstu

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE**

IZVJEŠĆE

**GLAVNOG DRŽAVNOG ODVJETNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
O RADU DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA**

u 2022. godini

Zagreb, travanj 2023.

Lektura: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

SADRŽAJ
IZVJEŠĆA GLAVNOGA DRŽAVNOG ODVJETNIKA RH

UVODNE NAPOMENE.....	8
I. PRIKAZ USTROJSTVA I RADA DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA ZA 2022. GODINU	9
1. Opći podatci o ustrojstvu državnoga odvjetništva i ljudskim potencijalima.....	9
1.1. Broj državnih odvjetništava na dan 31. prosinca 2022.	9
1.2. Brojno stanje kadrova u državnim odvjetništvima na dan 31. prosinca 2022.	10
1.3. Obrazovanje i stručno usavršavanje	12
2. Zbirni podatci o kretanju predmeta u državnim odvjetništvima i pokazatelji uspješnosti rada na predmetima	14
3. Pregled kretanja predmeta i indikatora uspješnosti po razinama državnih odvjetništava i vrsti predmeta	17
3.1. Opći pregled kretanja predmeta po razinama državnih odvjetništava	17
3.2. Pregled kretanja predmeta po godinama i po vrsti predmeta u državnom odvjetništvu	19
3.3. Pregled kretanja riješenih i neriješenih predmeta po godinama	22
4. Podatci o kretanju predmeta općinskih državnih odvjetništava	25
4.1. Opći pregled kretanja predmeta	25
4.2. Pregled kretanja predmeta za 2022. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta	27
4.3. Pregled kretanja predmeta na općinskim državnim odvjetništvima u 2022. godini – pojedinačno	28
5. Podatci o kretanju predmeta na županijskim državnim odvjetništvima	30
5.1. Opći pregled kretanja predmeta	30
5.2. Pregled kretanja predmeta za 2022. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta	31
5.3. Pregled kretanja predmeta županijskih državnih odvjetništava u 2022. godini – pojedinačno	32
6. Podatci o kretanju predmeta u Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranoga kriminaliteta (USKOK)	34
6.1. Opći pregled kretanja predmeta	34
6.2. Pregled kretanja predmeta za 2022. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta	35
7. Podatci o kretanju predmeta Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (DORH)	35
7.1. Opći pregled kretanja predmeta	36

7.2. Pregled kretanja predmeta za 2022. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta.....	38
II. REZULTATI RADA DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA ZA 2022. GODINU	39
8. Zbirni prikaz načina rješavanja kaznenih, građanskih i upravnih predmeta u 2022. godini za razdoblje od 2018. do 2022. godine	39
8.1. Zbirni prikaz rada i odluka u kaznenim i prekršajnim predmetima	39
8.1.1. Odluke povodom kaznene prijave.....	41
8.1.1.1. Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici.....	42
8.1.1.2. Odluke o kaznenoj prijavi nakon dovršenog istraživanja	43
8.1.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi.....	44
8.1.2.1. Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici	45
8.1.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja	45
8.1.4. Kaznene sankcije.....	49
8.1.4.1. Kaznene sankcije – maloljetnici.....	51
8.1.4.2. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja.....	52
8.1.5. Pregled radnji i ročišta u kaznenim predmetima	55
8.1.6. Žalbe i odluke sudova povodom žalbi (bez maloljetnika).....	55
8.2. Zbirni pregled odluka u građanskim i upravnim predmetima	57
8.2.1. Predmeti izvansudskog rješavanja sporova.....	59
8.2.1.1. Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku).....	59
8.2.2. Odluke državnih odvjetništava u parnicama pred općinskim i trgovačkim sudovima	67
8.2.3. Odluke sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo. 71	
8.2.4. Odluke u upravnim predmetima.....	73
8.2.5. Odluke u ostalim predmetima	73
9. Prikaz rada i odluka općinskih državnih odvjetništava	76
9.1. Prikaz rada i odluka u kaznenim i prekršajnim predmetima	76
9.1.1. Odluke povodom kaznene prijave.....	78
9.1.1.1. Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici.....	79
9.1.1.2. Odluke o kaznenim prijavama nakon dovršenog istraživanja	80
9.1.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi.....	81
9.1.2.1. Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici	82
9.1.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja	82
9.1.4. Kaznene sankcije.....	85
9.1.4.1. Kaznene sankcije – maloljetnici.....	88
9.1.4.2. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja.....	88
9.1.5. Pregled radnji i ročišta (općinskih državnih odvjetništava).....	90

9.1.6.	Žalbe i odluke sudova povodom žalbi.....	91
9.1.7.	Rad i odluke u prekršajnim predmetima	92
9.2.	Prikaz rada i odluka u građanskim i upravnim predmetima	94
9.2.1.	Predmeti izvansudskog rješavanja sporova.....	96
9.2.1.1.	Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku).....	96
9.2.2.	Odluke državnog odvjetništva u parnicama pred općinskim sudovima.. ..	105
9.2.3.	Odluke općinskih sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo	109
9.2.4.	Stečaj potrošača	111
9.2.5.	Odluke u izvanparničnim i zemljišnoknjižnim predmetima	112
9.2.6.	Odluke u ovršnim predmetima	113
9.2.7.	Odluke u upravnim predmetima	115
9.2.8.	Odluke u ostalim predmetima (adhezijski predmeti i pravna mišljenja).. ..	117
10.	Prikaz rada i odluka županijskih državnih odvjetništava	119
10.1.	Prikaz rada i odluka u kaznenim predmetima	119
10.1.1.	Odluke povodom kaznene prijave	121
10.1.1.1.	Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici.....	122
10.1.2.	Istrage i odluke po dovršenoj istrazi	122
10.1.2.1.	Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici	123
10.1.3.	Optuženja i odluke sudova povodom optuženja	124
10.1.4.	Kaznene sankcije	126
10.1.4.1.	Kaznene sankcije – maloljetnici.....	128
10.1.4.2.	Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja.....	128
10.1.5.	Pregled radnji i ročišta u kaznenim predmetima (županijska državna odvjetništva).....	129
10.1.6.	Žalbe i odluke sudova povodom žalbi.....	130
10.2.	Prikaz rada i odluka u građanskim i upravnim predmetima.....	131
10.2.1.	Predmeti izvansudskog rješavanja sporova	137
10.2.1.1.	Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku)	137
10.2.1.2.	Izdavanje tabularne isprave (članak 57. stavak 3. Zakona o zemljišnim knjigama)	147
10.2.2.	Odluke državnog odvjetništva u parnicama pred trgovačkim sudovima	148
10.2.3.	Odluke trgovačkih sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo	154

10.2.4.	Odluke u stečajnim i predstečajnim predmetima	156
10.2.4.1.	Predstečajni predmeti.....	161
10.2.5.	Odluke u upravnim sporovima	163
10.2.6.	Odluke u ostalim predmetima.....	165
11.	Prikaz rada i odluka Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK)	169
11.1.	Odluke povodom kaznene prijave.....	169
11.2.	Istrage i odluke po dovršenoj istrazi	170
11.2.1.	Trajanje istrage.....	171
11.3.	Optuženja i odluke sudova povodom optuženja.....	172
11.3.1.	Optužnice u radu Ureda	172
11.3.2.	Odluke pred optužnim vijećem	173
11.3.3.	Broj i vrste presuda.....	174
11.4.	Kaznene sankcije.....	176
11.4.1.	Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja	177
11.4.2.	Pregled radnji i ročišta	180
11.5.	Žalbe i odluke sudova povodom žalbi	180
11.6.	Poduzimanje posebnih dokaznih radnji.....	181
III.	IZVJEŠĆE O RADU NA POJEDINIM VRSTAMA PREDMETA I AKTUALNOJ PROBLEMATICI U 2022.	184
12.	Prikaz rada na pojedinim vrstama kaznenih predmeta iz nadležnosti kaznenih odjela i USKOK-a	184
12.1.	Kaznena djela ratnog zločina	184
12.2.	Kaznena djela počinjena iz mržnje i govor mržnje	186
12.3.	Kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma	189
12.4.	Kaznena djela vezana za zlouporabu droga	191
12.5.	Kazneno djelo nasilje u obitelji	193
12.6.	Kaznena djela protiv gospodarstva	194
12.7.	Kaznena djela organiziranog kriminaliteta.....	201
12.7.1.	Struktura kaznenih djela organiziranog kriminaliteta	204
12.7.2.	Struktura zločinačkih udruženja.....	204
12.8.	Koruptivna kaznena djela.....	206
12.8.1.	Kretanje i struktura kriminaliteta	206
12.8.2.	Struktura koruptivnih kaznenih djela.....	207
12.8.3.	Kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti.....	208

12.9.	Kaznena djela ratnog profiterstva i kaznena djela iz procesa pretvorbe i privatizacije	210
13.	Prikaz rada na pojedinim vrstama predmeta iz nadležnosti građansko-upravnih odjela	212
13.1.	Zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima pred inozemnim sudovima i tijelima.....	212
13.1.1.	Međunarodne arbitraže radi zaštite stranih ulaganja.....	213
13.1.1.1.	Prijateljsko rješavanje spora prije pokretanja arbitraže radi zaštite stranih ulaganja	213
13.1.1.2.	Zastupanje u arbitražnom postupku – uloga i postupanje DORH-a	214
13.1.1.3.	Troškovi arbitraža i sudskih postupaka pred stranim sudovima i tijelima	218
13.1.2.	Zastupanje pred stranim sudovima i tijelima.....	218
13.1.3.	Naplata novčanih tražbina Republike Hrvatske temeljem pravomoćnih i ovršnih sudskih odluka u građanskim i kaznenim stvarima s međunarodnim elementom	220
13.1.3.1.	Naplata tražbina u građanskim stvarima	220
13.1.3.2.	Naplata tražbina u kaznenim stvarima.....	221
13.2.	Rad na predmetima davanja pravnih mišljenja	222
13.2.1.	Pravna mišljenja po Zakonu o državnom odvjetništvu.....	223
13.2.2.	Pravna mišljenja po posebnim zakonima	225
14.	Rad na predmetima zaštite zakonitosti.....	227
14.1.	Zaštita zakonitosti u kaznenim predmetima	227
14.2.	Zaštita zakonitosti u prekršajnim predmetima	228
14.3.	Izvanredno preispitivanje pravomoćne presude u upravnom sporu	229
14.3.1.	Kretanje predmeta izvanrednog preispitivanja pravomoćnih presuda u upravnom sporu.....	229
15.	Međunarodna pravna pomoć i pravosudna suradnja u kaznenim	230
	predmetima	230
15.1.	Međunarodna pravna pomoć	232
15.2.	Pravosudna suradnja	234
15.3.	Suradnja putem EUROJUST-a i Europske pravosudne mreže (EJN). 236	
15.3.1.	Međunarodna suradnja.....	237
15.3.2.	Suradnja s Uredom zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava	238
15.4.	Suradnja na temelju Protokola/Memoranduma	240
15.5.	Suradnja s uredom Europskog javnog tužitelja – EPPO	240
16.	Nadzor nad radom i postupanjem nižih državnih odvjetništava	244
16.1.	Vrste nadzora.....	244

16.1.1.	Predmeti povodom pravnih lijekova	245
16.1.2.	Pregledi rada nižih državnih odvjetništava	246
16.1.3.	Predstavke i pritužbe	247
IV. IZVJEŠĆE O MATERIJALNIM I FINACIJSKIM UVJETIMA ZA RAD DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA TE STANJU I OPTEREĆENOSTI LJUDSKIH POTENCIJALA DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA		250
17.	Materijalni i finacijski uvjeti za rad državnog odvjetništva	250
17.1.	Smještaj i opremljenost prostora/procjena utjecaja nedostatka opreme i poslovnog prostora na učinkovit rad u 2022. godini	250
17.1.1.	Smještajni kapaciteti	250
17.1.2.	Službena vozila	253
17.1.3.	Oprema	254
17.2.	Odobrena finacijska sredstva za rad državnih odvjetništava	255
V. ZAKLJUČNO		257

DODATAK: Izvješće o radu Državnoodvjetničkog vijeća u 2022. godini

UVODNE NAPOMENE

Ustavom Republike Hrvatske, odredbom članka 121.a, državno je odvjetništvo definirano kao samostalno i neovisno pravosudno tijelo koje je ovlašteno i dužno progoniti počinitelje kaznenih i drugih kažnjivih djela, poduzimati pravne radnje radi zaštite imovinskih interesa Republike Hrvatske i podnositi pravna sredstva za zaštitu Ustava i prava. Ustanovljavanje, ustrojstvo, djelokrug i nadležnost državnog odvjetništva uređuju se zakonom.

Zakon o državnom odvjetništvu (Narodne novine, broj 67/2018, 21/22 – u daljnjem tekstu ZDO) odredbom članka 72. ZDO propisuje da Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske podnosi Hrvatskomu saboru izvješće o radu na kaznenim i prekršajnim predmetima, o predmetima u vezi sa zaštitom imovinskih interesa Republike Hrvatske, o predmetima u vezi sa zaštitom Ustava Republike Hrvatske i zakona, o organizaciji, materijalnim i financijskim uvjetima za rad državnoga odvjetništva te stanju i opterećenosti ljudskih potencijala državnoga odvjetništva. U godišnjem izvješću navode se pokazatelji učinkovitosti i kvalitete rada državnoga odvjetništva za kazneni odjel i građansko-upravni odjel na razini cijeloga sustava te posebno na razini Državnoga odvjetništva Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu DORH), županijskih državnih odvjetništava, općinskih državnih odvjetništava i posebnih državnih odvjetništava, kao i pokazatelji rada za svako pojedino državno odvjetništvo.

Ovo izvješće objedinjuje statističke podatke i omogućuje svim zainteresiranima uvid u rad državnih odvjetništava u Republici Hrvatskoj, u ukupan obim rada te po vrstama predmeta, na svim razinama – općinskoj, županijskoj i državnoj. Statistički pregled sadrži opće podatke o državnim odvjetništvima, brojno stanje zaposlenih dužnosnika, ali i službenika i namještenika, podatke o kretanju broja primljenih i riješenih predmeta.

U izvješću se prikazuje rad i kvaliteta rada državnih odvjetništava kroz kretanje indikatora učinkovitosti i kvalitete koje primjenjuje Komisija za učinkovitost pravosuđa Vijeća Europe, a na temelju kojih indikatora se, također, prati i rad i učinkovitost sudova. Prikaz rada na predmetima i pokazatelji učinkovitosti i kvalitete rada koji su prikazani u ovome izvješću temelje se na podacima informacijskog sustava državnog odvjetništva Case Tracking System (CTS).

Osim navedenih podataka, ovo izvješće prikazuje i rezultate rada državnoga odvjetništva kroz prikaz donesenih odluka, ali i odluka sudova u predmetima u kojima postupa, odnosno zastupa državno odvjetništvo te izvješće o radu po posebnim tematskim područjima i aktualnoj problematici (kaznena djela ratnoga zločina, kaznena djela počinjena iz mržnje i govor mržnje, kaznena djela organiziranoga kriminaliteta i korupcije, međunarodne arbitraže, pravna mišljenja i dr.) za koje je ocijenjeno da su od osobitoga značenja za Republiku Hrvatsku.

Kako je od 1. siječnja 2023. euro postao službena valuta u Republici Hrvatskoj, u pisanome dijelu izvješća novčani iznosi izraženi u kunama preračunati su u euro, a prema tečaju određenom Zakonom o uvođenju eura kao službene valute (Narodne novine 57/2022).

I. PRIKAZ USTROJSTVA I RADA DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA ZA 2022. GODINU

1. Opći podatci o ustrojstvu državnoga odvjetništva i ljudskim potencijalima

1.1. Broj državnih odvjetništava na dan 31. prosinca 2022.

Broj državnih odvjetništava

Državno odvjetništvo	Broj
Općinska državna odvjetništva (ODO)	26
Županijska državna odvjetništva (ŽDO)	15
USKOK	1
DORH	1
UKUPNO	43

U Republici Hrvatskoj su na dan 31. prosinca 2021. bila ustanovljena 42 državna odvjetništva, dok su od 1. ožujka 2022. ustanovljena 43 državna odvjetništva.

Naime, stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o područjima i sjedištima državnih odvjetništava (Narodne novine broj 21/2022. od 16. veljače 2022.), koji zakon je stupio na snagu 1. ožujka 2022., dotadašnje Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu razdvojilo se na dva državna odvjetništva, i to Općinsko kazneno državno odvjetništvo u Zagrebu, koje je nadležno za postupanje u kaznenim predmetima, i Općinsko građansko državno odvjetništvo u Zagrebu, koje je nadležno za postupanje u građanskim i upravnim predmetima. Sva ostala državna odvjetništva, osim Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranoga kriminaliteta, nadležna su za postupanje u kaznenim i građanskim i upravnim predmetima.

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranoga kriminaliteta ustanovljen je kao posebno državno odvjetništvo specijalizirano za rad na određenoj vrsti kaznenih djela te je nadležno za područje cijele Republike Hrvatske.

Gore navedenom zakonodavnom izmjenom državnoodvjetničkoj organizaciji još uvijek nije u potpunosti omogućeno praćenje ustroja organizacije sudova u Republici Hrvatskoj, jer usprkos činjenici što je još 1. siječnja 2021. započeo s radom Visoki kazneni sud Republike Hrvatske te usprkos činjenici da Državno odvjetništvo Republike Hrvatske počevši od 2019. godine neprekidno ukazuje nadležnom ministarstvu na potrebu osnivanja Visokog državnog odvjetništva, s čim u vezi su dostavljeni konkretni i obrazloženi prijedlozi izmjena Zakona o državnom odvjetništvu i Zakona o državnoodvjetničkom vijeću, argumentirani, višekratno ponavljani prijedlozi državnoga odvjetništva prema kojima ustrojstvo i nadležnost državnih odvjetništava mora pratiti ustrojstvo organizacije sudova u Republici Hrvatskoj, nisu rezultirali potrebnim i očekivanim zakonodavnim izmjenama te Visoko državno odvjetništvo još uvijek nije osnovano.

1.2. Brojno stanje kadrova u državnim odvjetništvima na dan 31. prosinca 2022.

Brojno stanje i struktura kadrova u državnim odvjetništvima

Državno odvjetništvo	Pravosudni dužnosnici		Savjetnici i stručni suradnici		Vježbenici		Službenici		Namještenici		Sveukupno	
	Žena	Ukupno	Žena	Ukupno	Žena	Ukupno	Žena	Ukupno	Žena	Ukupno	Žena	Ukupno
ODO	304	419	105	136	13	17	551	584	43	71	1016	1227
ŽDO	103	164	24	33			206	229	22	45	355	471
USKOK	21	31	15	20			30	34	5	8	71	93
DORH	19	26	6	7			33	34	10	13	68	80
Ukupno	447	640	150	196	13	17	820	881	80	137	1510	1871

U svim državnim odvjetništvima na kraju 2022. bila je zaposlena ukupno 1871 osoba, što je 17 zaposlenika više nego 2021. godine.

Državnoodvjetničku dužnost u svim državnim odvjetništvima 31. prosinca 2022. obnašalo je 640 državnih odvjetnika i njihovih zamjenika, odnosno 6 dužnosnika više nego 2021. godine. Pri tome treba istaknuti da je važećom sistematizacijom predviđeno da državnoodvjetničku dužnost na svim razinama obnašaju 43 državna odvjetnika, koja su radna mjesta bila popunjena. Sistematizacijom je predviđeno 778 radnih mjesta zamjenika državnih odvjetnika, od kojeg je broja bilo popunjeno 597 mjesta zamjenika (76,7 %), dok je 181 zamjениčko mjesto ili 23,3 % bilo nepopunjeno.

Tijekom 2022. godine od 32 sistematizirana radna mjesta zamjenika Glavnog državnog odvjetnika bilo je popunjeno 25 mjesta zamjenika. U Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske zaposlena su dva nova zamjenika, i to u građansko-upravni odjel, dok se duže vrijeme upražnjena zamjениčka mjesta u kaznenom odjelu nisu popunjavala, i to zbog očekivanog osnivanja Visokoga državnog odvjetništva, koje još nije osnovano, a što bi svakako imalo utjecaja na broj zamjenika koje je nužno zaposliti u najvišem državnom odvjetništvu.

Prema spolnoj strukturi državnoodvjetničkih dužnosnika 69,84 % čine žene. Žene čine 80,71 % svih zaposlenih osoba u državnim odvjetništvima.

Struktura zaposlenih službenika i namještenika

Državno odvjetništvo	Ukupno	Savjetnici i stručni suradnici		Vježbenici		Službenici		Namještenici	
		Broj zaposlenih	Udio (%)	Broj zaposlenih	Udio (%)	Broj zaposlenih	Udio (%)	Broj zaposlenih	Udio (%)
ODO	808	136	16,83%	17	2,10%	584	72,28%	71	8,79%
ŽDO	307	33	10,75%		0,00%	229	74,59%	45	14,66%
USKOK	62	20	32,26%		0,00%	34	54,84%	8	12,90%
DORH	54	7	12,96%		0,00%	34	62,96%	13	24,07%
Ukupno	1231	196	15,92%	17	1,38%	881	71,57%	137	11,13%

U državnim odvjetništvima bio je zaposlen 1231 službenik i namještenik, od čega 166 državnoodvjetničkih savjetnika i 30 stručnih suradnika. Uspoređujući s prethodnom godinom, broj službenika i namještenika povećan je za 11 zaposlenika.

Posebno je zabrinjavajuće što u 2022. godini nije zaposlen nijedan novi vježbenik pravne struke, dok ih je tijekom 2021. bilo zaposleno 14.

Na administrativnim, materijalno-financijskim i stručnim poslovima bio je zaposlen ukupno 881 službenik, od kojih je najveći broj u općinskim državnim odvjetništvima.

Dobna struktura dužnosnika

Državno odvjetništvo	Ukupno	Dobna skupina								
		<30	30<35	35<40	40<45	45<50	50<55	55<60	60<65	65<70
ODO	419		6	83	109	76	64	39	33	9
ŽDO	164				5	24	35	38	44	18
USKOK	31			3	13	7	2	5	1	
DORH	26					1	4	6	5	10
Ukupno	640	0	6	86	127	108	105	88	83	37

Gornja tablica prikazuje broj državnoodvjetničkih dužnosnika po dobnim skupinama. Kao i prošle godine, najveći broj dužnosnika u općinskim državnim odvjetništvima u starosnoj je skupini između 40 i 45 godina (109) te 35 i 40 godina (83). U županijskim državnim odvjetništvima najveći je broj dužnosnika u dobi između 60 i 65 godina (44). U Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranoga kriminaliteta kao i u ranijem izvještajnom razdoblju najveći je broj zamjenika ravnatelja u dobi između 40 i 45 godina (13). U Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske najveći je broj dužnosnika u dobi između 65 i 70 godina (10).

Najraznolikiju strukturu dužnosnika po dobnim skupinama imaju općinska državna odvjetništva, s time da nijedan pravosudni dužnosnik koji je obnašao dužnost u 2022. godini nije bio mlađi od 30 godina, što govori o sve kasnijem

stjecanju uvjeta za imenovanje zamjenikom općinskoga državnog odvjetnika. Jednako tako, raste broj dužnosnika dobnih skupina starijih od 55 godina koji rade u prvom stupnju. Tako je na razini županijskih državnih odvjetništava od 164 dužnosnika njih 100, odnosno 60,96 %, starije od 55 godina.

Nacionalna struktura dužnosnika

Državno odvjetništvo	Broj dužnosnika	Hrvati	Srbi	Crnogorci	Bošnjaci	Talijani	Makedonci	Mađari	Ukrajinci	Česi
ODO	419	407	8	1			1			2
ŽDO	164	156	5			1		1	1	
USKOK	31	31								
DORH	26	35			1					
Ukupno	640	619	13	1	1	1	1	1	1	2
	% udjel	96,72%	2,03%	0,16%	0,16%	0,16%	0,16%	0,16%	0,16%	0,31%

1.3. Obrazovanje i stručno usavršavanje

U državnoodvjetničkoj se organizaciji i tijekom izvještajnog razdoblja, kao i ranijih godina posebna pozornost posvećivala permanentnom stručnom usavršavanju dužnosnika, jer se samo neprekidnim usavršavanjem državnih odvjetnika može unaprijediti njihova profesionalna kompetentnost i stručnost.

Stoga su državni odvjetnici i zamjenici državnog odvjetnika na razini cijele državnoodvjetničke organizacije tijekom 2022. godine sudjelovali u brojnim programima obrazovanja i usavršavanja u zemlji i inozemstvu, u organizaciji Pravosudne akademije, Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Europske mreže centara za stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika i drugih.

Državni odvjetnici i zamjenici državnih odvjetnika sudjelovali su i na raznim međunarodnim konferencijama te kao voditelji ili polaznici na radionicama iz građanskog i građansko-postupovnog prava, kaznenog materijalnog i kazneno-postupovnog prava, europskog i međunarodnog prava, prekršajnog prava.

Tako je tijekom 2022. godine 633 državnih odvjetnika, zamjenika i savjetnika sudjelovalo na 2491 radionici, seminaru, konferenciji, s time da je 213 konferencija, radionica i seminara održano u inozemstvu.

Za samo državno odvjetništvo od iznimne važnosti bile su radionice na temu:

Seminar „Zločin iz mržnje“, edukacija tužitelja i policije zemalja iz regije (*Partnership for education* – partnerstvo Veleposlanstva SAD-a u RH i Policijske akademije u RH za regionalnu policijsku suradnju), radionica „Rad u sustavu CTS-a – kazneni predmeti“, radionica „Rad u sustavu CTS-a – građanski predmeti“, radionica „Snimanje dokaznih i drugih radnji u prethodnom i kaznenom postupku“, radionica

„Procesuiranje ratnih zločina – ujednačavanje sudske prakse“, a koje su radionice vodili zamjenici Glavne državne odvjetnice Republike Hrvatske.

Važnim držimo i sudjelovanje zamjenika na regionalnom seminaru posvećenom jačanju suzbijanja organiziranoga kriminala povezanim s krijumčarenjem nezakonitih migranata u jugoistočnoj Europi, kao i na regionalnoj konferenciji „Efektivno oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću u skladu s europskim standardima,“ sudjelovanje na radionici „Zabranjeni sadržaji – unaprjeđenje programa edukacija u borbi protiv kibernetičkoga kriminala“, radionici „Europski nalog za blokadu računa“, radionici na temu sprječavanja pranja novca.

Glavna državna odvjetnica Republike Hrvatske sudjelovala je na Konferenciji mreže javnih tužitelja u Beču kao i na godišnjoj konferenciji IAP-a u Tbilisiju.

Predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske sudjelovali su na konferenciji Savjetodavnog vijeća državnih odvjetnika Europe u Palermu.

Državni odvjetnici i zamjenici državnoga odvjetnika sudjelovali su posredstvom Pravosudne akademije i u programima obrazovanja i usavršavanja Europske mreže centara za stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika – EJTN, kao i u aktivnostima programa AIKOS namijenjenima pravosudnim dužnosnicima na početku karijere, kao i u provedbi programa Help Vijeća Europe.

Kao i ranijih godina, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske već je tradicionalno organiziralo dva stručna skupa: Stručni skup kaznenih odjela i Stručni skup građansko-upravnih odjela, na kojima su sudjelovali državni odvjetnici i zamjenici iz svih državnih odvjetništava radi educiranja, ali i međusobne razmjene iskustava u primjeni pojedinih instituta s područja kaznenoga, odnosno građanskoga ili upravnoga prava s ciljem ujednačavanja državnoodvjetničkoga postupanja.

2. Zbirni podatci o kretanju predmeta u državnim odvjetništvima i pokazatelji uspješnosti rada na predmetima

U ovome dijelu izvješća prikazani su zbirni podatci o kretanju svih kaznenih, građanskih i upravnih predmeta u državnim odvjetništvima. Predmeti državnoodvjetničke uprave nisu predmet prikazivanja.

Podatci o radu državnih odvjetništava	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Primljeno	180.510	215.688	213.252	227.008	211.161
Ukupno u radu u DO-u	253.946	266.478	254.785	268.012	251.392
Riješeno u DO-u	187.978	219.498	213.719	227.750	206.661
Neriješeno na kraju godine	65.968	46.979	41.065	41.004	44.693
Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi ili u postupku sudjeluje državno odvjetništvo*	417.832	451.004	471.468	457.615	395.205
Broj predmeta u postupku pred sudom i JPT-om	215.529	246.171	284.480	254.419	240.816

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

Podatci u gornjoj tablici pokazuju da su državna odvjetništva u 2022. godini primila 211.161 predmet, što je 15.847 novih predmeta ili 7 % manje u odnosu na 2021. godinu. Broj riješenih predmeta smanjen je, jer je u 2022. godini riješen 206.661 predmet, odnosno 21.089 predmeta ili 9,3 % manje nego u prethodnom izvještajnom razdoblju.

Prikazani podatci odnose se samo na predmete koji se nalaze u radu pred državnim odvjetništvom, jer se indikatori uspješnosti mogu primijeniti samo na tu vrstu predmeta i odluke koje donosi državno odvjetništvo (odlučka po kaznenoj prijavi, optužnica, tužba, pravno mišljenje i dr.)

Predmeti u kojima se postupak nakon donošenja državnoodvjetničke odluke pokreće i vodi pred sudovima i javnopravnim tijelima prikazani su u drugom, donjem dijelu tablice, jer upravljanje ovim postupcima i njihovo trajanje ne ovisi o državnim odvjetništvu.

Međutim, ovi predmeti zahtijevaju velik angažman državnih odvjetnika koji poduzimaju potrebne državnoodvjetničke radnje pred sudovima (zastupanje na raspravama i ročištima, pisanje podnesaka, pravnih lijekova i dr.) i javnopravnim tijelima.

Predmeti državnoodvjetničke uprave nisu obuhvaćeni izvješćem, iako i ti predmeti zahtijevaju velik angažman i vrijeme ponajprije državnih odvjetnika.

Manji broj riješenih predmeta u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, usprkos manjem broju novozaprimljenih predmeta, posljedica je činjenice da je stvarni broj rješavatelja bio 81 % od ukupno zaposlenih državnih odvjetnika,

zamjenika i savjetnika, dok su istodobno sudovi zakazali veći broj rasprava i ročišta na kojima je obvezna prisutnost državnih odvjetnika i zamjenika. Tako su samo dužnosnici u kaznenim odjelima, uključujući Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta tijekom 2022., obavili 65.255 državnoodvjetničkih zastupanja pred sudovima, što je 5,57 % više nego prethodne godine. Istodobno, kazneni su odjeli svih državnih odvjetništava neposredno proveli ili naložili provođenje ukupno 51.921 dokaznu radnju, što je 12 % više nego prethodne godine, što je iziskivalo velik angažman i vrijeme svakoga rješavatelja.

Broj zamjenika i savjetnika – popunjena radna mjesta i stvarna prisutnost

Državno odvjetništvo	2018.			2019.			2020.			2021.			2022.		
	Popunjeno radnih mjesta	Stvarna prisutnost	% stvarno prisutno	Popunjeno radnih mjesta	Stvarna prisutnost	% stvarno prisutno	Popunjeno radnih mjesta	Stvarna prisutnost	% stvarno prisutno	Popunjeno radnih mjesta	Stvarna prisutnost	% stvarno prisutno	Popunjeno radnih mjesta	Stvarna prisutnost	% stvarno prisutno
ODO	552	474	85,9	541	416,6	77	535	415,7	77,7	579	467,2	81%	576	467,2	81%
ŽDO	194	170	87,6	211	163	77,3	201	159,1	79,2	218	164,7	76%	220	173,8	79%
USKOK	40	34	85	41	36	87,8	42	32,3	76,8	47	36,5	78%	42	35,25	84%
DORH	29	24	82,8	33	31,3	94,7	43	33,5	77,9	32	29,7	93%	34	27,5	81%
Ukupno	815	702	86,1	826	646,8	78,3	821	640,6	78,0	876	698,1	80%	872	703,8	81%

U gornjoj tablici prikazan je broj radnih mjesta koja su bila popunjena i broj državnoodvjetničkih dužnosnika i savjetnika kao rješavatelja na kaznenim i građansko-upravnim predmetima, a koji su stvarno radili u 2022. godini.

Od 872 popunjena radna mjesta državnoodvjetničkih dužnosnika i savjetnika stvarno je na radu bilo prisutno 703,8 rješavatelja ili prosječno 81 %.

Indikatori uspješnosti temelje se na stopi ažurnosti (CR) i vremenu rješavanja (DT), a izračunavaju se na temelju broja riješenih predmeta u državnom odvjetništvu i broja rješavatelja koji su bili stvarno prisutni na radu.

Indikatori uspješnosti rada državnih odvjetništava

Indikatori uspješnosti	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Stopa ažurnosti (<i>Clearance rate</i>)	104%	102%	100%	100%	98%
Vrijeme rješavanja (<i>Disposition time</i>)	128	78	70	65	79
Broj zamjenika/savjetnika*	702	646	641	698	704
Primljeno po zamjeniku/savjetniku	257	334	333	325	300
Riješeno po zamjeniku/savjetniku	268	340	333	326	294
Neriješeno po zamjeniku/savjetniku	94	73	64	58	64

Podatci pokazuju da je stopa ažurnosti i dalje na visokih 98 %, dok je vrijeme rješavanja (DT) na razini ranijih izvještajnih razdoblja.

3. Pregled kretanja predmeta i indikatora uspješnosti po razinama državnih odvjetništava i vrsti predmeta

3.1. Opći pregled kretanja predmeta po razinama državnih odvjetništava

Državna odvjetništva	Godina	Kretanje predmeta				Broj predmeta u postupku pred sudom ili upravnim tijelima*	Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi ili u postupku sudjeluje državno odvjetništvo*
		Na početku	Primljeno	Riješeno	Neriješeno		
ODO	2018.	64.795	142.575	149.200	58.170	196.658	344.248
	2019.	43.148	177.229	179.437	40.940	226.309	371.535
	2020.	35.768	172.348	172.904	35.211	261.122	404.008
	2021.	35.330	182.350	182.943	34.737	231.084	388.483
	2022.	34.734	167.600	163.193	39.106	231.886	340.710
ŽDO	2018.	5.439	31.468	32.044	4.863	18.475	60.491
	2019.	4.640	31.579	32.536	3.682	19.504	63.470
	2020.	3.717	31.995	31.758	3.954	18.778	54.191
	2021.	3.888	34.806	34.925	3.769	21.648	54.083
	2022.	3.857	34.220	34.457	3.617	8.136	43.009
USKOK	2018.	775	1.427	1.492	710	352	2.610
	2019.	725	1.553	1.626	652	317	2.635
	2020.	197	3.335	3.025	507	649	3.695
	2021.	549	3.454	3.308	695	527	4.611
	2022.	685	3.493	3.306	872	349	4.408
DORH	2018.	2.427	5.040	5.242	2.225	44	10.483
	2019.	2.277	5.327	5.899	1.705	41	9.001
	2020.	1.306	5.571	5.584	1.293	52	9.642
	2021.	1.237	6.398	6.574	1.061	1.177	10.455
	2022.	955	5.848	5.705	1.098	445	7.078

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

U gornjoj tablici dan je petogodišnji prikaz podataka o broju primljenih, riješenih i neriješenih predmeta po razinama državnih odvjetništava.

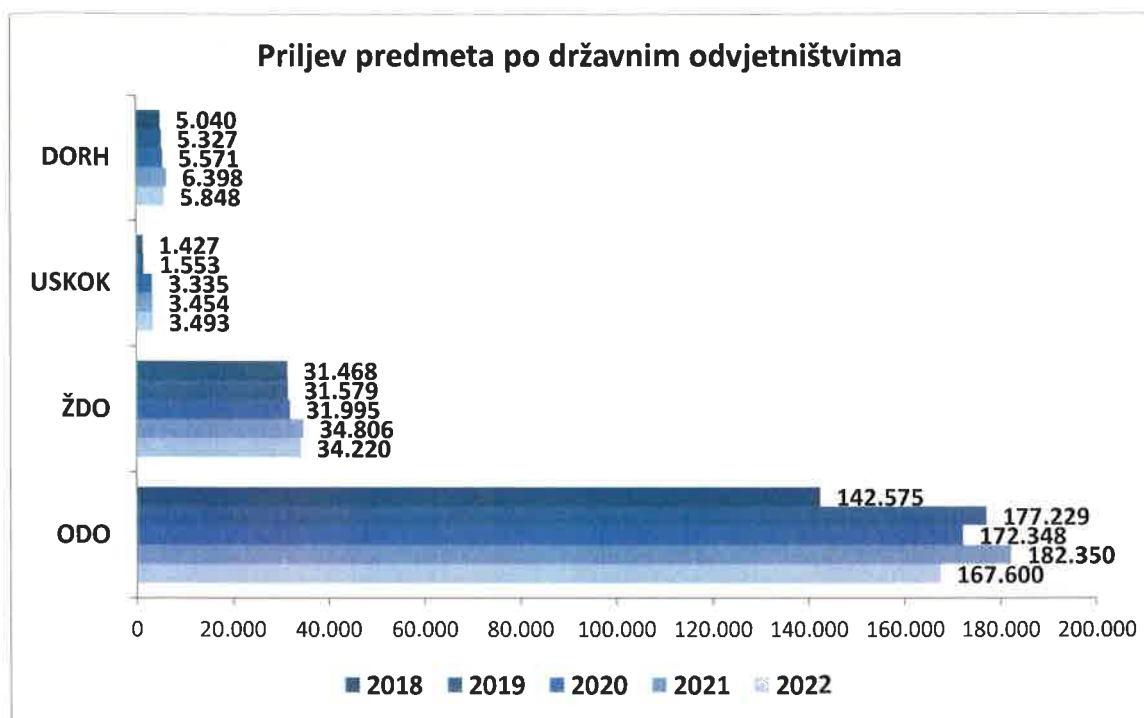
Iz prikazanih je podataka vidljivo da su općinska državna odvjetništva i Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta tijekom izvještajne godine riješili nešto manji broj predmeta od zaprimljenog broja novih predmeta, dok su županijska državna odvjetništva održala kontinuitet rješavanja većeg broja predmeta u odnosu na broj primljenih predmeta. Broj primljenih i riješenih predmeta u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske na istoj je razini kao i prethodne izvještajne godine.

Pregled pokazatelja uspješnosti rada po razinama državnih odvjetništava

Državna odvjetništva	Godina	CR	DT	Broj zamjenika/savjetnika - stvarna prisutnost	Primijeno po zamjeniku/savjetniku	Broj riješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku	Broj neriješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku
ODO	2018.	105%	142,3	474	300,8	314,8	122,7
	2019.	101%	83,3	416,6	425,4	430,7	98,3
	2020.	100%	74,3	415,7	414,6	415,9	84,7
	2021.	100%	69,3	467,18	390,3	391,6	74,4
	2022.	97%	87,5	467,23	358,7	349,3	83,7
ŽDO	2018.	102%	55,4	170	185,1	188,5	28,6
	2019.	103%	41,3	163	193,7	199,6	22,6
	2020.	99%	45,4	159,11	201,1	199,6	24,8
	2021.	100%	39,4	164,7	211,3	212,0	22,9
	2022.	101%	38,3	173,8	196,9	198,3	20,8
USKOK	2018.	105%	173,7	33,5	42,6	44,5	21,2
	2019.	105%	146,4	35	44,4	46,5	18,6
	2020.	104%	63,8	32,3	103,5	107,7	15,7
	2021.	96%	76,7	36,5	94,6	90,6	19,0
	2022.	95%	96,3	35,3	99,1	93,8	24,7
DORH	2018.	104%	154,9	24	210	218,4	92,7
	2019.	111%	105,5	31,3	170,5	188,8	54,6
	2020.	100%	84,5	33,5	166,3	166,7	38,6
	2021.	103%	58,9	29,7	215,4	221,3	35,7
	2022.	98%	70,2	27,5	212,7	207,5	39,9

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

Analizom indikatora uspješnosti u proteklih pet godina zaključuje se da su državna odvjetništva na svim razinama zadržala visoku učinkovitost, jer je prosječna stopa ažurnosti (CR) 97,75 %. Županijska državna odvjetništva povećala su stopu ažurnosti sa 100 % u 2021. na 101% u izvještajnom razdoblju, što znači da su riješila veći broj predmeta od broja zaprimljenih predmeta u toj godini, dok se vrijeme potrebno za donošenje odluke (DT) skratilo.

Dana 1. siječnja 2020. stupio je na snagu novi Poslovnik državnog odvjetništva, kojim su ustanovljene nove vrste predmeta, slijedom čega podatke iz ranijih godina nije moguće konzistentno uspoređivati. Valja ukazati i na to da su pandemija COVID-19 te potres u Zagrebu i na Banovini utjecali na rad svih državnih tijela, policije i sudova, što se neizbježno odrazilo i na rad državnog odvjetništva.

3.2. Pregled kretanja predmeta po godinama i po vrsti predmeta u državnom odvjetništvu

Prikazom rada kaznenog odjela obuhvaćeni su predmeti kaznenih prijava, predmeti istraga, istraživanja, optuženja, predmeti drugostupanjskog postupka, kao i predmeti zahtjeva za zaštitu zakonitosti u kaznenim postupcima, predmeti zahtjeva za zaštitu zakonitosti u prekršajnim postupcima te razni kazneni predmeti.

U prikaz rada građansko-upravnih odjela uključeni su predmeti mirnog rješavanja spora, parnični, ovršni predmeti, stečaj potrošača, stečaj, izvanparnični predmeti, upravni predmeti, upravni sporovi, zahtjevi za preispitivanje pravomoćne presude i predmeti iz upisnika raznih predmeta.

Pregled kretanja predmeta po vrsti s indikatorima

Vrsta predmeta	Godina	Kretanje predmeta				CR	DT
		Na početku	Primljeno	Riješeno	Neriješeno		
Kazneni	2018.	64.833	109.559	113.705	60.687	104%	194,8
	2019.	43.734	128.851	131.552	41.032	102%	113,8
	2020.	34.482	137.268	136.291	35.458	99%	95
	2021.	35.602	135.389	135.059	35.932	100%	97,1
	2022.	36.226	136.084	131.053	41.251	96%	114,9
Građansko-upravni	2018.	8.603	70.951	74.273	5.281	105%	26
	2019.	7.056	86.837	87.946	5.947	101%	24,7
	2020.	6.506	75.981	76.980	5.507	101%	26,1
	2021.	5.402	91.619	92.691	4.330	101%	17,1
	2022.	4.005	75.077	75.608	3.442	101%	16,6

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

Podatci u gornjoj tablici pokazuju da je broj novih predmeta u kaznenim odjelima na razini prošlog izvještajnog razdoblja (porast od 1 %), dok građansko-upravni odjeli bilježe pad novozaprimljenih predmeta za 18,1 %. Tako je broj novozaprimljenih predmeta građansko-upravnih predmeta u 2022. na razini prethodnih izvještajnih razdoblja, s iznimkom 2021. godine, kada je zaprimljen velik broj zahtjeva za mirno rješenje spora radi povećanja plaća, što se detaljno obrazlaže u poglavlju 8.2.1.

Kretanje predmeta u općinskim državnim odvjetništvima po vrsti predmeta s indikatorima

Godina	ODO	Primljeno	Riješeno	Neriješeno	CR	DT
2018.	KO	85.125	88.737	54.097	104%	222,5
	GUO	57.450	60.463	4.073	105%	24,6
2019.	KO	102.525	104.357	35.807	102%	125,2
	GUO	74.704	75.080	5.133	101%	25,0
2020.	KO	137.268	136.291	35.458	99%	95,0
	GUO	75.981	76.980	5.507	101%	26,1
2021.	KO	104.660	104.244	31.188	100%	109,2
	GUO	77.690	78.699	3.549	101%	16,5
2022.	KO	105.526	100.633	36.418	95%	132,1
	GUO	62.074	62.560	2.688	101%	15,7

Iz tabličnog prikaza vidljivo je da državna odvjetništva imaju u radu više kaznenih predmeta nego građanskih i upravnih predmeta te da je s obzirom na broj predmeta u radu ažurnost kaznenih odjela 95 %, a građanskih odjela 101 %, dakle, zadržana je visoka ažurnost obaju odjela koja iznosi 97,5 %.

Kretanje predmeta u županijskim državnim odvjetništvima po vrsti predmeta s indikatorima

Godina	ŽDO	Primljeno	Riješeno	Neriješeno	CR	DT
2018.	KO	19.070	19.516	3.808	102%	71,2
	GUO	12.398	12.528	1.055	101%	30,7
2019.	KO	20.754	20.876	3.119	101%	54,5
	GUO	10.825	11.660	563	108%	17,6
2020.	KO	22.855	22.577	3.408	99%	55,1
	GUO	9.140	9.181	546	100%	21,7
2021.	KO	22.496	22.649	3.209	101%	51,7
	GUO	12.310	12.276	560	100%	16,7
2022.	KO	22.509	22.651	3.133	101%	50,5
	GUO	11.711	11.806	484	101%	15,0

U gornjoj tablici dan je prikaz kretanja broja primljenih i riješenih predmeta iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava. Iz podataka je vidljivo da je vrijeme potrebno za donošenje odluke skraćeno, tako da vrijeme potrebno za rješavanje neriješenih kaznenih predmeta iznosi prosječno 50,5 dana, a za rješavanje neriješenih predmeta u građansko-upravnim odjelima 15 dana. Stopa ažurnosti je u oba odjela 101 %, što znači da je riješen veći broj predmeta od broja primljenih predmeta u izvještajnom razdoblju.

Kretanje predmeta USKOK-a s indikatorima

Godina	Primljeno	Riješeno	Neriješeno	CR	DT
2018.	1.427	1.492	710	105%	173,7
2019.	1.553	1.626	652	105%	146,4
2020.	3.338	3.473	607	104%	63,8
2021.	3.454	3.308	695	96%	76,7
2022.	3.493	3.306	872	95%	96,3

Podatci o kretanju predmeta USKOK-a pokazuju da je broj primljenih i riješenih predmeta, kao i ažurnost na razini prethodne godine, dok je broj dana potrebnih za rješavanje predmeta prosječno na razini prethodne triju izvještajnih godina.

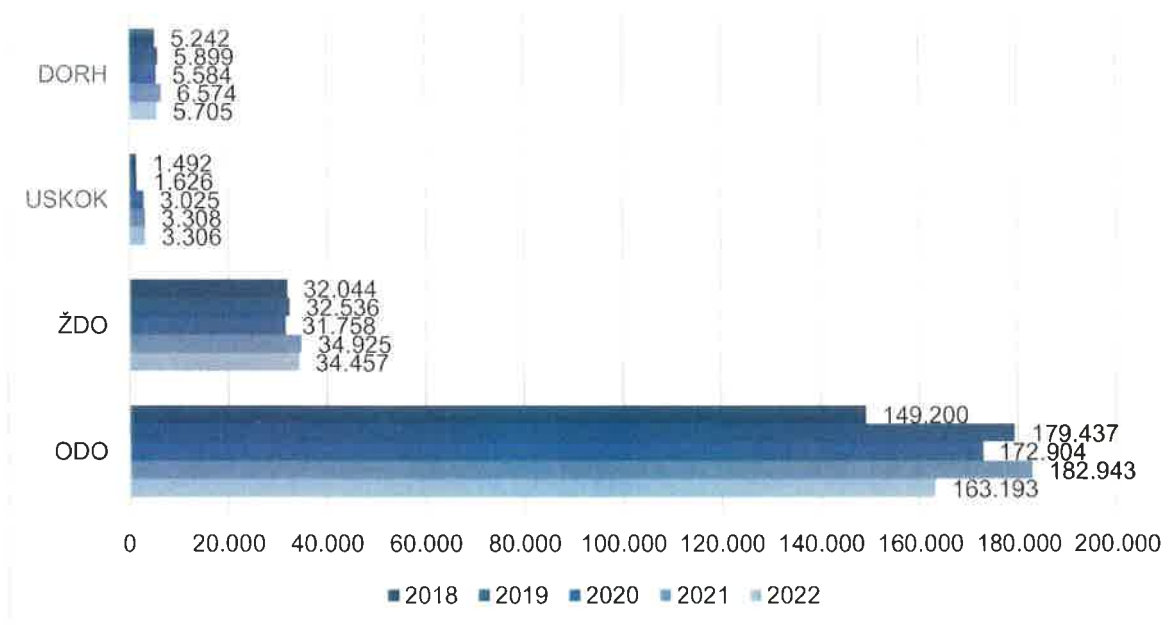
Kretanje predmeta u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske po vrsti predmeta s indikatorima

Godina	DORH	Primljeno	Riješeno	Neriješeno	CR	DT
2018.	KO	3.937	3.960	2.072	101%	191
	GUO	1.103	1.282	153	116%	43,6
2019.	KO	4.019	4.693	1.454	117%	113,1
	GUO	1.308	1.203	254	92%	77,1
2020.	KO	4.141	4.226	975	102%	84,2
	GUO	1.387	1.351	282	97%	76,2
2021.	KO	4.779	4.858	840	102%	63,1
	GUO	1.551	1.673	160	108%	34,9
2022.	KO	4.556	4.463	828	98%	67,7
	GUO	1.202	1.186	175	99%	53,9

U gornjoj tablici dan je brojčani prikaz primljenih i riješenih predmeta u petogodišnjem razdoblju u kaznenom odjelu i građansko upravnom odjelu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske. Usprkos nedovoljnom broju zamjenika, pojačanim zalaganjem zamjenika obaju odjela zadržana je visoka stopa ažurnosti, koja iznosi 98 % u kaznenom odjelu, odnosno 99% u građansko-upravnom odjelu.

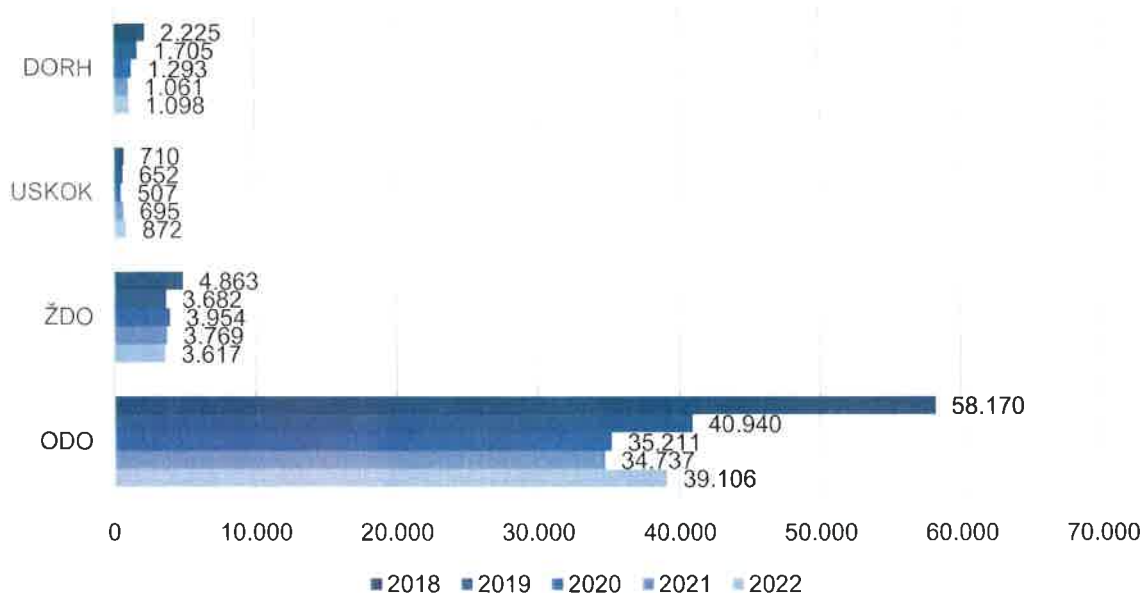
3.3. Pregled kretanja riješenih i neriješenih predmeta po godinama

Prikaz riješenih predmeta po državnim odvjetništvima

Broj riješenih predmeta na svim razinama državnog odvjetništva na razini je prosjeka posljednjih pet godina.

Prikaz neriješenih predmeta po državnim odvjetništvima

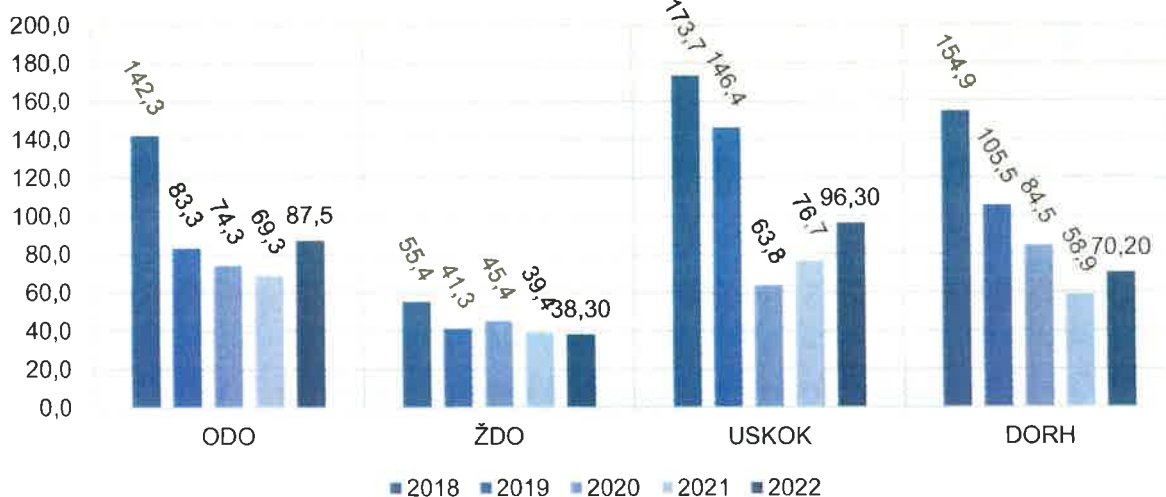
U promatranom razdoblju broj neriješenih predmeta na svim razinama državnog odvjetništva u pravilu se smanjio, dok je kod općinskih državnih odvjetništava na razini prosjeka u posljednjih pet godina.

PRIKAZ KRETANJA CLEARANCE RATE (CR) PO DRŽAVNIM ODVJETNIŠTVIMA

Promatrajući rad državnih odvjetništava kroz stopu ažurnosti (CR), vidljivo je da je ažurnost na razini prethodnih godina: u općinskim državnim odvjetništvima 97 %, u županijskim državnim odvjetništvima 101 %, tek je nešto manja stopa ažurnosti u USKOK-u i iznosi 95 %, dok je u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske stopa ažurnosti 98 %.

Prikaz kretanja indikatora Disposition Time (DT) po državnim odvjetništvima

U gornjoj su tablici podatci o kretanju pokazatelja vremena rješavanja predmeta (DT) na svim razinama i u DORH-u proteklih pet godina.

4. Podatci o kretanju predmeta općinskih državnih odvjetništava

4.1. Opći pregled kretanja predmeta

Opći pregled kretanja predmeta općinskih državnih odvjetništava

Vrsta državnog odvjetništva	Godina	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Kretanje predmeta			
			Na početku	Primljeno	Riješeno	Neriješeno
ODO	2018.	474	64.795	142.575	149.200	58.170
	2019.	416,6	43.148	177.229	179.437	40.940
	2020.	415,7	35.768	172.348	172.904	35.211
	2021.	467,2	35.330	182.350	182.943	34.737
	2022.	467,2	34.734	167.600	163.193	39.106

Broj primljenih predmeta u općinskim državnim odvjetništvima u odnosu na prethodnu godinu smanjen je za 8,1 %. Tako je u općinskim državnim odvjetništvima tijekom 2022. godine primljeno 167.600 predmeta, što je 19.750 predmeta manje nego u prošlom izvještajnom razdoblju. Broj riješenih predmeta također je smanjen zbog činjenice da je u općinskim državnim odvjetništvima tijekom 2022. stvarno na radu bilo 81 % zaposlenih rješavatelja, dok je broj rasprava i ročišta pred sudom povećan za 5,70 % u odnosu na prethodnu godinu. Naime, općinska državna odvjetništva prisustvovala su na 10.867 sudskih ročišta i 47.203 rasprave. Pored toga, općinska su državna odvjetništva naložila ili sama provela 42.719 dokaznih radnji, što je 9,75 % više dokaznih radnji nego prethodne godine.

Godina	Broj predmeta u postupku pred sudom i JPT-om	Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi i u postupku sudjeluje državno odvjetništvo
2018.	196.658	344.248
2019.	226.309	371.535
2020.	261.122	404.008
2021.	231.084	388.483
2022.	231.886	340.710

U gornjoj tablici prikazan je broj predmeta u kojima se nakon donošenja državnoodvjetničke odluke, a nakon čega se predmet iskazuje riješenim u državnom odvjetništvu, postupak nastavlja i vodi pred nadležnim sudom ili javnopravnim tijelom

kako bi se mogao sagledati sveukupan opseg rada i opterećenja općinskih državnih odvjetništava.

Opći pregled pokazatelja uspješnosti rada općinskih državnih odvjetništava

Državna odvjetništva	Godina	CR	DT	Broj zamjenika /savjetnika – stvarna prisutnost	Primljeno po zamjeniku/savjetniku	Broj riješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku	Broj neriješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku
ODO	2018.	105%	142,3	474	300,8	314,8	122,7
	2019.	101%	83,3	416,6	425,4	430,7	98,3
	2020.	100%	74,3	415,7	414,6	415,9	84,7
	2021.	100%	69,3	467,2	390,3	391,6	74,4
	2022.	97%	87,5	467,23	358,7	349,3	83,7

Iako je broj stvarno prisutnih rješavatelja u općinskim državnim odvjetništvima tijekom 2021. godine iznosio 81 %, što znači da gotovo 20 % rješavatelja nije bilo prisutno na radu, zadržana je visoka stopa ažurnosti koja iznosi 97 %.

4.2. Pregled kretanja predmeta za 2022. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta

Pregled kretanja predmeta općinskih državnih odvjetništava po vrstama predmeta s indikatorima

Vrsta predmeta	Kretanje predmeta u 2022. godini			CR	DT
	Primljeno	Riješeno	Neriješeno		
Kazneni predmeti					
Upisnici kaznenih prijava (KP-DO, KPmp-DO, KPm-DO, KPz-DO, KPn-DO, PP-DO)	53.495	50.581	21.312	95%	153,8
Upisnici istraga, pripremnih postupaka i istraživanja (Kis-DO, Kpp-DO, Kir-DO, Kdr-DO)	15.902	15.259	4.150	96%	99,3
Drugi kazneni upisnici (Kid-DO, Kmp-DO, Kuo-DO, KR-DO)	19.858	18.522	10.956	93%	215,9
Upisnici predmeta pred sudom (KO-DO, Komp-DO, Kom-DO, KOz-DO)	16.271	16.271	0	100%	0
Ukupno kazneni	105.526	100.633	36.418	95%	132,1
Građansko-upravni predmeti					
Parnični predmeti (P-DO)	4.051	4.107	75	101%	6,7
Predmeti prevencije (N-DO)	5.878	5.844	994	99%	62,1
Ovršni predmeti (O-DO)	20.570	20.850	534	101%	9,3
Izvanparnični predmeti (Ip-DO)	20.441	20.575	605	101%	10,7
Stečaj potrošača (Sp-DO)	1.851	1.855	25	100%	4,9
Pravna mišljenja (M-DO)	1.978	1.965	79	99%	14,7
Upravni predmeti (U-DO)	3.088	3.118	96	101%	11,2
Ostali predmeti	4.217	4.246	280	101%	24,1
Ukupno građansko-upravni	62.074	62.560	2.688	101%	15,7

Gornja tablica prikazuje predmete općinskih državnih odvjetništava po vrsti. Od kaznenih predmeta najzastupljeniji su predmeti kaznenih prijava protiv poznatih punoljetnih počinitelja. Među građanskim i upravnim predmetima najveći je broj izvanparničnih i ovršnih predmeta.

Prosječna stopa ažurnosti kod kaznenih predmeta iznosi 95 %, dok je kod građanskih i upravnih predmeta prosječna stopa ažurnosti 101 %.

4.3. Pregled kretanja predmeta na općinskim državnim odvjetništvima u 2022. godini – pojedinačno

Pregled kretanja predmeta po pojedinom općinskom državnom odvjetništvu

Državno odvjetništvo	Ukupno neriješeno na 31.12. 2021.	Ukupno primljeno	Ukupno riješeno	Ukupno neriješeno na 31.12. 2022.
ODO u Bjelovaru	799	6727	6617	909
ODO u Čakovcu	670	3946	4000	616
ODO u Dubrovniku	775	3574	3565	782
ODO u Gospiću	329	2672	2536	465
ODO u Karlovcu	786	6892	6735	942
ODO u Koprivnici	498	3170	3033	635
ODO u Metkoviću	263	1878	1909	232
ODO u Novom Zagrebu	2334	6541	6030	2844
ODO u Osijeku	1084	10.442	10.028	1497
ODO u Pazinu	1014	4951	4994	971
ODO u Požegi	236	2243	2075	404
ODO u Puli-Pola	1478	7102	7006	1574
ODO u Rijeci	2428	12.537	12.499	2465
ODO u Slavonskom Brodu	727	5515	5482	760
ODO u Sisku	1732	6678	6368	2041
ODO u Splitu	3474	16.538	15.842	4170
ODO u Šibeniku	1148	5952	6066	1031
ODO u Varaždinu	851	5546	5347	1049
ODO u Velikoj Gorici	927	3735	3622	1040
ODO u Vinkovcima	578	4008	4021	565
ODO u Virovitici	146	4267	4066	346
ODO u Vukovaru	366	3494	3320	540
ODO u Zadru	2378	8019	7812	2585
ODO u Zlataru	799	3278	3281	796
OGDO u Zagrebu	662	10.033	10.309	363
OKDO u Zagrebu	8247	17.858	16.627	9478
Ukupno općinska državna odvjetništva	34.729	167.596	163.190	39.100
Prosjek	1335,7	6446,0	6276,5	1503,8

U gornjoj je tablici prikazano kretanje predmeta u 2022. godini za svako općinsko državno odvjetništvo.

Pregled pokazatelja uspješnosti rada općinskih državnih odvjetništava pojedinačno po državnim odvjetništvima

Državno odvjetništvo	Broj zamjenika i savjetnika u DO-u	Stvarna prisutnost rješavatelja	Riješeno po zamjeniku/savjetniku	Neriješeno po zamjeniku/savjetniku	CR	DT
ODO u Bjelovaru	17	16,3	406,0	55,8	98%	50,1
ODO u Čakovcu	12	10,5	381,0	58,7	101%	56,2
ODO u Dubrovniku	11	9,3	383,3	84,1	100%	80,1
ODO u Gospiću	8	5,6	452,9	83,0	95%	66,9
ODO u Karlovcu	21	19,8	340,2	47,6	98%	51,1
ODO u Koprivnici	11	10,5	288,9	60,5	96%	76,4
ODO u Metkoviću	6	6	318,2	38,7	102%	44,4
ODO u Novom Zagrebu	21	15,31	393,9	185,8	92%	172,1
ODO u Osijeku	37	29,9	335,4	50,1	96%	54,5
ODO u Pazinu	17	14,7	339,7	66,1	101%	71,0
ODO u Požezi	7	5,95	348,7	67,9	93%	71,1
ODO u Puli-Pola	19	18,7	374,7	84,2	99%	82,0
ODO u Rijeci	46	39,83	313,8	61,9	100%	72,0
ODO u Slavonskom Brodu	19	14,2	386,1	53,5	99%	50,6
ODO u Sisku	20	16,59	383,8	123,0	95%	117,0
ODO u Splitu	65	50,4	314,3	82,7	96%	96,1
ODO u Šibeniku	18	15,6	388,8	66,1	102%	62,0
ODO u Varaždinu	17	16,5	324,1	63,6	96%	71,6
ODO u Velikoj Gorici	15	12	301,8	86,7	97%	104,8
ODO u Vinkovcima	12	12	335,1	47,1	100%	51,3
ODO u Virovitici	12	11,75	346,0	29,4	95%	31,1
ODO u Vukovaru	12	11,3	293,8	47,8	95%	59,4
ODO u Zadru	24	16,8	465,0	153,9	97%	120,8
ODO u Zlataru	9	7,7	426,1	103,4	100%	88,6
ODGO u Zagrebu	44	33,8	305,0	10,7	103%	12,9
ODKO u Zagrebu	76	46,2	359,9	205,2	93%	208,1
Ukupno općinska državna odvjetništva	576	467,2	349,3	83,7	97%	87,5
Prosjek	22,2	18,0				

U ovoj tablici prikazani su indikatori uspješnosti (CR i DT) u radu pojedinih općinskih državnih odvjetništava za izvještajnu godinu prema broju riješenih predmeta po rješavatelju (zamjeniku državnog odvjetnika/državnoodvjetničkom savjetniku). Usprkos otežanim uvjetima rada državna odvjetništva zadržala su visoku stopu ažurnosti koja prosječno iznosi 97 %.

5. Podatci o kretanju predmeta na županijskim državnim odvjetništvima

5.1. Opći pregled kretanja predmeta

Opći pregled kretanja predmeta županijskih državnih odvjetništava

Vrsta državnog odvjetništva	Godina	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Kretanje predmeta			
			Na početku	Primljeno	Riješeno	Neriješeno
Županijska državna odvjetništva	2018.	170	5.439	31.468	32.044	4.863
	2019.	163	4.640	31.579	32.536	3.682
	2020.	159	3.717	31.995	31.758	3.954
	2021.	165	3.888	34.806	34.925	3.769
	2022.	174	3.857	34.220	34.457	3.617

Iz podataka u gornjoj tablici vidljivo je da županijska državna odvjetništva kontinuirano u proteklih pet godina rješavaju veći broj predmeta od broja novozaprimljenih predmeta u toj godini, tako da se ukupan broj neriješenih predmeta kontinuirano smanjuje.

Godina	Broj predmeta u postupku pred sudom i JPT-om	Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi i u postupku sudjeluje državno odvjetništvo
2018.	18.475	60.491
2019.	19.504	63.470
2020.	21.951	54.191
2021.	21.648	54.083
2022.	8.136	43.009

U gornjoj tablici prikazan je broj predmeta u kojima se nakon donošenja državnoodvjetničke odluke, a nakon čega se predmet iskazuje riješenim u državnom odvjetništvu, postupak dalje vodi pred nadležnim sudom ili javnopravnim tijelom, pred kojima državna odvjetništva poduzimaju državnoodvjetničke radnje kako bi se mogao sagledati sveukupan opseg rada i opterećenja županijskih državnih odvjetništava.

Opći pregled pokazatelja uspješnosti rada županijskih državnih odvjetništava

Državna odvjetništva	Godina	CR	DT	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Primljeno po zamjeniku/savjetniku	Broj riješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku	Broj neriješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku
ŽDO	2018.	102%	55,4	170	185,1	188,5	28,6
	2019.	103%	41,3	163	193,7	199,6	22,6
	2020.	99%	45,4	159	201,1	199,6	24,8
	2021.	100%	39,4	164,7	211,3	212,0	22,9
	2022.	101%	38,3	173,8	196,9	198,3	20,8

U 2022. godini stopa ažurnosti na razini županijskih državnih odvjetništava s prošlogodišnjih je 100 % poboljšana i iznosi 101 %. Broj neriješenih predmeta dodatno se smanjio.

5.2. Pregled kretanja predmeta za 2022. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta

Pregled kretanja predmeta županijskih državnih odvjetništava po vrstama predmeta s indikatorima

Vrsta predmeta	Kretanje predmeta u 2022. godini			CR	DT
	Primljeno	Riješeno	Neriješeno		
Kazneni predmeti					
Upisnici kaznenih prijava (KP-DO, KPmp-DO, Kpm-DO, KPz-DO, Kpn-DO)	1.355	1.346	1.080	99%	292,9
Upisnici istraga, pripremnih postupaka i istraživanja (Kis-DO, Kpp-DO, Kdr-DO)	2.397	2.408	351	100%	53,2
Upisnik pravnih lijekova (KŽ-DO)	7.941	7.978	41	100%	1,9
Drugi kazneni upisnici (Kid-DO, Kmp-DO, Kuo-DO, Ksm-DO, KR-DO)	10.201	10.304	1.661	101%	58,8
Upisnici predmeta pred sudom (KO-DO, Komp-DO, Kom-DO, KOz-DO)	615	615	0	100%	0
Ukupno kazneni	22.509	22.651	3.133	101%	50,5
Građansko-upravni predmeti					
Parnični predmeti (P-DO)	523	525	20	100%	13,9
Predmeti prevencije (N-DO)	861	880	123	102%	51,0
Ovršni predmeti (O-DO)	90	90	3	100%	12,2
Stečajni predmeti (S-DO)	5.805	5.874	147	101%	9,1
Izvanparnični predmeti (Ip-DO)	380	377	4	99%	3,9
Pravna mišljenja (M-DO)	1.684	1.661	58	99%	12,7
Upravni sporovi (Us-DO)	547	555	21	101%	13,8
Ostali predmeti	1.821	1.844	108	101%	21,4
Ukupno građansko-upravni	11.711	11.806	484	101%	15,0

U radu županijskih državnih odvjetništava od kaznenih predmeta najveći je broj tzv. drugih kaznenih predmeta i predmeta pravnih lijekova, dok je od građanskih i upravnih predmeta najveći broj stečajnih predmeta, predmeta pravnih mišljenja i predmeta prevencije.

Prosječna stopa ažurnosti za kaznene se predmete kontinuirano povećava s prosječne stope od 95 %, koliko je iznosila u 2020. godini, na prosječnu stopu od 100 %, u 2021. godini, dok u izvještajnoj godini prosječna stopa ažurnosti iznosi 101 %. Prosječna stopa ažurnosti za građanske i upravne predmete povećana je s prošlogodišnjih 100 % na 101 % u izvještajnom razdoblju.

5.3. Pregled kretanja predmeta županijskih državnih odvjetništava u 2022. godini – pojedinačno

Pregled kretanja predmeta po pojedinom županijskom državnom odvjetništvu

Državno odvjetništvo	Ukupno neriješeno na 31. 12. 2021.	Ukupno primljeno	Ukupno riješeno	Ukupno neriješeno na 31. 12. 2022.
ŽDO u Bjelovaru	118	2.071	2.081	108
ŽDO u Dubrovniku	124	1.052	1.056	120
ŽDO u Karlovcu	115	1.658	1.621	152
ŽDO u Osijeku	422	2.340	2.342	420
ŽDO u Puli-Pola	126	2.890	2.897	119
ŽDO u Rijeci	191	2.224	2.244	171
ŽDO u Sisku	75	1.333	1.340	68
ŽDO u Slavanskom Brodu	82	1.391	1.419	54
ŽDO u Splitu	405	3.459	3.519	345
ŽDO u Šibeniku	110	1.411	1.393	128
ŽDO u Varaždinu	163	2.562	2.609	116
ŽDO u Velikoj Gorici	219	2.159	2.158	220
ŽDO u Vukovaru	116	1.307	1.318	105
ŽDO u Zadru	132	1.437	1.497	72
ŽDO u Zagrebu	1.459	6.926	6.963	1.419
Ukupno županijska državna odvjetništva	3.857	34.220	34.457	3.617
Prosjek	257,13	2.281,33	2.297,13	241,13

U gornjoj tablici dan je pojedinačni pregled kretanja predmeta županijskih državnih odvjetništava. Iz podataka je vidljivo da su županijska državna odvjetništva riješila veći broj predmeta od broja novozaprimljenih predmeta u izvještajnom razdoblju te da su smanjila ukupan broj neriješenih predmeta u odnosu na prethodno razdoblje.

Pregled pokazatelja uspješnosti rada županijskih državnih odvjetništava pojedinačno po državnim odvjetništvima

Državno odvjetništvo	Broj zamjenika i savjetnika u DO-u	Stvarna prisutnost rješavatelja	Riješeno po zamjeniku/ savjetniku	Neriješeno po zamjeniku/ savjetniku	CR	DT
ŽDO u Bjelovaru	10	9	231,2	12,0	100%	18,9
ŽDO u Dubrovniku	5	5	211,2	24,0	100%	41,5
ŽDO u Karlovcu	7	6,2	261,5	24,5	98%	34,2
ŽDO u Osijeku	23	19,3	121,3	21,8	100%	65,5
ŽDO u Puli-Pola	11	9,1	319,8	13,1	100%	15,0
ŽDO u Rijeci	21	12,96	173,1	13,2	101%	27,8
ŽDO u Sisku	9	7	191,4	9,7	101%	18,5
ŽDO u Slavonskom Brodu	11	5,0	286,7	10,9	102%	13,9
ŽDO u Splitu	24	14,2	248,7	24,4	102%	35,8
ŽDO u Šibeniku	7	7,0	199,0	18,3	99%	33,5
ŽDO u Varaždinu	17	14	186,4	8,3	102%	16,2
ŽDO u Velikoj Gorici	10	7,1	306,1	31,2	100%	37,2
ŽDO u Vukovaru	7	7,3	181,8	14,5	101%	29,1
ŽDO u Zadru	8	8	187,1	9,0	104%	17,6
ŽDO u Zagrebu	50	42,9	162,4	33,1	101%	74,4
Ukupno županijska državna odvjetništva	220	173,8	198,3	20,8	101%	38,3
Prosjek	14,7	11,6				

U ovoj tablici prikazani su indikatori uspješnosti (CR i DT) u radu pojedinih županijskih državnih odvjetništava za 2022. godinu. Prosječna stopa ažurnosti je 101 % i povećana je u odnosu na 2021. godinu, kada je prosječna stopa ažurnosti iznosila 100 %. Prosječno vrijeme potrebno za rješavanje neriješenih predmeta dodatno je smanjeno.

6. Podatci o kretanju predmeta u Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranoga kriminaliteta (USKOK)

6.1. Opći pregled kretanja predmeta

Opći pregled kretanja predmeta USKOK-a

Vrsta državnog odvjetništva	Godina	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Kretanje predmeta				Broj predmeta u postupku pred sudom ili upravnim tijelima	Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi ili u postupku sudjeluje državno odvjetništvo
			Na početku	Primijeno	Riješeno	Neriješeno		
USKOK	2018.	33,5	775	1.427	1.492	710	352	2.610
	2019.	35	725	1.553	1.626	652	371	2.635
	2020.	32,3	727	3.338	3.473	607	649	3.695
	2021.	36,5	549	3.454	3.308	695	527	4.611
	2022.	35,25	685	3.493	3.306	872	349	4.408

Budući da je USKOK tek 2020. godine počeo koristiti i raditi u informatičkom sustavu CTS, kad je stupanjem na snagu novog Poslovnika uveden nov način praćenja rada na predmetima, nije moguće dati precizan komparativni prikaz. Međutim, za sagledavanje stvarne opterećenosti zamjenika ravnatelja valja uzeti u obzir prikazani podatak o 4416 predmeta u kojima se postupak vodi pred sudom, što je više od jednogodišnjeg priljeva novih predmeta Ureda. Zastupanje optužbe pred sudom u ovim predmetima iziskuje vrlo velik angažman i vrijeme. Valja ukazati na to da su zamjenici ravnatelja USKOK-a u 2022. prisustvovali na ukupno 1921 ročištu i raspravi, što je za 17,7 % više nego prethodne godine.

Opći pregled pokazatelja uspješnosti rada USKOK-a

Državna odvjetništva	Godina	CR	DT	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Primijeno po zamjeniku/savjetniku	Broj riješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku	Broj neriješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku
USKOK	2018.	105%	173,7	33,5	42,6	44,5	21,2
	2019.	105%	146,4	35	44,4	46,5	18,6
	2020.	104%	63,8	32,3	103,5	107,7	18,8
	2021.	96%	76,7	36,5	94,6	90,6	19,0
	2022.	95%	96,3	35,25	99,1	93,8	24,7

Podatci iz tablice pokazuju da je stopa ažurnosti u 2022. usprkos specifičnostima i složenosti predmeta iz nadležnosti USKOK-a te usprkos značajnom povećanju broja rasprava i ročišta i dalje na visokoj razini od 95 %.

6.2. Pregled kretanja predmeta za 2022. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta

Pregled kretanja uskočkih predmeta po vrstama predmeta s indikatorima

Vrsta predmeta	Kretanje predmeta u 2022. godini			CR	DT
	Primljeno	Riješeno	Neriješeno		
Kazneni predmeti					
Upisnici kaznenih prijava (KP-US, KPn-US)	486	483	5	99%	3,8
Upisnici istraga (Kis-US, Kdr-US)	521	523	53	100%	37,0
Drugi kazneni upisnici (Kmp-US, KR-US)	2.377	2.191	814	92%	135,6
Upisnici predmeta pred sudom (KO-US)	109	109	0		
UKUPNO	3.493	3.306	872	95%	96,3

U radu USKOK-a najveći je broj raznih kaznenih predmeta i predmeta kaznenih prijava protiv poznatih punoljetnih i pravnih osoba. Stopu ažurnosti od 92 % u predmetima iz upisnika KR-US i Kmp-US valja sagledavati u povezanosti s činjenicom da se predmeti iz Kmp-US upisnika odnose na međunarodnu pravnu pomoć, pri čemu USKOK ne može utjecati na brzinu dostavljanja traženih podataka potrebnih za donošenje odluke od drugih nadležnih tijela izvan Republike Hrvatske.

7. Podatci o kretanju predmeta Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (DORH)

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske na temelju odredbe članka 29. stavaka 4. i 5. Ustava Republike Hrvatske i članka 29. Zakona o državnom odvjetništvu poduzima pravne radnje radi zaštite Ustava Republike Hrvatske i zakonitosti pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske, Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske, Visokim prekršajnim sudom Republike Hrvatske, Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske te stranim sudovima i drugim tijelima, osim kad je posebnim zakonom drukčije određeno.

Usto, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske daje mišljenja o nacrtima prijedloga zakona i drugih propisa važnih za ustrojstvo i rad državnog odvjetništva i obnašanje državnoodvjetničke dužnosti.

U Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske (DORH) ustrojena su dva odjela: Kazneni odjel i Građansko-upravni odjel te Ured Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske (u nastavku: Ured Glavnog državnog odvjetnika) kao posebna ustrojstvena jedinica.

Kazneni odjel nadležan je za postupanje u predmetima izvanrednog preispitivanja pravomoćne presude, sukoba nadležnosti sudova, preispitivanja sudskih odluka i sukoba nadležnosti, predmetima u drugostupanjskom postupku pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, predmetima podizanja zahtjeva za zaštitu

zakonitosti u kaznenim i u prekršajnim postupcima, u drugostupanjskim predmetima te drugih raznih kaznenopravnih stvari.

Građansko-upravni odjel nadležan je za zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima i drugim postupcima koji se vode pred stranim sudovima, međunarodnim i drugim tijelima kao što su međunarodne investicijske arbitraže, likvidacije stranih banaka i dr. te predmetima davanja pravnih mišljenja o pitanjima koja se odnose na imovinskopravne poslove, zaštitu imovine, prirodnih bogatstava, dijelova prirode, nekretnina, stvari i prava od osobitog značenja za Republiku Hrvatsku, daje mišljenja o pravnoj valjanosti određenih pravnih poslova na temelju posebnih propisa, daje mišljenja kojima izražava pravne stavove o primjeni pojedinih propisa kako bi se osigurala jedinstvena primjena zakona na cijelom teritoriju Republike Hrvatske te je nadležan za postupanje u predmetima podizanja prijedloga za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske te predmetima prevencije i izvansudskog rješavanja sporova.

U Uredu Glavnog državnog odvjetnika osim poslova državnoodvjetničke uprave obavljaju se i poslovi međunarodne pravne pomoći i suradnje, zamolnica, pritužbi na rad te se prate europski propisi, prati se i analizira praksa Europskog suda za ljudska prava i sudova Europske unije.

Predmeti državnoodvjetničke uprave nisu obuhvaćeni ovim izvješćem. Međutim, treba istaknuti da je državno odvjetništvo hijerarhijski ustrojeno, zbog čega je vrlo velik broj ovih predmeta u radu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, što zahtijeva značajan angažman i vrijeme.

7.1. Opći pregled kretanja predmeta

Opći pregled kretanja predmeta Državnog odvjetništva Republike Hrvatske

Vrsta državnog odvjetništva	Godina	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Kretanje predmeta			
			Na početku	Primljeno	Riješeno	Neriješeno
DORH	2018.	24	2.427	5.040	5.242	2.225
	2019.	31,3	2.277	5.327	5.896	1.708
	2020.	33,5	1.306	5.571	5.584	1.293
	2021.	29,7	1.237	6.398	6.574	1.061
	2022.	27,5	955	5.848	5.705	1.098

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

U gornjoj tablici dan je prikaz broja predmeta u radu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske od 2018. do 2022. godine.

Godina	Broj predmeta u postupku pred sudom i JPT-om	Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi i u postupku sudjeluje državno odvjetništvo
2018.	44	10.483
2019.	38	9.001
2020.	52	9.642
2021.	1.177	10.455
2022.	445	7.078

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

U ovoj tablici prikazan je broj predmeta u kojima se nakon donošenja državnoodvjetničke odluke, dakle, nakon što je predmet riješen u DORH-u, postupak nastavlja i vodi pred nadležnim sudom, jer je samo na taj način moguće sagledati stvarnu opterećenost zamjenika.

Opći pregled pokazatelja uspješnosti rada Državnog odvjetništva Republike Hrvatske

Državna odvjetništva	Godina	CR	DT	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Primljeno po zamjeniku/savjetniku	Broj riješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku	Broj neriješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku
DORH	2018.	104%	154,9	24	210	218,4	92,7
	2019.	111%	105,7	31,3	170,5	188,7	54,7
	2020.	100%	84,5	33,5	166,3	166,7	38,6
	2021.	103%	58,9	29,7	215,4	221,3	35,7
	2022.	98%	70,2	27,5	212,7	207,5	39,9

Usprkos nedovoljnom broju zamjenika, njihovom angažmanu u brojnim radnim skupinama za izradu nacrtu prijedloga zakona te angažmanu zamjenika na edukacijama organiziranim od strane Pravosudne akademije, u 2022. godini zadržana je visoka stopa ažurnosti koja iznosi 98 %, dok je broj riješenih predmeta po rješavatelju kao i vrijeme potrebno za donošenje odluke na razini prethodnih godina.

7.2. Pregled kretanja predmeta za 2022. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta

Pregled kretanja predmeta po vrstama predmeta s indikatorima

Vrsta predmeta	Kretanje predmeta u 2022. godini			CR	DT
	Primijeno	Riješeno	Neriješeno		
Kazneni predmeti					
Upisnik kaznenih predmeta u drugostupanjskom postupku (KŽ-DO)	1.564	1.563	9	100%	2,1
Upisnici zahtjeva za zaštitu zakonitosti (KZZ-DO, ZPP-DO)	180	176	159	98%	329,7
Drugi kazneni upisnici (KMp-DO, Kuo-DO, Ksm-DO, KR-DO)	2.812	2.724	660	97%	88,4
Ukupno kazneni	4.556	4.463	828	98%	67,7
Građansko-upravni predmeti					
Parnični predmeti/arbitraže (P-DO)	3	2	2	67%	365
Pravna mišljenja (M-DO)	167	160	26	96%	59,3
Zahtjevi za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude (GZ-DO)	179	187	36	104%	70,3
Ostali predmeti	853	837	111	98%	48,4
Ukupno građansko-upravni	1.202	1.186	175	99%	53,9

Iz podataka u gornjoj tablici vidljivo je da je kazneni odjel usprkos nedovoljnom broju zamjenika zadržao visoku stopu ažurnosti koja u 2022. iznosi 98 %.

I nadalje je vrijeme rješavanja najduže u predmetima povodom inicijativa za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti u kaznenim i prekršajnim predmetima, budući da su to pravno najsloženiji predmeti s jedne strane, ali i zbog činjenice da okrivljenici nerijetko predlažu podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti te istodobno podnose i druge izvanredne pravne lijekove ili ustavne tužbe, pa spisi predmeta na temelju kojih se donosi državnoodvjetnička odluka određeno vrijeme nisu dostupni državnom odvjetništvu, jer se nalaze na rješavanju u sudovima.

Građansko-upravni odjel je i u izvještajnom razdoblju zadržao visoku stopu ažurnosti, koja iznosi 99 % usprkos radu na predmetima investicijskih arbitraža, na kojima rade svi zamjenici građansko-upravnog odjela, a kod kojih je zbog njihove iznimne činjenične i pravne složenosti vrijeme rješavanja najduže.

II. REZULTATI RADA DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA ZA 2022. GODINU

8. Zbirni prikaz načina rješavanja kaznenih, građanskih i upravnih predmeta u 2022. godini za razdoblje od 2018. do 2022. godine

8.1. Zbirni prikaz rada i odluka u kaznenim i prekršajnim predmetima

Struktura prijavljenih poznatih osoba – sve osobe

Prijavljene osobe	2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu
Odrasle osobe	30.595	40.966	31.287	42.008	34.213	43.903	35.666	45.605	36.053	47.188
Mlađi punoljetnici	1.955	2.654	1.984	2.567	2.529	3.543	2.294	2.899	2.157	2.701
Pravne osobe	1.188	1.986	1.165	2.113	1.345	2.358	1.283	2.271	1.438	2.559
Maloljetne osobe	1.416	1.837	1.476	1.913	1.839	2.397	1.857	2.234	1.965	2.352
UKUPNO	35.154	47.443	35.912	48.601	39.926	52.201	41.100	53.009	41.613	54.800

Državna odvjetništva su tijekom 2022. godine zaprimila 513 kaznenih prijava protiv poznatih počinitelja (sve fizičke i pravne osobe) više nego 2021. godine, što predstavlja porast od 1,25 %. Naime, tijekom 2022. godine zaprimljeno je 41.613 kaznenih prijava protiv poznatih počinitelja, dok je u 2021. godini prijavljeno 41.100 osoba.

Pritom se 40.175 kaznenih prijava odnosi na poznate fizičke osobe koje bilježe porast od 0,9 % u odnosu na prethodnu godinu (2021. – 39.817 prijavljenih fizičkih osoba). Kaznene prijave protiv poznatih fizičkih osoba uključuju kaznene prijave protiv odraslih osoba (od navršene 21. godine života), mlađe punoljetne osobe (od 18. do 21. godine života) i maloljetnike (od 14. do 18. godine života).

U izvještajnom razdoblju je prijavljeno 1.438 pravnih osoba, što je 155 prijavljenih pravnih osoba više nego prethodne godine (2021. – 1.283 prijavljene pravne osobe) i predstavlja porast od 12,1 %.

Iz brojčanih podataka prikazanih u tablici vidljivo je da su, što se strukture prijavljenih poznatih osoba tiče, i u 2022. najzastupljenije kaznene prijave podnesene protiv odraslih osoba s 36.053 prijave (86,3 %). Slijede mlađe punoljetne osobe s 2.157 prijava (5,2 %), maloljetne osobe s 1.965 prijava (4,7 %) te pravne osobe s 1.438 prijava (3,5 %).

Struktura prijava protiv poznatih počinitelja ne pokazuje znatnija odstupanja u odnosu na prethodnu 2021. godinu, kada su kaznene prijave u odnosu na odrasle

osobe participirale s 86,8 %, mlađe punoljetne osobe s 5,6 %, maloljetne osobe s 4,5 % i pravne osobe s 3,1 %.

Struktura kriminaliteta

Kazneno djelo	Broj prijavljenih u 2021.	Broj prijavljenih u 2022.	Porast – pad
Članak 139. KZ/11	5.983 (14,6%)	5.728 (13,8%)	4,3% pad
Članak 228. KZ/11	3.387 (8,2%)	3.592 (8,6%)	6% porast
Članak 236. KZ/11	3.078 (7,5%)	3.553 (8,5%)	15,4% porast
Članak 229. KZ/11	2.001 (4,9%)	1.777 (4,3%)	11,2% pad
Članak 291. KZ/11	1.609 (3,9%)	1.463 (3,5%)	9,1% pad
Članak 177. KZ/11	1.415 (3,4%)	1.657 (4,0%)	17,1% porast
Članak 235. KZ/11	1.357 (3,3%)	1.493 (3,6%)	10% porast
Članak 227. KZ/11	1.352 (3,3%)	1.429 (3,4%)	5,7% porast
Članak 247. KZ/11	1.071 (2,6%)	1.148 (2,8%)	7,2% porast
Članak 326. KZ/11	1.041 (2,3%)	919 (2,2%)	11,7% pad
Ostalo	18.901 (46%)	18.854 (45,3%)	
Ukupno	41.100 (100%)	41.613 (100%)	

U strukturi kriminaliteta i u ovom je izvještajnom razdoblju najzastupljenije kazneno djelo protiv osobne slobode – prijetnja iz članka 139. Kaznenog zakona/11 na koje otpada 13,8 % ukupnog broja kaznenih prijava zaprimljenih tijekom 2022. godine. Brojčano se također ističu kaznena djela protiv imovine, i to kazneno djelo krađe iz članka 228. Kaznenog zakona, kazneno djelo prijevare iz članka 236. Kaznenog zakona, kazneno djelo teške krađe iz članka 229. Kaznenog zakona/11 te kazneno djelo oštećenja tuđe stvari iz članka 235. Kaznenog zakona/11. Sva navedena kaznena djela kaznena su djela iz općinske nadležnosti te glede njih u odnosu na 2021. godinu nema značajnijih odstupanja u strukturi kriminaliteta.

Brojčano je zastupljeno i kazneno djelo zloporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11, kazneno djelo povrede djetetovih prava iz članka 177. Kaznenog zakona/11, kazneno djelo izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu iz članka 227. Kaznenog zakona/11, kazneno djelo prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona/11 te kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. Kaznenog zakona/11.

Za razliku od prošlogodišnjeg razdoblja, u kojem je kod kaznenog djela iz članka 326. Kaznenog zakona/11 uočen porast od 34,5 % u odnosu na 2020. godinu, u ovogodišnjem je izvještajnom razdoblju uočen pad od 11,7 % u odnosu na prošlogodišnje razdoblje. Naime, kako je to navedeno u prošlogodišnjem izvješću, tijekom 2021. godine do izraženijeg je porasta broja prijavljenih za predmetno kazneno djelo došlo zbog postupnog otvaranja granica popuštanjem mjera vezanih za epidemiju bolesti COVID-19.

U posebnim je poglavljima dana analiza porasta, odnosno pada zastupljenosti pojedinih kaznenih djela u odnosu na 2021. godinu, i to u odnosu na kaznena djela iz

nadležnosti općinskih državnih odvjetništava u poglavlju 9.1., u odnosu na kaznena djela iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava u poglavlju 10.1. te u odnosu na kaznena djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u poglavlju 11.1.

8.1.1. Odluke povodom kaznene prijave

Odluke povodom kaznene prijave (bez maloljetnih osoba)

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Otvorena istraživanja	Odbačaj	Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Riješenje o provođenju istrage	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka
2018.	33.738	45.822	12.468		15.277	6.840	6.308	3.719		1.210	33.354
2019.	34.436	46.688	12.834		14.186	7.292	6.185	4.169		2.022	33.854
2020.	38.087	49.804	11.633	8.310	12.871	5.530	2.171	4.189	1.907	3.193	38.171
2021.	39.243	50.775	12.803	8.768	13.391	4.773	3.789	4.101	1.725	1.425	37.972
2022.	39.648	52.448	14.954	9.549	11.818	3.816	3.597	4.139	3.410	1.166	37.494

U 2022. godini općinska državna odvjetništva, županijska državna odvjetništva i Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (bez kaznenih prijava protiv maloljetnih osoba) zaprimili su ukupno 39.648 kaznenih prijava. Kada se broju zaprimljenih prijava dodaju neriješene prijave iz 2021. godine, u radu su imala ukupno 52.448 prijava. Od ukupnog broja kaznenih prijava u radu riješene su 37.494 prijave (71,5 %), iz čega proizlazi da je i tijekom ovog izvještajnog razdoblja zadržana visoka razina ažurnosti u radu državnih odvjetništava, iako je došlo do blagog pada broja riješenih prijava u odnosu na prethodnu godinu, kada je riješeno 74,8 % ukupnog broja prijava u radu.

Na kraju izvještajnog razdoblja ostale su neriješene 14.954 prijave (28,5 %), što predstavlja porast broja neriješenih prijava u odnosu na 2021. godinu, kada su ostale neriješene 12.803 prijave. Razlog porasta broja neriješenih prijava jest odljev kadrova, tj. smanjenje broja zamjenika državnih odvjetnika i državnoodvjetničkih savjetnika, povećan broj rasprava pred sudovima u odnosu na 2021. godinu te veći broj zaprimljenih kaznenih prijava.

Kada se ukupan broj riješenih kaznenih prijava – 37.494 (bez kaznenih prijava protiv maloljetnih osoba) analizira prema načinu rješavanja, proizlazi da je 62,3 % prijava (23.370) riješeno donošenjem meritorne državnoodvjetničke odluke (rješenje o odbačaju, optužnica te rješenje o provođenju istrage), broj otvorenih istraživanja (9.549) na razini je od 25,5 %, dok je 9,1 % prijava (3.410) riješeno ustupom predmeta drugom državnom odvjetništvu, a 3,1 % prijava (1.166) riješeno je na drugi način (spajanjem predmeta i sl.).

Glavni razlog prividnog porasta broja ustupa u 2022. godini je delegacija 1.060 predmeta Općinskog kaznenog državnog odvjetništva u Zagrebu, kao najvećeg i najopterećenijeg državnog odvjetništva u Republici Hrvatskoj, na druga općinska državna odvjetništva, a što je statistički prikazano kao ustup.

Rješenja o odbačaju kaznenih prijava (11.818, odnosno 50,6 %) najzastupljenija su u strukturi meritornih državnoodvjetničkih odluka (23.370) donesenih povodom kaznenih prijava protiv poznatih osoba (bez maloljetnih osoba), zatim slijede optužnice – neposredne optužnice i optužnice s kaznenim nalogom (7.413 odnosno, 31,7 %) te rješenja o provođenju istrage (4.139, odnosno 17,7 %). Od sveukupnog broja podignutih optužnica, državna su odvjetništva tijekom 2022. godine u odnosu na 3.597 osoba (48,5 %) zatražila od sudova izdavanje kaznenog naloga.

Pritom se ponavlja napomena sadržana u izvješćima za 2020. i 2021. godinu, a koja se odnosi na prividni pad broja rješenja o odbačaju i optužnica (neposrednih, ali i optužnica s kaznenim nalogom) u odnosu na izvještajna razdoblja od 2018. do 2019. godine. Iako iz brojčanih podataka prikazanih u tablici "Odluke povodom kaznene prijave (bez maloljetnih osoba)" proizlazi suprotno, tijekom izvještajnih razdoblja od 2020. do 2022. u odnosu na izvještajna razdoblja od 2018. do 2019. godine nema značajnijih odstupanja u broju odluka, već se radi o promijenjenom načinu prikazivanja statističkih podataka. Naime, tijekom prethodnih izvještajnih razdoblja (od 2018. do 2019. godine) u statističkim se podacima nije posebno prikazivao broj otvorenih istraživanja, kao ni odluke o kaznenim prijavama nakon dovršenog istraživanja, već su sve odluke bile prikazane skupno među odlukama povodom kaznene prijave. U izvješćima za 2020., 2021. i 2022. godinu među odlukama povodom kaznene prijave posebno je prikazan broj otvorenih istraživanja, dok su naknadno, pod točkom 8.1.1.2. "Odluke o kaznenim prijavama nakon dovršenog istraživanja", prikazane meritorne odluke donesene nakon dovršenog istraživanja.

Dakle, da bismo dobili ukupan broj rješenja o odbačaju donesenih tijekom 2022. godine, rješenjima o odbačaju kaznene prijave donesenim povodom kaznene prijave (11.818), potrebno je pribrojiti rješenja o odbačaju kaznene prijave donesena nakon dovršenog istraživanja (2.044), a iz čega je vidljivo da su tijekom 2022. godine donesena sveukupno 13.862 rješenja o odbačaju, što predstavlja blagi pad u odnosu na broj odbačaja donesenih tijekom prethodnih godina (2021. – 15.323, 2020. – 14.714, 2019. – 14.186, 2018. – 15.277). Također, u odnosu na optužnice proizlazi da je tijekom 2022. godine podignuto ukupno 13.975 optužnica, s obzirom na to da je povodom kaznene prijave (dakle, bez provođenja istraživanja) podignuto 7.413 optužnica, a nakon dovršenog istraživanja podignute su 6.562 optužnice, što je na razini broja optužnica podignutih tijekom 2020. godine (14.013) i 2019. godine (13.477), dok se uočava blagi pad u odnosu na broj optužnica podignut tijekom 2021. godine (14.982).

8.1.1.1. Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici

U izvještajnom su razdoblju sva općinska i županijska državna odvjetništva zaprimila ukupno 1.965 kaznenih prijava protiv maloljetnih počinitelja kaznenih djela, što predstavlja neznatan porast broja prijava u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (5,8 %).

U ukupnom broju poznatih prijavljenih fizičkih osoba u izvještajnom razdoblju (40.175) maloljetnici participiraju s 5 % (1.965), što je također neznatan porast u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, kada su participirali s 4,7 %.

Odluke o kaznenim prijavama

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Ukupno odbačaja	Od toga oportunitet iz čl. 71., 72. i 73. ZSM	Otvoreno istraživanje	Neposredni prijedlog za mit. sankciju čl. 82. ZSM	Rješenje o provođenju pripremnog postupka	Ustup	Riješeno na drugi način	Prijave u radu izvan DO
2018.	1.416	1.837	437	1.150	698		264	145		67	410
2019.	1.476	1.913	417	1.143	653		312	217		69	391
2020.	1.839	2.397	386	1.100	379	122	214	133	163	142	86
2021.	1.857	2.234	389	1.055	523	119	229	118	173	152	129
2022.	1.965	2.352	455	1.060	537	124	255	154	158	146	136

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje bilježimo porast broja rješenja o provođenju pripremnog postupka za 30,5 % što znači da se u izvještajnom razdoblju maloljetnici pojavljuju kao počinitelji kaznenih djela za koja je sukladno članku 75. Zakona o sudovima za mladež propisano da će se provesti pripremi postupak jer se radi o kaznenim djelima za koja se prema odredbama Zakona o kaznenom postupku provodi istraga (članak 216. Zakona o kaznenom postupku). Bilježimo neznatan porast broja prethodno provedenih istraživanja u svrhu podnošenja tzv. neposrednog prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije. Broj odbačenih kaznenih prijava primjenom oportuniteta na razini je prethodnoga izvještajnog razdoblja.

8.1.1.2. Odluke o kaznenoj prijavi nakon dovršenog istraživanja

Odluke o kaznenim prijavama nakon dovršenog istraživanja (sve osobe)

Godina	U radu			Odluke DO						
	Ostalo u radu	Pokrenuto u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Rješenje o odbačaju	Službena bilješka o podizanju optužnice	Službena bilješka o podnošenju prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	Ostalo u radu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2022.	3.126	9.757	12.883	2.044	6.562	90	37	243	8.976	3.907

Nakon dovršenog istraživanja, prema strukturi odluka u 73,1 % predmeta podignuta je optužnica, a kaznena je prijava odbačena u 22,8 % predmeta. Na drugi način riješeno je 2,7 % prijava, prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije podnesen je u odnosu na 1 % prijava, dok je ustupljeno 0,4 % prijava.

Ako ukupan broj odluka donesenih povodom kaznene prijave u 2021. godini (37.494 odluke) umanjimo za broj otvorenih istraživanja (9.549) te dodamo broj odluka nakon dovršenog istraživanja (8.976 odluka), proizlazi da je u 2022. godini riješena 36.921 prijava.

8.1.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi

Odluke po dovršenoj istrazi

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE					Ostalo u radu
		Obustava	Optužnica	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	
2018.		380	2.954		126	3.460	
2019.		450	3.412		179	4.041	
2020.	6.457	435	3.346	63	261	4.105	2.352
2021.	6.826	554	3.744	62	86	4.446	2.380
2022.	6.873	475	3.788	62	55	4.380	2.493

U 2022. godini doneseno je rješenje o provođenju istrage za 4.139 osoba (bez maloljetnih osoba), što je 38 istraga više u odnosu na prethodnu godinu kada ih je bilo 4.101 (tablica 8.1.1.) i predstavlja rast od 0,9 %.

Od ukupnog broja istraga u radu (6.873), tijekom 2022. godine dovršeno je 4.380 istraga (63,7 %), dok su u radu ostale 2.493 istrage (36,3 %), a razlozi nerješavanja su objektivni – složenost predmeta (primjerice, gospodarski predmeti u kojima je potrebno provesti financijsko-knjigovodstveno vještačenje obimne dokumentacije), velik broj svjedoka koje je potrebno ispitati, prikupljanje dokaza putem međunarodne pravne pomoći, nedostupnost okrivljenika i slično.

U ovom izvještajnom razdoblju u broju dovršenih istraga (4.380) broj podignutih optužnica (3.788) participira s 86,5 %. Kada se broj optužnica podignutih po dovršenoj istrazi u ovom izvještajnom razdoblju usporedi s prošlogodišnjim izvještajnim razdobljem, vidljivo je da su tijekom 2022. podignute 44 optužnice više nego prethodne godine, što predstavlja porast od 1,2 %. Iz visokog postotka podignutih optužnica nakon dovršene istrage proizlazi zaključak o osnovanosti odluke državnog odvjetnika o provođenju istrage, budući da je u više od 85 % slučajeva osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo potvrđena rezultatima dokaznih radnji koje su provedene tijekom istrage.

Po zastupljenosti u odlukama po dovršenoj istrazi, nakon optužnica, slijede obustave istrage kojih je bilo 475 (10,8 %), ustupom su riješene 62 istrage (1,4 %), dok je na drugi način (spajanje postupaka i slično) riješeno 55 istraga (1,3 %).

Trajanje istrage / pripremnog postupka za maloljetnike

Godina	Do 1 mjeseca	Do 3 mjeseca	Do 6 mjeseci	Do 12 mjeseci	Do 18 mjeseci	Više od 18 mjeseci
2018.	530	1.079	795	205	6	
2019.	667	1.281	1.129	468	94	25
2020.	723	1.126	1.102	564	171	172
2021.	666	1.105	1.125	504	213	182
2022.	698	1.150	1.093	533	188	212

Iz tabličnoga prikaza razvidno je da je tijekom 2022. godine u roku od 6 mjeseci dovršeno 75,9 % svih istraga, 13,8 % istraga u roku do 12 mjeseci, 4,8 % istraga do 18 mjeseci te 5,5 % istraga u trajanju duljem od 18 mjeseci (5,5 %), što ukazuje na ažurno postupanje državnih odvjetništava.

Do produljenja roka za dovršetak istrage dolazi u složenim predmetima u kojima su razlozi produljenja opravdani zbog objektivnih okolnosti vezanih za svaki konkretan predmet.

8.1.2.1. Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici

Odluke po dovršenom pripremnom postupku

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE					Ukupno odluka	Ostalo u radu
		Obustava	Od toga obustava po oportunitetu	Prijedlog za izricanje ml. sankcije	Ustup	Riješeno na drugi način		
2018.	169	31	7	136			169	
2019.	190	39	9	149			190	
2020.	214	14	2	133		16	163	51
2021.	167	21		102	4	4	135	32
2022.	186	17	3	105	0	10	132	54

Sva su državna odvjetništva u izvještajnom razdoblju imala ukupno u radu 186 premeta u kojima su trebala donijeti odluku po dovršenom pripremnom postupku neovisno o tome u kojem su izvještajnom razdoblju donijela rješenje o provođenju pripremnog postupka.

U izvještajnom razdoblju bilježimo neznatan pad broja donesenih rješenja o obustavi pripremnog postupka, dok je broj prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije na razini prethodnog izvještajnog razdoblja.

8.1.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja

Tijekom kalendarske godine u radu državnih odvjetništava nalazile su se optužnice u raznim stadijima koji obuhvaćaju optužnice po kojima sud postupa, a podignute su u prethodnim godinama, optužnice koje su, nakon ukidnih presuda od strane žalbenih sudova vraćene na ponovni postupak pred prvostupanjske sudove te optužnice koje je državno odvjetništvo podiglo u tijeku izvještajnog razdoblja.

Optužnice u radu u državnom odvjetništvu (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ostalo u radu pred sudom	Od toga pred optužnim vijećem	Pred sudom nakon ukidne odluke	Odluke DO – optužnice				Ukupno optužnica u radu
				Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Optužnica nakon istrage	Ukupno optužnica	
2018.				6.840	6.308	2.954	16.102	
2019.				7.292	6.185	3.412	16.889	
2020.	30.002	4.924		7.184	6.784	4.196	18.164	48.166
2021.	36.329	8.375	10.157	7.876	7.053	3.762	18.691	65.177
2022.	44.124	5.843	1.793	7.541	6.474	3.747	17.762	63.679

Pred sudovima su ostale u radu 44.124 optužene osobe, od čega 5.843 (13,25 %) pred optužnim vijećem u fazi odluke o osnovanosti optužnice. Na ponovni postupak vraćeno je, nakon ukidnih odluka u povodu žalbi, optužnica protiv 1.793 optužene osobe. Državna odvjetništva podigla su u izvještajnom razdoblju optužnice protiv 17.762 osobe, što je 4,97 % manje od prošlog izvještajnog razdoblja, no kako su optužnice rezultat provedenog postupka koji prethodi podizanju optužnica i rezultat prikupljenih dokaza koji podizanje optužnice čine opravdanim i osnovanim, ovaj podatak sam po sebi ne znači smanjenu aktivnost državnog odvjetništva, već je vezan uz vrijeme primitka predmeta u rad te opseg i trajanje postupaka koji prethode stadiju optuženja. Ukupno je u radu tijekom izvještajnog razdoblja bilo optužnica protiv 63.679 osoba, što predstavlja blagi pad od 2,3 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

U ukupnom broju optužnica podignutih u izvještajnom razdoblju prema 17.762 osobe, neposredne optužnice sudjeluju s udjelom od 42,45 %, optužnice s kaznenom nalogom s udjelom od 36,44 %, dok optužnice nakon provedene istrage participiraju s 21,10 %, koji podatci ne pokazuju odstupanje u odnosu na uobičajen udio pojedinih vrsta optuženja u ukupnom broju podignutih optužnica.

Optuženja i odluke sudova povodom optuženja (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ukupno optužnica pred optužnim vijećem	Ustup	Povučena optužnica	Presuda s kaznenim nalogom – pravomoćna	Odluke optužnog vijeća				
					Optužnica potvrđena	Optužnica vraćena	Obustava po optužnom vijeću	Ukupno odluka optužnog vijeća	Ostalo u radu pred optužnim vijećem
2018.			73		9.354	386	62	9.802	
2019.			22		10.271	277	69	10.617	
2020.	23.088	196		3.031	14.383	314	57	14.754	6.983
2021.	20.013	270	29	4.064	12.066	268	48	12.382	8.918
2022.	18.947	86	21	4.314	12.566	287	95	12.948	5.909

Optužna vijeća nadležnih sudova u izvještajnom razdoblju postupala su ukupno po optužnicama u odnosu na 18.947 osoba i donijela 12.948 odluka, što je 4,38 % više odluka optužnog vijeća nego u prethodnom razdoblju. Optužna vijeća nisu donijela odluku o osnovanosti podignutih optužnica protiv 5.909 osoba.

Od ukupnog broja donesenih odluka optužnog vijeća optužnica je potvrđena u odnosu na 97,04 % optuženih osoba, čime je zadržano visok udio potvrđenih, dakle osnovanih državnoodvjetničkih optuženja, dok je optužno vijeće vratilo, radi ispravka i/ili boljeg razjašnjenja stvari optužnice protiv 2,22 % optuženih osoba. Nakon dopune istrage ili poduzimanja dokaznih radnji u skladu s odlukama optužnog vijeća, u pravilu su ponovno podizane optužnice u rokovima propisanim Zakonom o kaznenom postupku.

Situacije u kojima optužno vijeće vraća optužnicu državnom odvjetniku radi boljeg razjašnjenja stvari sukladno čl. 356. st. 1. Zakona o kaznenom postupku, ne podliježe žalbi, zbog čega, čak i kada državno odvjetništvo takvu odluku smatra neosnovanom, izostaje mogućnost kontrole od strane višeg suda. Iako je, sukladno naznačenom članku, obveza suda kod vraćanja optužnice na ponovno postupanje da u rješenju obrazloži razloge zbog kojih optužnica nije potvrđena te navede radnje koje su propuštene i nužno ih je dodatno provesti, dio odluka kojima se optužnice vraćaju nije obrazložen na način na koji to nalaže zakon, no i na takve odluke optužnog vijeća izostaje mogućnosti žalbe. Ponovno podignute optužnice u pravilu su potvrđene.

Optužna vijeća obustavila su postupak prema 95 osoba (0,73 %), a najčešći je razlog ovih odluka smrt okrivljenika ili prestanak postojanja pravne osobe, zbog kojih se okolnosti postupak više ne može voditi. Državna odvjetništva povukla su optužnice u odnosu na 21 osobu (0,11 %) zbog toga što je državno odvjetništvo ocijenilo potrebnim provesti dodatne radnje, po čijem se provođenju u pravilu ponovno podižu optužnice.

Broj i vrste presuda (bez maloljetnih osoba)

Godina	Presuda s kaznenim nalogom	Optužnica potvrđena	Ukupno	Odluke suda									
				Obustava nakon potvrđivanja optužnice	Osudujuća	Od toga po sporazumu	Presuda – neubrojivi	Ostlobađajuća	Odbijajuća	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka suda	Riješeno pred sudom – ostalo	Ukupno bez odluka suda
2018.					14.085	402		907	443		15.435		
2019.					14.920	602		897	482		16.299		
2020.	3.031	14.383	17.414	282	15.306	494	150	1.098	399		17.235		25.257
2021.	4.064	12.066	16.130	561	16.236	521	203	1.386	538		18.924		31.253
2022.	4.314	12.566	16.880	1.046	15.522	612	206	1.325	581	681	19.361	1.234	38.196

U izvještajnom razdoblju sudovi su nakon potvrđivanja optužnice te provedenog raspravnog postupka donijeli odluku protiv ukupno 19.361 osobe. Uz to doneseno je presuda s kaznenim nalogom prema 4.314 osoba. Presude s kaznenim nalogom presude su koje se donose na temelju optužnica s kaznenim nalogom koje

podigne državnom odvjetništvu, a u kojim se postupcima ne provodi glavna rasprava već sud, ako optužnicu ocijeni osnovanom i prihvati kaznu predloženu po državnom odvjetništvu, donosi presudu s kaznenim nalogom protiv koje okrivljenik ima pravo prigovora. U slučaju prigovora okrivljenika protiv presude s kaznenim nalogom, takva se presuda stavlja izvan snage i provodi se raspravni postupak, nakon kojeg se donosi presuda.

U odnosu na 19.361 osobu za koju su donesene sudske odluke (bez presuda s kaznenim nalogom) u 5,4 % slučajeva postupak je obustavljen nakon potvrđivanja optužnice, u pravilu zbog smrti optuženika ili prestanka postojanja pravne osobe, što su okolnosti koje isključuju kazneni progon, odnosno zbog kojih postupak više nije moguće voditi, ili zbog nastupa zastare kada se kazneni progon ne može poduzeti.

U ukupnom broju donesenih odluka osuđujuće presude uslijedile su u odnosu na 15.522 osobe, odnosno 80,17 % donesenih odluka u postupcima pred sudom osuđujuće su presude.

Tom broju treba pridodati osuđujuće presude s kaznenim nalogom donesene bez provođenja rasprava, a koje su također osuđujuće presude pa ukupan udio osuđujućih presuda čini 83,78 % donesenih presuda.

Od 15.522 osuđujuće presude donesene u postupku na sudovima, njih 612 (3,94 %) presude su po sporazumu stranaka. S 15.522 osuđene osobe u tzv. redovnim postupcima i 4.350 osuđenih osoba koje su presuđene presudama s kaznenim nalogom, ukupno je osuđeno 19.836 osoba, iz kojeg podatka slijedi da presude s kaznenim nalogom čine 21,75 % u ukupnom broju osuđenih osoba, a kada se tome broju pridoda udio presuda po sporazumu stranaka, u kojima također izostaje vođenje rasprava, slijedi da 25,69 % osuđujućih presuda čine presude bez provođenja rasprave, što je značajan doprinos smanjenju dugotrajnih sudskih postupaka i troškova takvih postupaka.

Nizak udio presuda po sporazumu stranaka, odnosno nedovoljno korištenje tog instituta, svoj razlog nalazi u činjenici (pre)blage penalne politike sudova, zbog čega opravdano izostaje interes okrivljenika za sporazumijevanjem. Inicijative okrivljenika za sporazumijevanjem redovito su praćene neprihvatljivo niskim prijedlogom kaznenih sankcija uz izostanak spremnosti za vraćanje protupravno stečene imovinske koristi ili namirenja postavljenog imovinsko-pravnog zahtjeva oštećenima, koje prijedloge državno odvjetništvo, iz navedenih razloga, ne prihvaća. Istodobno, inicijativu državnog odvjetnika za sporazumijevanjem, kada se traže sankcije primjerene težini počinjenog djela, uz dosljednu primjenu zakonske obveze o vraćanju imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom ili namirenje imovinsko-pravnih zahtjeva žrtava (oštećenika) ne nailazi na spremnost kod okrivljenika jer u konačnici računaju na dugotrajnost sudskih postupaka i blaže sankcioniranje od strane suda.

U ukupnom broju donesenih presuda oslobađajuće presude sudjeluju sa 6,84 %. Na oslobađajuće presude državna odvjetništva ulažu žalbe, jer da su ocijenile opravdanim postojanje razloga za donošenje oslobađajuće presude, tada bi državni odvjetnik, za trajanja postupka, izjavio odustanak od optužbe, što redovito čini kada ocijeni da za to postoje razlozi, a u kojem slučaju sud donosi drugu vrstu

presuda, tj. presudu kojom se optužba odbija.

Odbijajuće presude (presude kojom se optužba odbija) čine samo 3,00 % donesenih presuda, najčešće zbog odustanka državnog odvjetništva od progona ili nastupa zastare tijekom sudskom postupka.

U bitnom, struktura donesenih presuda nastavak je trenda visokog udjela osuđujućih presuda u ukupnom broju donesenih presuda.

8.1.4. Kaznene sankcije

U izvještajnom razdoblju sudovi su izrekli sankcije prema 15.522 osobe, što je 4,16 % manje izrečenih sudskih sankcija u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Broj i vrsta izrečenih kazni (bez maloljetnih osoba)

Godina	Osuđujuća presuda	Zatvor	Od toga dugotrajni zatvor	Od toga rad za opće dobro	Novčana kazna	Uvjetna osuda	Sudska opomena	Prestanak pravne osobe	Maloljetničke sankcije	Oslobođeno od kazne	Ostalo	Ukupno sankcija
2018.	14.085	3.170	6	1.087	271	10.513					131	14.085
2019.	14.920	3.544	3	1.059	362	10.878					136	14.920
2020.	15.306	4.125	5	681	373	10.802				6		15.307
2021.	16.236	4.154	13	785	399	11.631			44	8		16.236
2022.	15.522	4.034	9	813	225	11.195			59	9		15.522

Kazna zatvora zastupljena je s 25,98 % u ukupnom broju izrečenih sankcija. Dugotrajne kazne zatvora koje se izriču za najteža kaznena djela u ukupnom broju izrečenih zatvorskih kazni participiraju s 0,22 %. Rad za opće dobro u 20,15 % slučajeva sankcija je kojom je zamijenjena izrečena kazna zatvora i porast je udjela te vrste sankcija za 3,44 %, što, uvažavajući zahtjeve individualizacije kazne u odnosu na svakog počinitelja pojedinog kaznenog djela, ipak ukazuje na zaključak o (pre)blagoj kaznenoj politici sudova, na koju državno odvjetništvo reagira žalbama.

Novčana kazna kao glavna sankcija izrečena je u odnosu na 1,44 % osuđujućih presuda.

Najzastupljenija je sankcija uvjetna osuda na zatvorske kazne s udjelom od 71,99 % u strukturi osuđujućih presuda.

Zaključno, nema neuobičajenih odstupanja u strukturi izrečenih sankcija u promatranom izvještajnom razdoblju u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Broj izrečenih sigurnosnih mjera

Godina	Obvezno liječenje od ovisnosti	Obvezno psihijatrijsko liječenje	Zabrana obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti	Zabrana upravljanja motornim vozilom	Druge sigurnosne mjere	Ukupno
2018.	289	143	17	107	79	635
2019.	320	155	12	111	79	677
2020.	321	220	7	71	267	886
2021.	427	295	15	128	309	1.174
2022.	495	393	28	107	407	1.430

Sigurnosne mjere počiniteljima kaznenih djela izriču se uz sankcije sa svrhom otklanjanja okolnosti koje omogućuju ili poticajno djeluju na počinjenje novog kaznenog djela. Uz sankcije, sigurnosne mjere izrečene su u odnosu na 1.430 počinitelja, odnosno uz 9,21 % izrečenih sankcija, što predstavlja porast od 17,91 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje i pokazuje da se posljednjih godina u sve većem broju slučajeva uz sankcije izriču i sigurnosne mjere prema počiniteljima kaznenih djela.

Najčešće izricane sigurnosne mjere jesu mjera obveznog liječenja od ovisnosti, izrečena počiniteljima koji kaznena djela počinu pod odlučujućim utjecajem alkohola ili droga, s udjelom od 34,62 % u ukupnom broju izrečenih sigurnosnih mjera, te sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja s udjelom od 27,48 % u ukupnom broju izrečenih sigurnosnih mjera, dakle, ove dvije sigurnosne mjere participiraju sa 62,09 % u ukupnom broju izrečenih sigurnosnih mjera.

Kada se navedeni podatak dovede u vezu s podatkom da su sigurnosne mjere izrečene uz 9,21 % ukupno izrečenih sankcija te podatkom da se ove dvije najzastupljenije sigurnosne mjere izriču najčešće počiniteljima kaznenih djela ubojstava iz čl. 110. Kaznenog zakona, teških ubojstava iz čl. 111. Kaznenog zakona, prijetnji iz čl. 139. Kaznenog zakona, nametljivog ponašanja iz čl. 140. Kaznenog zakona te povrede djetetovih prava iz čl. 177. Kaznenog zakona i nasilja u obitelji iz čl. 177.a Kaznenog zakona, opravdano je zaključiti da je nužna potreba za jačim mehanizmima preventivnog djelovanja prema određenim kategorijama osoba kako bi se preventivnim mjerama u znatnoj mjeri pokušalo otkloniti opasnosti počinjenja kaznenih djela, budući da represivni sustav nije niti treba i može, s obzirom na to da nastupa *post festum*, odnosno nakon počinjenja djela, biti mehanizam koji može sprječavati najteže oblike počinjenja kaznenih djela kada su njihovi počinitelji osobe kojima je odgovarajuće liječenje potrebno i prije počinjenja kaznenih djela, odnosno neovisno o izricanju sankcija u sudskim postupcima.

Sigurnosne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom izriču se uz osude zbog kaznenih djela izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu iz čl. 227. Kaznenog zakona ili obijesne vožnje u cestovnom prometu iz čl. 226. Kaznenog zakona, a takvih je mjera u izvještajnom razdoblju uslijedilo prema 107 osoba, čime je njihov udio u ukupnom broju sigurnosnih mjera 7,48 %.

Sigurnosna mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti izriče se počiniteljima kaznenih djela iz područja gospodarskog kriminaliteta, najčešće kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti iz čl. 291. Kaznenog zakona i zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. Kaznenog zakona te je u ovom izvještajnom razdoblju takva mjera izrečena prema 28 osoba, dok su prema Zakonu o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela sigurnosne mjere prema pravnim osoba izrečene u odnosu na 3 pravne osobe.

Ostale sigurnosne mjere vezane su uz zaštitu žrtava kaznenih djela i u takve se mjere ubrajaju zabrana pridržavanja, uznemiravanja ili uhođenja iz čl. 73. Kaznenog zakona, sigurnosna mjera psihosocijalnog tretmana iz čl. 70. Kaznenog zakona, sigurnosna mjera udaljenja iz zajedničkog kućanstva iz čl. 74. Kaznenog zakona i takve mjere sudjeluju u ukupnom broju izrečenih sigurnosnih mjera s udjelom od 28,25 %. Riječ je o mjerama koje se najčešće predlažu i izriču prema počiniteljima kaznenih djela nasilja u obitelji iz čl. 179.a Kaznenog zakona, nametljivog ponašanja iz čl. 140. Kaznenog zakona i povrede djetetovih prava iz čl. 177. Kaznenog zakona. Izricanje ovih sigurnosnih mjera važno je zbog otklanjanja okolnosti koje bi mogle poticajno djelovati na počinjenje novih kaznenih djela.

8.1.4.1. Kaznene sankcije – maloljetnici

Kaznene sankcije

Godina	Ukupan broj prijedloga za mlt. sankciju	Ukupan broj izrečenih mlt. sankcija	Od toga kazna mlt. zatvora	Od toga pridržaj izricanja mlt. zatvora	Od toga odgojne mjere	Obustava postupka	Od toga oportunitet
2018.	400	345	9	33	303	55	23
2019.	461	349	11	30	308	49	16
2020.	335	409	9	48	352	52	
2021.	412	443	9	42	334	56	
2022.	454	499	11	55	367	65	

U izvještajnom razdoblju neznatno je porastao ukupan broj podnesenih prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije slijedom čega je i bio očekivani porast broja ukupno izrečenih maloljetničkih sankcija.

Kao i u prethodnim izvještajnim razdobljima sudovi su maloljetnim počiniteljima kaznenih djela u pravilu izricali neku od odgojnih mjera, odnosno pod uvjetom da se radi o starijim maloljetnicima (maloljetnik koji je u vrijeme počinjenja kaznenog djela navršio 16, a nije navršio 18 godina života), a počinio je i kazneno djelo za koje je zakonom propisana kazna zatvora tri godine ili teža kazna i pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora.

U ukupnom broju izrečenih maloljetničkih sankcija odgojne mjere participiraju u izvještajnom razdoblju sa 73,5 %, a pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora s 10,2 %.

8.1.4.2. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja

Tijekom 2022. godine ukupno je postupanjima svih državnih odvjetništava, odnosno Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, županijskih i općinskih državnih odvjetništava oduzeta imovinska korist u iznosu 218.082.062,68 kn / 28.944.463,82 EUR, što je najveći iznos oduzete imovinske koristi u proteklom petogodišnjem razdoblju. Povećan je i broj pojedinačnih oduzimanja imovinske koristi te u 2022. godini iznosi 915. Radi se o povećanju vrijednosti ukupno oduzete imovinske koristi za 56,8 % u odnosu na 2021. godinu, a broj osoba od kojih je oduzeta imovinska korist povećan je u odnosu za 2021. godinu za 5,46 %.

Od naznačenog iznosa oduzete imovinske koristi 218.082.062,68 kn / 28.944.463,82 EUR, oduzeto je imovinske koristi od odraslih počinitelja 217.234.435,6 kn / 28.831.964,38 EUR, od mlađih punoljetnika 844.253,71 kn / 112.051,72 EUR, u predmetima kaznenopravne zaštite djece oduzeto je 2.608,53 kn / 346,21 EUR te od maloljetnih počinitelja 764,84 kn / 101,51 EUR.

Najveći udio u vrijednosti imovinske koristi odnosi se na predmete županijskih državnih odvjetništava, u kojima je oduzeto 92.732.523,78 kn / 12.307.720,99 EUR imovinske koristi. Slijede predmeti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u kojima je oduzeto imovinske koristi u vrijednosti od 63.812.350,00 kn / 8.469.354,3 EUR, a u predmetima općinskih državnih odvjetništava oduzeto je imovinske koristi u iznosu od 61.537.189,38 kn / 8.167.388,6 EUR.

U prošlogodišnjem izvještajnom razdoblju najveća vrijednost ukupno oduzete imovinske koristi odnosila se na predmete Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, dok se u ovom razdoblju čak 42,52 % vrijednosti oduzete imovinske koristi odnosi na predmete županijskih državnih odvjetništava.

Povećanje vrijednosti oduzete imovinske koristi u predmetima županijskih državnih odvjetništava uzrokovano je povećanjem broja sudskih presuda kojima je odlučeno, između ostalog, i o oduzimanju imovinske koristi u pojedinačno visokim iznosima.

Međutim, najveći broj pojedinačnih oduzimanja imovinske koristi zabilježen je u predmetima općinskih državnih odvjetništava, koja je oduzeta od 680 osoba (što predstavlja 74,3 % broja osoba od kojih je oduzeta imovinska korist). Uočena okolnost najvećeg broja pojedinačnih oduzimanja imovinske koristi, a najmanjeg udjela u ukupnom iznosu oduzete imovinske koristi ima objašnjenje u strukturi kriminaliteta predmeta općinskih državnih odvjetništava, odnosno u okolnosti da su donesene osuđujuće presude za kaznena djela kojima je oduzeta imovinska korist u pojedinačno manjim iznosima od više osoba, a oštećenici nisu postavljali imovinskopravni zahtjev.

U predmetima Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, od ukupno oduzete imovinske koristi u iznosu od 63.812.349,52 kn / 8.469.354,23 EUR, najveći iznos imovinske koristi oduzet je u odnosu na sljedeća kaznena djela: za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11 iznos od 22.953.305,73 kn / 3.046.427,2 EUR oduzet je od 12 osoba, za kazneno djelo utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona/11 iznos od 11.231.600,33 kn

/ 1.490.689,54 EUR oduzet je od 10 osoba te je za kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. Kaznenog zakona/11 oduzet iznos od 4.632.522,07 kn / 614.841,34 EUR od 25 osoba.

U predmetima županijskih državnih odvjetništava najzastupljenija kaznena djela za koja je oduzeta imovinska korist su: kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. stavka 2. Kaznenog zakona/11 za koje je imovinska korist u iznosu od 52.198.191,10 kn / 6.927.890,52 EUR oduzeta od 29 osoba, kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. stavka 2. Kaznenog zakona/11 za koje je imovinska korist u iznosu od 26.694.970,16 kn / 3.543.031,41 EUR oduzeta od 5 osoba te kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. stavka 1. Kaznenog zakona/11 za koje je imovinska korist u iznosu od 11.712.354,11 kn / 1.554.496,53 EUR oduzeta od 5 osoba.

U predmetima općinskih državnih odvjetništava tri najzastupljenija kaznena djela za koja je oduzeta imovinska korist su: kazneno djelo krađe iz članka 228. Kaznenog zakona/11 za koje je oduzeta imovinska korist u iznosu od 30.991.461,05 kn / 4.113.273,75 EUR od 84 osobe, kazneno djelo utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona/11 za koje je oduzeta imovinska korist u iznosu od 9.717.973,07 kn / 1.289.796,68 EUR od 21 osobe te kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona/11 za koje je oduzeta imovinska korist u iznosu od 8.805.642,86 kn / 1.168.709,65 EUR od 6 osoba.

Povodom prijedloga državnog odvjetnika, sudovi su odredili 31 privremenu mjeru osiguranja oduzimanja imovinske koristi, kojom je blokirana imovina u vrijednosti od 875.772.487,00 kn / 116.234.984,01 EUR.

Najveća vrijednost imovine (99,02 %) koja je osigurana privremenim mjerama osiguranja odnosi se na predmete Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. U samo jednom takvom predmetu osigurano je oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona/11 počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. Kaznenog zakona/11 i kaznenog djela pranja novca iz članka 265. Kaznenog zakona/11 u iznosu od čak 826.170.621,50 kn / 109.651.685,12 EUR, što čini 95,25 % imovine koju je blokirao Ured.

U 10 predmeta općinskog državnog odvjetništva vrijednost osigurane imovine iznosi 7.993.791,12 kn / 1.060.958,41 EUR.

Iz nadležnosti županijskog državnog odvjetništva u jednom je predmetu osigurana imovina u vrijednosti od 560.000,00 kn / 74.324,77 EUR.

Od primijenjenih mjera učestalo se primjenjuje mjera privremene obustave izvršenja određene financijske transakcije za koju postoji sumnja da predstavlja kazneno djelo, služi prikrivanju kaznenog djela ili prikrivanju dobiti ostvarene kaznenim djelom koja je propisana člankom 266. Zakona o kaznenom postupku/08. Kaznena djela koja su povod primjene ove mjere u pravilu su pranje novca iz članka 265. Kaznenog zakona/11, utaja poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona/11, prijevara u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog

zakona/11 te računalna prijevara iz članka 271. Kaznenog zakona/11. U ovim predmetima stvarni vlasnici bankovnih računa na koje se odnosi privremena mjera obustave transakcije u pravilu nisu poznati, a uz to se radi o činjenično složenim i obimnim predmetima u kojima se provode dugotrajni izvodi, često i protiv više sudionika, od kojih su neki i strani državljani. Iz tog razloga ograničeno trajanje ove mjere, koje je propisano člankom 266. stavkom 2. Zakona o kaznenom postupku/08, za rješavatelja predmeta predstavlja otežavajuću okolnost pri postupanju.

S obzirom na navedeno, valja ukazati na to da je 2022. godine zakonodavac izvršio značajnu izmjenu Zakona o kaznenom postupku/08, donoseći Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 88/22) koji je stupio na snagu 19. srpnja 2022., kojim je izmijenjen članak 557e stavak 2. Zakona o kaznenom postupku/08, na način da je rok trajanja privremenih mjera osiguranja vezao za podizanje, a ne, kao do sada, za potvrđivanje optužnice, čime je trajanje privremenih mjera zapravo produljio.

U kaznenim postupcima postavljeni imovinskopravni zahtjev oštećenika za naknadu štete prouzročene kaznenim djelom ima prednost pred oduzimanjem imovinske koristi koja pripada Republici Hrvatskoj. Stoga, u slučajevima u kojima je sud usvojio imovinskopravni zahtjev oštećenika ne dolazi do primjene instituta oduzimanja imovinske koristi. Prema tome, u ukupan ishod, odnosno uspjeh postupanja državnog odvjetnika, valja ubrojiti i iznose restitucije oštećeniku čiji je imovinskopravni zahtjev sud usvojio, budući da je taj iznos svakako veći od visine oduzete imovinske koristi koja pripada Republici Hrvatskoj.

Poteškoće u primjeni ovog instituta postoje prilikom naplate presudom oduzete imovinske koristi. Nakon pravomoćnosti presude, sud poziva okrivljenika da dobrovoljno izvrši plaćanje iznosa imovinske koristi u korist državnog proračuna. Ako okrivljenik to ne učini, osnivaju se spisi Građansko-upravnog odjela radi pokretanja postupka prisilne naplate. Tijekom ovršnih postupaka uočava se da ovršenici nemaju imovine, prihode ili su im računi već blokirani po drugim vjerovnicima, što onemogućuje stvarnu naplatu presudom oduzete imovinske koristi.

U izvještajnom razdoblju nije bilo predmeta u kojima je postavljen zahtjev za oduzimanje imovinske koristi bez presude, iz članka 560a i 560f Zakona o kaznenom postupku/08. Međutim u jednom predmetu Općinskog kaznenog državnog odvjetništva u Zagrebu u tijeku je postupanje pred Općinskim kaznenim sudom u Zagrebu povodom takvog zahtjeva državnog odvjetnika koji je podnesen tijekom 2020. Radi se o predmetu u kojem je nakon smrti okrivljenika, do koje je došlo tijekom žalbenog postupka, sudu podnesen zahtjev radi utvrđenja da je okrivljenik počinio protupravno djelo zakonskih obilježja kaznenog djela protiv imovine – lihvarskim ugovorom iz članka 243. stavka 1. i 2. Kaznenog zakona/11 te prijave iz članka 236. stavka 1. i 2. Kaznenog zakona/11 na štetu više oštećenih građana.

Broj izrečenih mjera osiguranja i broj oduzimanja imovinske koristi te vrijednosti blokirane, odnosno oduzete imovinske koristi

Godina	Broj mjera osiguranja	Vrijednost u kn	Broj oduzimanja	Vrijednost u kn
2018.	31	39.323.324,01	892	178.254.924,53
2019.	69	134.467.277,92	829	123.531.087,27
2020.	63	60.490.032,98	641	196.799.873,85
2021.	51	70.971.128,42	866	123.844.082,40
2022.	31	875.772.487,00	915	218.082.062,68

8.1.5. Pregled radnji i ročišta u kaznenim predmetima

Radnje i ročišta u kaznenim predmetima

Dokazne radnje i zastupanje	Dokazne radnje		Zastupanje	
	Nalog drugom tijelu	Provedeno po DO	Ročišta	Rasprave
1	2	3	4	5
2022.	27.318	24.608	13.322	51.933

Tijekom 2022. Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, županijska državna odvjetništva i općinska državna odvjetništva naložila su ili neposredno provela ukupno 51.921 dokaznu radnju, od čega je nalog drugom dijelu, u pravilu policiji i policijskim istražiteljima, uslijedilo u odnosu na 52,62 % dokaznih radnji, dok su 24.608 dokaznih radnji, odnosno 47,39 % provela neposredno državna odvjetništva koja su, uz to, obavila i 65.255 državnoodvjetničkih zastupanja pred sudovima, od čega 13.322 zastupanja na ročištima i 51.933 raspravna zastupanja.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje vidljiv je porast dokaznih radnji, ali i obavljenih ročišta i rasprava od 8,75 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, pri čemu je broj dokaznih radnji povećan za 11,94 %, a broj ročišta i rasprava za 5,57 %.

8.1.6. Žalbe i odluke sudova povodom žalbi (bez maloljetnika)

Tijekom 2022. godine, državna su odvjetništva podnijela 3282 žalbe u odnosu na ukupno donesene 17.634 presude. Žalbe su, dakle, podnesene protiv 18,61 % presuda.

U odnosu na prethodnu 2021., u kojoj je bilo podneseno 2989 žalbi u odnosu na 18.363 donesene presude, podnesene su 293 žalbe više ili 8,9 % više. Iz navedenih podataka proizlazi da je u izvještajnom razdoblju žalba podnesena prosječno protiv svake pete presude, dok je u 2021. žalbom pobijana prosječno svaka šesta presuda, a u 2020. svaka sedma presuda, što dodatno ukazuje na to da je u izvještajnom razdoblju i realno došlo do daljnjeg povećanja žalbene aktivnosti. U izvještajnoj je godini inače podnesen najveći broj žalbi u razdoblju od 2018. do 2022.

Tablica koja slijedi sadržava prikaz ukupnog broja podnesenih i usvojenih žalbi te broja podnesenih i usvojenih žalbi zbog odluke o kazni za razdoblje 2018.–2022.

Broj podnesenih i usvojenih žalbi

Godina	Žalbe			
	Podneseno	Od toga zbog kazne	Usvojeno	Od toga zbog kazne
2018.	2.567	1.424	733	317
2019.	2.313	1.290	877	419
2020.	2.474	1.418	773	269
2021.	2.989	1.218	980	325
2022.	3.282	1.803	1.072	425

Analizirajući žalbene razloge, proizlazi da je zbog odluke o kazni podneseno 54,93 % svih žalbi, odnosno 1803 žalbe od ukupno 3282 podnesene, što je znatno više u odnosu na 2021. kada se na žalbu zbog odluke o kazni odnosilo 40,74 % podnesenih žalbi, ali je na razini više prethodnih godina (2018. – 2020.).

Sudovi su u izvještajnom razdoblju usvojili ukupno 1072 žalbe, od čega zbog odluke o kazni 425 žalbi ili 39,64 % svih usvojenih žalbi, dok se sve ostale usvojene žalbe odnose na one podnesene iz drugih razloga. Udio usvojenih žalbi zbog odluke o kazni u ukupnom broju usvojenih žalbi porastao je u odnosu na prethodno razdoblje (33,16 %), što se i moglo očekivati jer je u izvještajnom razdoblju podneseno znatno više žalbi zbog te žalbene osnove u odnosu na prethodno razdoblje.

Napominje se kako se uspjeh žalbi državnog odvjetništva može odrediti samo u okvirnom postotku, budući da drugostupanjski sudovi odlučujući o žalbama državnog odvjetništva ujedno odlučuju i o žalbama obrane ako su podnesene, što je u pravilu slučaj, kao i da odluke drugostupanjskih sudova često idu i izvan žalbenih prijedloga državnog odvjetništva, a često dolazi i do ukidanja presuda iz drugih razloga od onih zbog kojih su podnesene žalbe. Osim toga, o većini podnesenih žalbi sudovi nisu još odlučili tijekom izvještajnog razdoblja.

Cijeneci navedene podatke, kao i ranije iznijetu strukturu kazni iz presuda, svakako je potrebno i nadalje nastojati pooštriti kaznenu politiku daljnjim povećanjem žalbene aktivnosti državnih odvjetništava usmjerenom na povećanje udjela kazni zatvora te smanjenja uvjetnih osuda, češće izricanje novčanih kazni te predlaganje njihova izricanja kao sporednih kazni kod kaznenih djela počinjenih iz koristoljublja. To podrazumijeva veću kritičnost pri podnošenju žalbi i veću kvalitetu njihova sadržaja, naravno, vodeći pri tome računa u svakom konkretnom slučaju o vrsti i težini kaznenog djela i svim drugim mjerodavnim okolnostima propisanim zakonom.

8.2. Zbirni pregled odluka u građanskim i upravnim predmetima

a) *Kretanje i struktura zahtjeva u novim građanskim i upravnim predmetima, 2018. – 2022.*

Godina	Sudski predmeti	Upravni predmeti	Državnoodvjetnički predmeti	Ukupno
2018.	48.331	3.247	18.137	69.715
2019.	53.584	3.736	18.232	75.552
2020.	54.338	3.516	18.755	76.609
2021.	61.610	3.808	26.811	92.229
2022.	55.296	3.273	17.035	75.604

Tijekom 2022. godine županijska i općinska državna odvjetništva primila su ukupno 75.604 nova zahtjeva pa se u odnosu na prethodnu godinu radi o smanjenju zahtjeva od 16.625 (21 %). Od ukupnog se broja zahtjeva 73,13 % odnosi na sudske, 4,32 % na upravne, a 22,53 % na državnoodvjetničke.

Razlog smanjenog broja državnoodvjetničkih predmeta jest smanjenje zahtjeva iz radnih odnosa, a koji su riješeni u oglednom postupku, čime se broj zahtjeva vratio na razinu statističkih podataka iz 2019. i 2020. godine.

b) *Kretanje i struktura zahtjeva u novim predmetima u odnosu na vrstu zastupanja, 2018. – 2022.*

Vrste predmeta	Sudski predmeti		Upravni predmeti		Državnoodvjetnički predmeti		Ukupno zastupanje po		
	Zastupanje po		Zastupanje po		Zastupanje po				
Godina	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	sveukupno
2018.	48.065	266	3.243	4	18.135	2	69.443	272	69.715
2019.	53.409	175	3.736	-	18.227	5	75.372	180	75.552
2020.	54.129	209	3.516	-	18.755	-	76.400	209	76.609
2021.	60.410	1.200	3.807	1	26.811	-	91.028	1.201	92.229
2022.	55.001	295	3.273	-	17.035	-	75.309	295	75.604

Iz prikazanih podataka o strukturi i kretanju predmeta u odnosu na vrstu zastupanja proizlazi da se u 99,60 % sudskih i upravnih predmeta obavlja zastupanje na temelju zakona, dok se zastupanje po punomoći odnosi samo na 0,40 % predmeta.

Najveći broj zastupanja na temelju punomoći odnosio se na upravne sporove u kojima su tuženici ministarstva i druga javnopravna tijela. Interesi i zahtjevi javnopravnih tijela da ih se zastupa po punomoći u parničnim predmetima i upravnim

sporovima i dalje znatno premašuju kadrovske mogućnosti županijskih državnih odvjetništva.

c) Kretanje i struktura zahtjeva u novim sudskim predmetima, 2018. – 2022.

Sudski predmeti	Parnice	Ovrhe	Stečaj i predstečaj	Stečaj potrošača	Upravni sporovi	Ostalo*	Ukupno:
2018.	5.388	18.871	6.129	-	544	17.399	48.331
2019.	6.098	24.944	5.225	-	384	14.415	53.584
2020.	8.287	18.166	3.703	3.106	384	20.692	54.338
2021.	8.115	21.361	5.384	1.749	1.491	23.510	61.610
2022.	5.186	20.668	5.984	1.938	549	20.971	55.296

U strukturi sudskih predmeta najzastupljenije su ovrhe (37 %) i ostali sudski predmeti (38 %), a manjim dijelom parnice (10 %), stečaj i predstečaj potrošača (14 %) te u najmanjem dijelu upravni sporovi (1 %).

Iz tablice je vidljivo da je ukupan broj zahtjeva u sudskim predmetima manji za 6.314 u odnosu na prethodnu godinu, dok je na razini podataka iz 2020. godine.

Broj parnica neznatno je smanjen u odnosu na prethodnu godinu, što govori da institut mirnog rješenja spora ostvaruje svoju svrhu.

Broj ovršnih predmeta u odnosu na prethodnu godinu neznatno je smanjen, dok stečajni i predstečajni predmeti te stečaj potrošača bilježe neznatan rast.

Upravni sporovi vraćeni su na statističke pokazatelje iz ranijih godina.

Ostali sudski predmeti (izvanparnični, zemljišnoknjižni te adhezijski predmeti i parnični postupak pred drugostupanjskim sudom) ostali su na razini statistike iz 2020. godine. Gledajući pojedinačno vrstu predmeta, uočava se pad broja zemljišnoknjižnih predmeta koji se odnose na uknjižbu javnih i općih dobara, postupke povezivanja zemljišnih knjiga i knjige položenih ugovora kao i postupke obnove i osnivanja zemljišnih knjiga te pojedinačne ispravne postupke.

d) Prikaz poduzetih radnji u sudskim i upravnim predmetima u 2022.

Zbirno državno odvjetništvo 2022.		Zbirno državno odvjetništvo 2022.		
		Broj	Ukupno	Prosječno po prisutnim rješavateljima
Rasprave	U sjedištu	14.430	19.911	100
	Izvan sjedišta	5.481		
Uloženi pravni lijekovi	Redovni	3.253	4.112	21
	Izvanredni	859		

Tijekom izvještajnog razdoblja općinska i županijska državna odvjetništva zastupala su Republiku Hrvatsku na 19.911 rasprava pred općinskim, trgovačkim i upravnim sudovima te javnopravnim tijelima. Izvan sjedišta državnog odvjetništva održana je 5.481 rasprava, tj. 28 %, što predstavlja poseban problem zbog nedostatka službenih vozila, troškova putovanja i dužih izbivanja izvan sjedišta. Svaki je rješavatelj u 2022. godini zastupao prosječno na 100 rasprava.

Tijekom 2022. godine uložena su 3.253 redovita te 859 izvanrednih pravnih lijekova.

8.2.1. Predmeti izvansudskog rješavanja sporova

Državna odvjetništva dužna su u građanskim i upravnim predmetima, kad god je to moguće, štiteći imovinske interese Republike Hrvatske sklapati nagodbe i poduzeti sve pravne radnje u okviru svojih zakonskih ovlasti da se sporovi rješavaju mirnim putem i izvan sudskih postupaka. Način izvansudskog rješavanja sporova jest i izdavanje tabularne isprave radi upisa prava vlasništva sukladno članku 57. stavku 3. Zakona o zemljišnim knjigama (Narodne novine broj 63/19 i 128/22) koji propisuje da će se smatrati kako je potpis osobe koja je kao tijelo pravne osobe raspolagala nekretninom na ispravi propisno ovjeren i kad ispravu supotpíše nadležno županijsko državno odvjetništvo kad pravna osoba koja je raspolagala nekretninom nema pravnoga sljednika.

8.2.1.1. Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku)

Člankom 186.a Zakona o parničnom postupku (dalje: ZPP) propisana je obveza svih osoba koje namjeravaju tužiti Republiku Hrvatsku da prije podnošenja tužbe sudu podnesu zahtjev za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu. Istu obvezu ima i Republika Hrvatska kada namjerava tužiti neku osobu.

Sklapanjem izvansudskih nagodbi smanjuju se troškovi, i to direktni (kamate, troškovi odvjetnika i dr.), ali i indirektni (rad sudova pa i samog državnog odvjetništva). Iskustvo državnog odvjetništva potvrđuju i prikazani podatci – da je

ovaj način izvansudskog rješavanja sporova u kojima je stranka Republika Hrvatska dao najbolje rezultate. Stoga i nadalje treba stvarati pretpostavke za sklapanje još većeg broja nagodbi, jačajući stručne i kadrovske kapacitete u državnom odvjetništvu te u drugim državnim tijelima, posebno onima koji generiraju najveći broj sporova.

a) Zahtjev za mirno rješenje spora (186.a ZPP-a), 2018. – 2022.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih zahtjeva	Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Vrijednost svih novih zahtjeva (u tisućama kuna)	Broj sklopljenih nagodbi	Vrijednost svih sklopljenih nagodbi (u tisućama kuna)
2018.	2.251	8.001	10.252	8.478	6.479.136	1.716	200.645
2019.	1.493	7.339	8.832	7.668	6.850.364	1.958	116.562
2020.	1.190	8.638	9.828	8.359	9.664.774	1.546	104.721
2021.	1.316	16.400	17.716	14.328	17.850.873	1.322	52.616
2022.	1.252	7.564	8.816	7.168	2.237.486	1.941	84.853

Od 2018. do 2022. godine primljena su ukupno 47.942 zahtjeva za mirno rješenje spora vrijednosti 43.082.633.000,00 kn / 5.718.048.045,66 EUR. Sklopljene su 8.484 nagodbe ukupne vrijednosti 559.397.000,00 kn / 74.244.740,90 EUR. Za navedeni broj sklopljenih nagodbi smanjen je broj parničnih postupaka pred redovitim i specijaliziranim sudovima.

U izvještajnom razdoblju zaprimljena su 7.564 nova zahtjeva za mirno rješenje spora, što u odnosu na 2021. godinu predstavlja pad od 46 %. Razlozi povećanja zahtjeva u 2021. godini bili su istovrsni zahtjevi državnih službenika kojima su potraživali isplatu naknade na ime razlike plaće za 2016. godinu (tzv. ugovoreno povećanje plaće za 6 %), a koji zahtjevi su 2022. godine izostali, nakon što je Vrhovni sud Republike Hrvatske u oglednom postupku provedenom sukladno odredbi članka 502.i Zakona o parničnom postupku donio odluku da su njihovi zahtjevi neosnovani.

Broj novih zahtjeva za mirno rješenje spora u 2022. godini u odnosu na ostale godine promatranog petogodišnjeg razdoblja nije bitno različit.

Od 7.168 donesenih odluka 27 % ih se odnosi na sklopljene izvansudske nagodbe. Vrijednost sklopljenih nagodbi iznosi 84.853.000,00kn / 11.261.928,50 EUR.

Sklapanjem 1.941 nagodbe u postupku mirnog rješavanja spora primjenom odredbe članka 186.a Zakona o parničnom postupku općinska i županijska državna odvjetništva za taj su broj smanjila opterećenje svih sudova ovim predmetima.

b) Zahtjev za mirno rješenje spora – prema vrsti i tijelima u 2022.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknada štete		Radni sporovi		Ostali parnični sporovi		Ukupno		Ukupno zahtjev RH i zahtjev ostali
	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	
Republika Hrvatska	29	70	30	28	4	25				4	63	127	190
Ministarstvo pravosuđa i uprave	2	7	21	37	2	339	1	317	2	7	28	707	735
Ministarstvo zdravstva				1		2						3	3
Ministarstvo hrvatskih branitelja	4	4	66	6	23	4				1	93	15	108
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU				1		1	1			1		4	4
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	50	1.292	74	43	9	181	1	1	2	8	135	1.525	1.660
Ministarstvo unutarnjih poslova	1	5	44	12	46	57	5	642	1	7	97	723	820
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike		7	38	2	130	3					168	12	180
Ministarstvo financija	2	25	23	34	127	15		23		13	152	110	262
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	2	6	12	2	5	7		1			19	16	35
Ministarstvo obrane	10	11	80	12	38	50	3	127	2	3	133	203	336
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova								2				2	2
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	95	11	5	10		5					100	26	126
Ministarstvo poljoprivrede	347	1.093	373	36	6	6	3	3	3	29	729	1.167	1.896
Ministarstvo turizma i sporta			3			1		1			3	2	5
Ministarstvo znanosti i obrazovanja			6	14		3		1			6	18	24
Ministarstvo kulture i medija			4	1		2					4	3	7
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	27	11	251	278	49	2			34	2	361	293	654
Državne nekretnine d.o.o.	62	3	353	18	5	2			1		421	23	444
Ostali	2	4	26	9	13	10		9			41	32	73
UKUPNO	633	2.549	1.409	544	457	715	9	1.128	45	75	2.553	5.011	7.564

Od ukupnog broja 34 % zahtjeva podneseno je u ime Republike Hrvatske, dok se 66 % odnosi na zahtjeve drugih osoba.

Od ukupnog broja zahtjeva za mirno rješenje spora 3.182 zahtjeva ili 42% odnosi se na stvarnopravne zahtjeve, od čega 1.342 zahtjeva čine zahtjevi iz djelokruga rada Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine. Na Ministarstvo poljoprivrede odnose se 1.093 zahtjeva.

Od obveznopravnih zahtjeva (ukupno 1.953 ili 26 %) 529 zahtjeva odnosi se na djelokrug rada Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje, a 371 zahtjev na Državne nekretnine d.o.o.

Od ukupnog broja zaprimljenih zahtjeva za mirno rješenje spora 1.137 ili 15 % odnosi se na zahtjeve proizišle iz navodne povrede prava iz radnog odnosa. Na Ministarstvo unutarnjih poslova odnose se 642 zahtjeva, na Ministarstvo pravosuđa i uprave 318 zahtjeva te na Ministarstvo obrane 127 zahtjeva.

Nadalje, od zahtjeva za naknadu štete (ukupno 1.171 ili 15 %) na Ministarstva pravosuđa i uprave odnosi se 341 zahtjev, dok se na Ministarstvo prostornoga uređenja i državne imovine odnosi 190 zahtjeva.

c) Podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska, 2018. – 2022.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2018.	2.211	546	25%	61.223
2019.	2.103	655	31%	53.638
2020.	1.995	572	29%	64.462
2021.	1.627	554	34%	22.848
2022.	2.260	877	39%	50.247

Iz gornje je tablice vidljivo da je broj zahtjeva za mirno rješenje spora u odnosu na prethodne godine koje podnosi Republika Hrvatska u znatnom porastu te da je u prosjeku 32 % zahtjeva Republike Hrvatske riješeno sklapanjem nagodbe.

U 2022. godini od 2.260 zahtjeva Republike Hrvatske sklapanjem nagodbi riješeno je njih 887, odnosno visokih 39 %, što u danim okolnostima smatramo optimalnim.

d) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2022. – podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi				Obveznopravni sporovi				Naknada štete				Radni sporovi				Ostali parnični sporovi				Ukupno podnositelj zahtjeva RH			
	Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH			
	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)
Republika Hrvatska	24	3	810	24	11	20.569	616	6	4	1	1	1	1	1	616	1	1	1	1	1	55	18	21.994	
Ministarstvo pravosuđa i uprave	1			11	8	1.726		1				3				3					17	8	1.726	
Ministarstvo zdravstva																								
Ministarstvo hrvatskih branitelja	3	2	28	72	10	67	34	19	3												94	15	130	
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU							135		1													1		135
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	47	16	666	71	20	3.809	614	7	2												128	39	5.090	
Ministarstvo unutarnjih poslova	1			34	8	468	206	37	22												78	35	778	
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike				32	12	307	149	114	2												146	14	457	
Ministarstvo financija				18	6	413	447	126	114												145	120	860	
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	2	2	100	19	4	1.029	8	10	1												31	7	1.137	
Ministarstvo obrane	12	1		75	13	1.199	406	39	11												129	25	1.605	
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																								
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	87	23	1.312	5	3	1.022															92	26	2.343	
Ministarstvo poljoprivrede	328	208	3.119	297	142	2.947	286	6	6												633	357	6.358	
Ministarstvo turizma i sporta																								
Ministarstvo znanosti i obrazovanja				5																	5			
Ministarstvo kulture i medija				3																	3			
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	25			223	8	95		16													282	8	95	
Državne nekretnine d.o.o.	59	7	68	328	48	4.621	3	4	1												394	56	4.691	
Ostali	1	1		17	3	25	665	10	9												28	13	690	
UKUPNO	590	263	6.113	1.234	296	38.295	45	395	176	45	3.570	8	4	50	64	33	3	9	45	2.260	742	33	48.088	

Iz djelokruga rada Ministarstva poljoprivrede proizlazi najveći broj sklopljenih nagodbi (40 %), i to s osnove i stvarnopravnih i obveznopravnih zahtjeva, slijedi Ministarstvo financija, čiji je udio u sklopljenim nagodbama 14 % s naslova naknade štete, a udio Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine iznosi 5 %.

U odnosu na udio broja sklopljenih nagodbi prema broju podnesenih zahtjeva za mirno rješenje spora ističe se Ministarstvo financija (82 %), slijedi Ministarstvo poljoprivrede (56 %) i Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (30 %).

e) Podnositelj zahtjeva – druge osobe, 2018. – 2022.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2018.	5.786	1.170	20 %	139.422
2019.	4.904	1.303	27 %	62.924
2020.	6.496	974	15 %	40.346
2021.	14.437	768	5%	29.787
2022.	5.011	1.064	21%	34.605

Broj zahtjeva koje podnose fizičke i pravne osobe protiv Republike Hrvatske u 2022. godini znatno je manji nego u 2021. godini, ali je na razini prvog trogodišnjeg razdoblja. U izvještajnoj godini 21 zahtjev riješen je sklapanjem nagodbe.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje došlo je do povećanja broja sklopljenih nagodbi za 16 %. Ovo povećanje broja sklopljenih nagodbi rezultat je činjenice da su u izvještajnoj godini izostali radnopravni zahtjevi državnih službenika temeljem uvećane osnovice plaće za 6 % kojih je u prethodnoj godini bilo iznimno mnogo, a koji su ocijenjeni kao neosnovani, što je potvrdio i Vrhovni sud Republike Hrvatske svojom odlukom u oglednom postupku.

f) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2022. – podnositelj zahtjeva druge osobe

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi				Obveznopravni sporovi				Naknada štete				Radni sporovi				Ostali parnični sporovi				Ukupno podnositelj zahtjeva druge osobe			
	Podnositelj zahtjeva druge osobe				Podnositelj zahtjeva druge osobe				Podnositelj zahtjeva druge osobe				Podnositelj zahtjeva druge osobe				Podnositelj zahtjeva druge osobe				Podnositelj zahtjeva druge osobe			
	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)
Republika Hrvatska	70	22		1.712	28	1		76	25			1			2	4				127	24			1.790
Ministarstvo pravosuđa i uprave	7				37	17		1.423	339	7		5			2.008	7				707	29			3.593
Ministarstvo zdravstva					1	1		195	2											3	1			195
Ministarstvo hrvatskih branitelja	4				6				4											15	0			0
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU					1				1											4	1			2
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	1.292	247		11.064	43	2		7	181			1			73	8				1.525	250			11.144
Ministarstvo unutarnjih poslova	5				12	4		60	57	16		109			1.194	7				723	133			1.907
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike	7				2				3											12	0			
Ministarstvo financija	25				34	3		172	15			23								110	5			234
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	6				2				7			1								16	0			
Ministarstvo obrane	11	4		60	12	2		78	50	9		127			14	3				203	17			2.191
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova												2								2	0			
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	11	1		50	10	1		15	5	1										26	3			125
Ministarstvo poljoprivrede	1.093	352		12.429	36	9		96	6	2		3			24	29				1.167	367			12.606
Ministarstvo turizma i sporta									1			1								2	0			
Ministarstvo znanosti i obrazovanja					14				3			1								18	0			
Ministarstvo kulture i medija					1				2											3	0			
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	11				278	222		275	2											293	222			275
Državne nekretnine d.o.o.	3				18				2											23	0			0
Ostali	4				9	2		145	10			9			171					32	4			315
UKUPNO	2.549	626	25	25.315	544	264	49	2.541	715	35	2.962	1.128	125	11	3.487	75	6	8	74	5.011	1.056	21	34.378	

Iz prethodne je tablice vidljivo da je 26 % stvarnopravnih zahtjeva riješeno nagodbom, obveznopravnih 49 %, a zahtjeva za naknadu štete 5 %, dok je 11 % radnopravnih zahtjeva riješeno nagodbom.

Udio sklopljenih nagodbi koji se odnosi na zahtjeve za mirno rješenje spora iz djelokruga rada Ministarstva poljoprivrede (35 %) te Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje (76 %) može se smatrati iznadprosječnim rezultatom, dok se 18 % nagodbi odnosi na Ministarstvo unutarnjih poslova, a 8 % na Ministarstvo obrane Republike Hrvatske.

Kada se gore navedeni podatci stave u korelaciju s podacima o broju novih parnica i uspjehu u postupku, može se zaključiti da su odluke državnih odvjetništava o podnesenim zahtjevima bile u velikom broju utemeljene.

Sve naprijed navedeno potvrđuje važnost pravnog instituta izvansudskog rješavanja sporova, kvalitetu rada, kao i stručnost zamjenika koji rade na ovim predmetima.

Potrebno je istaknuti da je u predmetima radi naknade štete s visoko postavljenim zahtjevima zbog navodno nepravilnog i nezakonitog rada tijela državne uprave ili suda nužno provesti jedno ili više vještačenja, pa zakonski rok od 3 mjeseca nije dovoljan za uspješno rješavanje takvih predmeta. Uza sve to treba istaknuti da pojedina ministarstva ne dostavljaju pravodobno relevantne podatke i dokumentaciju potrebnu za zaključenje nagodbe.

Broj sklopljenih nagodbi mogao bi biti i veći kada bi se osigurala dodatna sredstva za provođenje vještačenja radi utvrđivanja visine obveze, kao i kada bi nadležna tijela pravodobno i u potpunosti izvještavala državno odvjetništvo o svim bitnim činjenicama o kojima ovisi odluka o osnovanosti zahtjeva te dostavila dokaze i osiguravalo financijska sredstva. Na broj sklopljenih nagodbi utječe i neujednačena sudska praksa.

Također, kada se 8.483 sklopljene nagodbe u prethodnih pet godina stavi u korelaciju s ranije važećim okvirnim mjerilima za rad sudaca (150 odluka po jednoj godini), proizlazi da je to godišnja norma za rad 56,50 sudaca.

Kada se 1.941 sklopljena nagodba u 2022. godini stavi u korelaciju sa sada važećim okvirnim mjerilima za rad sudaca (130 nagodbi po jednoj godini), proizlazi da je to godišnja norma za rad 14,93 sudaca. Ako tome pribrojimo i 212 pozitivno riješenih zahtjeva za izdavanje tabularne isprave temeljem čl. 57., st. 3. Zakona o zemljišnim knjigama, državna su odvjetništva kroz institut izvansudskog rješavanja sporova u 2022. godini ispunila normu za rad 16 sudaca.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske nastavit će pratiti rad na ovom pravnom području i obavještavati ministarstva u svim slučajevima kada je evidentno da vođenje parnica s jedne strane opterećuje sustav državnog odvjetništva i sudova, a s druge strane povećava troškove postupka.

Cilj je kroz izvansudske nagodbe smanjiti troškove države, odnosno broj postupaka u kojima je država tuženica te istodobno omogućiti građanima i pravnim osobama da brže i s minimalnim troškovima ostvare svoja prava.

8.2.2. Odluke državnih odvjetništava u parnicama pred općinskim i trgovačkim sudovima

a) Odluke i postupanje državnih odvjetništava u parnicama, 2018. – 2022.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih zahtjeva	Odluke DO				Rasprave	Postupci pred sudom u kojima nije donijeta I-stup. odluka	Žalbe DO	Izvanredni pravni lijekovi
			Odbijanje inicijative	Tužba	Odgovor na tužbu	Ostale odluke				
2018.	155	5.388	55	1.361	3.329	657	16.407	8.296	1.250	160
2019.	141	6.098	190	1.316	3.804	772	16.361	8.188	1.552	249
2020.	352	8.287	60	1.407	4.171	2.588	9.451	4.175	2.750	456
2021.	313	8.115	687	1.130	3.553	3.078	11.349	11.880	2.028	565
2022.	164	5.186	509	1.408	2.255	1.164	9.472	10.147	2.189	753

U 2022. godini primljeno je 36 % manje novih predmeta u odnosu na raniju godinu, doneseno je ukupno 5.336 državnoodvjetničkih odluka, zastupano je na 9.472 rasprave, izjavljeno je 2.189 žalbi na odluke prvostupanijskih sudova i 753 revizije protiv pravomoćnih odluka. Pred prvostupanijskim sudovima odluka suda nije donesena u 11.655 parničnih predmeta. Tom broju treba pribrojiti 5.186 novih predmeta kako bi se dobila slika stvarnog opterećenja općinskih i županijskih državnih odvjetništava u radu pred prvostupanijskim sudovima. Ukupno je u radu pred prvostupanijskim sudovima bio 16.841 predmet.

Ostale odluke odnosile su se na sporove gdje su općinska državna odvjetništva zastupala Republiku Hrvatsku kao umješaka u radnim sporovima koji su vođeni po tužbama zaposlenika javnih ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska.

Do povećanja broja izvanrednih pravnih lijekova došlo je zbog izmjene Zakona o parničnom postupku koji je uveo dva instituta: prijedlog za dopuštenje revizije i reviziju.

b) Broj tužbenih zahtjeva u parničnim predmetima po procesnom položaju tužitelj/tuženik/umješač i vrijednosti predmeta spora, 2018. – 2022.

Zastupanje RH		Tužitelj	Tuženik	Umješač	Ukupno
2018.	Broj zahtjeva	1.517	3.871		5.388
	%	28,10	71,90		100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	263.992	1.123.018		1.387.010
2019.	Broj zahtjeva	1.425	4.673		6.098
	%	23,36	76,64		100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	368.131	4.975.059		5.343.190
2020.	Broj zahtjeva	1.643	4.360	2.284	8.287
	%	19,83	52,61	27,56	100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	360.480	11.036.306		11.396.786
2021.	Broj zahtjeva	1.285	4.889	1.941	8.115
	%	16	60	24	100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	239.397	13.458.815		13.698.212
2022.	Broj zahtjeva	1.612	2.942	632	5.186
	%	31	57	12	100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	420.395	4.639.740		5.060.135

U 2022. godini Republika Hrvatska je tužitelj u 31 % od ukupnog broja novih predmeta, a tužena je u 57 % predmeta.

Republika Hrvatska sudjelovala je kao umješač u 12 % predmeta, najčešće na strani tuženika. Većina ovih predmeta odnosi se na radne sporove koji su vođeni po tužbama zaposlenika javnih ustanova čiji je Republika Hrvatska osnivač. Republika Hrvatska miješala se u parnice na strani tuženih zdravstvenih, obrazovnih i znanstvenih ustanova, koje su pokrenuli zaposlenici tih ustanova.

Vrijednost tužbenih zahtjeva nešto je viša od pet milijardi kuna. Naime, tijekom izvještajne godine zaprimljeno je nekoliko predmeta sa zahtjevima većim od milijardu kuna, četiri predmeta sa zahtjevima većim od sto milijuna kuna te dvadeset i pet zahtjeva radi naknade štete gdje je vrijednost spora označena preko deset milijuna kuna.

Vrijednost predmeta spora gdje je Republika Hrvatska tužena višestruko je veća nego vrijednost predmeta spora u predmetima u kojima je Republika Hrvatska tužitelj. Razlog tome je, kako je već ranije navedeno, velika vrijednost predmeta spora u parnicama za naknadu štete u kojima se od Republike Hrvatske potražuju iznosi u milijunima eura. Tužitelji svoj zahtjev temelje na navodno počinjenoj povredi

prava EU-a donošenjem određenih propisa, odnosno u primjeni tih propisa od strane domaćih sudova. Radi se o posebno činjenično i pravno složenim predmetima koji su opsežnog činjeničnog supstrata i iziskuju posvećenost radu na proučavanju dokumentacije, pribavi očitovanja i podataka od raznih državnih tijela i institucija, a zahtijevaju i kontinuirano praćenje prakse Suda EU-a radi primjene te prakse u ovim sudskim postupcima. No, analizirajući ove vrijednosti s vrijednostima iz ranijeg razdoblja, ipak je vidljivo da su vrijednosti zahtjeva koje treće osobe ostvaruju protiv države u parnicama pred trgovačkim sudovima manje.

c) Kretanje tužbenih zahtjeva u parničnim predmetima po vrsti spora, 2018. – 2022.

Godina	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Stvarnopravni sporovi	1.070	1.138	1.467	1.372	1.636
Naknada štete	633	566	1.533	1.428	730
Radni sporovi	2.064	2.544	3.764	3.928	1.270
Obveznopravni sporovi	1.301	1.515	1.347	1.209	1.352
Ostali parnični sporovi	254	258	140	158	173
Arbitražni sporovi	-	-	1	3	1
Sporovi vezani uz stečaj	-	-	33	17	23
Zabrana nezakonitog štrajka	-	-	1	-	-
Zaštita intelektualnog vlasništva	-	-	1	-	1

U izvještajnom je razdoblju uveden nov način statističkog praćenja u odnosu na vrstu predmeta, što je razlog da za pojedine vrste predmeta nisu navedeni podatci za ranije godine. Naime, u ranijim se izvješćima nisu zasebno izdvajali podatci o arbitražnim sporovima, sporovima vezanima uz stečajeve, zabrane nezakonitog štrajka i zaštite intelektualnog vlasništva pa stoga za te vrste sporova u gornjoj tablici ne postoje podatci za prethodne godine.

U odnosu na izvještajno razdoblje treba istaknuti da se u strukturi parničnih predmeta na radne sporove odnosi 24 %, na stvarnopravne sporove 32 %, na obveznopravne predmete 26 %, na predmete radi naknade štete 14 % te ostale predmete 4 %.

d) Novi tužbeni zahtjevi – prema vrsti spora, zastupanom tijelu i procesnom položaju u 2022.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknade štete		Radni sporovi		Arbitražni sporovi		Sporovi vezani uz stečaj		Zabrana nezakonitog štrajka		Ostali parnični sporovi		Ukupno	
	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik
Republika Hrvatska	11	51	19	27	2	32		2			1	2			3	16	36	130
Ministarstvo pravosuđa i uprave	30	4	14	18	7	187		86							2	23	53	318
Ministarstvo zdravstva						1												1
Ministarstvo hrvatskih branitelja	6		66	37	21	3		2								2	93	42
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU				1														3
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	63	759	117	131	2	145	1	2			3				1	21	187	1058
Ministarstvo unutarnjih poslova	3	1	38	15	15	43	1	326							1	1	58	386
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike	2	1	29	14	129	8	1									3	160	27
Ministarstvo financija		12	44	39	7	6	24	1			6	9			14	55	72	145
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja		4	55	4	21	8	1										76	17
Ministarstvo obrane	22	4	117	36	17	18	11	210							2	6	169	274
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																		
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	34	12	2	9		5											36	26
Ministarstvo poljoprivrede	161	362	84	12	3	10	4									4	248	392
Ministarstvo turizma i sporta	3					1											3	1
Ministarstvo znanosti i obrazovanja			6	7	4		1										6	12
Ministarstvo kulture i medija			4	1													4	1
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	6	6	169	33	11	3									1	5	187	47
Državne nekretnine d.o.o.	35	6	161	6	3		1				1				1	4	202	16
Ostali	5	11	13	4	2	12	11					1				4	20	43
Državno odvjetništvo – zaštita javnog interesa			1	3											1		2	3
UKUPNO	381	1.233	939	397	240	486	14	670	1	11	12	0	0	26	144	1.612	2.942	

— napomena: u ovoj tablici nisu prikazani predmeti u kojima RH sudjeluje kao umješac, već samo kao tužitelj i tuženik

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine najzastupljenije je u parničnim predmetima vezanim uz stvarnopravne zahtjeve s 1.245 predmeta (12 %), Ministarstvo pravosuđa i uprave zastupljeno je s 370 predmeta s naslova naknade štete.

Ministarstvo poljoprivrede najzastupljenije je u stvarnopravnim sporovima na koje se odnosi 640 predmeta.

Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo obrane najzastupljeniji su u radnim sporovima i na njih se odnosi 887 predmeta.

8.2.3. Odluke sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo

a) *Uspjeh u parnicama pred općinskim i trgovačkim sudovima, 2018. – 2022. (prema broju zahtjeva)*

Godina	Sudske odluke				Uspjeh u parnicama – presude/rješenja					
	Presude/rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Riješeno na drugi način	Ukupno sudskih odluka	Dobiven u cijelosti (broj)	Postotak dobivenih	Izgubljen u cijelosti (broj)	Postotak izgubljenih	Djelomično dobiven/izgubljen (broj)	Postotak djelomično dobivenih/izgubljenih
2018.	3.144	329	875	4.348	1.404	44,7%	1.379	43,9%	361	11,5%
2019.	2.951	260	1.212	4.423	1.337	45,3%	1.286	43,6%	328	11%
2020.	3.350	211	-	3.561	1.447	43,19%	1.528	45,61%	375	11,2%
2021.	4.173	379	-	4.552	1.858	45%	1.837	44%	478	11%
2022.	5.553	240	-	5.793	2.809	51%	2.228	40%	516	9%

U 2022. godini sudovi su donijeli ukupno 5.553 prvostupanjske odluke, a sklopljeno je 240 sudskih nagodbi.

Analiza sudskih odluka u radnim sporovima pokazuje da se od ukupnog broja svih izgubljenih parnica (2.228) čak 908 predmeta odnosi na radne sporove, što čini 40 %, a od ukupnog broja dobivenih predmeta (2.491) čak 1.053 predmeta odnosi se na radne sporove (42 %). Razvidno je kako na uspješnost zastupanja u parničnim postupcima bitno utječu radni sporovi koji su posljedica povrede prava s osnove rada priznatih zakonom ili kolektivnim ugovorom.

b) *Uspjeh u parnicama pred općinskim i trgovačkim sudovima, 2018. – 2022.*
(prema vrijednosti spora)

Godina	Sudske odluke		Uspjeh prema vrijednosti spora - presude/rješenja/ sudske nagodbe -			
	Presude/rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Ukupna vrijednost dobivenog (u tisućama kuna)	Postotak dobivenog u odnosu na vrijednost	Ukupna vrijednost izgubljenog (u tisućama kuna)	Postotak izgubljenog u odnosu na vrijednost
2018.	3.144	329	440.553	65,7%	230.384	34,3%
2019.	2.951	260	313.311	62,8%	185.499	37,2%
2020.	3.350	211	3.020.863	85,04%	531.353	14,95%
2021.	4.173	379	4.189.179	89%	510.473	11%
2022.	5.553	240	7.078.648	94%	464.622	6%

Prikaz sudskih odluka u parnicama prema vrijednosti predmeta spora daje realniji prikaz uspješnosti u ovim predmetima.

Analiza podataka o dobivenim, odnosno izgubljenim parnicama prema vrijednosti predmeta spora pokazuje da je Republika Hrvatska uspjela u 94 %, odnosno 7.078.648.000,00 kn / 939.498.042,34 EUR, dok nije uspjela u svega 6 %. Najveći dio dobivenih parnica odnosi se na sporove naknade štete.

8.2.4. Odluke u upravnim predmetima

Državna odvjetništva zastupaju Republiku Hrvatsku u postupcima pred javnopravnim tijelima u predmetima radi povrata imovine, izvlaštenja, utvrđivanja građevinskih čestica, promjene podataka u katastarskom operatu i provedbe geodetskih elaborata, stečaja potrošača pred Financijskom agencijom, utvrđivanja granica pomorskog dobra, otpisa duga i dr.

Upravni predmeti (U-DO upisnik), 2018. – 2022.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primijeno		Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Odluke JPT-a po prijedlogu DO			Predmeti u kojima JPT nije donio I-stup. Odluku	Inicijativa za pokretanje upravnog spora
		Predlagatelj	Protustranka				Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Ostale odluke		
2018.	316	1.539	1.571	3.426	3.186	2.305	1.653	103	531	-	-
2019.	1.448	1.993	1.743	5.184	4.327	742	1.377	65	566	4.893	7
2020.	354	1.399	1.992	3.745	3.613	628	1.055	28	143	1.434	3
2021.	205	1.325	1.948	3.478	3.390	616	951	37	161	2.899	2
2022.	128	1.172	1.818	3.118	3.045	570	940	13	92	3.485	10

Iz odluka javnopravnih tijela proizlazi da je prihvaćeno 90 % prijedloga podnositelja zahtjeva, odbijeno je 1,5 % prijedloga, a u 9 % slučajeva riječ je o ostalim odlukama.

U izvještajnom razdoblju državno je odvjetništvo zastupalo na 570 rasprava. Velik problem za organizaciju rada predstavljaju rasprave izvan sjedišta i izbijanja iz ureda, jer se zbog nedostatka službenih vozila mora koristiti javni prijevoz.

8.2.5. Odluke u ostalim predmetima

U ovom dijelu izvješća prikazuju se rad i odluke državnog odvjetništva u adhezijskim postupcima, izvanparničnim i zemljišnoknjižnim predmetima te predmetima davanja pravnih mišljenja (ostali predmeti).

a) Adhezijski postupci

Imovinskopravni zahtjev omogućuje oštećeniku da svoju građanskopravnu tražbinu, koja se temelji na činjenici da je na njegovu štetu počinjeno kazneno djelo, ostvari u okviru kaznenog postupka protiv okrivljenika.

Kad je počinjenjem kaznenog djela oštećena Republika Hrvatska, državno odvjetništvo kao njezin zastupnik po zakonu postavlja u kaznenom postupku imovinskopravni zahtjev koji se odnosi na naknadu štete, povrat stvari i/ili poništaj

pravnog posla. O imovinskopravnom zahtjevu odlučuje kazneni sud koji odlučuje i o kaznenoj odgovornosti okrivljenika.

Kod ovih predmeta valja istaknuti da se zahtjevi koje državni odvjetnici postavljaju u zastupanju Republike Hrvatske kao oštećenika u kaznenim postupcima temelje na utvrđenjima državnog odvjetnika u radu na kaznenom predmetu. Brojnost ovih predmeta i podnesenih zahtjeva ovisi i o dinamici rada i zaprimanju obavijesti iz kaznenog predmeta u kojem je u pravilu provedeno vještačenje iz kojeg proizlazi visina štete koja je počinjena državnom proračunu radnjama fizičkih i pravnih osoba, optuženika u kaznenom postupku. U pravilu se radi o složenim predmetima u kojima sudjeluje više osoba protiv kojih se vodi kazneni postupak, a imovinskopravni zahtjevi postavljeni su u odnosu na pojedine okrivljenike. U pravilu se, u slučajevima sporazumijevanja optuženika s ovlaštenim tužiteljem i donošenja kaznene osuđujuće presude na temelju sporazuma, okrivljenici očituju potvrdno o postavljenom imovinskopravnom zahtjevu te su voljni sporazumno podmiriti i nastalu štetu.

Najveći problem u ovim predmetima predstavlja nemogućnost naplate dosuđenih imovinskopravnih zahtjeva zbog loših imovinskih prilika osuđenika koji u pravilu nemaju nikakve imovine.

Ističemo da je tijekom izvještajnog razdoblja podneseno nekoliko prijedloga radi osiguranja imovinskopravnog zahtjeva (u pravilu predmeti iz nadležnosti USKOK-a) određivanjem privremenih mjera zabrane raspolaganja određenom imovinom optuženika i povezanih osoba. U ovim smo predmetima dužni dokazati da će bez određivanja predložene mjere osiguranja za Republiku Hrvatsku nastupiti nenadoknadviva šteta u naplati postavljenog imovinskopravnog zahtjeva koju bi zbog raspolaganja imovinom od strane okrivljenika i povezanih osoba mogao pretrpjeti. Kod predlaganja mjera osiguranja potrebni podatci za opravdanje razloga za određivanje mjere pribavljaju se od porezne uprave i dijelom su dostupni iz činjenica i dokaza prikupljenih u kaznenom predmetu.

Adhezijski predmeti, 2018. – 2022.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primijeno novih predmeta	Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Vrijednost postavljenih imovinskopravnih zahtjeva (u tisućama kn)	Sudske odluke		
						Zahtjev dosuđen	Visina (u tisućama kn)	Upućeno u parnicu
2018.	8	93	101	86	293.472	20	7.925	5
2019.	17	65	82	79	76.034	32	75.661	3
2020.	8	59	67	62	145.407	36	10.133	10
2021.	9	95	104	99	216.372	35	24.363	26
2022.	6	81	87	88	187.753	57	21.492	16

Iz tablice je vidljivo da je broj novih predmeta u kojima se vode adhezijski postupci neznatno smanjen u odnosu na raniju godinu te je zadržana ažurnost rješavanja imovinskopravnih zahtjeva Republike Hrvatske kao oštećenika u kaznenim postupcima.

Sudovi su u 2022. godini dosudili Republici Hrvatskoj 35 imovinskopravnih zahtjeva u ukupnoj vrijednosti 21.492.000,00 kn / 2.852.478,60 EUR, dok je 57 zahtjeva upućeno u parnicu, što upućuje na trend kaznenih sudova u odnosu na prethodne godine da te zahtjeve ne rješava u kaznenom postupku.

b) Ostali predmeti

Zbirna tablica – ostali predmeti, 2018. – 2022.

Vrsta predmeta	2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno
Izvanparnični predmeti	17.380	17.403	15.437	15.396	1.563	1.647	1.430	1.541	1.237	1.299
Zemljišnoknjižni predmeti	3.791	3.779	7.007	6.907	19.046	19.516	21.777	22.137	19.617	19.850
Pravna mišljenja	3.160	3.256	3.569	3.625	3.635	3.697	3.609	3.643	3.680	3.650
Razno	7.743	7.824	7.418	7.745	6.482	6.562	6.802	7.068	5.757	5.845

Gornja zbirna tablica prikazuje kretanje izvanparničnih i zemljišnoknjižnih predmeta kao i predmeta davanja pravnih mišljenja koja državno odvjetništvo daje po općim i posebnim propisima, o čemu će biti više riječi u dijelu izvještaja 13.2.

U izvještajnoj godini primljeno je 1.237 izvanparničnih predmeta i 19.617 zemljišnoknjižnih predmeta koji se u ovom izvještajnom razdoblju iskazuju kao zasebna kategorija predmeta. U 2022. godini primljen je ukupno 30.291 predmet, a riješena su ukupno 30.644 predmeta, iz čega je vidljivo da je ažurnost državnih odvjetništava na visokih 101 %, što pokazuje da nemaju zaostatke u radu.

U izvještajnoj godini riješeno je 19.850 zemljišnoknjižnih predmeta, što čini ažurnost od 101 %, a ti se postupci odnose na postupke povezivanja zemljišnih knjiga i knjiga položenih ugovora, obnove zemljišnoknjižnih uložaka, pojedinačne ispravne postupke, upise i brisanje založnog prava, uknjižbu javnih dobara, upise pomorskog dobra i uknjižbe nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske.

Također, u 2022. godini dano je 3.650 pravnih mišljenja (što čini ažurnost od 99 %), 1.299 izvanparničnih predmeta (što čini ažurnost od 105 %) te 5.845 predmeta u kategoriji razno (što čini ažurnost od 101 %).

9. Prikaz rada i odluka općinskih državnih odvjetništava

9.1. Prikaz rada i odluka u kaznenim i prekršajnim predmetima

Struktura prijavljenih poznatih osoba

Prijavljene osobe	2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu
Odrasle osobe	28.127	38.056	28.823	39.033	31.101	40.063	32.428	41.638	32.966	43.335
Mlađi punoljetnici	1.897	2.590	1.902	2.480	2.463	3.442	2.217	2.805	2.110	2.650
Pravne osobe	1.047	1.771	1.055	1.935	1.119	2.047	1.136	2.009	1.308	2.305
Maloljetne osobe	1.371	1.786	1.412	1.844	1.778	2.322	1.802	2.162	1.906	2.280
UKUPNO	32.442	44.203	33.192	45.292	36.461	47.874	37.583	48.614	38.290	50.570

Općinska su državna odvjetništva tijekom 2022. godine zaprimila 707 kaznenih prijava protiv poznatih počinitelja (sve fizičke i pravne osobe) više nego 2021. godine, što predstavlja porast od 1,9 %. Naime, tijekom 2022. godine zaprimljeno je 38.290 kaznenih prijava protiv poznatih počinitelja, dok su u 2021. godini bile prijavljene 37.583 osobe.

Statističke podatke koji su važni za ocjenu strukture i kretanja kriminaliteta u bitnome određuje rad općinskih državnih odvjetništava, s obzirom na činjenicu da kaznena djela iz stvarne nadležnosti općinskih državnih odvjetništava participiraju u ukupnom radu svih redovnih državnih odvjetništava (općinska i županijska), zajedno sa specijaliziranim državnim odvjetništvom (Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta) s 92 %. Naime, općinska državna odvjetništva u 2022. godini imaju ukupno prijavljenih 38.290 osoba, a ukupan broj prijavljenih osoba za sva državna odvjetništva u 2022. godini iznosi 41.613.

Pritom se 36.982 kaznene prijave odnosi na poznate fizičke osobe koje bilježe porast od 1,5% u odnosu na prethodnu godinu (2021. – 36.447 prijavljenih fizičkih osoba). Kaznene prijave protiv poznatih fizičkih osoba uključuju kaznene prijave protiv odraslih osoba (od navršene 21. godine života), mlađe punoljetne osobe (od 18. do 21. godine života) i maloljetnike (od 14. do 18. godine života).

U izvještajnom je razdoblju prijavljeno 1.308 pravnih osoba, što su 172 prijavljene pravne osobe više nego prethodne godine (2021. – 1.136 prijavljenih pravnih osoba) i predstavlja porast od 15,1 %.

Što se tiče dobnih skupina prijavljenih fizičkih osoba, vidljivo je da su i u 2022. godini najzastupljenije kaznene prijave podnesene protiv odraslih osoba s 32.966 prijava (86,1 %), iza kojih slijede mlađe punoljetne osobe s 2.110 prijava (5,5 %) te maloljetne osobe s 1.906 prijava (5 %). Najmanji udio, odnosno 3,4 % prijava se odnosi na pravne osobe (1.308 prijava). Struktura prijava protiv poznatih počinitelja ne pokazuje znatnija odstupanja u odnosu na prethodnu 2021. godinu kada su kaznene prijave u odnosu na odrasle osobe participirale s 86,3%, mlađe punoljetne osobe s 5,9 %, maloljetne osobe s 4,8 % i pravne osobe s 3 %.

Struktura kriminaliteta

Kaznena djela	Broj prijavljenih u 2021.	Broj prijavljenih u 2022.	Porast – pad
Članak 139. KZ/11	5.976 (15,9%)	5.727 (15%)	4,2% pad
Članak 228. KZ/11	3.387 (9%)	3.591 (9,4%)	6% porast
Članak 236. KZ/11	2.987 (7,9%)	3.508 (9,2%)	17,4% porast
Članak 229. KZ/11	2.001 (5,3%)	1.776 (4,6%)	11,2% pad
Članak 177. KZ/11	1.414 (3,8%)	1.657 (3,5%)	17,2% porast
Članak 235. KZ/11	1.357 (3,6%)	1.491 (4,3%)	9,9% porast
Članak 227. KZ/11	1.218 (3,2%)	1.391 (3,9%)	14,2% porast
Članak 278. KZ/11	1.702 (4,5%)	1.356 (3,6%)	20,3% pad
Članak 247. KZ/11	1.036 (2,8%)	1.142 (3,0%)	10,2% porast
Članak 190. KZ/11	1.009 (2,7%)	1.041 (2,7%)	3,2% porast
Ostalo	15.496 (41%)	15.610 (40,8%)	
Ukupno	37.583 (100%)	38.290 (100%)	

Tijekom ovog izvještajnog razdoblja nema značajnijeg odstupanja u strukturi kriminaliteta prijavljenih osoba u odnosu na 2021. godinu, što je razvidno iz prikazanih podataka.

Najzastupljenije kazneno djelo u strukturi kriminaliteta kaznenih djela iz općinske nadležnosti i nadalje je kazneno djelo prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona, za koje je zaprimljeno sveukupno 5.727 kaznenih prijava, što predstavlja 15 % od ukupnog broja zaprimljenih prijava u 2022. godinu. Brojčano su zastupljena i kaznena djela protiv imovine – kazneno djelo krađe iz članka 228. Kaznenog zakona, kazneno djelo prijevare iz članka 236. Kaznenog zakona/11, kazneno djelo teške krađe iz članka 229. Kaznenog zakona/11 te kazneno djelo oštećenja tuđe stvari iz članka 235. Kaznenog zakona/11, koja četiri kaznena djela (s ukupno 10.366 prijava) u ukupnoj strukturi kriminaliteta čine 27,1 %. S time da se kod kaznenog djela prijevare, kaznenog djela krađe i kaznenog djela oštećenja tuđe stvari bilježi porast broja prijavljenih u odnosu na 2021. godinu, dok se kod kaznenog djela teške krađe uočava blagi pad od 11,2 %.

Kod kaznenog djela krivotvorenja isprave iz članka 278. Kaznenog zakona/11 je uočen pad od 20,3 %, koji pad je očekivan, s obzirom na to da je tijekom 2021. godine došlo do značajnog porasta broja kaznenih prijava za ovo kazneno djelo (porast od 43 % u odnosu na 2020. godinu) zbog krivotvorenih COVID potvrda i SARS COV-2 testova. Kako je početkom 2022. godine došlo do ukidanja mjera vezanih za uporabu SARS COV-2 testova prilikom prelaska državne granice, došlo je i do smanjenja broja kaznenih prijava za kazneno djelo krivotvorenja isprave.

9.1.1. Odluke povodom kaznene prijave

Odluke o kaznenim prijavama (bez maloljetnih osoba)

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Otvorena istraživanja	Odbačaj	Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Rješenje o provođenju istrage	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka
2018.	31.071	42.417	11.671		13.760	6.831	6.307	2.773		1.075	30.746
2019.	31.780	43.448	12.166		12.809	7.252	6.185	3.080		1.956	31.282
2020.	34.683	45.552	10.782	8.296	11.113	5.538	2.162	3.166	1.650	2.845	34.770
2021.	35.781	46.452	11.921	8.760	11.482	4.769	3.789	3.004	1.414	1.313	34.531
2022.	36.384	48.290	14.103	9.546	10.135	3.813	3.597	2.797	3.192	1.108	34.187

Tijekom 2022. godine općinska državna odvjetništva (bez kaznenih prijava protiv maloljetnih osoba) zaprimila su ukupno 36.384 kaznene prijave, a kada se navedenom broju pribroje neriješene prijave iz 2021. godine, to su u radu imala ukupno 48.290 prijava.

Na kraju izvještajnog razdoblja, od ukupnog broja prijava u radu ostale su neriješene 14.103 prijave (29,2 %), od čega se najveći broj prijava odnosi na prijave u kojima je u tijeku provođenje izvida, ponajprije od policije, ali i od drugih državnih tijela. Usporedbom broja neriješenih prijava iz 2022. godine i broja neriješenih prijava u 2021. godini (11.921 prijava), uočava se da je došlo do porasta broja neriješenih prijava od 18,3 %.

Razlog porasta broja neriješenih prijava jest odljev kadrova, tj. kadrovska potkapacitiranost općinskih državnih odvjetništava, povećan broj rasprava pred sudovima u odnosu na 2021. godinu te veći broj zaprimljenih kaznenih prijava. Primjera radi, iz Općinskog kaznenog državnog odvjetništva u Zagrebu u razdoblju od proljeća 2021. do jeseni 2022. otišlo je čak 15 iskusnih zamjenika, a u istom razdoblju došlo je 5 novih zamjenika, dok je u Općinskom državnom odvjetništvu u Sisku u izvještajnom razdoblju dužnost obnašalo svega 6 zamjenika (3 zamjenika prestala su obnašati dužnost, 3 zamjenika su raspoređena na dužnost izvan tog državnog odvjetništva, a 2 zamjenice koriste rodni dopust).

Međutim, unatoč uočenom porastu broja neriješenih prijava, u radu općinskih državnih odvjetništava zadržana je visoka razina ažurnosti, s obzirom na to da je tijekom 2022. godine riješeno 34.187 prijava, odnosno 70,8 % kaznenih prijava od ukupnog broja kaznenih prijava u radu.

Od ukupnog broja riješenih prijava, 20.342 prijave (59,5 %) riješene su donošenjem meritorne državnoodvjetničke odluke (rješenje o odbačaju, optužnica i rješenje o provođenju istrage), broj otvorenih istraživanja je na razini od 27,9 %, dok je 3.192 prijava (9,3 %) riješeno ustupom predmeta drugom državnom odvjetništvu, a 1.108 prijava (3,3 %) riješeno je na drugi način (spajanjem predmeta i sl.).

Do prividnog porasta broja ustupa u 2022. godini došlo je zbog delegacije 1.060 predmeta Općinskog kaznenog državnog odvjetništva u Zagrebu, kao

najvećeg i najopterećenijeg državnog odvjetništva u Republici Hrvatskoj, na druga općinska državna odvjetništva, a što je statistički prikazano kao ustup.

Po zastupljenosti u strukturi meritornih odluka povodom kaznenih prijava protiv poznatih osoba (bez maloljetnih osoba) najzastupljenija su rješenja o odbačaju kaznene prijave (10.135 odnosno 49,8 %), zatim slijede optužnice – neposredne optužnice i optužnice s kaznenim nalogom (7.410 odnosno 36,4 %) te rješenja o provođenju istrage (2.797 odnosno 13,8 %). Od sveukupnog broja podignutih optužnica, općinska su državna odvjetništva tijekom 2022. godine u odnosu na 3.597 osoba (48,5 %) zatražila od sudova izdavanje kaznenog naloga.

Iz navedenoga je vidljivo da u strukturi meritornih odluka nema znatnijih odstupanja u odnosu na prethodnu 2021. godinu kada su rješenja o odbačaju kaznenih prijava participirala s 49,8 %, optužnice s 37,1 % te rješenja o provođenju istrage s 13,1 %.

9.1.1.1. Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici

U ukupnom broju poznatih prijavljenih fizičkih osoba u nadležnosti svih općinskih državnih odvjetništava (38.290) maloljetni počinitelji kaznenih djela participiraju s 5,6 % (1.906 prijavljenih u izvještajnom razdoblju).

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje bilježimo porast broja prijavljenih maloljetnika za 104 ili 5,8 %.

U odnosu na odluke koje su državni odvjetnici donijeli povodom kaznene prijave značajnije odstupanje u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje bilježimo u odnosu na broj rješenja o provođenju pripremnog postupka.

Tako u odnosu na 2021. godinu kada su državni odvjetnici donijeli ukupno 80 rješenja o provođenju pripremnog postupka prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela u izvještajnom razdoblju bilježimo porast broja donesenih rješenja (115) za 82,3 %.

Ovo je posljedica povećanog broja kaznenih prijava prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela koji su u izvještajnom razdoblju počinili kaznena djela za koja se prema odredbama Zakona o kaznenom postupku provodi istraga, kada će se prema maloljetniku provesti pripremi postupak.

Odluke povodom kaznene prijave

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Ukupno odbačaja	Od toga oportunitet čl. 71., 72. i 73. ZSM	Otvoreno istraživanja	Neposredni prijedlog za mlt. sankciju čl. 82. ZSM	Rješenje o provođenju pripremnog postupka	Ustup	Riješeno na drugi način	Prijave u radu izvan DO
2018.	1.370	1.786	432	1.128	698		264	110		67	405
2019.	1.412	1.844	408	1.129	653		312	165		68	382
2020.	1.778	2.322	369	1.086	376	121	211	99	160	142	84
2021.	1.802	2.162	376	1.039	523	119	229	85	167	147	126
2022.	1.906	2.280	447	1.044	537	124	255	115	155	140	134

9.1.1.2. Odluke o kaznenim prijavama nakon dovršenog istraživanja

Odluke o kaznenim prijavama nakon dovršenog istraživanja

Godina	U radu					Odluke DO				
	Ostalo u radu	Pokrenuto u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Rješenje o odbačaju	Službena bilješka o podizanju optužnice	Službena bilješka o podnošenju prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	Ostalo u radu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2022.	3.126	9.757	12.883	2.047	6.565	90	37	237	8.976	3.907

Tijekom 2022. godine u radu su bila ukupno 12.883 istraživanja, od čega je u 2022. godini otvoreno 9.757 istraživanja, dok je iz prethodnih razdoblja ostalo u radu 3.126 istraživanja. Pritom je tijekom 2022. godine dovršeno 8.976 istraživanja, odnosno 69,7 %.

Nakon dovršenog istraživanja, prema strukturi odluka, u 73,2 % predmeta podignuta je optužnica, a kaznena je prijava odbačena u 22,8 % predmeta. Na drugi način riješeno je 2,6 % prijava, prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije podnesen je u odnosu na 1 % prijava, dok je ustupljeno 0,4 % prijava.

Ako ukupan broj odluka koje su povodom kaznene prijave donijela općinska državna odvjetništva u 2022. godini (34.187 odluka) umanjimo za broj otvorenih istraživanja (9.546), a potom dodamo broj odluka nakon dovršenog istraživanja

(8.976 odluka), proizlazi da su općinska državna odvjetništva tijekom 2022. godine riješila 33.617 prijava. Sukladno navedenom, da bismo dobili ukupan broj rješenja o odbačaju koja su tijekom 2022. godine donijela općinska državna odvjetništva, rješenjima o odbačaju kaznene prijave donesenima povodom kaznene prijave (10.135) potrebno je pribrojiti rješenja o odbačaju kaznene prijave donesena nakon dovršenog istraživanja (2.047), iz čega je razvidno da su tijekom 2022. godine općinska državna odvjetništva donijela sveukupno 12.182 rješenja o odbačaju.

9.1.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi

Odluke po dovršenoj istrazi (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE					Ostalo u radu
		Obustava	Optužnica	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	
2018.		302	2.251		91	2.644	
2019.		303	2.529		149	2.981	
2020.	4.377	322	2.498	22	192	3.034	1.343
2021.	4.627	376	2.830	33	57	3.296	1.331
2022.	4.361	311	2.699	18	41	3.069	1.292

U 2022. godini općinska su državna odvjetništva, po dovršenoj istrazi, optužila 2.699 osoba, što je za 131 osobu manje nego prethodne godine i predstavlja pad od 4,6 %. Broj podignutih optužnica participira u svim odlukama po dovršenoj istrazi s 88 %. Po zastupljenosti slijede rješenja o obustavi istrage (10,1 %) ustupom je riješeno 18 istraga (0,6 %), dok je na drugi način (spajanje postupaka i slično) riješena 41 istraga (1,3 %).

U radu su, od ukupnog broja otvorenih istraga, ostale 1.292 istrage (29,6 %), a razlozi su nerješavanja u tome što je dio istraga pokrenut krajem izvještajnog razdoblja ili se radi o složenim istragama u kojima je nužno provesti brojne dokazne radnje, slijedom čega navedene istrage objektivno nije bilo moguće dovršiti u izvještajnom razdoblju.

Trajanje istrage / pripremnog postupka za maloljetnike

Godina	Do 1 mjeseca	Do 3 mjeseca	Do 6 mjeseci	Do 12 mjeseci	Do 18 mjeseci	Više od 18 mjeseci
2018.	499	910	600	154	2	
2019.	629	1.135	1.082	313	49	5
2020.	693	932	785	322	82	31
2021.	603	892	804	279	72	35
2022.	622	908	736	277	70	8

Iz tabličnog prikaza razvidno je da je tijekom 2022. godine u roku od 6 mjeseci dovršeno 2.266 istraga (86,4 %), u roku od 12 mjeseci 277 istraga (10,6 %), u roku od 18 mjeseci 70 istraga (2,7 %), a 8 istraga u roku duljem od 18 mjeseci (0,3 %), što ukazuje na ažurno postupanje općinskih državnih odvjetništava, budući da je 86,4 % istraga dovršeno u zakonskom roku od 6 mjeseci.

Najčešći su razlozi za produljenje roka za završetak istrage potreba provođenja složenih i obimnih vještačenja, potreba provođenja brojnih dokaznih radnji, nedostupnost okrivljenika, pribavljanje dokaza putem međunarodne pravne pomoći i slično. Dakle, radi se o složenim predmetima u kojima su razlozi produljenja roka za dovršetak istrage opravdani zbog objektivnih okolnosti vezanih za svaki konkretan predmet.

9.1.2.1. Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici

Odluke po dovršenom pripremnom postupku

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE						Ostalo u radu
		Obustava	Od toga obustava po oportunitetu	Prijedlog za izricanje mit. sankcije	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	
2018.	134	21	7	105			134	
2019.	143	23	7	110			141	
2020.	160	8	2	100		12	120	40
2021.	122	16		78	2	2	99	23
2022.	137	12	3	80	0	5	97	40

U izvještajnom razdoblju državni odvjetnici imali su u radu ukupno 137 predmeta u kojima su po dovršenom pripremnom postupku trebali donijeti odluku, neovisno o tome kada je doneseno rješenje o provođenju pripremnog postupka.

U najvećem broju slučajeva državni odvjetnici stavili su prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije (58,4 %), dok su u odnosu na 8,8 % donijeli rješenje o obustavi pripremnog postupka iz nekog od razloga propisanih u odredbi članka 224. stavka 1. točke 1. do 4. Zakona o kaznenom postupku.

9.1.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja

Optužnice u radu u državnom odvjetništvu (bez maloljetnika)

Godina	Ostalo u radu pred sudom	Od toga pred optužnim vijećem	Pred sudom nakon ukidne odluke	Odluke DO – optužnice				Ukupno optužnica u radu
				Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Optužnica nakon istrage	Ukupno optužnica	
2018.				6.831	6.307	2.251	15.389	
2019.				7.252	6.185	2.529	15.966	
2020.	28.011	4.542		7.178	6.784	3.270	17.232	45.243
2021.	33.127	7.519	9.873	7.844	7.053	2.852	17.749	60.749
2022.	39.974	5.128	1.525	7.507	6.474	2.674	16.655	58.154

U izvještajnoj 2022. godini sva općinska državna odvjetništva imala su u radu optužnice protiv ukupno 58.154 osoba. Od tog broja pred općinskim je sudovima iz ranijih izvještajnih razdoblja ostalo u radu optužnica protiv 39.974 osoba, dok su općinska državna odvjetništva u 2022. godini podigla optužnice protiv 16.665 osoba.

Od ukupno podignutih 16.665 optužnica tijekom 2022. godine, njih je 7.507 ili 45,07 % neposrednih optužnica, 6.474 ili 38,87 % je optužnica s kaznenim nalogom, dok su nakon provedene istrage podignute 2.674 optužnice ili 16,06 %.

Iz prikazanih podataka u gornjoj tablici razvidno je kako je broj neposrednih optužnica i optužnica s kaznenim nalogom na razini višegodišnjeg prosjeka, dok optužnice nakon podignute istrage participiraju u manjem broju. Navedeno je posljedica toga što se za kaznena djela iz nadležnosti općinskih državnih odvjetništava, s obzirom na niže kazne propisane za ta kaznena djela, istraga u pravilu ne provodi, već se za većinu kaznenih djela provodi istraživanje.

Optuženja i odluke sudova povodom optuženja (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ukupno optužnica pred optužnim vijećem	Ustup	Povučena optužnica	Presuda s kaznenim nalogom – pravomoćna	Odluke optužnog vijeća				
					Optužnica potvrđena	Optužnica vraćena	Obustava po optužnom vijeću	Ukupno odluka optužnog vijeća	Ostalo u radu pred optužnim vijećem
2018.			25		8.715	272	54	9.041	
2019.			20		9.469	251	64	9.784	
2020.	21.774	176		3.031	13.764	284	27	14.075	5.809
2021.	18.215	227	14	4.064	11.164	211	36	11.411	8.118
2022.	17.119	68	18	4.314	11.645	211	75	11.946	5.097

Tijekom 2022. godine optužna vijeća svih općinskih sudova donijela su odluke u odnosu na 11.946 optuženih osoba, što čini povećanje od 4,48 % u odnosu na broj odluka donesenih u 2021. godini, ali je u odnosu na 2020. godinu taj broj još uvijek manji za 2.129 odluka ili 15,13 %.

U ovom izvještajnom razdoblju došlo je do znatnog smanjenja broja optužnica koje su ostale neriješene po optužnom vijeću, i to za 3.021 optužnicu ili 37,22 %.

Od ukupno 11.946 donesenih odluka optuženog vijeća optužnica je potvrđena u odnosu na 11.645 osoba ili 97,48 %, općinskim državnim odvjetništvima vraćene su optužnice u odnosu na 336 osoba ili 2,81 %, dok je u odnosu na 75 osoba ili 0,62 % postupak obustavljen po optužnom vijeću.

Navedeni podatci pokazuju kako je, jednako kao i ranijih godina, zadržana izrazito visoka uspješnost u radu općinskih državnih odvjetništava.

Uzimajući u obzir ukupan broj odluka donesenih po optužnom vijeću, sudovi su rješenjem obustavili kazneni postupak ili vratili optužnicu u odnosu na samo manji broj optuženih osoba. Pri tomu se i dalje kao najčešći razlog vraćanja optužnica navodi potreba boljeg i detaljnijeg razjašnjenja stvari te provođenje dodatnih vještačenja i ispitivanja svjedoka, no nerijetko se radi i o različitim stajalištima suda i državnog odvjetništva o dostatnoj potkrijepljenosti optužnice dokazima. Budući Zakon o kaznenom postupku ne propisuje mogućnost žalbe protiv rješenja vijeća kojim vraća optužnicu državnom odvjetniku na dopunu te samim time izostaje i mogućnost kontrole osnovanosti takvih odluka optužnog vijeća po višem sudu. Ovdje

valja istaknuti da su nakon dodatnih pojašnjenja i provođenja dodatnih dokaznih radnji, optužnice ponovno podignute i potvrđene.

Broj povučenih optužnica neznatan je u odnosu na ukupan broj podignutih optužnica. Tijekom 2022. godine povučene su optužnice u odnosu na 18 osoba ili 0,15 %. Najčešći razlog povlačenja optužnice sastoji se u tome da je okrivljenik nakon podizanja optužnice postao dostupan pravosudnim tijelima te je bilo potrebno provesti dokaznu radnju prvog ispitivanja okrivljenika, kako to nalažu odredbe Zakona o kaznenom postupku.

Broj i vrste presude (bez maloljetnih osoba)

Godina	Presuda s kaznenim nalogom- pravomoćna	Optužnica potvrđena	Ukupno	Odluke suda									
				Obustava nakon potvrđivanja optužnice	Osuđujuća	Od toga po sporazumu	Presuda – nebrojivi	Oslobađajuća	Odbijajuća	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka suda	Riješeno pred sudom-ostalo	Ukupno bez odluke suda
2018.					13.423	190		828	413		14.673		
2019.					14.190	315		796	455		15.441		
2020.	3.031	13.764	16.795	281	14.596	266	141	1.015	374		16.407		23.857
2021.	4.064	11.164	15.228	505	14.401	242	188	1.291	508		17.893		28.752
2022.	4.314	11.645	15.959	956	14.538	318	191	1.240	552	552	18.029	1.097	34.921

Tijekom 2022. godine doneseno je presuda s kaznenim nalogom u odnosu na 4314 osoba, što je za 250 presuda ili 5,8 % više u odnosu na 2021. godinu. Kako se radi o presudama protiv kojih nije podnesen prigovor, one su time postale pravomoćne. Navedeni podatci pokazuju kako primjena instituta kaznenog naloga bitno skraćuje postupke i doprinosi učinkovitosti i ekonomičnosti postupka, pa stoga pozitivnim ocjenjujemo povećanje broja donesenih presuda s kaznenim nalogom u izvještajnom razdoblju.

Tijekom 2022. godine povodom podignutih optužnica općinski su sudovi donijeli odluke u odnosu na 18.029 osoba, što je 136 odluka ili 0,76 % više nego 2021. godine.

Od ukupno 18.029 donesenih odluka, najveći je broj osuđujućih presuda, i to 14.538 ili 80,63 % svih donesenih odluka, čime je zadržana visoka razina uspješnosti optuženja.

Oslobađajuće presude donesene su u odnosu na 1240 osoba ili 6,87 %, odbijajuće presude u odnosu na 552 osobe ili 3,06 %, dok je u odnosu na 552 osobe ili 3,06 % postupak obustavljen nakon potvrđivanja optužnice.

U odnosu na 191 osobu ili 1,06 % donesena je presuda u postupcima prema nebrojivim osobama. Za počinjeno protupravno djelo u stanju nebrojivosti okrivljenicima je u skladu s odredbama Zakona o kaznenom postupku i Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama određen prisilni smještaj ili psihijatrijsko liječenje na slobodi.

Struktura donesenih vrsta odluka ne pokazuje značajnija odstupanja u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Tijekom izvještajne godine doneseno je i 318 presuda po sporazumu stranaka, iz čega proizlazi da ove presude sudjeluju u ukupnom broju osuđujućih presuda s 2,19 % te je došlo do neznatnog porasta od 0,62 % u odnosu na 2021. godinu. Iako iz prikazanih podataka proizlazi da se broj ovako donesenih presuda kontinuirano povećava kroz promatrano razdoblje, ipak taj broj još uvijek cijenimo nedostatnim, jer se radi o pravnom institutu kojim se u značajnoj mjeri skraćuje sudski postupak i rasterećuju sudovi. Među značajnijim razlozima takvog stanja nalazi se i preblaga kaznena politika sudova, zbog čega okrivljenici i njihovi branitelji prilikom iniciranja sporazumijevanja predlažu i očekuju nerealno niske kaznene sankcije računajući da u sudskom postupku mogu očekivati relativno blage sankcije u vidu zatvorskih kazni odmjerenih bliže zakonom propisanom minimumu, uvjetnu osudu ili rad za opće dobro.

Tijekom postupka sporazumijevanja državna odvjetništva inzistiraju na kaznenim sankcijama primjerenijim počinjenim kaznenim djelima i njihovoj težini te se uzima u obzir i spremnost okrivljenika da vrati protupravno stečenu imovinsku korist, odnosno da nadoknadi štetu pričinjenu žrtvi i oštećeniku. Iz tih razloga prijedlozi sankcija koje tijekom procesa sporazumijevanja državna odvjetništva smatraju odgovarajućim u pravilu nisu prihvatljivi okrivljenicima i braniteljima zbog čega ne dolazi do sporazumijevanja pa navedeni institut nije zastupljen u dovoljnoj mjeri.

Posebnu kategoriju presuda predstavljaju presude prema osobama koje su protupravno djelo počinile u stanju neubrojivosti, a takvih presuda u ovom izvještajnom razdoblju doneseno je prema 191 osobi ili 1,06 %.

Struktura prvostupanjskih odluka u odnosu na ranija izvještajna razdoblja u bitnom je nepromijenjena što se tiče osuđujućih, oslobađajućih i odbijajućih odluka, s time da kao i ranijih godina izostaje primjena instituta sporazumijevanja u značajnijem broju zbog, u pravilu, istih razloga koji se pokazuju iz godine u godinu, a tiču se nerealnih očekivanja okrivljenika i branitelja vezano za prijedloge sankcija te očekivanja blage kaznene politike sudova.

9.1.4. Kaznene sankcije

Tijekom 2022. godine općinska državna odvjetništva zaprimila su ukupno osuđujućih presuda u odnosu na 14.538 osoba.

Broj osuđujućih presuda kao i vrste izrečenih kaznenih sankcija vidljiv je iz sljedeće tablice:

Broj i vrsta izrečenih kazni (bez maloljetnih osoba)

Godina	Osudjujuća presuda	Zatvor	Od toga dugotrajni zatvor	Od toga rad za opće dobro	Novčana kazna	Uvjetna osuda	opomena	Prestanak pravne osobe	marjicijone sankcije	Oslobođeno od kazne	Ostalo	Ukupno sankcija	Ukupno sankcija
2018.	13.432	1.752		1.009	268	10.291					112		
2019.	14.190	2.109		939	350	10.672					120		
2020.	14.596	3.607		639	352	10.632				6	23	14.597	14.597
2021.	15.401	3.504		718	382	11.474			36	5		15.401	15.401
2022.	14.538	3.356		746	215	10.913			46		8		14.538

Iz strukture izrečenih kaznenih sankcija vidljivo je da je na kaznu zatvora presuđeno 3.356 osoba ili 23,08 %. Od tog broja, 746 izrečenih kazni zatvora ili 22,22 % zamijenjeno je radom za opće dobro.

Izrečeno je 215 novčanih kazni ili 1,47 %, što prema 2021. godini predstavlja značajno smanjenje broja izrečenih novčanih kazni, koje se ionako nedovoljno izriču za kaznena djela kod kojih dolazi u obzir njihova primjena.

Među osudjujućim presudama najzastupljenija je sankcija uvjetna osuda koja je izrečena prema 10.913 osoba ili 75,06 %. Visok udio presuda s primijenjenom uvjetnom osudom uobičajen je kod kaznenih djela iz nadležnosti općinskih sudova i na razini je višegodišnjeg prosjeka.

Zaključno valja istaknuti kako struktura izrečenih sankcija ne pokazuje značajnija odstupanja u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja, s time da je blago povećan udio zamjene zatvorskih kazni radom za opće dobro s 20,49 % u 2021. godini na 22,22 % u ovom izvještajnom razdoblju. Stoga i dalje valja ustrajati na podnošenju žalbi zbog blage politike kažnjavanja jer je iz gornje tablice vidljivo kako je ustrajnost u podnošenju takvih žalbi, u vremenu od 2017. do 2021. godine rezultiralo gotovo udvostručenjem broja izrečenih bezuvjetnih zatvorskih kazni, a sve s ciljem postrožavanja kaznene politike kako bi kaznene sankcije u cijelosti ostvarile zakonom propisanu svrhu postizanja specijalne i generalne prevencije.

Broj izrečenih sigurnosnih mjera

Godina	Obvezno liječenje od ovisnosti	Obvezno psihijatrijsko liječenje	Zabrana obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti	Zabrana upravljanja motornim vozilom	Druge sigurnosne mjere	Ukupno
2018.	267	125	2	107	75	576
2019.	293	146	4	87	77	607
2020.	293	201	4	58	249	805
2021.	378	280	7	94	284	1.044
2022.	448	348	13	75	375	1.261

Tijekom 2022. sigurnosne mjere izrečene su prema ukupno 1.261 osobi, što u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, kada su izrečene ukupno 1.044 sigurnosne mjere, predstavlja porast od 217 mjera ili 17,21 %.

Gornji tablični prikaz pokazuje kako broj izrečenih sigurnosnih mjera kontinuirano raste kroz prikazano petogodišnje razdoblje.

Općinska državna odvjetništva dosljedno predlažu izricanje sigurnosnih mjera u svim situacijama u kojima je to nužno zbog otklanjanja okolnosti koje poticajno mogu utjecati na buduće činjenje kaznenih djela.

Najčešće izricana sigurnosna mjera je mjera obveznog liječenja od ovisnosti s udjelom od 35,52 %, nakon čega slijedi sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja s udjelom od 27,59 % te sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom s udjelom od 5,94 %. Sigurnosna mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti izrečena je prema 13 osoba te sudjeluje u ukupnom broju izrečenih sigurnosnih mjera s 1,03 %.

Druge sigurnosne mjere izrečene su prema 375 osoba ili 29,73 %, a odnose se na sigurnosnu mjere zabrane približavanja, uznemiravanja ili uhođenja iz članka 73. Kaznenog zakona, sigurnosnu mjere obveznog psihosocijalnog tretmana iz članka 70. Kaznenog zakona, sigurnosnu mjeru obveznog udaljenja iz zajedničkog kućanstva iz članka 74. Kaznenog zakona. Primjena navedenih mjera najčešće sijedi prema počiniteljima kaznenih djela nasilja u obitelji iz članka 179.a Kaznenog zakona, nametljivoga ponašanja iz članka 140. Kaznenog zakona, kaznenoga dijela prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona.

Svrha predlaganja i izricanja navedenih mjera zaštita je žrtava kaznenoga djela, kao i otklanjanje okolnosti koje mogu poticajno djelovati na počinitelja kaznenih djela u budućnosti.

Kao i u ranijim razdobljima sigurnosna mjera obveznoga liječenja od ovisnosti najčešće je izricana počiniteljima kaznenih djela vezanih uz obiteljsko nasilje te kaznenih djela počinjenih na štetu bliskih osoba (kaznena djela prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona, kazneno djelo nasilja u obitelji iz članka 179.a Kaznenog zakona).

Sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja izricana je počiniteljima kaznenog dijela prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona, bludnih radnji iz članka 155. Kaznenog zakona, nametljivog ponašanja iz članka 140. Kaznenog zakona i drugih.

Sigurnosna mjera zabrane obavljanja određene dužnosti i djelatnosti izricana je počiniteljima kaznenih djela zlorabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona i kaznenog djela zlorabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona.

U odnosu na sigurnosne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom one su izricane počiniteljima kaznenih djela protiv sigurnosti prometa, i to obijesne vožnje u cestovnom prometu iz članka 226. Kaznenog zakona i izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu iz članka 227. Kaznenog zakona.

9.1.4.1. Kaznene sankcije – maloljetnici

Kaznene sankcije

Godina	Ukupan broj prijedloga za mlt. sankciju	Ukupan broj izrečenih mlt. sankcija	Od toga kazna mlt. zatvora	Od toga pridržaj izricanja mlt. zatvora	Od toga odgojne mjere	Obustava postupka	Od toga oportunitet
2018.	369	315	7	30	278	53	23
2019.	275	317	7	26	284	49	16
2020.	321	380	5	42	333	51	
2021.	388	410	7	36	314	52	
2022.	428	464	6	49	345	63	

U izvještajnom razdoblju nastavljen je kontinuitet povećanja ukupnog broja prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje državna odvjetništva su podnijela ukupno 10,3 % više prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije nego u prethodnome.

Za 13,2 % porastao je u izvještajnom razdoblju i ukupan broj po sudovima izrečenih maloljetničkih sankcija, od kojih se 74,3 % izrečenih sankcija odnosi na odgojne mjere.

9.1.4.2. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja

U 2022. godini u predmetima općinskih državnih odvjetništava oduzeto je imovinske koristi u ukupnom iznosu 61.537.189,38 kn / 8.167.388,6 EUR u odnosu na 680 osoba, što je 28,2 % vrijednosti ukupno oduzete imovinske koristi u predmetima na državnoj razini. Međutim, budući da je ukupan broj oduzimanja imovinske koristi na državnoj razini 915, to znači da je velikoj većini osoba (74,3 %) imovinska korist oduzeta u predmetima općinskih državnih odvjetništava. Navedena okolnost najvećeg broja pojedinačnih oduzimanja imovinske koristi te najmanjeg udjela u ukupnom iznosu oduzete imovinske koristi objašnjenje ima u strukturi kriminaliteta za koje su izrečene presude kojom je oduzeta imovinska korist, odnosno manji pojedinačni iznosi imovinske koristi koji su oduzeti u predmetima.

Ukupna je vrijednost oduzete imovinske koristi je u 2022. za 241,28 % viša od vrijednosti koristi oduzete u 2021. godini, a za 148,08 % viša od koristi oduzete u razdoblju 2020. godine. Objašnjenje se nalazi u okolnosti da sudovi donijeli više presuda kojima je odlučeno i o prijedlogu državnog odvjetnika za oduzimanje imovinskoj koristi

Od odraslih osoba oduzeto je 60.732.171,61 kn / 8.060.544,38 EUR imovinske koristi, od mlađih punoljetnika 801.644,40 kn / 106.396,50 EUR, u predmetima kaznenopravne zaštite djece 2.608,53 kn / 346,21 EUR te od maloljetnih počinitelja 764,84 kn / 101,51 EUR.

Gotovo polovica oduzete imovinske koristi u predmetima općinskih državnih odvjetništava u odnosu na odrasle osobe oduzeta je za kazneno djelo krađe iz članka 228. Kaznenog zakona/11 u odnosu na koje je oduzeto imovinske koristi u vrijednosti od 30.991.461,05 kn / 4.113.273,75 EUR od 84 odrasle osobe. Ostala najzastupljenija kaznena djela za koja je oduzeta imovinska korist jesu kazneno djelo utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona/11 u odnosu na koje je oduzeto 9.717.873,07 kn / 1.289.783,4 EUR imovinske koristi od 21 odrasle osobe te kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona/11 za koje je oduzeto imovinske koristi u vrijednosti od 8.805.642,86 kn / 1.168.709,65 EUR od 6 odraslih osoba. Slijede kazneno djelo teške krađe iz članka 229. Kaznenog zakona/11 za koje je oduzeto imovinske koristi u vrijednosti od 2.506.444,48 kn / 332.662,35 EUR od 89 odraslih osoba, kazneno djelo prijevare iz članka 236. Kaznenog zakona/11 za koje je oduzeto imovinske koristi u vrijednosti od 1.993.124,76 kn / 264.533,12 EUR od 52 odrasle osobe, kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. Kaznenog zakona/11 za koje je oduzeto imovinske koristi u vrijednosti od 1.805.157,61 kn / 239.585,59 EUR od 125 odraslih osoba.

Od mlađih punoljetnika oduzeta je imovinska korist od 84 osobe u iznosu od 801.644,40 kn / 106.396,50 EUR, od kojih su najzastupljenija kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. Kaznenog zakona/11 za koje je od 29 osoba oduzeto 395.613,61 kn / 52.506,95 EUR, kazneno djelo teške krađe iz članka 229. Kaznenog zakona/11 za koje je od 23 osobe oduzeto 301.394,65 kn / 40.001,94 EUR te kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. stavka 1. Kaznenog zakona/11 za koje je od 10 osoba oduzeto 34.200,46 kn / 4.539,18 EUR imovinske koristi.

Imovinska korist oduzeta od maloljetnika odnosi se na 3 osobe od kojih je oduzeta imovinska korist u iznosu 764,84 kn / 101,51 EUR, i to za kaznena djela iz članka 231., članka 243. i članka 190. Kaznenog zakona/11.

U predmetima kaznenopravne zaštite djece oduzeta je imovinska korist od 1 jedne osobe u iznosu 2.608,53 kn / 346,21 EUR za kazneno djelo povrede dužnosti uzdržavanja iz članka 172. Kaznenog zakona/11.

Oštećenici često postavljaju imovinskopravne zahtjeve koji imaju prednost u odnosu na prijedlog državnog odvjetnika za oduzimanje imovinske koristi, pa kada sudovi usvoje imovinskopravni zahtjev (istaknut u iznosu jednakom onom iz prijedloga državnog odvjetnika za oduzimanje imovinske koristi), ne primjenjuju institut oduzimanja imovinske koristi.

Primijenjeno je 10 mjera privremenog osiguranja oduzimanja imovinske koristi primijenjeno je u predmetima kojima je osigurana vrijednost od 7.993.719,12 kn / 1.060.948,85 EUR. Najčešće se radilo o mjeri iz članka 266. Zakona o kaznenom postupku/08 – privremene obustave izvršenja određene financijske transakcije za koju postoji sumnja da predstavlja kazneno djelo, služi prikrivanju kaznenog djela ili prikrivanju dobiti ostvarene kaznenim djelom. Ova mjera primijenjena je u predmetima za kaznena djela pranja novca iz članka 265. Kaznenog zakona/11, kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona/11, prijevare u gospodarskom

poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona/11 te računalne prijevare iz članka 271. Kaznenog zakona/11.

U izvještajnom razdoblju nije bilo predmeta u kojima je postavljen zahtjev za oduzimanje imovinske koristi na temelju članka 560.a i 560.f Zakona o kaznenom postupku/08. Međutim, i dalje traje postupak pred Općinskim kaznenim sudom u Zagrebu, u kojem je predloženo oduzimanje imovinske koristi bez osude. Radi se o predmetu Općinskog kaznenog državnog odvjetništva u Zagrebu, koje je 30. rujna 2020. podnijelo zahtjev radi utvrđenja da je osoba koja je preminula tijekom kaznenog postupka, u žalbenom stadiju, ostvarila protupravna djela zakonskih obilježja kaznenog djela protiv imovine – lihvarskim ugovorom iz članka 242. stavka 1. i 2. Kaznenog zakona/11 i prijevare iz članka 236. Kaznenog zakona/11 na štetu više osoba.

Broj izrečenih mjera osiguranja i broj oduzimanja imovinske koristi te vrijednosti blokirane, odnosno oduzete imovinske koristi

Godina	Broj mjera osiguranja	Vrijednost u kn	Broj oduzimanja	Vrijednost u kn
2018.	13	14.411.184,00	682	46.954.115,24
2019.	7	11.723.696,00	643	35.634.090,81
2020.	22	8.920.054,98	483	24.805.865,32
2021.	10	5.823.600,00	627	18.031.082,80
2022.	10	7.993.719,12	680	61.537.189,38

9.1.5. Pregled radnji i ročišta (općinskih državnih odvjetništava)

Dokazne radnje i zastupanje pred sudom

Izvidi i dokazne radnje	Dokazne radnje		Zastupanje	
	Nalog drugom tijelu	Provedeno po DO	Ročišta	Rasprave
1	2	3	4	5
2022.	23.541	19.178	10.867	47.203

Općinska državna odvjetništva u izvještajnom razdoblju naložila su ili sama provela ukupno 42.719 dokaznih radnji, što je 9,75 % više dokaznih radnji nego prethodne godine, pri čemu je izdano 23.539 naloga drugim tijelima, najčešće policijskim istražiteljima za provođenjem dokaznih radnji (55,10 %), a istodobno su općinska državna odvjetništva provela 19.178 dokaznih radnji samostalno (44,89 %) te prisustvovala na 10.867 sudskih ročišta i 47.203 rasprave, što je porast broja prisustvovanja ročištima i raspravama od 5,70 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Porast broja ročišta i rasprava pred sudovima kojima su prisustvovala u izvještajnom razdoblju općinska državna odvjetništva te porast ukupnog broja

dokaznih radnji rezultiralo je time da su općinska državna odvjetništva, uz zadržan broj neposredno obavljenih dokaznih radnji, u ovom izvještajnom razdoblju veći broj dokaznih radnji nego što je to bio slučaj u prethodnom izvještajnom razdoblju povjerila drugim tijelima. Aktivnost vezana uz dokazne radnje povećana je u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje za 9,75 %, kao i nazočnost na ročištima i raspravama pred sudom za 5,70 %, dakle, ukupan angažman na ovim radnjama u izvještajnom razdoblju bilježi porast.

9.1.6. Žalbe i odluke sudova povodom žalbi

Općinska državna odvjetništva su u 2022. godini podnijela 2840 žalbi u odnosu na 16521 donesenu presudu, pa proizlazi da su žalbe podnesene protiv 17,19 % presuda ili protiv prosječno svake 5,8. presude.

Podneseno je 214 žalbi ili 8,14 % više u odnosu na 2021. godinu kada su žalbe bile podnesene protiv prosječno svake 6,6. presude te ujedno više i u odnosu na ranije izvještajne godine promatranog razdoblja, što je razvidno iz tablice u nastavku u kojoj je dan prikaz ukupnog broja podnesenih i usvojenih žalbi te prikaz podnesenih i usvojenih žalbi zbog odluke o kazni.

Broj podnesenih i usvojenih žalbi

Godina	Žalbe			
	Podneseno	Od toga zbog kazne	Usvojeno	Od toga zbog kazne
2018.	2.245	1.196	663	279
2019.	1.971	1.072	771	373
2020.	2.196	1.195	700	242
2021.	2.626	1.022	869	278
2022.	2.840	1.457	881	326

Zbog odluke o kazni podneseno je 1457 žalbi, odnosno 51,30 % svih podnesenih žalbi, što je znatno više u odnosu na 2021. godinu kada je zbog odluke o kazni bilo podneseno 38,91 % svih žalbi, ali je približno na razini više prethodnih godina.

Sudovi su u izvještajnom razdoblju usvojili 881 žalbu ili 31 % žalbi, od čega 326 žalbi zbog odluke o kazni ili 37 % svih usvojenih žalbi. Analizirajući podatke iz tablice, proizlazi da je neznatno smanjen udio ukupno usvojenih žalbi u odnosu na prethodno razdoblje (2021. – 33,09 %), dok je povećan udio usvojenih žalbi zbog odluke o kazni (2021. – 31,99 %).

Državna odvjetništva trebaju nastaviti s podnošenjem žalbi uvijek kada za to postoje utemeljeni razlozi, s ciljem da svi počinitelji kaznenih djela budu primjereno kažnjeni, odnosno s ciljem pooštavanja kaznene politike, cijeneći sve mjerodavne okolnosti svakog konkretnog kaznenog djela i svrhu kažnjavanja.

9.1.7. Rad i odluke u prekršajnim predmetima

Ukupno je prekršajnih predmeta u radu općinskih državnih odvjetništava nešto manje u odnosu na 2021. godinu (1745 prema 1783). Primljeno je 669 novih predmeta. Pad broja novih predmeta prema 2020. godini (597) potvrđuje da je porast 2021. godine (1.040) bio povezan s održavanjem lokalnih izbora i prijavama zbog kršenja članka 35. Zakona o ravnopravnosti spolova u izbornom procesu. Zbog toga su državna odvjetništva u 2022. godini radila na povećanom broju predmeta ostalih u radu pred državnim odvjetništvom (507), odnosno sudom ili javnopravnim tijelom (504) iz 2021. godine. Ukupno je najviše predmeta u radu bilo po Zakonu o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu (39,42 %) i Zakonu o ravnopravnosti spolova (16,67 %). Novih predmeta je bilo najviše po Zakonu o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu (45,14 %), Zakonu o ravnopravnosti spolova (12,85 %) i Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji (5,23 %).

Državno odvjetništvo nastavilo je povećavati broj odluka. Donijete su 883 odluke prema 866 odluka 2021. godine i 720 odluka 2020. godine. Broj optužnih prijedloga (637) sličan je broju iz 2021. godine (624) i u porastu za 41,87 % u odnosu na 2020. godinu (449). Najviše je optužnih prijedloga po Zakonu o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu (42,85 %) i Zakonu o ravnopravnosti spolova (20,25 %). Povećan je broj prekršajnih naloga za 195,65 % u odnosu na 2021. godinu (68 prema 23) zbog nastojanja na većoj učinkovitosti i rasterećenju suda, najčešće za prekršaje po Zakonu o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu (48,52%), Zakonu o ravnopravnosti spolova i Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (po 17,64%). Time je broj predmeta ostalih u radu pred državnim odvjetništvom na kraju godine (322) smanjen za 36,48 % u odnosu na 2021. godinu. Unatoč povećanju ukupnog broja odluka suda ili javnopravnog tijela od 22,73 % u odnosu na 2021. godinu (583 prema 475), državno je odvjetništvo zadržalo visoku uspješnost s 87,82 % osuđujućih odluka i visok udio izrečene novčane kazne (91,21 %). Broj predmeta ostalih u radu pred sudom ili javnopravnim tijelom na kraju godine povećan je za 11,59 % u odnosu na 2021. godinu (616 prema 552).

U radu državnog odvjetništva prevladavaju predmeti po Zakonu o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu povodom obavijesti Državnog izbornog povjerenstva i Državnog ureda za reviziju. Radi se o političkim strankama i nezavisnim članovima predstavničkih tijela koji nisu u propisanom roku unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja dostavili financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe s podacima o ostvarenim primitcima za financiranje izborne promidžbe, izvorima financiranja, troškovima za financiranje izborne promidžbe s propisanim sastavnim dijelovima ili polugodišnje izvješće. Po Zakonu o ravnopravnosti spolova najčešći je prekršaj iz članka 35. zbog nedovoljne zastupljenosti žena na kandidacijskim i izbornim listama u odnosu na izbore provedene 2021. godine.

Poteškoće u radu odnose se većinom na probleme pri dostavljanju obavijesti, odnosno pouke o pravima, što katkad odugovlači rad u predmetima i utječe na duljinu trajanja postupka.

Zakon	Prijave u radu					Odluke DO				Odluke suda ili javnogpravnog tijela (JPT)				Sankcije				Žalbe DO					
	Ostalo u radu		Pred sudom ili JPT	Primljeno novih prijava	Primljeno nakon ukladne odluke	Ukupno u radu	Optužni prijedlog	Izdan prekršajni nalog	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	Ostalo u radu u DO	Presuda/rješenje			Zatvor	Novčana kazna	Druga sankcija	Ukupno	Podnesena žalba DO	Odluke povodom žalbe			
	Pred DO	Pred sudom ili JPT										Osuđujuća	Odbijajuća	Osobadajuća						Osuđujuća	Odbijajuća	Osuđujuća	Ostalo u radu pred sudom ili JPT
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
	Zakon o ravnopravnosti spolova	83	115	87	7	292	130	12	6	148	23	102	1	12	115	134	0	102	0	102	13	2	0
Zakon o suzbijanju diskriminacije	4	5	9	1	19	8	0	4	12	1	4	0	4	8	5	0	4	0	4	3	0	1	
Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji	14	17	35	5	71	35	3	1	39	11	17	2	5	24	33	0	10	7	17	6	3	0	
Zakon o suzbijanju zloporabe droga	11	37	30	0	78	29	1	1	31	17	28	0	0	28	38	0	25	3	28	1	0	0	
Zakon o financiranju političkih stranaka	214	176	313	4	707	281	33	99	413	118	228	6	11	245	212	0	208	20	228	14	4	2	
Zakon o sigurnosti prometa na cestama	12	7	19	0	38	8	12	0	20	13	7	2	0	9	9	0	5	2	7	2	0	0	
Ostali zakoni	171	186	178	9	544	146	7	67	220	139	127	22	6	155	184	0	114	13	127	13	17	7	
UKUPNO	509	543	671	26	1749	637	68	178	883	322	513	33	38	584	615	0	468	45	513	52	26	10	

9.2. Prikaz rada i odluka u građanskim i upravnim predmetima

Općinska državna odvjetništva po zakonu zastupaju Republiku Hrvatsku pred općinskim sudovima i javnopravnim tijelima, a iznimno mogu zastupati temeljem posebne punomoći pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske i ustanove čiji je ona osnivač ili suosnivač.

a) Kretanje i struktura zahtjeva u novim građanskim i upravnim predmetima 2018. – 2022.

Godina	Sudski predmeti	Upravni predmeti	Državnoodvjetnički predmeti	Ukupno
2018.	40.659	2.841	13.908	57.408
2019.	47.110	3.529	14.310	64.949
2020.	49.318	3.304	14.671	67.293
2021.	53.649	3.625	22.392	79.666
2022.	47.715	3.109	12.726	63.550

Ukupan je broj građanskih i upravnih predmeta koja su općinska državna odvjetništva primila u 2022. godini za 20,23 % manji nego u prethodnom izvještajnom razdoblju.

Ovo smanjenje razvidno je u svim vrstama novih predmeta, a najizraženije je u državnodvjetničkim predmetima kojih je bilo 43,17 % manje.

Razlog pada broja državnodvjetničkih predmeta rezultat je smanjenja broja zahtjeva za mirno rješenje spora iz radnih odnosa, čiji je broj u 2021. bio iznimno velik, a koji su riješeni oglednim postupkom.

b) Kretanje i struktura zahtjeva u novim predmetima u odnosu na vrstu zastupanja 2018. – 2022.

Vrste predmeta	Sudski predmeti		Upravni predmeti		Državnoodvjetnički predmeti		Ukupno zastupanje po		
	Zastupanje po		Zastupanje po		Zastupanje po				
Godina	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	sveukupno
2018.	40.633	26	2.837	4	13.906	2	57.376	32	57.408
2019.	47.094	16	3.529	-	14.305	5	64.928	21	64.949
2020.	49.307	11	3.304	-	14.671	-	67.282	11	67.293
2021.	53.630	19	3.624	1	22.392	-	79.646	20	79.666
2022.	47.674	41	3.109	-	12.726	-	63.509	41	63.550

Iz podataka o kretanju i strukturi predmeta u odnosu na vrstu zastupanja proizlazi da su općinska državna odvjetništva gotovo uvijek zastupala po zakonu, a u svega 41 predmetu temeljem punomoći. Ipak se može primijetiti da je broj zastupanja po punomoći u 2022. godini neznatno porastao.

Sva zastupanja temeljem punomoći odnosila su se na sudske predmete, i to najvećim dijelom na regresne zahtjeve Državnih nekretnina d.o.o. za naplatu režijskih troškova u slučajevima kada su režijski troškovi naplaćeni od Republike Hrvatske umjesto od stvarnih korisnika nekretnina.

Općinska državna odvjetništva kao zastupnici po zakonu Republike Hrvatske pokreću sudske postupke protiv fizičkih osoba kao korisnika poslovnih prostora i stanova u vlasništvu Republike Hrvatske pa često u tim postupcima temeljem punomoći zastupaju i Državne nekretnine d.o.o. (trgovačko društvo u vlasništvu Republike Hrvatske koje ne zastupaju po zakonu), koje između ostaloga skrbi o naplati potraživanja od stvarnih korisnika državnih nekretnina. Često režijski troškovi korisnika budu naplaćeni od države pa Državne nekretnine d.o.o. pokreću postupke radi regresa naplaćenih iznosa od krajnjih korisnika, odnosno dužnika.

c) Kretanje i struktura zahtjeva u novim sudskim predmetima 2018. – 2022.

Sudski predmeti	Parnice	Ovrhe	Stečaj potrošača	Ostalo*	Ukupno:
2018.	4.646	18.799	97	17.225	40.659
2019.	5.483	24.877	2.518	14.232	47.110
2020.	7.688	18.078	3.106	20.446	49.318
2021.	7.613	21.258	1.749	23.029	53.649
2022.	4.627	20.579	1.938	20.571	47.715

Sudski se predmeti odnose na postupke koji se vode pred sudovima, a dijele se na parnice, ovrhe, stečaj potrošača i ostalo. Ostali su izvanparnični, zemljišnoknjižni i adhezijski postupci.

U odnosu na broj novih sudskih predmeta u izvještajnom je razdoblju došlo do smanjenja za 11,1 %. Najveće smanjenje očituje se u parnicama, kojih je čak 39,2 % manje nego 2021. Manji broj parničnih predmeta rezultat je značajnog smanjenja radnih sporova te činjenice da velik broj predmeta preventivne djelatnosti nije završio u parnici zbog korištenja instituta oglednog postupka koji je uveden u naš pravni sustav Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku objavljenog u Narodnim novinama broj 70/19. Broj ostalih sudskih predmeta manji je za 10,7 %, što je posljedica dovršetka zemljišnoknjižnih postupaka povezivanja zemljišnih knjiga i knjige položenih ugovora te postupaka obnove i preoblikovanja zemljišnih knjiga pojedinih katastarskih općina. Samo su predmeti stečaja potrošača nešto veći od broja iz prethodnog izvještajnog razdoblja, i to za 10,8 %.

Struktura novih sudskih predmeta nije se bitno mijenjala kroz promatrano petogodišnje razdoblje. U 2022. godini sudski su se predmeti najvećim djelom sastojali od ovrha (43 %) i ostalih postupaka (43 %), a manjim dijelom od parničnih (10 %) i postupaka stečaja potrošača (4 %).

d) Prikaz poduzetih radnji u sudskim i upravnim predmetima u 2022.

Općinsko državno odvjetništvo 2022.		Općinsko državno odvjetništvo 2022.		
		Broj	Ukupno	Prosječno po prisutnim rješavateljima
Rasprave	U sjedištu	10.864	15.437	100
	Izvan sjedišta	4.573		
Uloženi pravni lijekovi	Redovni	2.985	3.722	24
	Izvanredni	737		

Iz tabelarnog prikaza poduzetih radnji u sudskim i upravnim predmetima razvidan je pad broja rasprava na kojima su općinska državna odvjetništva zastupala za 15,8 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Od ukupnog broja rasprava čak 42 % održano je izvan sjedišta državnog odvjetništva, što dodatno opterećuje rad zbog organiziranja prijevoza, ali i zbog značajnog vremena provedenog izvan ureda. Svaki je rješavatelj u 2022. godini zastupao prosječno na 100 rasprava

Broj pravnih lijekova koja su uložila općinska državna odvjetništva u sudskim i upravnim predmetima veći je za 6 % od prethodnog izvještajnog razdoblja, i to ponajprije zbog većeg broja uloženi izvanrednih pravnih lijekova. Prosječna godišnja opterećenost zamjenika općinskih državnih odvjetnika u odnosu na broj uloženi pravnih lijekova iznosi 24 pravna lijeka po prisutnim rješavateljima.

9.2.1. Predmeti izvansudskog rješavanja sporova

9.2.1.1. Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku)

a) Zahtjev za mirno rješenje spora (186.a ZPP-a) 2018. – 2022.

Godina	Ostalo u radu u DO	Priljeno novih zahtjeva	Ukupno u radu u DO	Riješeno	Vrijednost svih novih zahtjeva (u tisućama kuna)	Broj sklopljenih nagodbi	Vrijednost svih sklopljenih nagodbi (u tisućama kuna)
2018.	1.760	5.616	7.376	6.042	5.536.796	864	36.655
2019.	1.198	6.036	7.234	6.323	1.363.883	1.247	32.561
2020.	1.016	7.577	8.593	7.194	1.003.298	1.209	24.343
2021.	1.186	15.548	16.734	13.557	9.193.374	981	25.421
2022.	1.097	6.593	7.690	6.163	1.114.109	1.563	38.976

U izvještajnom razdoblju zaprimljena su 6.593 nova zahtjeva za mirno rješenje spora, što u odnosu na 2021. predstavlja pad od 58 %. Razlog velikog povećanja zahtjeva za mirno rješenje spora u 2021. bili su istovrsni zahtjevi državnih službenika kojima su potraživali isplatu naknade na ime razlike plaće za 2016. godinu (tzv. ugovoreno povećanje plaće za 6 %), a koji su zahtjevi 2022. izostali nakon što je Vrhovni sud Republike Hrvatske u oglednom postupku provedenom sukladno odredbi članka 502.i Zakona o parničnom postupku donio odluku da su njihovi zahtjevi neosnovani.

Broj novih zahtjeva za mirno rješenje spora u 2022. godini u odnosu na ostale godine promatranog petogodišnjeg razdoblja nije bitno različit.

Od 6.163 rješenja zahtjeva 25 % se odnosi na sklopljene izvansudske nagodbe čija vrijednost iznosi 38.976.000,00 kn / 5.173.004,18 EUR, što je najveći postotak i najveća vrijednost sklopljenih nagodbi u cijelom promatranom razdoblju.

Sklapanjem 1.563 nagodbe u postupku mirnog rješenja spora, primjenom odredbe članka 186.a Zakona o parničnom postupku, općinska državna odvjetništva upravo su za taj broj spriječila dodatno opterećenje općinskih sudova novim predmetima.

b) Zahtjev za mirno rješenje spora – prema vrsti i tijelima u 2022.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknada štete		Radni sporovi		Ostali parnični sporovi		Ukupno		Ukupno zahtjev RH i zahtjev ostali	
	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali		
Republika Hrvatska	13	22	5	13	18						1	18	54	72
Ministarstvo pravosuđa i uprave	2	7	19	33	2	278	1	317	1	7	25	642	667	
Ministarstvo zdravstva					2							2	2	
Ministarstvo hrvatskih branitelja	4	4	66	4	4	23					1	93	13	106
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU								1			1		2	2
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	24	1.195	31	27	4	175		1	1	5	60	1.403	1.463	
Ministarstvo unutarnjih poslova	1	4	44	10	32	56	5	642	1	6	83	718	801	
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike		7	38	2	130	3					168	12	180	
Ministarstvo financija	1	20	13	28	1	11		23		11	15	93	108	
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	2	6	11	1	4	4		1			17	12	29	
Ministarstvo obrane	10	10	79	8	38	48	3	127	1	2	131	195	326	
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova								2				2	2	
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	38	5	3	3	2						41	10	51	
Ministarstvo poljoprivrede	310	1.070	303	29	1	5		3	2	29	616	1.136	1.752	
Ministarstvo turizma i sporta			2		1			1			2	2	4	
Ministarstvo znanosti i obrazovanja			6					1			6	1	7	
Ministarstvo kulture i medija			1	1							1	1	2	
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	27	11	251	275	49	2			34	2	361	290	651	
Državne nekretnine d.o.o.	44	3	239	15	5	1			1		289	19	308	
Ostali		4	23	7	8	9		9			31	29	60	
UKUPNO	476	2.368	1.134	456	297	619	9	1.128	41	65	1.957	4.636	6.593	

Tijekom izvještajnog razdoblja podneseno je 6.593 zahtjeva za mirno rješenje spora od čega se 30 % odnosi na zahtjeve Republike Hrvatske.

Promatrajući zahtjeve za mirno rješenje spora prema njihovoj vrsti, razvidno je da se 43 % odnosilo na stvarnopravne sporove, 24 % na obveznopravne sporove, 17 % na radne sporove, 14 % na sporove naknade štete, a samo 2 % na ostale parnične sporove.

U postupcima mirnog rješenja spora najzastupljenije tijelo bilo je Ministarstvo poljoprivrede s 26 % zahtjeva, slijedi Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine s 22 % zahtjeva te Ministarstvo unutarnjih poslova s 12 % zahtjeva, dok su ostala tijela zastupljena u manjem postotku.

U odnosu na stvarnopravne sporove najveći broj zahtjeva odnosio se na djelokrug rada Ministarstva poljoprivrede (49 %) i Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine (43 %).

Od ukupnog broja obveznopravnih zahtjeva 33 % se odnosilo na djelokrug rada Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje, 21 % na Ministarstvo poljoprivrede, dok su ostala ministarstva i tijela sudjelovala s manjim udjelom u ovoj vrsti zahtjeva.

Zahtjevi za naknadu štete najvećim dijelom proizlazili su iz djelokruga rada Ministarstva pravosuđa i uprave (31 %) i Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine (20 %), dok se čak 57 % zahtjeva iz radnih sporova odnosilo na Ministarstvo unutarnjih poslova.

c) Podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska 2018. – 2022.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2018.	1.684	308	18%	7.500
2019.	1.576	383	24%	8.417
2020.	1.344	326	24%	5.935
2021.	1.222	297	24%	4.936
2022.	1.707	476	28%	11.048

Broj zahtjeva za mirno rješenje spora u kojima je Republika Hrvatska podnositelj veći je nego ikad u promatranom petogodišnjem razdoblju. Razlog tomu je povećana aktivnost Ministarstva poljoprivrede, Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje te Državnih nekretnina d.o.o. radi naplate svojih tražbina od korisnika poljoprivrednog zemljišta, stanova i poslovnih prostora u vlasništvu Republike Hrvatske.

U 2022. godini od 1.707 zahtjeva Republike Hrvatske sklapanjem nagodbe riješeno je njih 476, odnosno 28 %.

Iako je broj sklopljenih nagodbi po zahtjevima Republike Hrvatske samo 4 % veći nego prethodne tri godine, vrijednost sklopljenih nagodbi znatno je veća u odnosu na 2021. i iznosi 11.048.000,00 kn / 1.466.321,59 EUR.

d) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2022. – podnositelj zahtjeva RH

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi			Obveznopravni sporovi			Naknada štete			Radni sporovi			Ostali parnični sporovi			Ukupno		
	Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH		
	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva
Republika Hrvatska	13			5			1									19		
Ministarstvo pravosuđa i uprave	1			10		1.726	1					2				15		1.726
Ministarstvo zdravstva																		
Ministarstvo hrvatskih branitelja	3	2	28	72	10	67	19	3	34						94	15		130
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU								1	135							1		135
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	21	3	68	31	6	621	3					2	1		57	10		689
Ministarstvo unutarnjih poslova	1			34	8	468	28	21	188	5	4		1	1	64	69	34	760
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike				32	12	307	114	2	149						146	14		457
Ministarstvo financija				9	3	181	1					1			11	3		181
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	2	2	100	19	3	112	10	1	8						31	6		220
Ministarstvo obrane	12	1		73	13	1.199	39	11	406	2			1		127	25		1.605
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																		
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	38	10	120	3	1	44									41	11		164
Ministarstvo poljoprivrede	296	192	2.198	233	114	1.754	1	2	46			1	1		531	309		4.003
Ministarstvo turizma i sporta																		
Ministarstvo znanosti i obrazovanja				5											5			
Ministarstvo kulture i medija				1											1			
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	25			223	8	95	16					18			282	8		95
Državne nekretnine d.o.o.	42	6	58	211	19	680	4	1	3			1			258	26		740
Ostali				15	3	25	5	3	119						20	6		144
UKUPNO	454	216	48	2.573	976	7.278	242	45	1.088	8	4	50	64	27	3	11	45	11.048

U predmetima mirnog rješenja spora po zahtjevima Republike Hrvatske najveći broj nagodbi sklopljenih tijekom 2022. godine odnosio se na Ministarstvo poljoprivrede, čak 65 %. Riječ je o nagodbama koje su se velikim dijelom odnosile na stvarnopravne (utvrđenje prava vlasništva poljoprivrednog zemljišta i sl.) i obveznopravne sporove (potraživanja s osnove neplaćene zakupnine poljoprivrednog zemljišta i sl.).

Ministarstvo unutarnjih poslova sudjelovalo je u ukupnom broju sklopljenih nagodbi sa 7 %, koje su se najvećim dijelom odnosile na sporove naknade štete.

U zastupanju Državnih nekretnina d.o.o. sklopljeno je 5 % nagodbi kao i u zastupanju Ministarstva obrane, a koje se nagodbe većinom odnose na obveznopravne sporove.

Druga tijela u ukupnom broju sklopljenih nagodbi participirala su s manje od 5 %.

U odnosu na vrstu sporova okončanih sklapanjem izvansudske nagodbe razvidno je da se najvećim dijelom radilo o stvarnopravnim (45 %) i obveznopravnim sporovima (44 %), dok se na sporove naknade štete odnosilo samo 9 % sklopljenih nagodbi te po 1 % na radne i ostale sporove.

Nagodbe sklopljene u zastupanju Ministarstva poljoprivrede činile su 36 % ukupne vrijednosti sklopljenih nagodbi. Iako je u ukupnom broju sklopljenih nagodbi Ministarstvo pravosuđa i uprave participiralo s malim brojem, njihova vrijednost činila je 16 % ukupne vrijednosti. Isto se može reći i za Ministarstvo obrane, koje je u ukupnoj vrijednosti sklopljenih nagodbi participiralo s 15 %. Udio ostalih tijela u ukupnoj vrijednosti sklopljenih nagodbi bio je manji od 10 %.

e) Podnositelj zahtjeva – druge osobe 2018. – 2022.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2018.	3.930	556	14%	29.155
2019.	4.193	864	21%	24.144
2020.	6.141	885	14%	18.492
2021.	14.066	684	5%	20.505
2022.	4.636	979	21%	26.463

Analizirajući broj zaprimljenih predmeta izvansudskog rješavanja sporova u kojima su podnositelji zahtjeva druge fizičke osobe, razvidno je enormno smanjenje broja podnesenih zahtjeva. Radi se o smanjenju od čak 67 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Rezultat je to smanjenja broja podnesenih zahtjeva koji se odnose na isplate iz radnih odnosa. Razlog velikog povećanja zahtjeva za mirno rješenje spora u 2021. bili su istovrsni zahtjevi državnih službenika kojima su potraživali isplatu naknade na ime razlike plaće za 2016. godinu (tzv. ugovoreno povećanje plaće za 6 %), a koji su zahtjevi 2022. izostali nakon što je Vrhovni sud

Republike Hrvatske u oglednom postupku provedenom sukladno odredbi članka 502.i Zakona o parničnom postupku donio odluku da su njihovi zahtjevi neosnovani.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje došlo je do povećanja broja sklopljenih nagodbi za 16 %. Ovo povećanje broja sklopljenih nagodbi rezultat je činjenice da su u izvještajnoj godini izostali radnopravni zahtjevi državnih službenika temeljem uvećane osnovice plaće za 6 %, kojih je u prethodnoj godini bilo iznimno mnogo, a koji su ocijenjeni kao neosnovani, što je potvrdio i Vrhovni sud Republike Hrvatske svojom odlukom u oglednom postupku.

Generalno se može reći da se nagodbom nisu riješili zahtjevi u kojima se radi o spornim potraživanjima prema državi, a predlagatelj mirnog rješenja spora uz prijedlog nije dostavio potrebnu dokumentaciju i dokaze pa odluku u konačnici donose sudovi. Takvi su prijedlozi uglavnom formalno postavljeni samo u cilju ispunjenja procesne pretpostavke za podnošenje tužbe sudu.

Posljedično većem broju sklopljenih nagodbi došlo je i do povećanja njihove vrijednosti.

f) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2022. – podnositelj zahtjeva druge osobe

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi				Obveznopravni sporovi				Naknada štete				Radni sporovi				Ostali parnični sporovi				Ukupno			
	Podnositelj zahtjeva druge osobe				Podnositelj zahtjeva druge osobe				Podnositelj zahtjeva druge osobe				Podnositelj zahtjeva druge osobe				Podnositelj zahtjeva druge osobe				Podnositelj zahtjeva druge osobe			
	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	
Republika Hrvatska	22	7	234	13	18			1	2	1	1	1		2	1	1			2	54	8		236	
Ministarstvo pravosuđa i uprave	7			33	16		146	278	6		160	317	5		2.008	7				642	27		2.314	
Ministarstvo zdravstva							2													2				
Ministarstvo hrvatskih branitelja	4			4			4					1								13				
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU												1	1		2	1				2	1		2	
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	1.195	207	7.321	27	2		7	175				1	1		73	5				1.403	210		7.401	
Ministarstvo unutarnjih poslova	4			10	3		54	56	16		642	109			1.194	6	4			718	132		1.901	
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike	7			2				3												12				
Ministarstvo financija	20			28	3		172	11				23				11	1			93	4		222	
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	6			1				4				1								12				
Ministarstvo obrane	10	4	60	8				48	8		1.945	127	2		14	2				195	14		2.019	
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova												2								2				
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	5			3	1		15	2												10	1		15	
Ministarstvo poljoprivrede	1.070	342	11.721	29	9		96	5	2		58	3	4		24	29				1.136	357		11.898	
Ministarstvo turizma i sporta								1				1								2				
Ministarstvo znanosti i obrazovanja												1								1				
Ministarstvo kulture i medija				1																1				
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	11			275	222		275	2					2							290	222		275	
Državne nekretnine d.o.o.	3			15				1												19				
Ostali	4			7	1		9	9				9	2		171					29	3		180	
UKUPNO	2.368	560	24	19.336	456	257	56	774	32	5	2.805	1.128	125	11	3.487	65	5	8	61	4.636	979	21	26.463	

Najveći broj nagodbi po zahtjevima drugih osoba sklopljen je u zastupanju Ministarstva poljoprivrede (36 %), a pretežno se radi o zahtjevima za utvrđenje prava vlasništva na poljoprivrednom zemljištu. Posljedično tome je i vrijednost ovih nagodbi najveća.

Zatim slijede nagodbe koje su sklopljene u zastupanju Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje, i to 22 %. Najveći broj ovih nagodbi odnosio se na obveznopravne sporove male vrijednosti pa je i ukupna vrijednost sklopljenih nagodbi relativno niska.

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine participiralo je u ukupnom broju ovih nagodbi s 21 %, a koje su se nagodbe najvećim dijelom odnosile na stvarnopravne sporove.

Ministarstvo unutarnjih poslova participiralo je u ukupnom broju ovih nagodbi s 13 %, koje su se najvećim dijelom odnosile na radne sporove.

Druga zastupana tijela sudjelovala su u ukupnom broju sklopljenih nagodbi s manje od 10 %.

U strukturi sklopljenih nagodbi po zahtjevima drugih osoba najzastupljeniji su bili stvarnopravni sporovi koji su se najvećim dijelom odnosili na priznanje prava vlasništva, i to 57 %. Zatim slijede obveznopravni sporovi s 26 %, radni sporovi s 13 % te sporovi naknade štete i ostali sporovi s neznatnim udjelom.

9.2.2. Odluke državnog odvjetništva u parnicama pred općinskim sudovima

a) Odluke i postupanje državnih odvjetništava u parnicama 2018. – 2022.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih zahtjeva	Odluke DO				Rasprave	Postupci pred sudom u kojima nije donijeta I-stup. Odluka	Žalbe DO	Izvanredni pravni lijekovi
			Odbijanje inicijative	Tužba	Odgovor na tužbu	Druge odluke				
2018.	123	4.646	47	1.079	3.113	403	14.879	7.322	1.160	147
2019.	103	5.483	184	1.063	3.634	603	14.944	7.293	1.444	216
2020.	280	7.688	54	1.146	3.964	2.419	8.470	3.502	2.473	398
2021.	293	7.613	681	949	3.385	2.941	10.194	10.955	1.844	531
2022.	141	4.627	506	1.184	2.100	969	8.505	9.289	2.030	652

Tijekom 2022. godine primljeno je 4.627 novih zahtjeva u parničnim postupcima, što je najmanji priljev u promatranom petogodišnjem razdoblju. U odnosu na 2021. zaprimljeno je 2.986 ili 39 % manje zahtjeva u parničnim predmetima.

Razlog smanjenju broja primljenih predmeta na razini općinskih državnih odvjetništava izostanak je radnih sporova kojih je u prethodnim godinama bio velik broj.

Jedan od razloga smanjenja ovog broja svakako je i intenzivan rad na predmetima preventivne djelatnosti te velik broj zaključenih nagodbi kao i obrazloženih odluka kojima se zahtjevi za mirno rješenje spora odbijaju, nakon čega ne dolazi do pokretanja parničnih postupaka.

Nadalje, iz tabele proizlazi da je ažurnost donošenja odluka vrlo visoka budući da su gotovo svi predmeti u radu riješeni tijekom izvještajnog razdoblja, od čega je u 506 predmeta odbijena inicijativa nadležnih tijela za postupanje jer je ocijenjena kao pravno neutemeljena.

Pred prvostupanjskim sudovima u tijeku je 9.289 postupaka u kojima sud nije donio odluku, što je nešto manje nego u prethodnoj godini. Kako bi se dobila slika stvarnog opterećenja općinskih državnih odvjetništava, tom broju treba pribrojiti 4.627 novih predmeta zaprimljenih u izvještajnoj godini.

b) Broj tužbenih zahtjeva u parničnim predmetima po procesnom položaju tužitelj/tuženik/umješak i vrijednosti 2018. – 2022.

Zastupanje RH		Tužitelj	Tuženik	Umješak	Ukupno
2018.	Broj zahtjeva	1.218	3.428		4.646
	%	26,20	73,80		100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	141.781	464.541		606.322
2019.	Broj zahtjeva	1.134	4.349		5.483
	%	20,68	79,32		100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	117.376	1.457.347		1.574.723
2020.	Broj zahtjeva	1.328	4.087	2.273	7.688
	%	17,27	53,16	29,57	100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	144.188	8.046.916		8.191.104
2021.	Broj zahtjeva	1.042	4.638	1.933	7.613
	%	13,68	60,92	25,39	100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	78.034	7.562.060		7.640.094
2022.	Broj zahtjeva	1.322	2.680	625	4.627
	%	29	58	13	100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	128.244	3.390.593		3.518.837

Od ukupnog broja zahtjeva primljenih tijekom 2022. godine Republika Hrvatska bila je tužitelj u 29 %, a tužena je u 58 % parnica.

Smanjen je broj predmeta u kojima se Republika Hrvatska pojavljivala kao umještač u parničnim postupcima koji su se vodili među drugim osobama, i to na 13 %. U pravilu se radilo o miješanju u radne sporove gdje zaposlenici potražuju isplatu razlike plaće od ustanove kao poslodavca, čiji je osnivač Republika Hrvatska, a kojih je u izvještajnoj godini bilo znatno manje nego u prethodnim godinama.

Protiv Republike Hrvatske podnijeto je 2680 zahtjeva ukupne vrijednosti predmeta spora 3.390.593.000,00 kn / 450.009.025,15 EUR, a Republika Hrvatska kao tužitelj u 1.322 parnice potraživala je iznos od 128.244.000,00 kn / 17.020.903,80 EUR.

c) Kretanje tužbenih zahtjeva u parničnim predmetima po vrsti spora 2018. – 2022.

Godina	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Stvarnopravni sporovi	955	1.099	1.291	1.220	1.455
Naknada štete	562	502	1.429	1.348	660
Radni sporovi	2.064	2.544	3.764	3.928	1.269
Obveznopravni sporovi	830	1.171	1.081	986	1.102
Ostali parnični sporovi	169	180	123	131	141

Analizom podataka o vrstama tužbenih zahtjeva u parničnim predmetima razvidno je da se 31 % predmeta odnosilo na stvarnopravne sporove, 27 % na radne sporove, 24 % na obveznopravne, 14 % na naknadu štete te svega 4 % na ostale parnične sporove.

U odnosu na strukturu parničnih predmeta u 2022. godini došlo je do znatnog smanjenja radnih sporova, i to za 68 % iz već naprijed navedenih razloga te sporova naknade štete kojih je bilo 51 % manje nego u prethodnoj godini. Broj stvarnopravnih sporova porastao je za 19 %, dok su obveznopravni i ostali parnični sporovi ostali na istoj razini.

d) Novi tužbeni zahtjevi – prema vrsti spora, zastupanom tijelu i procesnom položaju u 2022.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknade štete		Radni sporovi		Ostali parnični sporovi		Ukupno		
	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	
Republika Hrvatska	4	21	2	16	1	19			1	2	8	7	
Ministarstvo pravosuđa i uprave	30	4	12	17	7	177			2	86	51	23	
Ministarstvo zdravstva						1							1
Ministarstvo hrvatskih branitelja	6		66	37	21	3					93	2	42
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU								2					2
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	20	714	38	109	1	140	1	2	1	2	60	18	983
Ministarstvo unutarnjih poslova	3		36	12	8	40	1	326	1	1	49	1	379
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike	2	1	29	14	129	8		1		1	160	2	26
Ministarstvo financija		8	36	21	6	3		23	5	47	51	51	106
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja		3	54	3	20	4		1		74	11	6	11
Ministarstvo obrane	22	4	109	32	17	17	11	210	2	161	269	6	269
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova													
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	19	8	1	3						20	11		11
Ministarstvo poljoprivrede	147	354	57	11	3	6		4		207	379	4	379
Ministarstvo turizma i sporta						1		0					1
Ministarstvo znanosti i obrazovanja			6	2				1		6	3		3
Ministarstvo kulture i medija			1	1						1	1		1
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	6	6	169	30	11	3			1	4	187	4	43
Državne nekretnine d.o.o.	34	6	145	6	3		1		1	4	184	4	16
Ostali	3	10	10	1	1	8	0	11		2	14	2	32
Državno odvjetništvo – zaštita javnog interesa				3									3
UKUPNO	296	1.139	771	318	228	430	14	669	13	124	1.322	124	2.680

Tijekom 2022. godine 26 % sporova proizišlo je iz djelokruga rada Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, a najvećim se dijelom radilo o stvarnopravnim sporovima u kojima se Ministarstvo nalazilo na tuženoj strani.

Iz djelokruga rada Ministarstva poljoprivrede proizišlo je 15 % sporova koji su se većinom odnosili na stvarnopravne sporove.

Ministarstvo obrane sudjelovalo je u ukupnom broju parničnih sporova s 11 %, a radilo se pretežno o radnim i obveznopravnim sporovima, dok je Ministarstvo unutarnjih poslova u ukupnom broju sudjelovalo također s 11 % pretežno radnih sporova.

Ostala državna tijela sudjelovala su u ukupnom broju sporova s manje od 10 %.

Iz podataka u gornjoj tablici proizlazi da je Republika Hrvatska prema procesnom položaju samo u obveznopravnim sporovima bila u većem broju na strani tužitelja nego na tuženoj strani, dok je u svim ostalim sporovima situacija obrnuta.

9.2.3. Odluke općinskih sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo

a) *Uspjeh u parnicama pred općinskim sudovima 2018. – 2022. (prema broju predmeta)*

Godina	Sudske odluke				Uspjeh u parnicama- presude/rješenja					
	Presude/ rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Riješeno na drugi način	Ukupno sudskih odluka	Dobiven u cijelosti (broj)	Postotak dobivenih	Izgubljen u cijelosti (broj)	Postotak izgubljenih	Djelomično dobiven/izgubljen (broj)	Postotak djelomično dobivenih/izgubljenih
2018.	2.749	305	675	3.729	1.161	42,23%	1.261	45,87%	327	11,90%
2019.	2.535	223	1.034	3.792	1.076	42,44%	1.163	45,87%	296	11,67%
2020.	2.932	171	-	3.103	1.191	40,62%	1.399	47,71%	342	11,66%
2021.	3.637	348	-	3.985	1.524	42%	1.668	46%	445	12%
2022.	5.086	219	-	5.305	2.491	49%	2.119	42%	476	9%

Općinska su državna odvjetništva tijekom 2022. godine primila ukupno 5.305 odluka prvostupanjskih sudova, od čega se 219 odnosi na sudske nagodbe.

U 49 % predmeta Republika Hrvatska spor je dobila u cijelosti, u 42 % spor je izgubila, dok je u 9 % predmeta uspjeh bio djelomičan.

Od ukupnog broja svih izgubljenih parnica (2.119) čak 908 odnosio se na radne sporove, što čini 43 %, a od ukupno 2.491 dobivene parnice čak 1.053 također se odnosio na radne sporove, što čini 42 %. Slijedom navedenoga na uspješnost zastupanja u parničnim postupcima utjecali su radni sporovi koji su posljedica povrede prava s osnove rada priznatih zakonom ili kolektivnim ugovorom. Međutim, iz navedenih podataka može se zaključiti da ni zahtjevi iz radnih odnosa nisu uvijek bili opravdani, što je rezultiralo u određenim sporovima uspjehom na strani tužene Republike Hrvatske.

b) Uspjeh u parnicama pred općinskim sudovima 2018. – 2022. (prema vrijednosti spora)

Godina	Sudske odluke		Uspjeh prema vrijednosti spora- presude/rješenja/sudske nagodbe			
	Presude/rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Ukupna vrijednost dobivenog (u tisućama kuna)	Postotak dobivenog u odnosu na vrijednost	Ukupna vrijednost izgubljenog (u tisućama kuna)	Postotak izgubljenog u odnosu na vrijednost
2018.	2.749	305	170.305	61,12%	108.353	38,88%
2019.	2.535	223	45.885	54,60%	38.163	45,40%
2020.	2.932	171	162.393	59,92%	108.596	40,08%
2021.	3.637	348	791.821	85%	139.047	15%
2022.	5.086	219	5.780.981	96%	244.028	4%

Uspjeh u parnicama prema vrijednosti predmeta spora pokazuje da je Republika Hrvatska u 2022. godini dobila 96 %, a izgubila svega 4 % sporova. Najveći dio dobivenih parnica prema njihovoj vrijednosti odnosio se na sporove naknade štete

9.2.4. Stečaj potrošača

Stečaj potrošača 2020. – 2022.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno		Ukupno primljeno	Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Odluke suda			
		Stečaj potrošača	Jednostavni stečaj potrošača					Oslobođenje dužnika od tražbine RH (broj odluka)	Iznos oslobođenja od tražbine RH (u tisućama kuna)	Ostale odluke	Ukupno odluka suda
2020.	61	97	3.009	3.106	3.167	3.049	23	2.153	11.476	412	2.565
2021.	44	44	1705	1749	1.793	1.643	18	862	4.079	351	1.213
2022.	31	61	1877	1938	1.969	1.925	17	869	3.414	456	1.325

Tijekom izvještajne godine općinska državna odvjetništva primila su 1.938 zahtjeva stečaja potrošača, od čega se 61 zahtjev odnosio na redovni postupak, a 1.877 na jednostavni stečaj potrošača. Ovi podaci ne predstavljaju znatno odstupanje u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, ali kao i prethodne godine, predstavljaju znatno smanjenje broja predmeta te vrste u odnosu na 2020.

U odnosu na 2020. tijekom izvještajne godine zaprimljeno je 38 % zahtjeva manje. Znatna pad broja predmeta jednostavnog postupka stečaja potrošača u razdoblju nakon 2020. posljedica je toga što je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju potrošača (Narodne novine 67/2018.) stupio na snagu 1. siječnja 2019. te je u 2019. i 2020. došlo do masovnog oslobođenja potrošača od dugovanja (budući da je sud kao nesporno utvrdio da su ispunjeni zakonski uvjeti za otpis potraživanja, odnosno obveza potrošača do iznosa od 20.000,00 kn / 2.654,45 EUR), zbog čega je u Očevidnicima redosljeda naplate Financijske agencije znatno smanjen broj dužnika koji ispunjavaju uvjete za pokretanje i otvaranje jednostavnog postupka stečaja potrošača.

Čak 73 % novih zahtjeva u predmetima stečaja potrošača odnosio se na potraživanja Ministarstva financija s osnove javnih davanja, poreza, doprinosa i slično, a 23 % odnosio se na tražbine Ministarstva pravosuđa i uprave s osnove troškova postupaka i sudskih pristojbi.

Od 1.325 odluka suda primljenih u izvještajnoj godini 66 % odnosio se na odluke kojima je potrošač oslobođen od preostalih obveza, što po vrijednosti zahtjeva

vjerovnika Republike Hrvatske iznosi oslobođenje od ukupno 3.414.000,00 kn / 453.115,67 EUR. Ostale odluke sadržajno predstavljaju odluke u kojima se uskraćivalo oslobođenje od preostalih obveza ili se njima odbacivalo ili odbijalo podneseni prijedlog za provedbu postupka jednostavnog stečaja potrošača.

9.2.5. Odluke u izvanparničnim i zemljišnoknjižnim predmetima

a) Zbirna tablica izvanparnični i zemljišnoknjižni predmeti 2018. – 2022.

Vrsta predmeta	2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno
Izvanparnični predmeti	17.001	16.953	15.206	15.153	1.370	1.451	997	1.070	878	914
Zemljišnoknjižni predmeti	3.791	3.779	6.993	6.893	19.012	19.484	21.755	22.114	19.596	19.828
Ukupno:	20.792	20.732	22.199	22.046	20.382	20.935	22.752	23.184	20.474	20.742

*U 2020. godini promijenjen je način iskazivanja izvanparničnih predmeta tako da se sada posebno iskazuju izvanparnični, a posebno zemljišnoknjižni predmeti. U prethodnim godinama zemljišnoknjižni predmeti bili su uključeni u ukupan broj izvanparničnih predmeta.

U 2022. godini primljeno je 878 izvanparničnih i 19.596 zemljišnoknjižnih predmeta, što je nezatno smanjenje u odnosu na 2021. godinu.

Izvanparnični predmeti najvećim su se dijelom odnosili na postupke osiguranja dokaza, proglašenja nestalih osoba umrlim, razvrgnuća suvlasničke zajednice i ostale postupke.

Zemljišnoknjižni predmeti najvećim su se dijelom odnosili na postupke obnove i osnivanja zemljišne knjige, upisa ili brisanja raznih zabilježbi, zemljišnoknjižne ispravne postupke, uknjižbu javnog dobra – vlasništvo Republike Hrvatske, te uknjižbu vlasništva Republike Hrvatske.

9.2.6. Odluke u ovršnim predmetima

a) Ovršni predmeti 2020.-2022.

Godina	Ostalo u radu u DO-u	Primljeno novih predmeta							Ukupno u radu	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Pravni lijekovi DO
		Zahjev za izravnu naplatu	Ovrha novčane tražbine	Ovrha nenovčane tražbine	Osiguranje tražbine	Europski ovršni nalog	Ostalo	Ukupno primljeno				
2020.	927	13.359	2.814	64	1.147	0	694	18.078	19.005	18.245	359	213
2021.	849	14.600	2.990	95	2.389	0	1.184	21.258	22.107	24.114	692	400
2022.	810	13.812	2.704	92	3.230	0	739	20.579	21.389	22.137	699	369

Ovršnih predmeta primljeno je tijekom 2022. ukupno 20.579, što je neznatno manje u odnosu na prethodnu godinu. 67 % primljenih ovršnih predmeta odnosilo se na zahtjeve za izravnu naplatu, 16 % na osiguranje tražbine, 13 % na ovrhe novčanih tražbina, dok se u preostalom dijelu radilo o ovrhama nenovčanih tražbina i ostalim predmetima.

U velikoj većini predmeta koji su se odnosili na zahtjeve za izravnu naplatu kao i na ovrhe novčane tražbine Republika Hrvatska bila je ovrhovoditelj, a zahtjevi su se najčešće podnosili radi namirenja tražbina Ministarstva pravosuđa i uprave s osnove naplate troškova sudskih postupka.

U predmetima osiguranja tražbine Republika Hrvatska također je gotovo uvijek bila predlagatelj osiguranja, a najčešće se radilo o tražbinama Ministarstva financija s osnove poreza, doprinosa i drugih javnih davanja (u slučaju kad obveznik ne podmiri svoju obvezu). Tada se provodi postupak osiguranja radi eventualne naplate dugovanja iz vrijednosti nekretnine dužnika.

U ovršnim predmetima općinska državna odvjetništva zastupala su na 699 rasprava i izjavila su 369 pravnih lijekova.

b) Broj predmeta i vrijednost zahtjeva po procesnom položaju u ovršnim predmetima radi naplate novčane tražbine u 2022.

		Broj predmeta	Vrijednost (u kunama)	Naplaćeno (u kunama)	
RH ovrhovoditelj	Izravna naplata	Potraživanje iz parničnog/upravnog postupka	2.464	72.613.325,71	24.736.461,42
		oduzeta imovinska korist	1.182	298.171.363,70	2.113.237,71
		imovinskopravni zahtjev	118	35.146.375,75	404.117,98
		trošak kaznenog postupka	7.867	25.980.797,83	3.578.806,48
		trošak parničnog/ovršnog postupka	1.385	17.761.239,26	4.060.449,70
	Ovrha novčane tražbine	vjerodostojna isprava	690	15.504.269,67	682.618,38
		potraživanje iz parničnog/upravnog postupka	352	161.546.468,06	25.101.641,87
		oduzeta imovinska korist	140	29.137.575,44	592.829,53
		imovinskopravni zahtjev	15	2.109.228,20	196.803,12
		trošak kaznenog postupka	267	5.607.278,36	1.863.748,21
		trošak parničnog/ovršnog postupka	172	3.821.017,26	2.062.278,69
		Ostale ovršne isprave	230	116.789.507,76	563.622,11
	RH OVRHOVODITELJ UKUPNO:		14.882	784.188.447,01	65.956.615,20
	RH ovršenik	Izravna naplata	potraživanje iz parničnog/upravnog postupka	565	15.133.125,99
trošak kaznenog postupka			4	68.326,03	700,00
trošak parničnog/ovršnog postupka			226	1.838.461,57	3.712.127,41
Ovrha novčane tražbine		Vjerodostojna isprava	213	1.209.273,78	32.824,63
		potraživanje iz parničnog/upravnog postupka	59	14.031.016,96	3.532.504,80
		trošak kaznenog postupka	0	0,00	0,00
		trošak parničnog/ovršnog postupka	281	669.664,98	256.789,42
		Ostale ovršne isprave	14	787.783,46	3.287,07
RH OVRŠENIK UKUPNO:		1.362	33.737.652,77	26.061.079,42	

Od 16.244 ovršna predmeta radi naplate novčane tražbine Republika Hrvatska ovrhovoditelj je u 92 %, dok je ovršenik u samo 8 % postupaka.

U odnosu na brojnost postupaka u kojima je Republika Hrvatska bila ovrhovoditelj, najzastupljeniji su bili postupci naplate troškova kaznenog postupka koji su činili 55 % ovih postupaka, zatim slijede potraživanja iz parničnog/upravnog postupka s 19 %, a 10 % postupaka odnosilo se na naplate troškova

parničnog/ovršnog postupka, dok su novčana potraživanja s ostalih osnova sudjelovala s manje od 9 %.

Republika Hrvatska kao ovrhovoditelj u ovršnim je postupcima potraživala 784.188.447,01 kn / 104.079.693,01 EUR, a kao ovršenik bila je u obvezi platiti 33.737.652,77 kn / 4.477.756,02 EUR.

U odnosu na vrijednost postupaka u kojima je Republika Hrvatska bila ovrhovoditelj, najveće su vrijednosti bili ovršni postupci radi naplate oduzete imovinske koristi (42 %), naplate potraživanja iz parničnog/upravnog postupka (30 %) i naplate temeljem ostalih ovršnih isprava (15 %), dok su naplate potraživanja s drugih osnova imala znatno manji udio.

Postupci u kojima je Republika Hrvatska bila ovršenik odnosila su se najvećim dijelom na potraživanja iz parničnog/upravnog postupka (46 %), zatim na naplatu troškova parničnog/ovršnog postupka 37 %, na potraživanja koja se temelje na vjerodostojnoj ispravi 16 %, dok su potraživanja s ostalih osnova imala znatno manji udio.

U odnosu na vrijednost postupaka u kojima je Republika Hrvatska bila ovršenik, 86 % činili su ovršni postupci koji su se vodili radi naplate potraživanja iz parničnog/upravnog postupka.

9.2.7. Odluke u upravnim predmetima

a) Upravni predmeti (U-DO upisnik) 2018. – 2022.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno		Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Odluke JPT-a po prijedlogu DO			Predmeti u kojima JPT nije donio I-stup. Odluku	Inicijativa za pokretanje upravnog spora
		Predlagatelj	Protustranka				Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Ostale odluke		
2018.	316	1.539	1.571	3.426	3.186	2.305	1.653	103	-	316	-
2019.	1.337	1.886	1.643	4.866	4.009	739	1.375	65	4.738	1.337	7
2020.	323	1.352	1.827	3.502	3.389	607	1.044	28	141	1.257	3
2021.	183	1.280	1.810	3.273	3.197	601	939	37	157	2.665	2
2022.	116	1.139	1.687	2.942	2.880	540	936	13	81	3.254	10

Tijekom izvještajnog razdoblja zaprimljeno je ukupno 2.826 novih upravnih predmeta.

Republika Hrvatska kao predlagatelj pojavljivala se u 40 %, a kao protustranka u 60 % predmeta, iz čega je razvidno da je kao i u prošlom izvještajnom razdoblju Republika Hrvatska u većini predmeta bila protustranka.

U 60 % upravnih predmeta u kojima je Republika Hrvatska bila predlagatelj radilo se o postupcima koji su se odnosili na postupke promjene u katastarskom operatu, u 24 % na postupke utvrđenja vlasništva Republike Hrvatske temeljem odredbe članka 77. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, a 18 % predmeta činili su ostali upravni postupci.

Od ukupnog broja upravnih predmeta u kojima je Republika Hrvatska bila protustranka, 49 % se odnosilo na promjene u katastarskom operatu, 27 % na postupke otpisa i obročne otplate tražbine Republike Hrvatske koji su se vodili temeljem Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine broj 52/2013 i 95/2014), a 24 % činili su ostali upravni postupci.

Tijekom izvještajnog razdoblja u upravnim predmetima doneseno je ukupno 2.880 meritornih državnoodvjetničkih odluka, dok su javnopravna tijela donijela ukupno 1.030 odluka, od čega su u 936 predmeta prijedlozi usvojeni, u 13 je prijedlog odbijen, dok je 81 predmet okončan donošenjem ostalih odluka. U 3.254 predmeta javnopravna tijela nisu donijela prvostupanjske odluke.

Tijekom izvještajne godine u upravnim je predmetima održano 540 rasprava te su uložena 63 redovna pravna lijeka.

b) Upravni predmeti naknade za oduzetu imovinu 2020. – 2022. (Un-DO upisnik)

Godina	Ostalo u radu u DO	Primijeno		Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Odluke JPT o zahtjevu predlagatelja			Predmeti u kojima JPT nije donio I-stup. odluku	Pravni lijek DO	Inicijativa za pokretanje upravnog spora
		Naknada za oduzetu imovinu					Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Ostale odluke			
2020.	421	125		546	521	596	334	82	128	1.474	63	2
2021.	73	535		608	617	682	198	52	60	1.324	72	24
2022.	25	282		307	308	599	217	35	47	2.940	65	11

Tijekom izvještajne godine općinska državna odvjetništva imala su u radu 307 predmeta naknade za oduzetu imovinu, što u odnosu na prethodnu godinu čini smanjenje od 50 %. S obzirom na protek prekluzivnog roka za podnošenje zahtjeva za povrat, ovo je smanjenje očekivano.

Velik broj predmeta u kojima javnopravno tijelo nije donijelo prvostupanjsku odluku posljedica je dugotrajnosti ovih postupaka, što je u znatnoj mjeri rezultat neažurnosti prvostupanjskih i drugostupanjskih tijela, ali i neaktivnosti samih

podnositelja prijedloga. Naime, prijašnji vlasnici uz svoje prijedloge za povrat nisu priložili potpunu dokumentaciju, što je uglavnom posljedica nedostatka isprava temeljem kojih je prijašnjim vlasnicima oduzeta imovina kao i problema vezanih za identifikaciju nekretnina koje su oduzete.

Zastupano je na 599 upravnih ročišta te je izjavljeno 65 pravnih lijekova.

9.2.8. Odluke u ostalim predmetima (adhezijski predmeti i pravna mišljenja)

a) Adhezijski predmeti 2018. – 2022.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih predmeta	Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Vrijednost postavljenih imovinskopravnih zahtjeva (u tisućama kn)	Sudske odluke		
						Dosuđeno	Visina (u tisućama kn)	Upućeno u parnicu
2018.	5	68	73	64	20.669	15	2.667	5
2019.	4	51	55	52	23.493	16	4.503	2
2020.	5	44	49	46	22.837	21	4.921	4
2021.	7	70	77	84	28.051	16	4.740	4
2022.	3	65	68	69	77.827	21	2.649	3

U izvještajnoj godini zaprimljeno je 65 adhezijskih predmeta (postavljanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku Republike Hrvatske kao oštećenika).

Ukupna vrijednost postavljenih imovinskopravnih zahtjeva pokazuje znatnu tendenciju rasta u odnosu na prethodno razdoblje, što je odraz strukture počinjenih kaznenih dijela u kojima se Republika Hrvatska pojavljuje kao oštećenik.

Donesena je 21 sudska odluka kojom je prihvaćen postavljeni imovinskopravni zahtjev u visini od 2.649.000,00 kn / 351.582,71 EUR. U tri je predmeta Republika Hrvatska upućena ostvarivati svoj zahtjev u građanskoj parnici.

b) Zbirna tablica – pravna mišljenja i razno 2018. – 2022.

Vrsta predmeta	2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno
Pravna mišljenja	2.604	2.671	2.803	2.722	2.153	2.197	2.098	2.116	1.980	1.967
Razno	5.701	5.872	6.207	5.631	4.941	5.029	4.746	4.983	4.119	4.159

Broj predmeta pravnih mišljenja već je tri godine u blagom padu. Od 1.980 ovih predmeta 80 % odnosilo se na mišljenja koja općinska državna odvjetništva daju

temeljem Zakona o državnom odvjetništvu, 18 % na mišljenja po posebnim propisima te 2 % na druga mišljenja.

Najveći dio mišljenja koja se daju temeljem Zakona o državnom odvjetništvu odnosilo se na ugovore o prodaji koje sklapa Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, Ministarstvo hrvatskih branitelja i Ministarstvo unutarnjih poslova te na ugovore o darovanju koje je također sklapao Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje kao i Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Mišljenja po posebnim propisima najvećim su se dijelom temeljila na Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, a uglavnom se radilo o aneksima ranije sklopljenih ugovora radi jednokratne otplate cijene stana.

10. Prikaz rada i odluka županijskih državnih odvjetništava

10.1. Prikaz rada i odluka u kaznenim predmetima

Struktura prijavljenih poznatih osoba

Prijavljene osobe	2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu
Odrasle osobe	1.134	1.575	1.141	1.644	1.469	2.197	1.355	2.083	1.183	1.949
Mlađi punoljetnici	58	64	82	87	66	101	77	94	47	51
Pravne osobe	91	165	68	136	146	231	118	233	109	233
Maloljetne osobe	45	51	64	69	61	75	55	72	59	72
UKUPNO	1.328	1.855	1.355	1.936	1.742	1.604	1.605	2.482	1.398	2.305

Županijska državna odvjetništva tijekom 2022. godine zaprimila su 207 kaznenih prijava protiv poznatih počinitelja (sve fizičke i pravne osobe) manje nego 2021. godine, što predstavlja pad od 12,9 %. Naime, tijekom 2022. godine zaprimljeno je 1.398 kaznenih prijava protiv poznatih počinitelja, dok je u 2021. godini bilo prijavljeno 1.605 osoba.

Pritom se 1.289 kaznenih prijava odnosi na poznate fizičke osobe koje bilježe pad od 13,3 % u odnosu na prethodnu godinu (2021. – 1.487 prijavljenih fizičkih osoba). Kaznene prijave protiv poznatih fizičkih osoba uključuju kaznene prijave protiv odraslih osoba (od navršene 21. godine života), mlađe punoljetne osobe (od 18. do 21. godine života) i maloljetnike (od 14. do 18. godine života).

U izvještajnom razdoblju prijavljeno je 109 pravnih osoba, što je 9 prijavljenih pravnih osoba manje nego prethodne godine (2021. – 118 prijavljenih pravnih osoba) i predstavlja pad od 7,6 %.

Međutim, iako se od 2020. godine uočava blagi pad u broju prijavljenih pravnih osoba, kada se broj prijavljenih pravnih osoba u 2022. usporedi s ranijim izvještajnim razdobljima (2018. – 91 te 2019. – 68 prijavljenih pravnih osoba), razvidno je da se prijavljeni broj pravnih osoba kreće u rasponu uobičajenih oscilacija.

Što se tiče dobnih skupina prijavljenih fizičkih osoba, razvidno je da su i u 2022. godini najzastupljenije kaznene prijave podnesene protiv odraslih osoba s 1.183 prijave (84,6 %), iza kojih slijede maloljetne osobe s 59 prijava (4,2 %) te mlađe punoljetne osobe s 47 prijava (3,4 %). U strukturi prijavljenih osoba na pravne osobe, sa 109 prijava, otpada udio od 7,8 %.

Struktura kriminaliteta

Kazneno djelo	Broj prijavljenih u 2021.	Broj prijavljenih u 2022.	Porast – pad
Članak 246. KZ/11	539 (33%)	436 (31,2%)	19,1% pad
Članak 291. KZ/11	153 (9,5%)	131 (9,4%)	14,4% pad
Članak 230. KZ/11	116 (7,2%)	88 (6,3%)	24,1% pad
Članak 110. KZ/11	106 (6,6%)	106 (7,6%)	0%
Članak 153. KZ/11	97 (9,6%)	114 (8,2%)	17,5% porast
Članak 154. KZ/11	66 (4,1%)	89 (6,4%)	34,8% porast
Članak 91. KZ/11	35 (2,2%)	47 (3,4%)	34,3% porast
Članak 166. KZ/11	32 (1,9%)	50 (3,6%)	56,2% porast
Članak 227. st.4 KZ/11	28 (1,7%)	29 (2,1%)	3,6% porast
Članak 190. st.3.KZ/11	26 (1,6%)	35 (2,5%)	34,6% porast
Ostalo	407 (25,4%)	273 (19,5%)	
Ukupno	1.605 (100%)	1.398 (100%)	

Najzastupljenije kazneno djelo u strukturi kriminaliteta kaznenih djela iz županijske nadležnosti kazneno je djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona/11, za koje je evidentirano ukupno 436 kaznenih prijava ili 31,2 % od ukupnog broja zaprimljenih prijava u 2022. godini. Kod predmetnog se kaznenog djela, u odnosu na 2021. godinu, bilježi pad broja prijava od 19,1 %. Nadalje se u strukturi kriminaliteta brojem ističe kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11, kod kojeg se također uočava pad broja prijava od 14,4 % u odnosu na 2021. godinu.

Iako se kod teških kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta iz članka 166. Kaznenog zakona/11 uočava porast od 56,2 %, a kod teškog kaznenog djela protiv spolne slobode iz članka 154. Kaznenog zakona/11, kaznenog djela ratnog zločina iz članka 91. Kaznenog zakona/11 i kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. stavka 3. Kaznenog zakona/11 porast od oko 34 %, potrebno je istaknuti da se radi o brojčano manje zastupljenim kaznenim djelima pa navedeni porast u odnosu na 2021. godinu faktično predstavlja 18 prijavljenih osoba više kod teških kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, 23 prijavljene osobe više kod teškog kaznenog djela protiv spolne slobode, 12 prijavljenih osoba više kod kaznenog djela ratnog zločina te 9 prijavljenih osoba više kod kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama. Porast broja prijava za kazneno djelo iz članka 154. Kaznenog zakona/11 moguće je tumačiti izmjenama Kaznenog zakona (NN 84/2021) koje su stupile na snagu 23. srpnja 2021., a kojima je proširen krug bliskih osoba iz članka 87. stavka 9. Kaznenog zakona/11 na sadašnje ili bivše partnere u intimnoj vezi, a upravo to predstavlja kvalifikatorni element teškog kaznenog djela protiv spolne slobode iz članka 154. stavka 1. točke 1. Kaznenog zakona/11.

10.1.1. Odluke povodom kaznene prijave

Odluke o kaznenim prijavama (bez maloljetnih osoba)

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Otvorena istraživanja	Odbačaj	Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Rješenje o provođenju istrage	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka
2018.	1.283	1.804	573		522	7		577		125	1.231
2019.	1.291	1.867	668		410	32		694		63	1.199
2020.	1.681	2.529	853	8	384	3		690	254	337	1.676
2021.	1.550	2.410	882	8	436	3		693	311	78	1.529
2022.	1.339	2.233	850	3	397	0	0	721	218	44	1.383

Tijekom 2022. godine županijska državna odvjetništva (bez kaznenih prijava protiv maloljetnih osoba) zaprimila su ukupno 1.339 kaznenih prijava, a kada se navedenom dodaju neriješene prijave iz 2021. godine, u radu su imala ukupno 2.233 prijave.

U ovom izvještajnom razdoblju županijska državna odvjetništva zaprimila su 211 kaznenih prijava manje nego 2021. godine.

Na kraju izvještajnog razdoblja od ukupnog broja prijava u radu ostalo je neriješeno 850 prijava (38,1 %). Usporedbom broja neriješenih prijava iz 2022. godine i broja neriješenih prijava u 2021. godini (882 prijave) uočava se da je došlo do pada broja neriješenih prijava od 3,6 %.

Iz podataka u tablici također je vidljivo da su županijska državna odvjetništva tijekom 2022. godine riješila 1.383 kaznene prijave od ukupnog broja kaznenih prijava u radu, što predstavlja 61,9 %. Kada se navedeni postotak usporedi s postotkom kaznenih prijava riješenih tijekom 2021. godine (63,4 %), razvidan je blagi pad u broju riješenih prijava.

Od ukupnog broja riješenih prijava donošenjem meritorne odluke (rješenje o odbačaju, optužnica i rješenje o provođenju istrage) riješeno je 1.118 prijava (80,8 %), broj otvorenih istraživanja je na razini od 0,2 %, dok je 218 prijava (15,8 %) riješeno ustupom predmeta drugom državnom odvjetništvu, a 44 prijave (3,2 %) riješene su na drugi način (spajanjem predmeta i sl.).

Kada se promatra struktura meritornih odluka povodom kaznenih prijava protiv poznatih osoba (bez maloljetnih osoba), vidljivo je da su najzastupljenija rješenja o provođenju istrage (721, odnosno 64,5%), iza kojih slijede rješenja o odbačaju kaznene prijave (397, odnosno 35,5%). U ovom izvještajnom razdoblju nije bilo nijedne neposredne optužnice, dok su u prošlogodišnjem razdoblju podignute 3 neposredne optužnice.

Struktura meritornih odluka ne pokazuje znatnija odstupanja u odnosu na prethodnu 2021. godinu kada su rješenja o provođenju istrage participirala sa 61,2 %, a rješenja o odbačaju kaznene prijave s 38,5 %.

10.1.1.1. Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici

U ukupnom broju poznatih prijavljenih fizičkih osoba u radu svih županijskih državnih odvjetništava u izvještajnom razdoblju (1.289) maloljetnici participiraju s 4,6 %.

Odluke povodom kaznene prijave

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Ukupno odbačaja	Od toga oportunitet čl. 71., 72. i 73. ZSM	Otvoreno istraživanje	Neposredni prijedlog za mt. sankciju čl. 82. ZSM	Rješenje o provođenju pripremnog postupka	Ustup	Riješeno na drugi način	Prijave u radu izvan DO
2018.	45	51	5	22				35			5
2019.	64	69	9	14				52		1	9
2020.	61	75	17	14	3	1	3	34	3		2
2021.	55	72	13	16				33	6	4	3
2022.	59	72	8	16				39	3	6	2

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u ovom nema značajnijih odstupanja u radu županijskih državnih odvjetništava po zaprimljenim kaznenim prijavama prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela u odnosu na odbačaj kaznene prijave, ali i u odnosu na broj donesenih rješenja o provođenju pripremnog postupka.

Kako županijska nadležnost pokriva kaznena djela za koja je zakonom propisana kazna zatvora preko dvanaest godina ili dugotrajni zatvor, za koja je kaznena djela Zakonom o sudovima za mladež propisano provođenje pripremnog postupka, u nadležnosti ovih državnih odvjetništava nema primjene oportuniteta iz članka 71., 72. i 73. Zakona o sudovima za mladež niti se provodi istraživanje.

10.1.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi

Odluke po dovršenoj istrazi (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE				Ukupno odluka	Ostalo u radu
		Obustava	Optužnica	Ustup	Riješeno na drugi način		
2018.		67	447		30		
2019.		109	511		28		
2020.	1.358	94	524	41	68	727	631
2021.	1.386	168	603	22	18	811	575
2022.	1.394	135	629	42	8	814	580

U 2022. godini županijska su državna odvjetništva, po dovršenoj istrazi, optužila 629 osoba, što je za 26 osoba više nego prethodne godine i predstavlja

povećanje za 4,3 %. Broj podignutih optužnica participira u svim odlukama po dovršenoj istrazi sa 77,3 %. Po zastupljenosti slijede rješenja o obustavi istrage (16,6 %). Ustupom su riješene 42 istrage (5,2 %), dok je na drugi način (spajanje postupaka i slično) riješeno 8 istraga (0,9 %).

U radu je, od ukupnog broja otvorenih istraga, ostalo 580 istraga (41,6 %), a razlozi nerješavanja su objektivni – složenost predmeta (primjerice gospodarski predmeti u kojima je potrebno provesti financijsko-knjigovodstveno vještačenje obimne dokumentacije), velik broj svjedoka koje je potrebno ispitati, prikupljanje dokaza putem međunarodne pravne pomoći, nedostupnost okrivljenika i slično.

Trajanje istrage / pripremnog postupka za maloljetnike

Godina	Do 1 mjeseca	Do 3 mjeseca	Do 6 mjeseci	Do 12 mjeseci	Do 18 mjeseci	Više od 18 mjeseci
2018.	447	67	11	3		30
2019.	511	109	11			28
2020.	27	181	243	129	49	67
2021.	53	170	240	114	58	72
2022.	65	201	292	119	56	39

Tijekom 2022. godine u roku od 6 mjeseci dovršeno je 558 istraga (72,3 %), do 12 mjeseci 119 istraga (15,4 %), do 18 mjeseci 56 istraga (7,3 %), a više od 18 mjeseci 39 istraga (5 %). Imajući u vidu složenost predmeta u kojima je vođena istraga, županijska državna odvjetništva zadržala su ažurnost u postupanju s obzirom na to da je 72,3 % istraga riješeno u zakonskom roku od 6 mjeseci.

Produljeno trajanje istrage najčešće se odnosi na predmete ratnih zločina i složenije predmete gospodarskog kriminaliteta (velik broj okrivljenika/svjedoka koje je potrebno ispitati, pribavljanje opsežne dokumentacije, složena vještačenja, pribavljanje dokaza putem međunarodne pravne pomoći i slično).

10.1.2.1. Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici

Odluke po dovršenom pripremnom postupku

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE						
		Obustava	Od toga obustava po oportunitetu	Prijedlog za izricanje ml. sankcije	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	Ostalo u radu
2018.	35	3		31			35	
2019.	47	7	2	39			49	
2020.	54	6		33		4	43	11
2021.	45	5		24	2	2	36	9
2022.	49	5		25		5	35	14

U odnosu na ovu fazu kaznenog postupka prema maloljetnicima nema značajnijih odstupanja u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

10.1.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja

Optužnice u radu u državnom odvjetništvu (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ostalo u radu pred sudom	Od toga pred optužnim vijećem	Pred sudom nakon ukidne odluke	Odluke DO – optužnice				Ukupno optužnica u radu
				Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Optužnica nakon istrage	Ukupno optužnica	
2018.				7		447	454	
2019.				32		511	543	
2020.	1.282	217		4		602	606	1.888
2021.	1.969	462	300	31		599	630	2.899
2022.	2.949	402	203	31		609	640	3.792

Županijska državna odvjetništva u 2022. godini podigla su optužnice protiv 640 osoba, što je porast od 1,57 % u odnosu na ranije izvještajno razdoblje.

U ovom izvještajnom razdoblju Županijska državna odvjetništva imala su u radu ukupno optužnica protiv 3.792 osobe. Od tog broja u radu pred sudom ostalo je ukupno 2969 optuženih osoba, od čega pred optužnim vijećem 402 optužene osobe. Iz tabelarnog prikaza vidljiv kontinuiran porast broja optužnica na kojima rade županijska državna odvjetništva, a i kontinuiran porast optuženih osoba koje su ostale u radu pred sudom, tako da je u 2022. taj broj više nego udvostručen u odnosu na 2020. godinu.

Od ukupno 640 optuženih osoba tijekom 2022. godine 609 optužnica ili 95,16 % podignuto nakon provedene istrage, dok je samo u odnosu na 31 osobu ili 4,84 % podignuta neposredna optužnica.

Ovakav razmjer očekivan je i uobičajen s obzirom na kazne zapriječene za kaznena djela iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava, za koja se u pravilu provodi istraga. Iz istog razloga za kaznena djela iz županijske nadležnosti nema mogućnosti podizanja optužnice s kaznenim nalogom.

Optuženja i odluke sudova povodom optuženja (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ukupno optužnica pred optužnim vijećem	Ustup	Povučena optužnica	Presuda s kaznenim nalogom – pravomoćna	Odluke optužnog vijeća				
					Optužnica potvrđena	Optužnica vraćena	Obustava po optužnom vijeću	Ukupno odluka optužnog vijeća	Ostalo u radu pred optužnim vijećem
2018.			5		377	101	6	484	
2019.			2		410	17	1	428	
2020.	823	20			486	23	30	539	807
2021.	1.092	43	15		538	34	9	581	484
2022.	1.051	18	2		606	54	7	667	368

U izvještajnom razdoblju optužna vijeća nadležnih županijskih sudova donijela su odluke u odnosu na 667 optuženih osoba, dok u odnosu na 368 optuženih osoba takve odluke nisu donesene. Uspoređujući navedene podatke s prethodnom 2021. godinom uočava se porast broja donesenih odluka optužnog vijeća za 12,9 %.

Sukladno Zakonu o kaznenom postupku, optužno vijeće donoseći odluku o optužnici može je potvrditi u cijelosti ili djelomično, obustaviti kazneni postupak ili optužnicu vratiti državnom odvjetništvu radi ispravka ili na dopunu.

Tijekom 2022. godine postupajući povodom optužnica županijskih državnih odvjetništava, optužna vijeća nadležnih županijskih sudova donijela su ukupno 667 odluka, od čega je protiv 606 okrivljenika ili 90,86 % optužnica potvrđena, u odnosu na 54 okrivljenika ili 8,09 % optužnica vraćena državnom odvjetništvu na dopunu, dok je samo u odnosu na 7 okrivljenika ili 1,05 % postupak obustavljen. Razlog obustave postupka je nastup smrti okrivljenika ili njihova raspravna nesposobnost. Optužnica je povučena samo protiv dviju osoba.

Ukupan udio potvrđenih optužnica od 90,86 % govori u prilog visokoj razini kvalitete podignutih optužnica od strane županijskih državnih odvjetništava.

Svega 8,09 % optužnica vraćeno je županijskim državnim odvjetništvima na dopunu, i to radi otklanjanja nedostataka u prethodnom postupku (konkretno radi dostave rješenja o dopuni istrage okrivljeniku, dostave žalbe o dopuni istrage na odluku sudu istrage te radi ispitivanja okrivljenika koji ima prebivalište u inozemstvu), a u jednom predmetu zbog toga što po ocjeni vijeća činjenični opis djela ne proizlazi iz ranije pribavljenih dokaza, a zatim i zbog potrebe ispitivanja i dodatnih svjedoka ili pak provođenja psihijatrijskog vještačenja.

Iz gore navedenoga proizlazi da optužnice u pojedinim slučajevima sadrže materijalne i procesne nedostatke, no u pojedinim slučajevima odluka optužnog vijeća samo je drugačija ocjena dokaza, katkad potpuno pogrešna, no protiv odluke vijeća o vraćanju predmeta uz dopunu istrage žalba nije dopuštena.

No, ukupan udio potvrđenih optužnica od 92,60 % govori u prilog visokoj razini kvalitete podignutih optužnica od strane županijskih državnih odvjetništava.

Broj i vrste presuda (bez maloljetnih osoba)

Godina	Presuda s kaznenim nalogom	Optužnica potvrđena	Ukupno	Odluke suda									
				Obustava nakon potvrđivanja optužnice	Osudjujuća	Od toga po sporazumu	Presuda – neubrojivi	Ostobađajuća	Odbijajuća	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka suda	Riješeno pred sudom - ostalo	Ukupno bez odluke suda
2018.					404	47		66	19		489		
2019.					436	71		77	26		539		
2020.		486	486		484	80	9	67	24		584		967
2021.		538	538	9	547	58	15	84	24		679		1.666
2022.		606	606	54	577	55	15	69	25	123	863		2.456

U izvještajnom razdoblju, u povodu podignutih optužnica, županijski su sudovi donijeli odluke u odnosu na 679 osoba, što čini porast u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje od 95 osoba (13,99 %).

U strukturi sudskih odluka najzastupljenije su osuđujuće presude s udjelom od 80,56 %. Oslobođajuće presude sudjeluju s 12,37 % u strukturi donesenih odluka (protiv takvih presuda državna odvjetništva u pravilu ulažu žalbe), a odbijajuće presude sudjeluju s 3,53 %, dok je obustava postupka nakon potvrđivanja optužnice uslijedila u odnosu na 1,33 % osoba, pri čemu su razlozi takvih obustava najčešće smrt optuženika i njihova raspravna nesposobnost.

Iz tabličnog prikaza vidljivo je kako nema bitnijih odstupanja u strukturi donesenih sudskih odluka u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja.

10.1.4. Kaznene sankcije

Broj i vrsta izrečenih kazni (bez maloljetnih osoba)

Godina	Osuđujuća presuda	Zatvor	Od toga dugotrajni zatvor	Od toga rad za opće dobro	Novčana kazna	Uvjetna osuda	Sudska opomena	Prestanak pravne osobe	Maloljetničke sankcije	Oslobođeno od kazne	Ostalo	Ukupno sankcija
2018.	404	224	6	34	2	119					19	404
2019.	436	279	3	25	2	111					436	856
2020.	484	395	5	14	11	78						484
2021.	547	447	13	9	6	86			8			547
2022.	577	467	9	10	2	94			13	1	0	577

U 2022. godini županijski su sudovi donijeli 577 osuđujućih presuda, što je neznatno povećanje broja donesenih osuđujućih presuda prema 2021. godini. U strukturi izrečenih sankcija prevladavaju kazne zatvora kojih je izrečeno 467 ili 80,93 %. Od toga broja 9 okrivljenika ili 1,93 % osuđeno je na kaznu dugotrajnog zatvora.

Kazna zatvora zamijenjena je radom za opće dobro u odnosu na 10 osoba ili 2,14 %, što je na tragu nastavka trenda smanjenja broja zamjena zatvorskih kazni radom za opće dobro.

Značajnija odstupanja nisu uočena niti vezano za broj izrečenih uvjetnih osuda. U ovom izvještajnom razdoblju izrečene su 94 uvjetne osude ili 16,29 %, što je na razini prethodnog izvještajnog razdoblja.

Broj izrečenih sigurnosnih mjera prikazan je u nastavku:

Godina	Obvezno liječenje od ovisnosti	Obvezno psihijatrijsko liječenje	Zabrana obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti	Zabrana upravljanja motornim vozilom	Druge sigurnosne mjere	Ukupno
2018.	22	18			4	44
2019.	27	9	1	24	2	63
2020.	28	19	1	13	18	79
2021.	49	15	4	4	24	126
2022.	44	45	3	32	30	154

Sigurnosne se mjere izriču počiniteljima kaznenih djela uz sankciju radi otklanjanja okolnosti koje omogućuju ili poticajno djeluju na počinjenje novih kaznenih djela.

Tijekom 2022. godine za kaznena djela iz županijske nadležnosti izrečene su sigurnosne mjere prema 126 okrivljenika, što čini porast u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje za 18,19 %, kada je bilo izrečeno 126 sigurnosnih mjera.

U strukturi izrečenih sigurnosnih mjera došlo je do određenih promjena u odnosu na ranije izvještajno razdoblje. Tako su u 2022. godini najčešće izricane sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti, a koje u strukturi izrečenih sigurnosnih mjera sudjeluju s ukupno 57,79 %. Jednako kao i u ranijim izvještajnim razdobljima ove sigurnosne mjere najčešće su izricane prema počiniteljima kaznenih djela ubojstava iz članka 110. Kaznenog zakona i teškog ubojstva iz članka 111. Kaznenog zakona.

Prema zastupljenosti dalje slijedi sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom s ukupno 18,48 %, koja je izrečena počiniteljima kaznenih djela izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu s prouzročenim smrtnim posljedicama, a također su izrečene i 3 mjere zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti, i to za kaznena djela iz oblasti gospodarskog kriminaliteta.

Ostale sigurnosne mjere zajedno participiraju s 18,48 % u ukupnom broju izrečenih sigurnosnih mjera.

10.1.4.1. Kaznene sankcije – maloljetnici

Kaznene sankcije

Godina	Ukupan broj prijedloga za mlt. sankciju	Ukupan broj izrečenih mlt. sankcija	Od toga kazna mlt. zatvora	Od toga pridržaj izricanja mlt. zatvora	Od toga odgojne mjere	Obustava postupka	Od toga oportunitet
2018.	31	30	2	3	25	2	
2019.	91	32	4	4	24		
2020.	14	29	4	6	19	1	
2021.	24	31	2	6	3	4	
2022.	26	35	5	6	22	2	

Ukupan broj prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije u izvještajnom je razdoblju bez većeg odstupanja u odnosu na prethodno.

U ukupnom broju izrečenih maloljetničkih sankcija 62,9 % odnosi se na izrečene odgojne mjere, dok je broj izrečenih kazni maloljetničkog zatvora i pridržaja izricanja maloljetničkog zatvora na razini prethodnog izvještajnog razdoblja.

10.1.4.2. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja

U 2022. godini u predmetima županijskih državnih odvjetništava oduzeto je imovinske koristi u vrijednosti od 92.732.523,78 kn / 12.307.720,99 EUR od 80 osoba. Od toga se na odrasle počinitelje kaznenih djela odnosi 92.689.914,47 kn / 12.302.065,76 EUR imovinske koristi koja je oduzeta od 69 osoba, a na počinitelje koji su mlađi punoljetnici 42.609,31 kn / 5.655,23 EUR imovinske koristi koja je oduzeta od 11 osoba.

Iako je smanjen broj osoba od kojih je oduzeta imovinska korist u odnosu na razdoblje 2021. godine, vrijednost oduzete imovinske koristi gotovo je dvostruko viša, odnosno veća je za 45,35 %. U predmetima županijskih državnih odvjetništava oduzeto je 42,5 % od ukupno, na državnoj razini, oduzete imovinske koristi. Razlog navedenom povećanju je broj sudskih odluka kojima su okrivljenici proglašeni krivima, a u kojima je stoga i oduzeta imovinska korist, a oštećenik nije postavio imovinskopravni zahtjev.

U odnosu na odrasle počinitelje kaznenih djela, za kaznena djela iz područja gospodarskog kriminaliteta i službenička kaznena djela, ukupno je oduzeto imovinske koristi u vrijednosti od 90.605.515,67 kn / 12.025.418,50 EUR. U tom iznosu, najviši iznos imovinske koristi oduzet je za kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. stavka 1. i 2. Kaznenog zakona/11 u ukupnom iznosu od 63.910.545,51 kn / 8.482.387,09 EUR od 34 osobe. Slijedi kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. stavka 2. Kaznenog zakona/11 za koje je oduzeto imovinske koristi u iznosu od 26.694.970,16 kn / 3.543.031,41 EUR od 5 osoba. Dakle, 98 % oduzete imovinske koristi u predmetima županijskih državnih odvjetništava koji se odnose na odrasle osobe predstavljaju kaznena djela iz Glave XXIV. protiv gospodarstva i Glave XXVIII. protiv službene dužnosti.

U predmetima protiv mlađih punoljetnika kaznena djela za koja je oduzeta imovinska korist su kazneno djelo javnog poticanja na terorizam iz članka 99. Kaznenog zakona/11 za koje je korist oduzeta od jedne osobe u iznosu 12.164,00 kn / 1.614,44 EUR, kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. Kaznenog zakona/11 za koje je od 5 osoba oduzeta imovinska korist u iznosu od 24.300,00 kn / 3.225,16 EUR te kazneno djelo razbojništva iz članka 230. stavka 2. Kaznenog zakona/11 za koje je od 3 osobe oduzeta imovinska korist u iznosu od 6.145,28 kn / 815,62 EUR.

Broj izrečenih sigurnosnih mjera osiguranja i broj oduzimanja imovinske koristi te vrijednosti blokirane, odnosno oduzete imovine

Godina	Broj mjera osiguranja	Vrijednost u kn	Broj oduzimanja	Vrijednost u kn
2018.	4	2.662.140,01	72	41.877.840,28
2019.	14	84.209.763,64	65	67.243.977,87
2020.			77	95.042.468,61
2021.	13	18.684.428,42	99	50.656.921,11
2022.	1	560.000,00	80	92.732.523,78

Tijekom 2022. u jednom je predmetu iz nadležnosti županijskog državnog odvjetništva određena privremena mjera osiguranja za kazneno djelo razbojništva iz članka 230. stavka 2. Kaznenog zakona/11 u kojem žrtva još nije postavila imovinskopravni zahtjev. Radi se o mjeri zabrane otuđenja i opterećenja pokretnina u vrijednosti 560.000,00 kn / 74.324,77 EUR.

U izvještajnom razdoblju nije bilo predmeta u kojima je postavljen zahtjev sudu za oduzimanje imovinske koristi na temelju članka 560a i članka 560f Zakona o kaznenom postupku/08.

10.1.5. Pregled radnji i ročišta u kaznenim predmetima (županijska državna odvjetništva)

Dokazne radnje i zastupanje pred sudom

Izvodi i dokazne radnje	Dokazne radnje		Zastupanje	
	Nalog drugom tijelu	Provedeno po DO	Ročišta	Rasprave
1	2	3	4	5
2022.	2.996	2.944	1.739	3.525

Podatci o dokaznim radnjama u 2022. pokazuju da su u nadležnosti županijskih državnih odvjetništava naloženo ili neposredno provedeno 5.940 dokaznih radnji, što je 14,08 % više u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Od 5.940 dokaznih radnji 50,43 % povjereno je drugom tijelu, u pravilu policijskim istražiteljima, dok je 49,56 % tih radnji provedeno po županijskim državnim odvjetništvima. Uz izdane naloge te neposredno provedene dokazne radnje državna odvjetništva u županijskoj nadležnosti obavila su i 5.264 zastupanja pred sudovima, od čega 1.739 ročišta i 3.525 rasprava, koji su podatci o obavljenim ročištima i

raspravama na tragu prošlogodišnjih podataka o obavljenim zastupanjima.

10.1.6. Žalbe i odluke sudova povodom žalbi

Županijska su državna odvjetništva u izvještajnom razdoblju podnijela 322 žalbe u odnosu na ukupan broj od 686 donesenih presuda. Žalbe su podnesene protiv 46,93 % svih presuda ili prosječno protiv svake 2,1 presude, što je, unatoč činjenici da je u 2022. podnesen najveći broj žalbi kroz promatrano razdoblje, ipak na razini prethodnih godina, s iznimkom 2020. godine kada je žalba bila podnesena protiv 36,81 % presuda ili protiv svake 2,7 presude).

Broj podnesenih i usvojenih žalbi

Godina	Žalbe			
	Podneseno	Od toga zbog kazne	Usvojeno	Od toga zbog kazne
2018.	247	172	58	30
2019.	271	172	83	39
2020.	215	168	57	19
2021.	313	167	87	41
2022.	322	247	135	62

Daljnjom analizom podataka iz tablice koja sadrži prikaz podnesenih i usvojenih žalbi proizlazi da se od svih podnesenih žalbi na žalbe zbog odluke o kazni odnosi 247 žalbi ili 76,7 % žalbi, što je značajno više u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u kojem se na žalbe podnesene iz ove zakonske osnove odnosilo 53,35 % podnesenih žalbi.

Usvojeno je ukupno 135 žalbi ili 41,92 % žalbi, što je značajno više u odnosu na 2021. godinu i ujedno je najveći broj usvojenih žalbi u promatranom razdoblju, a od čega se 62 žalbe ili 45,92 % usvojenih žalbi odnosi na žalbe zbog odluke o kazni.

Uspjeh se u žalbenom postupku međutim ne može cijeliti samo na temelju podataka o broju usvojenih i odbijenih žalbi. Naime, drugostupanjski sudovi odlučujući od žalbama državnog odvjetništva ujedno odlučuju i o žalbama obrane ako su podnesene, odluke drugostupanjskih sudova često idu i izvan žalbenih prijedloga državnog odvjetništva, a često dolazi i do ukidanja presuda iz drugih razloga, a ne onih zbog kojih su podnesene žalbe. Osim toga, o većini podnesenih žalbi sudovi još nisu odlučili tijekom izvještajnog razdoblja.

Budući da se kaznena politika županijskih i općinskih sudova i dalje ocjenjuje blagom, županijska državna odvjetništva trebaju ustrajati na podnošenju žalbi, vodeći računa o vrsti i težini svakog pojedinog kaznenog djela te o svim okolnostima i svrsi kažnjavanja, propisanima zakonom.

10.2. Prikaz rada i odluka u građanskim i upravnim predmetima

Zakonom o državnom odvjetništvu propisana je nadležnost županijskih državnih odvjetništava koja Republiku Hrvatsku zastupaju u postupcima pred trgovačkim, upravnim i županijskim sudovima te u arbitražnim postupcima i postupcima mirenja.

Županijska državna odvjetništva temeljem zakona zastupaju i Vladu Republike Hrvatske kada se Vlada Republike Hrvatske kao javnopravno tijelo pojavljuje kao stranka u upravnim sporovima.

Zastupanje Republike Hrvatske pred trgovačkim sudovima odnosi se na parnične postupke, sporove između Republike Hrvatske i pravnih osoba (trgovačka društva, jedinice lokalne i regionalne samouprave, udruge, ustanove, zadruge i dr.), ovršne postupke za koje su nadležni trgovački sudovi, stečajne i predstečajne postupke kao i postupke likvidacije u kojima Republika Hrvatska sudjeluje kao vjerovnik. Županijska državna odvjetništva zastupaju i u registarskim predmetima prilikom postupanja trgovačkih sudova po Zakonu o sudskom registru (Narodne novine broj 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11, 148/13, 93/14, 110/15, 40/19, 34/22, dalje u tekstu ZSR) i Zakonu o trgovačkim društvima (Narodne novine broj 11/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, 34/22, 114/22 – dalje u tekstu ZTD) u postupcima u kojima sudovi provode statusne promjene društava po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka.

U 2022. godini stupile su na snagu izmjene Stečajnog zakona (Narodne novine 71/15, 104/17, 36/22) kojima je izmijenjena nadležnost sudova u ovršnim postupcima u kojima su stranke pravne osobe nad kojima je otvoren stečajni postupak. Slijedom ove zakonske izmjene svi ovršni predmeti i postupci koji su do sada bili u nadležnosti općinskih sudova prelaze u nadležnost trgovačkih sudova, odnosno županijskih državnih odvjetništava ako se radi o postupcima u kojima je jedna od stranaka pravna osoba u stečaju. U većini stečajnih postupaka koje provode trgovački sudovi kao vjerovnik sudjeluje Republika Hrvatska, u pravilu Ministarstvo financija, te ostvaruje dospjele, nepodmirene tražbine države prema dužnicima nad kojima se vode stečajni postupci. Stoga se u sljedećem razdoblju opravdano može očekivati povećanje broja ovršnih predmeta u nadležnosti županijskih državnih odvjetništava.

a) Kretanje i struktura zahtjeva u novim građanskim i upravnim predmetima 2018. – 2022.

Godina	Sudski predmeti	Upravni predmeti	Državnoodvjetnički predmeti	Ukupno
2018.	7.672	406	4.229	12.307
2019.	6.474	207	3.922	10.603
2020.	5.020	212	4.084	9.316
2021.	7.961	183	4.419	12.563
2022.	7.581	164	4.309	12.054

Iz ukupnih zbirnih podataka svih županijskih državnih odvjetništava razvidno je da je u izvještajnom razdoblju došlo do neznatnog smanjenja broja primljenih predmeta u odnosu na prošlogodišnje razdoblje (4,3 %). Promatrajući kretanje broja primljenih predmeta u petogodišnjem razdoblju može se zaključiti da je nakon razdoblja osjetnog pada broja predmeta u vrijeme posebnih okolnosti uzrokovanih pandemijom, a čemu je pridonijela i zakonska regulativa koja je odgodila mogućnost pokretanja ovršnih i stečajnih predmeta u razdoblju 2020. godine, broj predmeta u 2022. godini premašio broj predmeta iz razdoblja prije pandemije i gotovo dosegnuo broj iz 2018. godine.

Analizirajući strukturu novozaprimljenih predmeta treba istaknuti da su sudski predmeti činili 62,89 % od ukupnog broja zaprimljenih predmeta iako je broj primljenih sudskih predmeta bio nešto manji nego u prethodnom razdoblju (4,8 %). Državnoodvjetnički predmeti činili su 35,74 % od ukupnog broja zaprimljenih predmeta. Iz navedenih podataka proizlazi da struktura zaprimljenih predmeta prati trendove ranijih razdoblja.

Upravni predmeti bilježe daljnji pad. Broj ovih predmeta smanjen je za 11 % u odnosu na 2021. godinu. No, potrebno je istaknuti da osim kod regulative iz posebnih propisa (pomorsko dobro, šume i šumska zemljišta) županijska državna odvjetništva niti ne zastupaju u postupcima pred upravnim tijelima već je to zastupanje u nadležnosti općinskih državnih odvjetništava.

Potrebno je istaknuti da je u pojedinim državnim odvjetništvima županijske razine došlo do osjetnog povećanja pojedine vrste zaprimljenih predmeta koja odstupaju od zbirnog prosjeka i pokazatelja. Radi se o županijskim državnim odvjetništvima koja zastupaju pred Trgovačkim sudom u Zagrebu i stalnom službom toga suda. Ova odvjetništva bilježe osjetno povećanje broja sudskih predmeta (povećanje broja primljenih predmeta i preko 20 %). Također, državna odvjetništva na čijem području leže nekretnine poljoprivrednog zemljišta te su ta odvjetništva nadležna za postupanje u državnoodvjetničkim predmetima davanja mišljenja o pravnoj valjanosti ugovora o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem bilježe osjetno povećanje broja tih predmeta (povećanje i preko 100 %). Naime, tijekom 2022. godine napokon su jedinice lokalne samouprave sukladno svojoj zakonskoj obvezi počele s raspolaganjem nekretninama poljoprivrednog zemljišta.

Ističe se da je došlo do osjetnog smanjenja broja predmeta kod županijskog državnog odvjetništva koje zastupa pred Upravnim sudom u Splitu i koje je u prethodnom razdoblju zaprimilo iznimno velik broj sudskih predmeta, upravnih sporova pokrenutih od strane fizičkih osoba u predmetima oglašavanja ništavim rješenja javnopravnog tijela o stjecanju statusa ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata. U ovom razdoblju evidentno je smanjenje broja novozaprimljenih predmeta te vrste predmeta jer je glavnina sporova u zakonom propisanom roku pokrenuta tijekom ranijeg razdoblja te su u tijeku sudski postupci (smanjenje preko 40 %).

b) Kretanje i struktura zahtjeva u novim predmetima u odnosu na vrstu zastupanja 2018. – 2022.

Vrste predmeta	Sudski predmeti		Upravni predmeti		Državnoodvjetnički predmeti		Ukupno zastupanje po		
	Zastupanje po		Zastupanje po		Zastupanje po				
Godina	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	sveukupno
2018.	7.432	240	406	-	4.229	-	12.067	240	12.307
2019.	6.315	159	207	-	3.922	-	10.444	159	10.603
2020.	4.822	198	212	-	4.084	-	9.118	198	9.316
2021.	6.780	1.181	183	-	4.419	-	11.382	1.181	12.563
2022.	7.327	254	164	-	4.309	-	11.800	254	12.054

Iz gornje tablice razvidno je da se zastupanje u novim sudskim predmetima obavlja uglavnom temeljem zakona, i to u 97,89 % predmeta, dok se zastupanje temeljem punomoći obavlja u samo 2,11 % predmeta.

U izvještajnom razdoblju u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje značajno je smanjen broj predmeta u kojem se zastupanje obavlja po punomoći. Naime, u prethodnoj 2021. godini zaprimljen je 1.181 predmet u kojem se zastupa temeljem punomoći. Riječ je o predmetima upravnih sporova koji su tijekom 2021. godine pokrenuti na Upravnom sudu u Splitu, Upravnom sudu u Osijeku i Upravnom sudu u Rijeci u kojim je županijskim državnim odvjetništvima nadležnima za zastupanje pred tim sudovima izdana generalna punomoć za zastupanje Ministarstva hrvatskih branitelja kao tuženoga tijela u tim sporovima.

Stoga se odnos zastupanja temeljem zakona i temeljem izdane punomoći u ovom izvještajnom razdoblju vratio na standardne odnose iz prethodnih razdoblja iz kojih slijedi da se zastupanje na temelju izdane punomoći obavlja smo iznimno. U pravilu je riječ o punomoćima za zastupanje koje državnom odvjetništvu izdaju čelnici javnopravnih tijela radi zastupanja tuženika u upravnim sporovima, a tek iznimno u parničnim postupcima, i to u pravilu kada se u parnicama kao stranke na istoj strani pojavljuju i Republika Hrvatska i pravna osoba kojoj je Republika Hrvatska osnivač.

c) Kretanje i struktura zahtjeva u novim sudskim predmetima 2018. – 2022.

Sudski predmeti	Parnice	Ovrhe	Stečaj i predstečaj	Upravni sporovi	Ostalo*	Ukupno:
2018.	742	72	6.129	544	185	7.672
2019.	615	67	5.229	384	174	6.474
2020.	599	88	3.703	384	246	5.020
2021.	502	103	5.384	1.491	481	7.961
2022.	559	89	5.984	549	400	7.581

Gornji tabelarni podatci pokazuju da je u izvještajnom razdoblju došlo do neznatnog smanjenja ukupnog broja sudskih predmeta (4,6 %). Razlog smanjenja broja novozaprimljenih sudskih predmeta već je spomenuto smanjenje broja novozaprimljenih predmeta upravnih sporova.

Analizirajući kretanje broja zaprimljenih sudskih predmeta u petogodišnjem razdoblju, može se zaključiti da broj predmeta u izvještajnom razdoblju prati trendove broja primljenih sudskih predmeta iz razdoblja 2018. godine.

U izvještajnom razdoblju, analizirajući strukturu primljenih sudskih predmeta, razvidno je da je došlo do povećanja broja parničnih predmeta, i to za 11,2 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Razlog tomu je povećanje broja parnica u kojima su predmet spora stvarnopravni zahtjevi Republike Hrvatske i pravnih osoba. Riječ je o parnicama koje proizlaze iz prethodno vođenih zemljišnoknjižnih postupaka koji se odnose na povezivanje zemljišne knjige i knjige položenih ugovora, postupaka obnove zemljišne knjige ili pojedinačnih ispravnih postupaka. Naime, radi se o zemljišnoknjižnim postupcima koji se okončavaju sudskom odlukom protiv koje nije dopušten pravni lijek, već je radi ispravka upisa nezadovoljnoj stranci u cilju dokazivanja da sud u izvanparničnom postupku u kojem je odredio određeni upis nije pravilno utvrdio činjenice ili primijenio materijalni propis kao pravno sredstvo moguće jedino pokretanje parnice pred nadležnom sudom. Specifičnost je ovih predmeta, parnica radi ispravka upisa, činjenica da njima ne prethode inače obvezni Zakonom o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22) propisani postupci mirenja u kojima bi se eventualno sklopile izvansudske nagodbe i izbjegao još jedan sudski postupak. Ovo iz razloga što je posebnim propisom, Zakonom o zemljišnim knjigama (Narodne novine 63/19, 128/22), određen prekluzivni rok za podnošenje tužbe za ispravak pa stoga ne postoji obveza podnošenja zahtjeva za mirno rješenje spora. Istaknuti sporovi najčešće su sporovi između Republike Hrvatske i jedinica lokalne samouprave (općine i gradovi), za rješavanje kojih bi bilo važno da se prije podnošenja tužbe provodi postupak mirnog rješavanja spora kako bi se izbjegao sudski parnični postupak.

Županijska državna odvjetništva zastupaju u najsloženijim parničnim postupcima u kojima se država pojavljuje kao stranka. Ovo s obzirom na visinu zahtjeva i kompleksnost materije, ali i s obzirom na zahtjevnost dokaznog postupka. Izmjene Zakona o parničnom postupku iz 2022. godine dodatno će opteretiti zastupanje u parnicama, jer propisuju strožu procesnu disciplinu za stranke i njihove zastupnike, što će zasigurno utjecati na vrijeme potrebno za pripremu zastupanja u svakom pojedinom parničnom predmetu. Ovdje treba istaknuti da u zastupanju Republike Hrvatske državna odvjetništva ovise o dokumentaciji i činjenicama kojima raspoložu nadležna ministarstva i druga tijela te je osobito bitno da suradnja između tih tijela i državnog odvjetništva bude kvalitetna u cilju uspješnosti u sudskom postupku.

Iz analize strukture primljenih sudskih predmeta i njihova broja može se vidjeti da je u izvještajnom razdoblju u odnosu na prethodno razdoblje došlo do povećanja broja primljenih stečajnih i predstečajnih predmeta od 11,1 %. Broj ove vrste sudskih predmeta premašuje broj iz razdoblja prije nastupa posebnih okolnosti uzrokovanih

pandemijom, a razlog povećanja svakako je i činjenica da u izvještajnom razdoblju nisu više bili na snazi propisi koji su odgađali pokretanje stečajnih postupaka.

Županijska državna odvjetništva u izvještajnom razdoblju bilježila su manji broj primljenih ovršnih predmeta (smanjenje od 13,7 %) u odnosu na prethodnu 2021. godinu. No, potrebno je naglasiti da izmjene Stečajnog zakona iz 2022. godine o kojima je uvodno izloženo i kojima je izmijenjena nadležnost sudova u ovršnim postupcima u kojima se kao stranke pojavljuju pravne osobe nad kojima je otvoren stečajni postupak, zasigurno će u sljedećem razdoblju dovesti do povećanja broja ovršnih predmeta u nadležnosti županijskih državnih odvjetništava.

Broj predmeta upravnih sporova smanjen je za 63,17 % u odnosu na prethodno razdoblje te je broj ovih predmeta bio na razini broja primljenih predmeta u svim ostalim godinama s iznimkom 2021. godine kada je Županijsko državno odvjetništvo u Splitu primilo izuzetno velik broj predmeta u kojima zastupa Ministarstvo hrvatskih branitelja na temelju izdane punomoći za zastupanje.

Mora se spomenuti da se i u ovom izvještajnom razdoblju bilježio trend povećanja broja ostalih sudskih predmeta u radu županijskih državnih odvjetništava. Radilo se o izvanparničnim predmetima u kojima državno odvjetništvo zastupa Republiku Hrvatsku u postupcima pred registarskim sudom po Zakonu o sudskom registru u predmetima brisanja pravnih subjekata kada se temeljem obavijesti Ministarstva financija predlaže nastavak postupka jer trgovačko društvo posjeduje imovinu.

d) Prikaz poduzetih radnji u sudskim i upravnim predmetima u 2022.

Županijsko državno odvjetništvo 2022.		Županijsko državno odvjetništvo 2022.		
		Broj	Ukupno	Prosječno po prisutnim rješavateljima
Rasprave	U sjedištu	3.566	4.474	98
	Izvan sjedišta	908		
Uloženi pravni lijekovi	Redovni	266	370	8
	Izvanredni	104		

Zamjenici, viši savjetnici i savjetnici u županijskim državnim odvjetništvima u zastupanju Republike Hrvatske obavljaju rasprave koje se održavaju u sjedištu i izvan sjedišta državnih odvjetništava.

U odnosu na proteklu godinu evidentiran je manji broj rasprava, i to za 12,2 %, te ih je ukupno obavljeno 4.474, od čega 908 ili 20,3 % izvan sjedišta državnih odvjetništava.

Županijska državna odvjetništva u Puli, Sisku, Velikoj Gorici i Vukovaru isključivo zastupaju na sudovima izvan svog sjedišta – trgovački i upravni sudovi u

Pazinu, Zagrebu, Karlovcu i Osijeku, dok županijska državna odvjetništva u Bjelovaru, Dubrovniku, Karlovcu, Slavonskom Brodu, Šibeniku i Varaždinu zastupaju na sudovima u svome sjedištu i izvan njega.

Zastupanje izvan sjedišta predstavlja veliko opterećenje u radu državnog odvjetništva s obzirom na udaljenosti između sjedišta državnih odvjetništava i trgovačkih, odnosno upravnih sudova, što oduzima velik dio radnog vremena. Potrebno je napomenuti da na te rasprave zamjenici uglavnom putuju javnim prijevozom.

Tijekom izvještajnog razdoblja učestalo je bilo zastupanje u sudskim postupcima na ročištima koja se održavaju na daljinu uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja, a koje sudovi određuju u smislu izmijenjene odredbe članka 115. Zakona o parničnom postupku. Smatramo važnim da je potkraj 2022. godine ministar nadležan za poslove pravosuđa donio Pravilnik o održavanju ročišta na daljinu (NN 154/2022), a na koju je potrebu ukazivalo i državno odvjetništvo u svojim ranijim izvješćima o radu. Tim je Pravilnikom sada propisan način održavanja ročišta na daljinu i izvođenja pojedinih dokaza uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja i tehnoloških platformi. Ovo je posebno važno jer je ovim podzakonskim aktom sada propisano postupanje suda i stranaka u situacijama koje su ranije zbog podnormiranosti bile dvojbene (npr. utvrđivanje identiteta stranaka i drugih sudionika postupka).

Praksa postupanja suda određivanjem rasprave na daljinu bila je prisutna i u stečajnim postupcima u slučajevima kada se radi o stečaju u kojem ne sudjeluje velik broj vjerovnika.

Ovdje je potrebno naglasiti da za ovakav način rada županijska državna odvjetništva moraju biti potpuno tehnički opremljena te da ne bi smjelo dolaziti do tehničkih smetnji u vezama koje su katkad uzrokovane kvalitetom tehničke opreme drugih stranaka koje su sudjelovale na tim ročištima.

S obzirom na zakonom propisanu obvezu o elektroničkoj komunikaciji, državno odvjetništvo sve podneske u sudskim predmetima pred trgovačkim sudovima dostavlja elektroničkim servisom i ta je komunikacija kvalitetna i dobra. Problem predstavlja primitak i otprema velikih dokumenata (podnesaka i priloga). No, s obzirom na dobru komunikaciju između državnog odvjetništva i tehničkih službi sudova koja je zadužena za e-komunikaciju, svi problemi u dostavi velikih, opsežnih podnesaka i dokumentacije otklanjaju se upravo iz razloga dobre i kvalitetne suradnje između pravosudnih tijela.

U izvještajnom razdoblju izjavljeno je 266 redovnih i 104 izvanredna pravna lijeka.

Broj redovnih pravnih lijekova prati trend iz prethodnog razdoblja i ovdje nije bilo bitnijih odstupanja, no kod izvanrednih pravnih lijekova, u koje ubrajamo i prijedloge za dopuštenje revizije i revizije po dopuštenju, u odnosu na 2021. godinu evidentno je povećanje od 262 %. Razlog tome je činjenica da je u zastupanju Republike Hrvatske, Ministarstva znanosti i obrazovanja, u istovrsnim sporovima sa znanstvenim i visokoobrazovnim ustanovama koji se odnose na zahtjeve za

isplatama iznosa razlike plaća koje su ustanove isplatile svojim zaposlenicima, u većem broju predmeta zatražena intervencija Vrhovnog suda Republike Hrvatske radi odgovora na određeno pitanje u cilju ujednačavanja sudske prakse i ravnopravnosti svih u primjeni prava. Stoga je u izvještajnom razdoblju bio povećan broj podnesenih prijedloga za dopuštenje i revizija po dopuštenju najvišeg suda.

10.2.1. Predmeti izvansudskog rješavanja sporova

U građanskim i upravnim predmetima državna odvjetništva dužna su, kad god je to moguće, sklapati nagodbe i poduzeti sve u okviru svojih zakonskih ovlasti da se sporovi rješavaju mirnim putem izvan sudskih postupaka, štiteći pri tome interese Republike Hrvatske.

Predmeti izvansudskog rješavanja sporova odnose se na obvezu propisanu člankom 186.a ZPP-a da se osoba koja namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske prije podnošenja tužbe obrati sa zahtjevom za mirno rješenje spora državnom odvjetništvu koje je stvarno i mjesno nadležno za zastupanje pred sudom kojem namjerava podnijeti tužbu. Ista obveza postoji i za Republiku Hrvatsku. Postupanje u ovoj vrsti predmeta iznimno je važno jer su nagodbe sklopljene temeljem odredbe članka 186.a ZPP-a ovršne isprave, po svojoj pravnoj snazi izjednačene s pravomoćnom sudskom odlukom. Ujedno, važno je i iz razloga što u slučaju izostanka sklapanja nagodbe omogućuju kvalitetniju pripremu za parnice koje uslijede nakon neuspješnog postupka mirenja. To je posebno važno imajući u vidu recentne izmjene propisa kojima je uređen parnični postupak, a koji uvodi sve strožu procesnu disciplinu. Također, dobro obrazloženo i na zakonu i sudskoj praksi argumentirano otklanjanje zahtjeva za sklapanje nagodbe odvraća stranke od pokretanja sudskog postupka koji bi za njih rezultirao nepovoljnom sudskom odlukom uz obvezu plaćanja troškova izgubljenog sudskog postupka. Stavovi i obrazloženja državnog odvjetništva upravo su bili razlog zbog kojeg su stranke u konačnici odustale od pokretanja sudskog postupka. Nakon postupka u kojem je izostalo sklapanje nagodbe u evidenciju parničnih postupaka prenesena su samo 253 zahtjeva.

10.2.1.1. Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku)

a) Zahtjev za mirno rješenje spora (186.a ZPP-a) 2018. – 2022.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih zahtjeva	Ukupno u radu u DO	Riješeno	Vrijednost svih novih zahtjeva (u tisućama kuna)	Broj sklopljenih nagodbi	Vrijednost svih sklopljenih nagodbi (u tisućama kuna)
2018.	490	2.383	2.873	2.433	941.677	852	163.990
2019.	295	1.303	1.598	1.349	5.486.481	711	84.001
2020.	174	1.061	1.235	1.165	8.661.476	337	80.378
2021.	130	852	982	771	8.657.499	341	27.194
2022.	155	971	1.126	1.005	1.123.377	378	45.877

Iz gornjih tabelarnih podataka razvidno je da je u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje neznatno povećan broj predmeta koji su kao neriješeni u državnom odvjetništvu preneseni u 2022. godinu. Krajem 2021. godine primljeno je veći broj zahtjeva koji su riješeni u izvještajnom razdoblju.

Broj primljenih zahtjeva za mirno rješenje spora u 2022. godini bio je povećan u odnosu na prethodno razdoblje za 13,9 %. U usporedbi s prethodnim izvještajnim razdobljem bio je povećan i broj riješenih predmeta, i to za čak 30,3 %, a broj sklopljenih nagodbi također je veći za 10,8 %.

U izvještajnoj godini bilo je sklopljeno 378 izvansudskih nagodbi, odnosno čak 39 % primljenih predmeta bilo je riješeno u mirnom postupku sklapanjem nagodbe. Smatramo da se radi o dobrim rezultatima i pokazateljima, posebice imajući u vidu da pojedina županijska državna odvjetništva čak 43 % predmeta riješe sklapanjem izvansudske nagodbe. To je posebno važno jer sporni odnosi riješeni u ovim postupcima ne opterećuju sudove i ne stvaraju za stranke dodatne troškove.

Analizirajući vrijednosti podnesenih zahtjeva razvidno je da se radilo o daleko manjim vrijednostima nego proteklih godina, no ističe se da su u prethodnim razdobljima 2020. i 2021. godine primljeni pojedini zahtjevi zbog navodne povrede prava EU-a počinjene od strane države, nepravilnog i nezakonitog rada sudova i državnih tijela, koji su bili postavljeni u izrazito visokim iznosima.

b) Zahtjev za mirno rješenje spora – prema vrsti i tijelima u 2022.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknada štete		Ostali parnični sporovi		Ukupno		Ukupno zahtjev RH i ostali
	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	
Republika Hrvatska	16	48	25	15	4	7		3	45	73	118
Ministarstvo pravosuđa i uprave			2	4		61	1		3	65	68
Ministarstvo zdravstva				1						1	1
Ministarstvo hrvatskih branitelja				2						2	2
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU				1		1				2	2
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	26	97	43	16	5	6	1	3	75	122	197
Ministarstvo unutarnjih poslova		1		2	14	1		1	14	5	19
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike											
Ministarstvo financija	1	5	10	6	126	4		2	137	17	154
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja			1	1	1	3			2	4	6
Ministarstvo obrane		1	1	4		2		1	2	8	10
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova											
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	57	6	2	7		3			59	16	75
Ministarstvo poljoprivrede	37	23	70	7	5	1	1		113	31	144
Ministarstvo turizma i sporta			1						1		1
Ministarstvo znanosti i obrazovanja				14		3				17	17
Ministarstvo kulture i medija			3			2			3	2	5
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje				3						3	3
Državne nekretnine d.o.o.	18		114	3		1			132	4	136
Ostali	2		3	2	5	1			10	3	13
UKUPNO	157	181	275	88	160	96	4	10	596	375	971

Tijekom razdoblja, u usporedbi s 2021. godinom, povećan je broj primljenih i podnesenih zahtjeva za mirno rješenje spora. Broj predmeta ove vrste povećan je za 13,9 %.

Analizirajući gornju tablicu proizlazi da su se podneseni zahtjevi za mirno rješenje spora u najvećem broju slučajeva, za razliku od 2021. godine, odnosili na obveznopravne zahtjeve kojih je bilo 363, odnosno 37,38 %, zatim stvarnopravne zahtjeve kojih je bilo 338, odnosno 34,80 %, i zahtjeve za naknadu štete kojih je bilo 256, odnosno 26,36 %.

Također, kada se analiziraju podatci o ovoj vrsti predmeta i uspoređuju s podacima iz prethodnog izvještajnog razdoblja, može se istaknuti da je u 2022. godini bio povećan broj zahtjeva u kojima je Republika Hrvatska na aktivnoj strani kao podnositelj zahtjeva. Tijekom 2022. godine Republika Hrvatska podnijela je 596 zahtjeva, a od strane ostalih osoba zaprimljeno je 375 zahtjeva.

Iz navedenoga proizlazi da je u 61,38 % predmeta Republika Hrvatska na aktivnoj strani. Najviše zahtjeva bilo je podneseno za Ministarstvo financija (137), zatim društvo Državne nekretnine d.o.o. (132), Ministarstvo poljoprivrede (113), Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (75), Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (59) i za Republiku Hrvatsku bez naznake tijela (45).

Najveći broj zahtjeva za mirno rješenje spora odnosio se na zastupanje Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (197). Radi se mahom o stvarnopravnim predmetima, i to po zahtjevima državnog odvjetništva za priznanjem prava vlasništva ili iseljenjem iz nekretnina u vlasništvu države, ali i po zahtjevima trećih osoba radi priznanja prava vlasništva.

Zatim je po brojnosti slijedilo zastupanje Ministarstva financija (154). Radilo se o zahtjevima u kojima je Republika Hrvatska u zastupanju toga tijela ujedno i podnositelj zahtjeva, a riječ je uglavnom o zahtjevima za naknadom štete te je u tim predmetima i najveći broj sklopljenih izvansudskih nagodbi u smislu članka 186.a ZPP-a. Riječ je o zahtjevima protiv osiguravajućih društava za štete nastale na graničnim prijelazima.

Zatim slijede predmeti u zastupanju Ministarstva poljoprivrede (144). Iz strukture predmeta proizlazi da se većim dijelom radilo o predmetima u kojima se postupa protiv korisnika državnog poljoprivrednog zemljišta koji to zemljište koriste bez pravne osnove.

Nadalje, slijede predmeti koji se odnose na zastupanje Republike Hrvatske na inicijativu društva Državne nekretnine d.o.o. (136), a radilo se mahom o zahtjevima za isplatom naknade za korištenje nekretnina u vlasništvu države, uglavnom poslovnih prostora te je u tim predmetima i značajan broj sklopljenih izvansudskih nagodbi.

Tijekom 2022. godine primljeno je 118 predmeta u zastupanju Republike Hrvatske u kojima nije naznačeno pojedinačno državno tijelo. Radilo se uglavnom o predmetima koji proizlaze iz postupanja samog državnog odvjetništva u drugim vrstama predmeta u kojima se utvrde činjenice koje dokazuju da je država, po nekoj

od zakonom propisanih osnova, stekla vlasništvo pojedinih nekretnina. Stoga državno odvjetništvo u zastupanju Republike Hrvatske u tim predmetima postavlja stvarnopravne zahtjeve radi priznanja vlasništva na nekretninama koje su izvanknjižno vlasništvo države, a u zemljišnim knjigama pogrešno su upisane kao vlasništvo drugih osoba. Ta vrsta zahtjeva postavlja se i u zastupanju Ministarstva mora, prometa i infrastrukture u odnosu na nekretnine koje predstavljaju pomorsko dobro.

Od 375 zahtjeva zaprimljenih od strane drugih osoba, najveći broj odnosno 122 zahtjeva odnosilo se na zastupanje Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, 73 na Republiku Hrvatsku bez naznake tijela, 65 na Ministarstvo pravosuđa i uprave i 31 na Ministarstvo poljoprivrede.

c) Podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska 2018. – 2022.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2018.	527	238	45%	53.723
2019.	527	272	52%	45.221
2020.	651	248	38%	58.528
2021.	405	257	63%	17.912
2022.	553	266	48%	37.040

U 2022. godini došlo je do povećanja podnesenih zahtjeva, i to za 36,5 %. Razlog tog povećanja jest veći broj zahtjeva koji se odnose na isplate naknada za korištenje nekretnina u državnom vlasništvu i zahtjeva za isplata s osnove naknade štete.

U 2022. godini od 553 podnesena zahtjeva od strane Republike Hrvatske sklopljeno je 266 nagodbi ukupne vrijednosti 37.040.000,00 kn / 4.916.052,82 EUR. Iz navedenog slijedi da je 48 % zahtjeva Republike Hrvatske bilo riješeno u mirnom postupku sklapanjem nagodbe.

Najveći broj sklopljenih izvansudskih nagodbi odnosio se na zahtjeve za naknadom štete i obveznopravne zahtjeve.

d) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2022. – podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi				Obveznopravni sporovi				Naknada štete				Ostali parnični sporovi				Ukupno podnositelj zahtjeva RH			
	Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH			
	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)
Republika Hrvatska	11	3		810	19	11		20.569	5	4		616	1	1		616	36	18		21.994
Ministarstvo pravosuđa i uprave					1								1				2			
Ministarstvo zdravstva																				
Ministarstvo hrvatskih branitelja																				
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU																				
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	26	13		598	40	14		3.188	4	2		614	1	1		614	71	29		4.401
Ministarstvo unutarnjih poslova									9	1		19				19	9	1		19
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike																				
Ministarstvo financija					9	3		232	125	114		447				447	134	117		679
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja						1		917										1		917
Ministarstvo obrane					2												2			
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																				
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	49	13		1.201	2	2		978									51	15		2.179
Ministarstvo poljoprivrede	32	16		921	64	28		1.192	5	4		241	1	1		241	102	48		2.354
Ministarstvo turizma i sporta																				
Ministarstvo znanosti i obrazovanja																				
Ministarstvo kulture i medija					2												2			
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje																				
Državne nekretnine d.o.o.	17	1		10	117	29		3.941					2				136	30		3.951
Ostali	1	1			2				5	6		546				546	8	7		546
UKUPNO	136	47	35	3.541	258	88	34	31.017	153	131	86	2.482	6	0	0	0	553	266	48	37.040

Iz gornjih tabelarnih podataka proizlazi da se najveći broj predmeta u kojima država podnosi zahtjeve za mirno rješenje spora odnosi na obveznopravne zahtjeve (258). Riječ je o zahtjevima za isplata koja proizlaze iz raznih osnova, a najvećim se dijelom radi o potraživanjima s osnova korištenja nekretnina u državnom vlasništvu. Značajno je da se 34 % predmeta u kojima se državno odvjetništvo obraća sa zahtjevom za mirno rješenje spora ujedno i okonča sklapanjem nagodbe.

Iz gornje tablice razvidno je da je u sporovima radi naknade štete od 153 podnesena zahtjeva sklopljena 131 nagodba, što čini 85,6 %. Od 136 podnesenih stvarnopravnih zahtjeva sklopljeno je 47 nagodbi, što čini 34,5 %, a od 258 zahtjeva u obveznopravnim sporovima sklopljeno je 88 nagodbi, što čini 34 %.

Iako je u ovom izvještajnom razdoblju došlo do smanjenja postotka sklopljenih nagodbi u odnosu na ukupan broj podnesenih zahtjeva u usporedbi s pokazateljima iz prethodnog razdoblja, ipak se radi o značajnom broju predmeta koji zbog sklapanja nagodbe i mirnog rješenja spornih odnosa ne opterećuju sudove i ne stvaraju daljnje troškove za stranke. Razlog ipak značajnom postotku sklopljenih nagodbi (48,10 %) po zahtjevu Republike Hrvatske jest ponajprije kvaliteta zastupanja i pripremljenost državnoodvjetničkih kadrova kao i dobra koordinacija s tijelima državne uprave.

Najveći je broj sklopljenih nagodbi iz djelokruga rada Ministarstva financija (117), Ministarstva poljoprivrede (48), na inicijativu društva Državne nekretnine d.o.o. (30), zatim djelokruga rada Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (29), za Republiku Hrvatsku bez naznake zastupanog tijela (18) te Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (15). Predmeti u zastupanju Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Republike Hrvatske te Ministarstva mora, prometa i infrastrukture odnose se uglavnom na zahtjeve države za priznanje prava vlasništva na nekretninama.

e) Podnositelj zahtjeva – druge osobe 2018. – 2022.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2018.	1.856	614	33%	110.267
2019.	711	439	62%	38.780
2020.	355	89	25%	21.854
2021.	371	84	23%	9.282
2022.	375	77	21%	7.915

Tijekom izvještajnog razdoblja nije bilo značajnije promjene kada se analizira broj predmeta preventivne djelatnosti u odnosu na prethodnu 2021. godinu. Analizirajući trend kretanja broja ovih predmeta u petogodišnjem razdoblju, primjećujemo da je broj podnesenih zahtjeva od strane drugih osoba ipak bio smanjen, no posljednje tri godine nema većih odstupanja. U 2022. godini došlo je do neznatnog povećanja broja predmeta.

U 2022. godini podneseno je 375 zahtjeva, sklopljeno je 77 nagodbi, što čini 21 % predmeta ukupne vrijednosti 7.915.000,00 kn / 1.050.501,03 EUR.

Sklopljene nagodbe gotovo su se isključivo odnosile na predmete u kojima se zahtjevima tražilo priznanje prava vlasništva. Najčešće se radi o zahtjevima jedinica lokalne samouprave, ali i drugih pravnih osoba. Riječ je o nekretninama na kojima je u zemljišnoknjižnim postupcima proveden upis prava vlasništva za korist Republike Hrvatske, i to najčešće temeljem zakonske predmnjeve, iako se ne radi o nekretninama koje su stvarno vlasništvo države. U ovim postupcima pred državnim odvjetništvom podnositelji zahtjeva doprinose isprave kojima dokazuju osnovu stjecanja vlasništva, a koje isprave u konačnici omogućuju priznanje prava vlasništva u mirnom postupku. Smatramo da su ovi predmeti iznimno značajni i važni zbog konačnog rješavanja imovinskopravnih odnosa na nekretninama. Posebno je značajno što se time u kratkom vremenu omogućuje daljnje ulaganje u nekretnine, često i iz razloga obnove ili pak realiziranja sredstava raznih fondova, odnosno to je važno za opći gospodarski razvoj.

Kada se govori o manjem broju sklopljenih nagodbi po zahtjevima drugih osoba, može se općenito reći da se uglavnom radi o zaista spornim potraživanjima prema državi te u konačnici ove sporne odnose rješavaju sudovi. Ponajprije se radi o zahtjevima radi naknade štete zbog navodnog nepravilnog i nezakonitog rada tijela državne uprave, sudova i drugih osoba koje postupaju s prenesenim javnim ovlastima za koje bi država mogla odgovarati za štetu. Kod ovih zahtjeva u pravilu je sporna i odgovornost i visina postavljenih zahtjeva.

Tijekom 2022. godine zaprimljeno je više zahtjeva za mirno rješenje spora u kojima pravne osobe zahtijevaju od države naknadu štete zbog navodne povrede prava EU-a, navodno počinjene povrede slobode poduzetništva i tržišne slobode, legitimnih očekivanja i prava na mirno uživanje vlasništva. Riječ je o iznimno složenim predmetima koji iziskuju detaljnu analizu činjenica, ali i analizu europskih propisa i prakse suda EU-a kako bi se mogla donijeti kvalitetna i na zakonu osnovana odluka o podnesenim zahtjevima. U pravilu se radilo o zahtjevima koji su postavljeni u vrlo visokim iznosima, a osim visine zahtjeva sporna je i sama osnovanost zahtjeva zbog čega nije došlo do sklapanja nagodbi.

f) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2022. – podnositelj zahtjeva druge osobe

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi			Obveznopravni sporovi			Naknada štete			Ostali parnični sporovi			Ukupno			
	Podnositelj zahtjeva druge osobe			Podnositelj zahtjeva druge osobe			Podnositelj zahtjeva druge osobe			Podnositelj zahtjeva druge osobe			podnositelj zahtjeva druge osobe			
	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)
Republika Hrvatska	48	15	1.478	15	1	76	7	3		73	16	1.554				
Ministarstvo pravosuđa i uprave		4	1	1.277	61	1	2			65	2	1.279				
Ministarstvo zdravstva		1	1	195						1	1	195				
Ministarstvo hrvatskih branitelja		2								2						
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU		1			1					2						
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	97	40	3.743	16	6	6	3			122	40	3.743				
Ministarstvo unutarnjih poslova	1			2	1	6	1			5	1	6				
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike																
Ministarstvo financija	5			6			4			2	1	12				12
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja				1			3									
Ministarstvo obrane	1			4	2	78	2	1		95	1					173
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	6	1	50	7			3	1		60						110
Ministarstvo poljoprivrede	23	10	708	7			1									708
Ministarstvo turizma i sporta																
Ministarstvo znanosti i obrazovanja				14			3									17
Ministarstvo kulture i medija							2									2
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje				3												3
Državne nekretnine d.o.o.				3			1									4
Ostali				2	1	135	1									3
UKUPNO	181	66	5.979	88	7	8	1.767	96	3	157	10	1	10	12	375	1.554

Analizirajući predmete preventivne djelatnosti koji su bili inicirani podnošenjem zahtjeva za mirno rješenje spora od strane drugih osoba, prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednostima zahtjeva, razvidno je da se najveći broj predmeta općenito odnosio na stvarnopravne zahtjeve (48,2 %), a zatim po brojnosti slijede zahtjevi za naknadom štete (25,6 %) i obveznopravni zahtjevi (23,4 %).

Po broju primljenih zahtjeva, ali i broju sklopljenih nagodbi najveći broj predmeta odnosio se na Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine. U zastupanju iz djelokruga ovog tijela tijekom 2022. godine zaprimljena su 122 zahtjeva te je sklopljeno 40 izvansudskih nagodbi. Sve sklopljene nagodbe odnose se na zahtjeve za priznanje prava vlasništva. Kod ovih predmeta, osim činjenice da su u značajnom broju predmeta sklopljene nagodbe kada su zahtjevi osnovani, treba istaknuti da na pojedinim područjima, pravne osobe i jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine), usprkos razlozima iz odluke državnog odvjetništva o neosnovanosti podnesenih zahtjeva za priznanjem vlasništva, pri čemu se podnositeljima ukazuje na ustaljenu praksu najvišeg suda u Republici Hrvatskoj, podnositelji ne odvrću od pokretanja parnice pred sudom.

Po brojnosti zaprimljenih zahtjeva (75), ali i broju sklopljenih nagodbi (16) slijedilo je zastupanje Republike Hrvatske bez naznake zastupanog tijela te se također u najvećem broju radilo o predmetima stvarnopravnih zahtjeva.

Slijede zahtjevi u zastupanju Ministarstva pravosuđa i uprave (65), od čega se najveći broj odnosio na zahtjeve za naknadu štete zbog navodnog nepravilnog i nezakonitog rada sudova i državnih tijela. S obzirom na strukturu zahtjeva, u zastupanju ovog tijela sklopljen je neznatan broj izvansudskih nagodbi (2).

Značajan broj primljenih zahtjeva odnosio se i na zastupanje Ministarstva poljoprivrede (31), pri čemu se i ovdje mahom radilo o stvarnopravnim zahtjevima, radi priznanja prava vlasništva na nekretninama poljoprivrednog zemljišta koje nije stvarno vlasništvo države, već je u izvanknjižnom vlasništvu podnositelja. 32,2 % predmeta u zastupanju ovog tijela okončana je sklapanjem izvansudske nagodbe.

S manjim brojem predmeta slijede Ministarstvo financija i Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Kod zahtjeva u zastupanju Ministarstva financija radilo se često o spornim potraživanjima koja proizlaze iz primjene poreznih i carinskih propisa ili se radi o zahtjevima za naknadom štete za koju podnositelji tvrde da im je nastala zbog navodnog nepravilnog i nezakonitog rada poreznih i carinskih tijela. U zastupanju Ministarstva znanosti i obrazovanja riječ je o predmetima u kojima sastavnice sveučilišta, visokoobrazovne i znanstvene ustanove, prema Republici Hrvatskoj postavljaju zahtjeve za regresnom isplatom naknada koje su prethodno isplatili svojim zaposlenicima na ime razlike plaće. U zastupanju u toj vrsti predmeta nije sklopljena nijedna izvansudska nagodba zbog činjenice da je sporna pravna priroda tražbine, o čemu ovisi i pitanje nastupa zastare. O tom pravnom pitanju odlučivat će Vrhovni sud Republike Hrvatske po revizijama koje je po dopuštenju podnijelo državno odvjetništvo.

10.2.1.2. Izdavanje tabularne isprave (članak 57. stavak 3. Zakona o zemljišnim knjigama)

Odredbom članka 57. Zakona o zemljišnim knjigama (Narodne novine broj 63/19, 128/22) propisano je da će se smatrati kako je potpis osobe koja je kao tijelo pravne osobe raspolagala nekretninom na ispravi propisno ovjeren i kad ispravu supotpíše nadležno županijsko državno odvjetništvo u slučajevima kada je pravna osoba koja je raspolagala nekretninom prestala postojati, brisana je iz sudskog registra i nema pravnoga sljednika.

U ovim se predmetima radi o izdavanju tabularnih isprava i supotpisu ugovora o prodaji stanova, poslovnih prostora i garaža bivših stambenih zadruga i građevinskih poduzeća koja su brisana iz sudskog registra.

Zahtjev za izdavanje tabularne isprave 2018. – 2022.

Godina	Broj zahtjeva u radu	Riješeno pozitivno	Zahtjev odbijen	Ukupno riješeno
2018.	389	297	80	377
2019.	409	317	75	392
2020.	292	192	88	280
2021.	355	233	102	335
2022.	282	212	62	274

Kod postupanja u ovoj vrsti državnoodvjetničkih predmeta treba istaknuti da se radi o predmetima koji su značajni iz razloga što se temeljem tabularne izjave nadležnog državnog odvjetništva na nekretninama koje su bile predmet raspolaganja u razdoblju društvenog vlasništva, a i nakon toga vremena, omogućuje provedba upisa prava vlasništva u zemljišnoj knjizi. To je nerijetko preduvjet za daljnje raspolaganje nekretninama, ali i općenito uređenje imovinskopravnih odnosa među suvlasnicima kada se radi nekretninama u višestambenim objektima. U ovim se predmetima u cilju donošenja odluke o osnovanosti podnesenog zahtjeva stranaka u pravilu radi o potrebi ocjene valjanosti brojnih isprava koje svojim nastankom datiraju još iz razdoblja druge polovine prošlog stoljeća.

Analizirajući podatke iz gore prikazanog petogodišnjeg razdoblja, treba istaknuti da je temeljem navedene zakonske odredbe državno odvjetništvo primilo 1.727 predmeta, od kojih je u 1.251 predmetu, odnosno u čak 72 % predmeta iz ove osnove, izdalo tabularnu ispravu kojom je omogućen upis u zemljišne knjige. Rješavanje ovih predmeta značajno je jer bi bez postupanja državnog odvjetništva na temelju ove zakonske ovlasti sve stranke bile primorane pokrenuti dugotrajne zemljišnoknjižne ili parnične postupke radi ostvarenja upisa u zemljišnu knjigu.

Tijekom 2022. godine zaprimljena su 282 predmeta radi izdavanja tabularne isprave te je 212 predmeta, odnosno 75 % riješeno izdavanjem zatražene isprave. Predmeti u kojima je izostalo izdavanje tabularne isprave odnose se na zahtjeve u kojima je priložena dokumentacija i dostavljene isprave bila manjkava ili nisu ispunjeni uvjeti za postupanje u smislu odredbe članka 57. Zakona o zemljišnim

knjigama. U izvještajnom je razdoblju za 40 % smanjen broj predmeta u kojima je odbijen zahtjev utemeljen na prethodno navedenoj osnovi.

10.2.2. Odluke državnog odvjetništva u parnicama pred trgovačkim sudovima

a) Odluke i postupanje državnih odvjetništava u parnicama 2018. – 2022.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih zahtjeva	Odluke DO				Rasprave	Postupci pred sudom u kojima nije donijeta I-stup. Odluka	Žalbe DO	Izvanredni pravni lijekovi
			Odbijanje inicijative	Tužba	Odgovor na tužbu	Ostale odluke				
2018.	32	742	8	282	216	254	1.528	974	90	13
2019.	38	615	6	253	170	169	1.417	895	108	15
2020.	72	599	6	261	207	169	981	673	277	58
2021.	20	502	6	181	168	137	1.152	922	184	34
2022.	23	559	3	224	155	195	967	858	159	101

U 2022. godini primljeno je 559 novih zahtjeva u parničnim postupcima pred trgovačkim sudovima. Riječ je o povećanju broja zahtjeva od 11,35 % u odnosu na prethodno razdoblje.

U parničnim predmetima tijekom razdoblja doneseno je 577 meritornih državnoodvjetničkih odluka, odnosno više od broja primljenih zahtjeva u razdoblju, od čega su podnesene 224 tužbe (23,75 % više nego u prethodnom razdoblju), podneseno je 155 odgovora na tužbu, a u 195 predmeta donesene su odluke o stupanju u parnice u ulozi umješšača, odluke u ponovnim sudskim postupcima nakon ukidne odluke višeg suda ili u predmetima koji su primljeni nakon odluke suda o promjeni nadležnosti.

Državno je odvjetništvo tijekom 2022. godine zastupalo na 967 rasprava u parničnim predmetima pred trgovačkim sudovima. Izjavljeno je 159 redovnih i 101 izvanredni pravni lijek. Broj izjavljenih redovnih pravnih lijekova manji je u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje za 13,58 %. Rezultat je to uspješnog zastupanja u postupcima pred prvostupanjskim sudom zbog čega je u određenom broju predmeta izostala potreba za izjavljivanje žalbe. Broj izvanrednih pravnih lijekova u odnosu na prethodno razdoblje povećan je pak za 197 %. Radi se o predmetima u kojima je Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustio revizije po prijedlozima državnog odvjetništva radi odgovora na pravna pitanja o kojima praksa drugostupanjskih sudova nije jedinstvena, a pitanja su značajna za odluke u konkretnim sporovima.

Povećanje broja primljenih zahtjeva ogleda se u činjenici povećanja broja stvarnopravnih zahtjeva, novih parnica koje proizlaze iz prethodno vođenih

zemljišnoknjižnih postupaka u kojima protiv odluke suda nije dopušten pravni lijek, već je radi ispravka upisa moguće jedino pokretanje parničnog postupka pred redovnim sudom (pojedinačni ispravni postupci, postupci obnove zemljišne knjige i postupci povezivanja zemljišne knjige i knjige položenih ugovora). U većoj mjeri radi se o parnicama između države i jedinica lokalne samouprave (općine i gradovi) u kojima je prepoznata potreba da se postupci, kada je god to moguće, rješavaju u postupku mirenja pred nadležnim sudom, a u cilju izbjegavanja dugotrajnosti postupaka i smanjenja troškova postupaka.

U izvještajnom razdoblju došlo je i do povećanja broja obveznopravnih zahtjeva.

Kada se analiziraju podatci prema stranačkoj ulozi u postupku, može se istaknuti da je i kod stvarnopravnih i obveznopravnih zahtjeva došlo do povećanja broja predmeta u kojima država ostvaruje ove zahtjeve kao aktivna strana, tužitelj u sudskom postupku.

b) Broj tužbenih zahtjeva u parničnim predmetima po procesnom položaju tužitelj/tuženik/umješač 2018. – 2022.

Zastupanje RH		Tužitelj	Tuženik	Umješač	Ukupno
2018.	Broj zahtjeva	299	443		742
	%	40	60		100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	122.211	658.477		780.688
2019.	Broj zahtjeva	291	324		615
	%	47,32	52,68		100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	250.755	3.517.712		3.768.467
2020.	Broj zahtjeva	315	273	11	599
	%	52,58	45,57	1,83	100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	216.292	2.989.390		3.205.683
2021.	Broj zahtjeva	243	251	8	502
	%	48	50	2	100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	161.362	5.896.755		6.058.118
2022.	Broj zahtjeva	290	262	7	559
	%	52	47	1	100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	292.151	1.249.146		1.541.297

U izvještajnoj godini Republika Hrvatska bila je tužitelj u 52 % parničnih predmeta, tuženik u 47%, dok je umješač bila samo u 1 % predmeta. Uspoređujući podatke s ranijim razdobljima, zaključuje se da se država u 2022. godini pojavljivala kao tužitelj, aktivna strana u parničnim postupcima, u većem broju predmeta, odnosno u manjem broju parnica u ulozi tužene strane.

Ujedno je razvidno da je u usporedbi s ranijim razdobljem povećana vrijednost zahtjeva koje država kao tužitelj ostvaruje u parničnim postupcima pred trgovačkim sudovima.

Vrijednost predmeta spora gdje je Republika Hrvatska tužena višestruko je veća nego vrijednost predmeta spora u predmetima u kojima je Republika Hrvatska tužitelj. Razlog tome je, kako je već ranije navedeno, velika vrijednost predmeta spora u parnicama za naknadu štete u kojima se od Republike Hrvatske potražuju iznosi u milijunima eura. Tužitelji svoj zahtjev temelje na navodno počinjenoj povredi prava EU-a donošenjem određenih propisa, odnosno u primjeni tih propisa od strane domaćih sudova. Riječ je o posebno činjenično i pravno složenim predmetima koji su opsežnog činjeničnog supstrata i iziskuju posvećenost radu na prouci dokumentacije, pribavi očitovanja i podataka od raznih državnih tijela i institucija, a zahtijevaju i kontinuirano praćenje prakse Suda EU-a radi primjene te prakse u ovim sudskim postupcima. No, analizirajući ove vrijednosti s vrijednostima iz ranijeg razdoblja, ipak je razvidno da su vrijednosti zahtjeva koje treće osobe ostvaruju protiv države u parnicama pred trgovačkim sudovima manje.

c) Kretanje tužbenih zahtjeva u parničnim predmetima po vrsti spora 2018. – 2022.

Godina	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Stvarnopravni sporovi	117	129	176	152	181
Naknada štete	68	64	104	80	70
Obveznopravni sporovi	472	344	266	223	250
Ostali parnični sporovi	85	78	17	27	33
Arbitražni sporovi	-	-	1	3	1
Sporovi vezani uz stečaj	-	-	33	17	23
Zabrana nezakonitog štrajka	-	-	1	-	-
Zaštita intelektualnog vlasništva	-	-	1	-	1

Analizirajući gornje podatke o vrstama predmeta, primjećujemo da se najveći broj predmeta odnosio na obveznopravne sporove 44,72 %, zatim stvarnopravne 32,37 %, naknadu štete 12,52 %, sporove vezane uz stečaj 4,11 %, dok su ostali sporovi zastupljeni u neznatnom broju.

Uspoređujući ove podatke s podacima iz prethodnog razdoblja, razvidno je da je tijekom 2022. godine povećan broj parničnih predmeta u kojima se ostvaruju stvarnopravni zahtjevi. Broj ovih predmeta povećan je za 19 %. Razlog tome leži u činjenici pokretanja parnica radi utvrđenja prava vlasništva ili ispravka upisa u zemljišnoj knjizi koje su rezultat prethodno vođenih zemljišnoknjižnih postupaka. U velikom broju ovih predmeta radi se o sporovima između države i jedinica lokalne samouprave (gradovi i općine).

Također, povećan je i broj obveznopravnih predmeta za 12,10 % u odnosu na prethodnu, 2021. godinu.

Sporovi vezani uz stečaj u 2022. godini ponovno bilježe povećanje (35 %), a radi se u pravilu o dokazivanju osnovanosti ili osporavanja spornih tražbina koje su prijavljene u stečajnim ili predstečajnim postupcima.

Smanjenje od 12 % u odnosu na prethodno razdoblje bilježe predmeti radi naknade štete.

d) Novi tužbeni zahtjevi – prema vrsti spora, zastupanom tijelu i procesnom položaju u 2022.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknade štete		Arbitražni postupci		Sporovi vezani uz stečaj		Ostali parnični sporovi		Ukupno	
	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik
Republika Hrvatska	7	30	17	11	1	13			1	2	2	9	28	65
Ministarstvo pravosuđa i uprave			2	1		10							2	11
Ministarstvo zdravstva														
Ministarstvo hrvatskih branitelja														
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU				1										1
Ministarstvo prostornoga uređenja, građevinstva i državne imovine	43	45	79	22	1	5			3		1	3	127	75
Ministarstvo unutarnjih poslova		1	2	3	7	3							9	7
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike												1		1
Ministarstvo financija		4	8	18	1	3	1		6	9	9	4	25	39
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja		1	1	1	1	4							2	6
Ministarstvo obrane			8	4		1							8	5
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova														
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	15	4	1	6		5							16	15
Ministarstvo poljoprivrede	14	8	27	1		4							41	13
Ministarstvo turizma i sporta	3												3	
Ministarstvo znanosti i obrazovanja				5		4							3	9
Ministarstvo kulture i medija			3											
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje				3								1		4
Državne nekretnine d.o.o.	1		16						1				18	
Ostali	2	1	3	3	1	4				1		2	6	11
Državno odvjetništvo – zaštita javnog interesa				1							1		2	
Ukupno	85	94	168	79	12	56	1	0	11	12	13	20	290	262

U gornjem tabelarnom prikazu nisu obuhvaćeni predmeti u kojima je u parnicama pred trgovačkim sudovima Republika Hrvatska sudjelovala u postupku kao umještač, već samo kao jedna od parničnih stranaka, tužitelj ili tuženik.

Analizirajući podatke, razvidno je da je u izvještajnom razdoblju Republika Hrvatska u većem broju parnica nego što je to bilo ranije bila zastupana na aktivnoj strani, kao tužitelj.

Država je kao stranka najviše sudjelovala u obveznopravnim i stvarnopravnim sporovima. U obveznopravnim sporovima tužitelj je bila u 68 %, a tuženik u 32 % predmeta, dok je u stvarnopravnim sporovima Republika Hrvatska bila tužitelj u 47,48 %, a tuženik u 52,52 % predmeta. U sporovima za naknadu štete Republika Hrvatska bila je tužitelj u 17,64 %, a tuženik u 82,36 % predmeta. U sporovima vezanima uz stečaj Republika Hrvatska bila je tužitelj u 47,82 % predmeta, dok je tužena bila u 52,18% predmeta.

Najbrojniji su sporovi u zastupanju Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (202). Riječ je o većem broju predmeta obveznopravnih zahtjeva u kojima je država u većini na aktivnoj strani kao tužitelj i potražuje isplate iz raznih osnova, najčešće s osnova korištenja nekretnina u državnom vlasništvu od strane bespravnih korisnika, ali i s osnova nelegalne eksploatacije mineralne sirovine. Ovo tijelo zastupano je u većoj mjeri i u stvarnopravnim predmetima, gotovo u podjednakom broju i na aktivnoj kao i na pasivnoj strani. Radi se o zahtjevima za utvrđenje prava vlasništva na nekretninama.

Zatim po brojnosti dolaze predmeti u zastupanju Republike Hrvatske bez naznake zastupanog tijela (93). Vidljivo je da se glavnina ovih predmeta odnosila na stvarnopravne sporove u kojima je država tuženik (sporovi radi ostvarenja upisa u zemljišne knjige), ali i obveznopravne sporove sa zahtjevima za isplatu, odnosno sporove radi naknade štete iz raznih osnova. Općenito je u sporovima za naknadu štete Republika Hrvatska na pasivnoj strani u najvećem broju predmeta. Uglavnom se radi o tužbama zbog navodnog nepravilnog i nezakonitog rada državnih tijela i sudova za čiji rad odgovara Republika Hrvatska te predmetima u kojima se upire na odgovornost Republike Hrvatske zbog navodno počinjene povrede prava Europske unije. U navedenim predmetima u kojima se potražuju iznimno visoki iznosi naknade štete tužitelji predlažu i postavljanje prethodnih pitanja Sudu Europske unije.

Po broju parnica slijedi Ministarstvo financija (64), koje generira obveznopravne sporove i sporove vezane uz stečaj, te je u većem broju predmeta tuženik u sudskim sporovima.

Zatim po brojnosti slijede parnični predmeti u zastupanju Ministarstva poljoprivrede (54) te je ovo tijelo u većem broju predmeta zastupano kao tužitelj. Riječ je o obveznopravnim zahtjevima za isplatom, ali i stvarnopravnim zahtjevima kojima država nastoji ostvariti upis prava vlasništva na poljoprivrednom ili šumskom zemljištu.

Slijede parnice u zastupanju Ministarstva mora, prometa i infrastrukture koje se većinom odnose na stvarnopravne zahtjeve vezano za nekretnine pomorskog

dobra, a nakon toga parnice na inicijativu ili u zastupanju društva Državne nekretnine d.o.o. Ostala tijela slijede u zastupanju s manjim brojem predmeta.

10.2.3. Odluke trgovačkih sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo

a) *Uspjeh u parnicama pred trgovačkim sudovima 2018. – 2022. (prema broju predmeta)*

Godina	Sudske odluke				Uspjeh u parnicama- presude/rješenja					
	Presude/ rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Riješeno na drugi način	Ukupno sudskih odluka	Dobiven u cijelosti (broj)	Postotak dobivenih	Izgubljen u cijelosti (broj)	Postotak izgubljenih	Djelomično dobiven/izgubljen (broj)	Postotak djelomično dobivenih/izgubljenih
2018.	395	24	200	619	243	62%	118	30%	34	8%
2019.	416	37	178	631	261	63%	123	30%	32	7%
2020.	418	40	-	458	256	61%	129	31%	33	8%
2021.	536	31	-	567	334	62%	169	32%	33	6%
2022.	467	21		488	318	68%	109	23%	40	9%

Trgovački su sudovi u 2022. godini u parnicama u kojima je zastupalo državno odvjetništvo donijeli ukupno 488 odluka, što je u odnosu na 2021. godinu smanjenje za 13,23 %. Od ukupnog broja sudskih odluka 95,69 % odnosi se na presude/rješenja, a 4,30 % na sudske nagodbe.

Od ukupno 488 sudskih odluka 68 % doneseno je u korist Republike Hrvatske zastupane po državnom odvjetništvu, a 23 % sporova izgubljeno je u cijelosti. Državno odvjetništvo djelomično je uspjelo u zastupanju u 9 % predmeta. Ovdje moramo istaknuti da je postotak "dobiven u cijelosti", "izgubljen u cijelosti" i "djelomično dobiven/izgubljen" izračunat u odnosu na broj donesenih presuda/rješenja, što znači da nisu uračunate nagodbe. Također, vezano za uspješnost u zastupanju treba istaknuti da se u njemu ne broje predmeti u kojima državno odvjetništvo zastupa Republiku Hrvatsku kao umješaača.

Promatrajući petogodišnje razdoblje, može se primijetiti da je u izvještajnom razdoblju 2022. godine došlo do povećanja postotka dobivenih parnica u korist Republike Hrvatske, odnosno smanjenja broja izgubljenih sporova, što je rezultat kvalitetnog i uspješnog zastupanja Republike Hrvatske od strane državnog odvjetništva. Postotak dobivenih parnica povećan je za 9,6 %, a postotak izgubljenih parnica smanjen je za 28 % u usporedbi s prethodnom, 2021. godinom.

b) *Uspjeh u parnicama pred trgovačkim sudovima 2018. – 2022. (prema vrijednosti spora)*

Godina	Sudske odluke		Uspjeh prema vrijednosti spora- presude/rješenja/sudske nagodbe			
	Presude/ rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Ukupna vrijednost dobivenog (u tisućama kuna)	Postotak dobivenog u odnosu na vrijednost	Ukupna vrijednost izgubljenog (u tisućama kuna)	Postotak izgubljenog u odnosu na vrijednost
2018.	395	24	270.248	69%	122.031	31%
2019.	416	37	267.426	64%	147.337	36%
2020.	418	40	2.858.470	87%	422.756	13%
2021.	536	31	3.397.357	90%	371.426	10%
2022.	467	21	1.297.667	85%	220.594	15%

Iz gornjih tabelarnih podataka proizlazi vrlo visoka uspješnost u zastupanju prema vrijednosti spora. U 2022. godini dobiveno je sporova vrijednosti, i to 1.297.667.000,00 kn / 172.230.008,63 EUR, odnosno čak 85 %. Napominjemo da je u ovom iznosu dobivenih sporova uračunata i vrijednost sklopljenih sudskih nagodbi, a predmeti u kojima državno odvjetništvo zastupa kao umještač nisu evidentirani.

Razlog uspješnosti promatran prema vrijednostima dobivenih, odnosno izgubljenih sporova proizlazi mahom iz donesenih odluka sudova kojima su odbijeni tužbeni zahtjevi u parnicama za naknadu štete u kojima su zahtjevi postavljeni u vrlo visokim iznosima, a što znači da državno odvjetništvo uspješno osporava takve tužbene zahtjeve i sudovi prihvaćaju pravna shvaćanja iz odgovora na tužbu, podnesaka i dokaza koje tijekom postupka sudu prezentira državno odvjetništvo. U toj vrsti predmeta radi se o zahtjevima pravnih osoba, koje svoje zahtjeve temelje na navodnom nepravilnom i nezakonitom radu tijela državne uprave za koje odgovara država, kao i nepravilnom i nezakonitom radu sudova i tijela s javnim ovlastima. Radi se o parnicama koje su nerijetko proizašle iz određenih prethodno vođenih postupaka u kojima je javnopravno tijelo kao stranka izgubilo upravne sporove, odnosno odluke tih tijela sudovi su ocijenili nezakonitima te su odluke poništene. Često upravo iz tih razloga tužitelji u parnicama drže da im nezakonitost utvrđena u okviru upravnosudskog postupka daje osnovu za potraživanja prema državi s osnove naknade štete. Radi se o sve složenijim predmetima koji se tiču postupanja ne samo državnih tijela već i državnih agencija (FINA, HANFA, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju itd.) koje postupaju u prenesenim im javnim ovlastima i u širem smislu predstavljaju postupanje države.

No, treba istaknuti da uspješnost proizlazi i iz uspješnog zastupanja u parnicama u kojima se ostvaruju stvarnopravni zahtjevi u kojima vrijednost spora predstavljaju tržišne vrijednosti nekretnina koje su predmet sudskog postupka.

Državno odvjetništvo uspješno je zastupalo u predmetima u kojima je osporilo takve, neosnovano postavljene zahtjeve koji se odnose na nekretnine vrijednog građevinskog zemljišta, stanova i poslovnih prostora, poslovnih objekata te kada se u sporu zahtijevalo utvrđenje prava vlasništva države na vrlo vrijednim nekretninama u pretvorbi neprocijenjenog građevinskog zemljišta, stanova i poslovnih prostora, šuma i šumskog zemljišta, poljoprivrednog zemljišta i drugim nekretninama na kojima je država vlasništvo stekla *ex lege* ili se pak zahtijeva utvrđenje da određene nekretnine predstavljaju opće dobro (pomorsko dobro).

Također valja istaknuti da je tijekom izvještajnog razdoblja zaprimljen i veći broj predmeta u kojima su donesene za državu povoljne sudske odluke u parnicama u kojima je državno odvjetništvo u zastupanju Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine i na temelju inicijative društva Državne nekretnine d.o.o. potraživalo isplate s osnova naknade za bespravno korištenje poslovnih prostora u vlasništvu države. Sudska praksa zauzela je stav da te zahtjeve valja ocjenjivati primjenom odredaba 164. i 165. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima time da nije nužno pokretati sudski postupak radi iseljenja i predaje u posjed, već je dovoljno da je korisnik pozvan na predaju nekretnine. Međutim, u ovim predmetima najčešće se sudski postupak dodatno komplicira činjenicom da korisnici poslovnih prostora nerijetko protutužbenim zahtjevima zahtijevaju i isplatu sredstava s osnova izvršenih ulaganja u poslovne prostore pa se parnični postupci vode u dužem razdoblju, a nakon čega se nerijetko događa da dužnici, pravne osobe, završe u stečajnom postupku te država nikada ne uspijeva naplatiti svoja potraživanja. Dakle, bilo bi opravdano sklapanje ugovora s korisnicima prostora, jer dugotrajne parnice koje, iako poluče pozitivnu sudsku odluku, na kraju rezultiraju nemogućnošću namirenja potraživanja države i stoga nisu rješenje sustavnog problema neuređenosti osnova korištenja poslovnih prostora.

U 2022. godini ukupna vrijednost izgubljenog iznosila je 220.594.000,00 kn / 29.277.855,20 EUR, što u postotku čini samo 15 % ukupne vrijednosti spora.

Upravo je pokazatelj uspjeha kroz vrijednosti dobivenih sporova značajan i pokazuje visoku stručnost u zastupanju Republike Hrvatske od strane državnog odvjetništva.

10.2.4. Odluke u stečajnim i predstečajnim predmetima

Stečajni postupak provodi se radi skupnog namirenja vjerovnika stečajnog dužnika unovčenjem njegove imovine i raspodjelom prikupljenih sredstava vjerovnicima i u tom postupku sudjeluje državno odvjetništvo kao zastupnik po zakonu Republike Hrvatske. Prijedlog za otvaranje stečajnog postupka ovlašten je podnijeti vjerovnik ili dužnik, dok je Financijska agencija dužna podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnog postupka ako pravna osoba u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje ima evidentirane neizvršene osnove za plaćanje u neprekinutom razdoblju od 120 dana. Stečajni se postupak može otvoriti ako sud za dužnika utvrdi njegovu nesposobnost za plaćanje (postojanje evidentiranih neizvršenih osnova za plaćanje u očevidniku u neprekinutom razdoblju od 60 dana) i njegovu prezaduženost (ako je imovina dužnika pravne osobe manja od postojećih obveza).

Predstečajni postupak provodi se radi uređivanja pravnog položaja dužnika i njegova odnosa prema vjerovnicima, sprječavanja nesposobnosti plaćanja i održavanja njegove djelatnosti. Prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka ovlašten je podnijeti isključivo sam dužnik. Zakonom je propisano da se predstečajni postupak nad dužnikom može otvoriti u slučaju kada sud utvrdi postojanje prijeteeće nesposobnosti za plaćanje na strani dužnika (da svoje postojeće obveze neće moći ispuniti po dospijeću).

Riječ je o hitnim postupcima koji se pokreću na prijedlog ovlaštene osobe. Zakonom je propisan rok u kojem se predstečajni postupak nad dužnikom mora dovršiti (120 dana do maksimalno 180 dana od otvaranja predstečajnog postupka).

Zakonski je rok za prijavu tražbine u stečajnom postupku 60 dana od otvaranja stečajnog postupka, a rok za prijavu tražbine u predstečajnom postupku je 21 dan od otvaranja tog postupka. Propuštanje roka za prijavu tražbina u stečajnom ili predstečajnom postupku ima za posljedicu gubitak prava na prijavu tražbine i nemogućnost namirenja. Zbog toga je za ostvarivanje tražbina države kao vjerovnika u ovim postupcima nužno postupanje državnog odvjetništva u propisanim, kratkim rokovima. To postupanje ovisi o ažurnosti drugih državnih tijela koja podatke o svojim tražbinama trebaju pravodobno dostaviti nadležnom državnom odvjetništvu.

U stečajnim i predstečajnim postupcima sudska pismena dostavljaju se sudionicima postupka objavom pismena na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Podnesci se podnose na propisanim obrascima. U ovim postupcima svaki vjerovnik snosi svoje troškove postupka.

Državno odvjetništvo na prijedlog državnih tijela, najčešće Ministarstva financija, Porezne uprave, podnosi nadležnom trgovačkom sudu prijedloge za otvaranje stečajnog postupka i/ili prijavljuje tražbine državnih tijela u stečajnim i predstečajnim postupcima pokrenutim po prijedlogu drugih vjerovnika ili samog dužnika.

Državno odvjetništvo u tim postupcima podnosi i obavijesti o postojanju razlučnih i izlučnih prava na nekretninama stečajnog dužnika koja postoje u korist države. Za ostvarivanje boljeg statusa u cilju namirenja tražbina države koje se ostvaruju u stečajnim postupcima važno je istaknuti da općinska državna odvjetništva na prijedlog Ministarstva financija, Porezne uprave, podnosi prijedloge za osiguranje novčanih tražbina s osnove poreznog duga i drugih javnih davanja zasnivanjem založnog prava na nekretninama. Na ovaj način Republika Hrvatska u stečajnom postupku ima položaj razlučnog vjerovnika i daleko bolju mogućnost namirenja svoje tražbine kod unovčenja takvih nekretnina u stečaju. Međutim, založno pravo kao sredstvo osiguranja naplate tražbina s osnova poreznog duga često je upisano nakon već ranije upisanog osiguranja založnim pravom u korist banaka i drugih financijskih institucija. U tom slučaju ti vjerovnici imaju prvenstveno pravo na namirenje iz vrijednosti založene nekretnine/pokretnine.

U stečajnim i predstečajnim postupcima državno odvjetništvo aktivno sudjeluje na skupštinama vjerovnika zastupajući interese države kao jednog od vjerovnika. Na skupštinama vjerovnika odlučuje se o svim važnim pitanjima koja se odnose ponajprije na unovčenje imovine, ali i o pitanjima koja se odnose na pokretanje ili

nastavak već započetih postupaka čiji ishodi mogu dovesti do povećanja imovine i vrijednosti stečajne mase iz koje se namiruju vjerovnici.

U 2022. godini stupile su na snagu izmjene Stečajnog zakona koje se u pravilu primjenjuju u postupcima pokrenutim nakon stupanja na snagu izmjene. Osnovni cilj izmjena zakona jest omogućiti da održiva poduzeća i poduzetnici u financijskim poteškoćama imaju pristup učinkovitim nacionalnim okvirima za preventivno restrukturiranje koji im omogućuju nastavak rada. Ovom se izmjenom u domaće zakonodavstvo prvenstveno implementira Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. godine o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132. Izmjenom zakona skraćeni su rokovi za dovršetak predstečajnih postupaka, izmijenjene su odredbe o očitovanju volje vjerovnika u pogledu predloženog Plana restrukturiranja, tj. posljedično za glasovanje o predstečajnom sporazumu.

a) Stečajni predmeti – odluke državnog odvjetništva 2020. – 2022.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primijeno novih zahtjeva	Ukupno u radu u DO	Meritorne državnoodvjetničke odluke (MDO)										Ukupno MDO	Ostale odluke	Ukupno donesenih odluka
				Odbijanje inicijative	Prijedlog za otvaranje stečaja	Prijedlog za nastavak postupka-naknadna dioba	Prijava novčane tražbine u stečaju/likvidaciji	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Prijava novčane tražbine u stečaju / likvidaciji i obavijest o razlučnom/izlučnom pravu	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Obavijest o razlučnom/izlučnom pravu	Prijedlog za imenovanje likvidatora nad imovinom brisanog društva	Službena bilješka kojom se okončava rad			
2020.	160	3.557	3.717	9	357	39	688	443.225	132	271.548	0	0	1921	3146	540	3.686
2021.	161	5.231	5.392	25	658	36	638	597.919	102	116.609	0	0	2970	4429	801	5.230
2022.	235	5.810	6.045	13	464	29	617	675.084	115	264.385	2	0	3810	5050	953	6.003

U izvještajnoj godini zaprimljeno je ukupno 5.810 zahtjeva, što u odnosu na 2021. godinu predstavlja povećanje od 11 %. Razlog tome je svakako prestanak važenja Zakona o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima, ali i poteškoće u poslovanju velikog broja trgovačkih društava zbog situacije uzrokovane pandemijom virusa COVID-19.

Kada se novozaprimljenim zahtjevima pribroje oni koji su ostali u radu iz 2021. godine, u 2022. godini ukupno je radu bilo 6.045 zahtjeva. Tijekom razdoblja riješeno je 99,30 % zahtjeva.

Od riješenih predmeta u njih 13 odbijena je inicijativa za postupanje, podneseno je 464 prijedloga za otvaranje stečaja, 29 prijedloga za nastavak

postupka/naknadnu diobu, 617 prijava novčane tražbine u stečaju/likvidaciji vrijednosti 675.084.000,00 kn / 89.599,044,40 EUR, 115 prijava novčanih tražbina i obavijesti o razlučnom pravu ukupne vrijednosti 264.385.000,00 kn / 35.089,919,71 EUR.

Analizirajući podatke, može se zaključiti da je broj stečajnih predmeta povećan, no da je istodobno smanjen broj podnesenih prijava tražbina u stečajnim postupcima (za 29,48 % u odnosu na ranije razdoblje). Razlog tome je činjenica da je u razdoblju 2022. godine bio zaprimljen veći broj predmeta skraćenih stečajnih postupaka koji se pokreću na zahtjev regulatornog tijela, Financijske agencije, u slučaju kada je račun dužnika u neprekidnoj blokadi u razdoblju 120 dana te dužnik nema zaposlenih niti ima imovine evidentirane u javnim upisnicima (nekretnine i pokretnine). Naime, sukladno zakonu sva se rješenja o otvaranju stečajnog postupka, neovisno radi li se o skraćenom ili redovnom stečajnom postupku, dostavljaju nadležnom državnom odvjetništvu. Povećanje broja primljenih predmeta skraćenih stečajnih postupaka u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu iznosi 28,28 %. Kako dužnici u odnosu na koje se provode ti postupci nemaju nikakve imovine o kojoj se vode službene evidencije, a saznanja o imovini nema niti Porezna uprava, nema niti osnove za provođenje redovnog postupka u kojem bi se eventualno i prijavile eventualne tražbine. Veći broj primljenih predmeta skraćenih stečajnih postupaka rezultat je uvodno spomenutog prestanka važenja propisa koji su zbog posebnih okolnosti uzrokovanih pandemijom odgodili nastup stečajnih razloga, ali i činjenica da su neki gospodarski subjekti zbog posljedica otežanog poslovanja u uvjetima pandemije jednostavno propali.

I u ovom izvještajnom razdoblju najveći se broj prijavljenih tražbina u ovim postupcima odnosio na tražbine Ministarstva financija, Porezne uprave ili Carinske uprave s osnova poreznog ili carinskog duga.

b) Stečajni predmeti – odluke suda 2020.-2022.

Godina	Rasprave	Odluke suda o tražbini RH					Postupci u kojima sud nije donio odluku o obustavi/ zaključenju stečaja	Pravni lijek DO	Revizija	Tužba DO radi utvrđenja / osporavanja tražbine
		Utvrđena	Iznos utvrđene tražbine (u tisućama kuna)	Osporena	Iznos osporene tražbine (u tisućama kuna)	Ukupno odluka suda o tražbini RH				
2020.	3.299	638	820.661	46	174.790	684	2.372	78	6	26
2021.	3.585	553	446.250	19	68.002	572	2.076	25	0	7
2022.	3.054	577	635.105	22	36.812	599	1.897	26	1	17

U izvještajnoj godini u stečajnim predmetima državno odvjetništvo je zastupalo na 3.054 ročišta kod trgovačkih sudova. Radilo se o ispitnim i izvještajnim ročištima i skupštinama vjerovnika u stečajevima u kojima država ostvaruje svoje prijavljene

tražbine. Ročišta radi ispitivanja tražbina značajna su, a priprema za zastupanje na tim ročištima važna je jer na njima vjerovnici imaju priliku eventualno osporiti tražbine drugih vjerovnika i u slučaju kada te tražbine nije osporio stečajni upravitelj. Kako bi se kritički razmotrila prethodno dostavljena očitovanja stečajnog upravitelja o prijavljenim tražbinama, kao i prijedlozi odluka stečajnog upravitelja u cilju unovčenja imovine dužnika, nerijetko je radi zastupanja na ispitnim i izvještajnim ročištima potrebno detaljno analizirati isprave na kojima se temelje prijavljene tražbine drugih vjerovnika stečaja, ali i podatke o imovini dužnika, analizirati eventualne postupke u kojima dužnik već sudjeluje ili se vode u odnosu na imovinu koja predstavlja stečajnu masu. U ovoj analizi državno odvjetništvo koristi postojeću, a nužnu kvalitetnu suradnju s poreznim tijelima.

Od ukupno prijavljenih tražbina države i njenih tijela u stečajnom postupku za 577 tražbina trgovački su sudovi donijeli rješenja kojima se te tražbine utvrđuju, i to u iznosu od 635.105.000,00 kn / 84.292.919,20 EUR, a za 22 tražbine donijeli su rješenja kojima se utvrđuje da su te tražbine osporene, i to u iznosu od 36.812.000,00 kn / 4.885.792,02 EUR. U odnosu na prethodno razdoblje bilježi se povećanje broja utvrđenih tražbina od 4,33 % i povećanje vrijednosti utvrđenih tražbina od 42,32 %. Razlog tome je činjenica sada ustaljene prakse sudova u pogledu tražbina koje država ostvaruje kao vjerovnik I. višeg isplatnog reda (tražbine s osnove doprinosa iz plaće i na plaću, porezi i doprinosi na dohodak i doprinosi za mirovinsko i zdravstveno osiguranje).

Državno je odvjetništvo na rješenja trgovačkih sudova o utvrđenim, odnosno osporenim tražbinama izjavilo 26 redovitih pravnih lijekova i 1 izvanredni pravni lijek.

U 17 predmeta državna su odvjetništva podnijela tužbe radi utvrđenja osnovanom osporene tražbine.

U pogledu naplate i namirenja u stečajnim postupcima može se zaključiti da do namirenja dolazi uglavnom u postupcima gdje su tražbine države osigurane različitim pravima na imovini dužnika nad kojim je otvoren stečajni postupak. Dakle, nužno je, ako postoje dospjele a nepodmirene tražbine, da se radi osiguranja njihove naplate odmah zasnuje založno pravo.

Kada se pak radi o zasnovanim različitim pravima na vozilima, strojevima i drugim pokretninama, može se reći da se u pravilu radi o imovini koja ili nije dostupna ili nije u posjedu stečajnog upravitelja ili je riječ o neupotrebljivoj i bezvrijednoj imovini. Razlog tome je što je od trenutka stvarnog poslovanja dužnika do otvaranja stečajnog postupka proteklo dulje vremensko razdoblje. Dakle, ako se promatra interes vjerovnika, tada bi stečajne postupke trebalo otvarati u što kraćem periodu od stvarnog prestanka poslovanja pojedinog subjekta.

10.2.4.1. Predstečajni predmeti

a) Predstečajni predmeti – odluke državnog odvjetništva 2020.-2022.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primijeno novih zahtjeva	Ukupno u radu u DO	Meritorne državnoodvjetničke odluke (MDO)							Ukupno MDO	Ostale odluke	Ukupno donesenih odluka
				Odbijanje inicijative	Prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka	Prijava novčane tražbine u predstečaju	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Obavijest o razlučnom/izlučnom pravu	Službena bilješka kojom se okončava rad				
2020.	12	146	158	0	0	58	582.866	2	15	75	53	128	
2021.	17	153	170	0	1	58	98.009	0	17	76	50	126	
2022.	2	174	176	0	0	76	322.831	0	15	91	37	128	

Iz gornjih podataka o predstečajnim predmetima i donesenim odlukama državnog odvjetništva u 2022. godini može se zamijetiti da je došlo do povećanja broja zaprimljenih zahtjeva (174), a to povećanje iznosi 13,72 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Povećan je ukupan broj predmeta u radu. Tijekom 2022. godine državno odvjetništvo imalo je u radu 176 predstečajnih predmeta.

U predstečajnim postupcima tijekom 2022. godine podneseno je 76 prijava novčanih tražbina u iznosu od 322.831.000,00 kn / 42.847.036,96 EUR. U odnosu na ranije izvještajno razdoblje broj prijave povećan je za 31,03 %, a iznos prijavljenih tražbina povećan je za 229,38 %. Najvećim se dijelom prijave tražbina odnose na zastupanje Ministarstva financija, Porezne uprave.

Ukupno je tijekom 2022. godine doneseno 128 odluka, od čega 91 meritorna državnoodvjetnička odluka.

b) Odluke suda u predstečajnim predmetima 2020. -2022.

Godina	Rasprave	Odluke suda o tražbini RH					Predstečajni sporazum		Pravni lijek DO	Revizija	Tužba DO radi utvrđenja / osporavanja tražbine
		Utvrđena	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Osporena	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Ukupno odluka suda	Glasanje o planu restrukturiranja (broj)	Novčana tražbina RH po potvrđenom sporazumu (u tisućama kuna)			
2020.	178	75	329.308	4	1.409	79	47	579.992	16	0	6
2021.	167	103	112.191	12	14.245	115	41	65.579	5	0	1
2022.	199	90	59.669	9	11.628	99	32	24.981	2	0	4

U izvještajnom razdoblju u predstečajnim predmetima državna su odvjetništva sudjelovala na 199 ročišta i rasprava, što je u odnosu na 2021. godinu više za 19,16 %.

Trgovački su sudovi za 90 tražbina države kao vjerovnika donijeli rješenja kojima se te tražbine smatra utvrđenima, i to u iznosu od 59.669.000,00 kn / 7.919.437,26 EUR, a za 9 tražbina donijeli su rješenja kojima se tražbine smatraju osporenima, i to u iznosu od 11.628.000,00 kn / 1.543.300,82 EUR. U 32 predmeta državno je odvjetništvo u zastupanju države kao vjerovnika glasalo o prijedlogu Plana restrukturiranja dužnika, odnosno o predloženom predstečajnom sporazumu. Ukupno je tijekom razdoblja primljena 61 odluka sudova kojima su potvrđeni predstečajni sporazumi, a u kojima novčane tražbine Republike Hrvatske po sporazumu iznose 24.981.000,00 kn / 3.315.548,48 EUR.

Tijekom razdoblja podnesene su 4 tužbe radi utvrđivanja osnovanom u postupku osporene tražbine države kao vjerovnika, odnosno osporavanja tražbina drugih vjerovnika.

U radu na predstečajnim predmetima može se primijetiti načelno da dužnici vrlo često predstečajni postupak koriste kako bi izbjegli otvaranje stečaja nad društvom. Naime, dužnici, koji iako kumuliraju odavno dospjela dugovanja prema trećim osobama, u pravilu niti ne obavljaju poslovanje, koriste provođenje statusnih promjena za društva predviđene Zakonom o trgovačkim društvima i Zakonom o sudskom registru (provode se osnivanja novih društava te pripajanja društava dužnika novoosnovanim društvima), a nakon toga predlažu otvaranje predstečajnog postupka prije nego što su nastupili stečajni razlozi. Iako regulatorno tijelo, Financijska agencija, podnosi prijedloge za otvaranje stečajnog postupka jer postoje stečajni razlozi, sudovi u takvim situacijama, kada je ranije primljen prijedlog dužnika za otvaranje predstečajnog postupka, donose rješenja o otvaranju predstečajnih postupaka na temelju činjenica koje su postojale u trenutku podnošenja tog prijedloga, iako su u trenutku donošenja rješenja već nastupili stečajni razlozi. Može se zaključiti da ovdje izostaje kritička analiza stvarnog stanja dužnika od strane sudova, a u postupanju dužnika očita je zlouporaba prava. Međutim, žalbu protiv rješenja o otvaranju predstečajnog postupka ima pravo podnijeti samo dužnik, ali ne i vjerovnici. Također, mora se istaknuti i činjenica da se vrlo često nameće zaključak kako dužnici prijavljivanjem vrlo visokih tražbina povezanih osoba *de facto* upravljaju cijelim predstečajnim postupkom te upitnim ostvarivanjem potrebnih većina realiziraju predstečajni sporazum i umanjuju tražbine vjerovnika koji godinama čekaju namirenje vlastitih potraživanja. Često se stoga nameće zaključak da se radi o jednom netransparentnom postupku koji je nerijetko usmjeren na ostvarivanje drugih interesa dužnika, a ne na nastavak poslovanja i reguliranja svojih obveza s vlastitim vjerovnicima.

10.2.5. Odluke u upravnim sporovima

a) Upravni sporovi 2018. – 2022.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih predmeta									Ukupno u radu pred DO	Rasprave	Žalbe DO	inicijativa za podnošenje ZZIPP
		Zastupanje po zakonu				Zastupanje po punomoći				Ukupno primijeno				
		Tužitelj	Tuženi	Zainteresirana osoba	Ukupno	Tužitelj	Tuženi	Zainteresirana osoba	Ukupno					
2018.	37	47	35	224	306	4	234	0	238	544	581	348	43	-
2019.	32	36	20	169	225	11	148	0	159	384	416	457	34	-
2020.	24	21	7	163	191	11	180	2	193	384	408	246	29	0
2021.	20	41	6	267	314	2	1.175	-	1.177	1.491	1.511	179	21	5
2022.	29	47	15	239	301	-	241	7	248	549	578	198	49	2

U izvještajnoj godini bilo je zaprimljeno ukupno 549 predmeta upravnih sporova. Smanjenje broja ove vrste predmeta već je uvodno izložena, a razlog je činjenica iznimno visokog broja primljenih upravnih sporova u 2021. godini, i to u zastupanju Ministarstva hrvatskih branitelja kao tuženog tijela na temelju izdane punomoći Županijskom državnom odvjetništvu u Splitu, Rijeci i Osijeku za zastupanje tog tijela pred Upravnim sudom u Splitu, Upravnim sudom u Rijeci i Upravnim sudom u Osijeku.

Od ukupnog broja ovih predmeta (549) državno odvjetništvo zastupalo je po zakonu u 301 predmetu (54,82 %), a po punomoći zastupalo je u 248 predmeta (45,18 %).

U upravnim sporovima državno odvjetništvo po zakonu zastupa Vladu Republike Hrvatske kao javnopravno tijelo, stranku u sporu.

U upravnim sporovima državno odvjetništvo na temelju punomoći zastupa tužena javnopravna tijela, i to osim Ministarstva hrvatskih branitelja, još i Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo financija, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo obrane i Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.

Državno je odvjetništvo u ovim predmetima imalo 301 predmet zastupanja po zakonu, od kojih je u 15,61 % predmeta na strani tužitelja, u 4,99 % predmeta na strani tuženika i u 79,40 % predmeta kao zainteresirana osoba radi zaštite javnog interesa. U zaštiti javnog interesa ili kao stranka *sui generis* državno je odvjetništvo u izvještajnom razdoblju pokrenulo 32 upravna spora.

Iako sukladno odredbi čl. 36. Zakona o upravnim sporovima sud može presudom riješiti spor bez rasprave u zakonom propisanim slučajevima, državno je odvjetništvo tijekom izvještajnog razdoblja zastupalo na ukupno 198 rasprava, što je u odnosu na 2021. godinu povećanje od 10,61 %.

Tijekom 2022. godine izjavljeno je 49 pravnih lijekova na odluke sudova donesene u upravnim sporovima. U usporedbi s prethodnim razdobljem broj izjavljenih pravnih lijekova povećan je za 133,33 %. Riječ je mahom o predmetima u kojima državno odvjetništvo sudjeluje kao stranka *sui generis* u zaštiti javnog interesa, u upravnim sporovima koji se odnose na postupke denacionalizacije. Žalbe su izjavljene zbog pogrešne primjene materijalnog prava od strane sudova i upravnih tijela koja u upravnom postupku rješavaju predmete povrata imovine.

b) Upravni sporovi – odluke DO i sudova 2018. – 2022.

Godina	Odluke DO-a						Ukupno donesenih odluka	Odluke suda za stranku koju zastupa DO (RH/DO tužitelj/tuženik)				Postupci u kojima nije donijeta I-stup.presuda
	Meritorne odluke (MDO)					Ostale odluke		Spor dobiven	Spor izgubljen	Ostale odluke suda	Ukupno odluka suda	
	Tužba	Odbijanje inicijative	Odgovor na tužbu	Sl. bilješka kojom se okončava rad	Ukupno MDO							
2018.	46	0	382	41	469	73	542	125	339	60	524	288
2019.	40	0	283	28	351	58	409	91	300	44	435	560
2020.	21	0	289	34	344	59	403	278	51	9	338	130
2021.	37	0	736	643	1.416	67	1.483	776	86	22	884	209
2022.	42	0	442	18	502	59	561	162	111	20	293	369

U izvještajnoj godini može se primijetiti ažurnost postupanja u ovoj vrsti predmeta. Podnesene su 42 tužbe, podnesena su 442 odgovora na tužbu, a u samo 18 predmeta rad je okončan službenom bilješkom.

U ovoj vrsti predmeta teško je govoriti o uspjehu u postupku s obzirom na pravnu prirodu ovog postupka u kojem se provodi kontrola zakonitosti akata i postupanja javnopravnih tijela. Naime, državno odvjetništvo u predmetima upravnih sporova sudjeluje i u zaštiti javnog interesa kao stranka *sui generis*. Radi se o upravnim sporovima koji se odnose na postupke denacionalizacije. Ipak, ako analiziramo odluke sudova, u 87,78 % predmeta spor je dobiven kada ga promatramo u odnosu na stranku koju zastupa državno odvjetništvo, a izgubljen u 9,73% predmeta, dok se na ostale odluke suda odnosi 2,49 %.

Od 293 odluke suda primljene u konkretnom razdoblju u 162 predmeta spor je dobiven. Radilo se uglavnom o sporovima koji se odnose na primjenu Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te zahtjeve za poništenje rješenja koje je u primjeni tog propisa donijelo Ministarstvo hrvatskih branitelja.

10.2.6. Odluke u ostalim predmetima

a) Adhezijski predmeti 2018. – 2022.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primijeno novih predmeta	Ukupno u radu u DO	Riješeno	Vrijednost postavljenih imovinskop ravnih zahtjeva (u tisućama kn)	Sudske odluke		
						Dosuđeno	Visina (u tisućama kn)	Upućeno u parnicu
2018.	3	25	28	22	272.803	5	5.258	-
2019.	13	15	28	25	164.715	15	72.068	1
2020.	3	15	18	18	122.571	15	5.212	6
2021.	2	25	27	24	188.321	19	19.624	22
2022.	3	16	19	19	109.926	36	18.843	13

Na razini zastupanja županijskih državnih odvjetništava ovi se predmeti odnose na imovinskopravne zahtjeve Republike Hrvatske kao oštećenika koji se postavljaju u kaznenim predmetima iz nadležnosti USKOK-a i županijskih državnih odvjetništava.

U izvještajnom razdoblju zaprimljeno je 16 novih predmeta. Podneseno je 19 imovinskopravnih zahtjeva ukupne vrijednosti 109.926.000,00kn / 14.589.687,44 EUR.

Analizirajući ove predmete s obzirom na donesene odluke suda o podnesenim zahtjevima, može se zaključiti da je većem broju odluka usvojen postavljeni imovinskopravni zahtjev države kao oštećenika, odnosno u 73 % primljenih odluka. Sudovi su državu kao oštećenika uputili na to da svoj zahtjev ostvaruje u parničnom postupku u 27 % predmeta u kojima su tijekom 2022. godine primljene sudske odluke.

Sudovi su u izvještajnom razdoblju donijeli 36 odluka kojima je dosuđeno imovinskopravnih zahtjeva u visini od 18.843.000,00 kn / 2.500.895,88 EUR, dok je u 13 predmeta Republika Hrvatska upućena u parnicu radi ostvarivanja svog imovinskopravnog zahtjeva.

Vezano za ostvarivanje zahtjeva u parnici potrebno je istaknuti da se kod pokretanja parničnih postupaka radi naknade štete, a koja je šteta nastala protupravnim postupanjem osoba koje ima i obilježja kaznenog djela, mora voditi računa o možebitnom nastupanju zastare za podnošenje takvih tužbi kada nije donesena osuđujuća kaznena presuda, odnosno i u slučaju kada je takva presuda donesena o vremenu kada je u kaznenom postupku podnesen imovinskopravni zahtjev.

Također, potrebno je istaknuti da su u više predmeta tijekom izvještajnog razdoblja podneseni prijedlozi radi osiguranja imovinskopravnog zahtjeva određivanjem privremenih mjera zabrane raspolaganja određenom imovinom optuženika i povezanih osoba. Kod odluka sudova o predloženim mjerama svakako treba istaknuti da je u tom prijedlogu oštećenik dužan dokazati da će bez određivanja predložene mjere osiguranja za njega nastupiti nenadoknativa šteta u naplati

postavljenog imovinskopravnog zahtjeva koju bi zbog raspolaganja imovinom od strane okrivljenika i povezanih osoba mogao pretrpjeti. Kod predlaganja mjera osiguranja potrebni podatci za opravdanje razloga za određivanje mjere pribavljaju se od porezne uprave i u pravilu su također dijelom dostupni iz postupanja u kaznenom predmetu.

U praksi je najveći problem nemogućnost naplate dosuđenih imovinskopravnih zahtjeva zbog lošeg imovinskog stanja osuđenika koji u pravilu nemaju nikakve imovine ili se radi o osobama koje nemaju prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Zbirna tablica – izvanparnični predmeti i pravna mišljenja 2018. – 2022.

Vrsta predmeta	2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno
Izvanparnični predmeti	399	399	240	243	227	228	455	494	380	407
Pravna mišljenja	609	585	868	903	1.482	1.500	1.511	1.527	1.700	1.683

Izvanparnični predmeti na županijskoj razini odnose se na postupke na temelju Zakona o sudskom registru, postupke osiguranja dokaza za koje su nadležni trgovački sudovi i postupke suđenja u razumnom roku.

U 2022. godini bilo je zaprimljeno 380 izvanparničnih predmeta, što predstavlja smanjenje broja primljenih predmeta ove vrste u odnosu na prethodnu 2021. godinu za 16,48 %.

Iako je broj predmeta ove vrste smanjen, još uvijek značajna brojnost ovih predmeta leži u činjenici što je i tijekom 2022. godine zaprimljen velik broj zahtjeva Ministarstva financija, Porezne uprave, u kojima se predlaže podnošenje prigovora i žalbi, tj. pravnih lijekova na rješenja registarskog suda o brisanju subjekata, pravnih osoba iz sudskog registra (226 predmeta). Broj ovih inicijativa nadležnog tijela Ministarstva financija u ovom izvještajnom razdoblju povećan je u odnosu na 2021. godinu za daljnjih 17,09 % predmeta. U ovim predmetima Porezna uprava državnom odvjetništvu dostavlja podatke o postojanju dugovanja, zbog čega smatra da nije bilo uvjeta za donošenje odluka o brisanju subjekata iz sudskog registra. Po tim inicijativama, a radi se o novoj vrsti predmeta u radu koje je državno odvjetništvo počelo zaprimati koncem 2020. godine, izjavljuju se žalbe, odnosno prigovori u smislu Zakona o trgovačkim društvima, za vjerovnika Ministarstvo financija, Porezna uprava, u cilju naplate tražbina koje naplaćuje porezna uprava. Nakon primitka prigovora sud ne provodi brisanje subjekta već se stranke upućuju na pribavljanje podataka u nadležnoj ispostavi porezne uprave kako bi podmirile evidentirana dugovanja nakon čega se prigovori povlače, a subjekti se brišu iz sudskog registra.

Nadležnost županijskih državnih odvjetništava za davanje mišljenja o pravnoj valjanosti pravnih poslova raspolaganja propisana je Zakonom o državnom odvjetništvu i nizom posebnih zakona kao što su Zakon o poljoprivrednom zemljištu

(Narodne novine broj 20/18, 115/18, 98/19 i 57/22), Zakon o šumama (Narodne novine broj 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20), Zakon o lovstvu (Narodne novine broj 99/18, 32/19 i 32/20), Zakon o koncesijama (Narodne novine 69/17 i 107/20) i Zakon o zemljišnim knjigama.

U izvještajnoj godini bilo je zaprimljeno 1.700 predmeta, što je daljnje znatno povećanje u odnosu na 2021. godinu, kada su zaprimljena 1.527 predmeta.

Tijekom razdoblja bilo je zaprimljeno 1.665 predmeta radi davanja mišljenja županijskog državnog odvjetništva po posebnim propisima, od čega 1.202 predmeta davanja mišljenja koja se odnose na raspolaganje poljoprivrednim zemljištem, 282 predmeta davanja mišljenja po članku 57. Zakona o zemljišnim knjigama te 57 predmeta davanja mišljenja propisanog Zakonom o koncesijama.

Iz povećanja ukupnog broja primljenih predmeta ove vrste, kao i iz njihove strukture jasno je da je bio povećan broj primljenih predmeta, što je rezultat činjenice da su u 2022. godini jedinice lokalne samouprave sukladno svojoj zakonskoj obvezi počele s raspolaganjem nekretninama poljoprivrednog zemljišta.

Ažurnost državnog odvjetništva u ovim predmetima iznimno je dobra. Tijekom razdoblja riješeno je 99 % primljenih predmeta.

b) Zbirna tablica – upravni i ostali predmeti 2018. – 2022.

Vrsta predmeta	2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno
Upravni predmeti	406	329	207	294	212	224	183	193	164	165
Razno	2.042	1.952	2.181	2.114	1.541	1.533	2.056	2.085	1.638	1.686

Upravni se predmeti na županijskoj razini odnose na predmete utvrđivanja granica pomorskog dobra te predmete izdvajanja iz šumskogospodarske osnove, odnosno smatra li se pojedina nekretnina šumom ili šumskim zemljištem.

U 2022. godini zaprimljena su 164 upravna predmeta, što je smanjenje od 10,38 % u odnosu na 2021. godinu, kada ih je zaprimljeno 183. Ukupno su riješena 164 predmeta te je ažurnost u postupanju na ovim predmetima vrlo visoka.

U izvještajnom razdoblju zaprimljeno je 1.638 raznih drugih predmeta iz upisnika R-DO (razno). Predmeti ove oznake predmeti su raznih izvješća, nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava i instruktivne djelatnosti, predmeti u kojima se odgovara na upite raznih tijela, zapisnici sa sjednica odjela, predmeti praćenja sudske prakse koja je značajna za postupanje državnog odvjetništva u primjeni pojedinih procesnih i materijalnopравnih propisa, ali i predmeti u kojima državno odvjetništvo prikuplja isprave i dokaze kako bi utvrdilo pravno odlučne činjenice za

pokretanje drugih postupaka u kojima će na temelju tih utvrđenja država ostvarivati ili štiti svoja imovinska prava i interese.

11. Prikaz rada i odluka Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK)

11.1. Odluke povodom kaznene prijave

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Odbačaj	Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Rješenje o provođenju istrage	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka
2018.	1.382	1.383	8	995	1		369		10	1.375
2019.	1.365	1.373	0	967	8		395		3	1.373
2020.	1.719	1.719	1	1.380	2		334	2	0	1.718
2021.	1.912	1.913	-	1.473	1		404	-	35	1.913
2022.	1.924	1.924		1.286	3		621		14	1.924

U ovom izvještajnom razdoblju zaprimljeno je kaznenih prijava protiv 1.924 osobe od čega 1.904 prijave protiv fizičkih osoba te 20 prijava protiv pravnih osoba.

Na kraju izvještajnog razdoblja nije ostala u radu nijedna prijava.

Analiza strukture podnesenih kaznenih prijava pokazuje da je najveći broj kaznenih prijava, njih 1.039, podneseno zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. stavak 1. i 2. Kaznenog zakona/11, što čini 54 % ukupnog broja zaprimljenih kaznenih prijava. U pretežitom dijelu radi se o kaznenim prijavama podnesenima od strane građana koji nezadovoljni radom pojedinih službenih osoba njihov rad ocjenjuju nezakonitim, a što je od važnosti za ocjenu strukture donesenih odluka povodom kaznenih prijava i udjela kojim u istom participira rješenje o odbačaju kaznene prijave.

Od ostalih kaznenih djela kazneno djelo davanje mita iz članka 294. stavka 1. Kaznenog zakona/11 u ukupnom broju zaprimljenih kaznenih prijava participira s 14,39 % (prijava protiv 277 osoba), kazneno djelo zločinačko udruženje iz članka 328. Kaznenog zakona/11 s 13,40 % (prijava protiv 258 osoba od čega za kazneno djelo iz članka 328. stavak 1. Kaznenog zakona/11 140 osoba, a za kazneno djelo iz članka 328. stavak 2. Kaznenog zakona/11 118 osoba), kazneno djelo neovlaštena proizvodnja i promet drogama iz članka 190. Kaznenog zakona/11 s 3,11 % (prijava protiv 60 osoba), kazneno djelo prijevара iz članka 236. Kaznenog zakona/11 s 2,13 % (prijava protiv 41 osobe), kazneno djelo utaja poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona/11 s 1,66 % (prijava protiv 32 osobe), kazneno djelo nedopuštena trgovina iz članka 264. Kaznenog zakona/11 s 1,40% (prijava protiv 27 osoba) i kazneno djelo protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. Kaznenog zakona/11 s 2,13 % (prijava protiv 21 osobe).

Od ukupno 1.924 odluke donesene tijekom izvještajnog razdoblja rješenje o odbačaju kaznene prijave doneseno je u odnosu na 1.286 osoba ili 66,83 % ukupnog broja prijava u radu, i to iz osnove propisane člankom 206. stavkom 1. točkama 1., 4. i 5. Zakona o kaznenom postupku/08.

Rješenja o odbačaju kaznene prijave donesena su u odnosu na kaznene prijave koje su u pretežitom djelu podnijeli građani protiv sudaca ili državnih odvjetnika te drugih službenih osoba, koji nezadovoljni odlukama koje su oni donijeli njihov rad ocjenjuju nezakonitim. Rješenje o odbačaju kaznene prijave nije doneseno u odnosu niti na jednu kaznenu prijavu podnesenu od strane policije.

Tijekom izvještajnog razdoblja podignuta je neposredna optužnica protiv 3 osobe, što značajnije ne odstupa od ranijih izvještajnih godina, a u suglasju je i s prirodom i strukturom kaznenih djela koja su u nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta te pozitivnopravnim postupovnim uređenjem njihova progona.

U izvještajnom je razdoblju protiv 621 osobe doneseno rješenje o provođenju istrage, što čini 32,27 % ukupno donesenih odluka. S obzirom na to da je u prethodnom izvještajnom razdoblju rješenje o provođenju istrage bilo doneseno protiv 404 osobe, u izvještajnom je razdoblju ostvaren porast od 53,71 %, što je u korelaciji s povećanjem broja zaprimljenih kaznenih prijava te padom broja donesenih rješenja o odbačaju kaznene prijave. Ujedno u jednom kaznenom predmetu podnesena je kaznena prijava protiv 243 osobe (12,62 % ukupno prijavljenih osoba) zbog kaznenog djela primanje mita iz članka 293. Kaznenog zakona/11 i kaznenog djela davanje mita iz članka 294. Kaznenog zakona/11. Iskazano povećanje u biti predstavlja trend prosječnog kretanja udjela rješenja o provođenju istrage u ukupnom broju odluka donesenih povodom kaznene prijave, koji trend valja cijeniti u kontekstu strukture zaprimljenih kaznenih prijava, i to strukture kaznenih djela zbog kojih su kaznene prijave podnesene, ali i strukture podnositelja kaznenih prijava.

11.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE					Ostalo u radu
		Obustava	Optužnica	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	
2019.		18	372		2	392	
2020.		19	324		0	343	
2021.	808	10	311	7	11	339	469
2022.	1.118	29	460	2	6	497	621

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta tijekom ovog je izvještajnog razdoblja po završenoj istrazi donio odluka u odnosu na 497 osoba, od čega je protiv 460 osoba podignuta optužnica (92,55 %), dok je u odnosu na 29 osoba doneseno rješenje o obustavi istrage (5,83 %).

Od ukupnog broja istraga u radu u izvještajnom razdoblju na kraju izvještajnog razdoblja ostalo je u radu istraga protiv 621 osobe, što predstavlja porast od 32,40 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje koji porast valja promatrati u korelaciji s porastom broja donesenih rješenja o provođenju istrage od 53,71 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Ujedno, protiv 427 osoba (68,76 % ostalih istraga u radu) rješenje o provođenju istrage doneseno je u drugoj polovini izvještajnog

razdoblja, a koja je okolnost, uz okolnost složenosti predmeta, rezultirala brojem neriješenih istraga na kraju izvještajnog razdoblja.

11.2.1. Trajanje istrage

Godina	Do 1 mjeseca	Do 3 mjeseca	Do 6 mjeseci	Do 12 mjeseci	Do 18 mjeseci	Više od 18 mjeseci
2018.	6	26	116	140	72	
2019.	11	7	32	5		
2020.	3	13	74	116	40	74
2021.	13	29	77	135	65	20
2022.	11	41	70	140	62	165

Istrage koje su dovršene u izvještajnom razdoblju, a koje su trajale dulje od 18 mjeseci u naravi čine 6 kaznenih predmeta u kojima je vrijeme trajanja istrage determinirano opsegom i složenošću predmeta te potrebom provođenja kombiniranih financijsko-knjigovodstvenih, građevinskih i strojarskih vještačenja. Ujedno je tehnološki napredak na području komunikacija rezultirao povećanim udjelom digitalnih dokaza u dokaznoj građi, a što se reflektira na vrijeme trajanja istrage kroz vrijeme potrebno za prikupljanje i analizu predmetnih dokaza.

Trajanje istraga u predmetima iz stvarne nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta s obzirom na strukturu i prirodu kriminaliteta uzrokovano je složenošću predmeta koja se očituje u vrsti i obimu kriminalne aktivnosti, složenosti i obimu dokazne građe te složenosti (utvrđenja) činjeničnog stanja. Poseban učinak na trajanje istraga ima i okolnost provođenja financijskih istraga, s učinkom na mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi i vrijednost oduzete imovine u kaznenom postupku.

11.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja

11.3.1. Optužnice u radu Ureda

Godina	Ostalo u radu pred sudom	Od toga pred optužnim vijećem	Pred sudom nakon ukidne odluke	Odluke DO – optužnice				Ukupno optužnica u radu
				Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Optužnica nakon istrage	Ukupno optužnica	
2018.				1	0	429	257	
2019.				8	0	351	372	
2020.	1.035	367		2	0	324	326	1.396
2021.	1.233	394	0	1	0	311	312	1.545
2022.	1.201	313	65	3	0	464	467	1.733

U izvještajnom razdoblju optuženo je 467 osoba, što u odnosu na 312 osoba optuženih prethodne godine predstavlja porast od 49,7 %.

U odnosu na 313 optuženih osoba optužna vijeća nadležnih sudova nisu donijela odluke, što ukazuje na povećanu ažurnost rada sudova, odnosno radi se o padu broja optužnica bez odluke optužnih vijeća za 20,6 % u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje.

Unatoč padu broja optuženih osoba bez odluke optužnih vijeća, ipak je na kraju izvještajnog razdoblja zabilježeno povećanje broja optuženih osoba u radu nadležnih sudova za 12,2 % (ukupno 1.733 optužene osobe) u odnosu na 2021. godinu (1.545). Navedeno konstantno povećanje u proteklim godinama posljedica je predugog trajanja sudskih postupaka.

Ovi su podatci posebno zabrinjavajući kada se uzme u obzir da Ured u posljednjih pet godina prosječno godišnje podigne optužnicu protiv 347 osoba, dok je u istom periodu pred sudom ostalo 1.733 optuženih, a nepresuđenih osoba (gotovo 200 osoba više nego prethodne godine). Dakle, pred sudovima broj nepresuđenih osoba odgovara petogodišnjem prosječnom broju optuženih osoba, što u znatnoj mjeri kreira percepciju javnosti o lošem pravosuđu u cjelini.

11.3.2. Odluke pred optužnim vijećem

Godina	Ukupno nepotvrđenih optužnica	Ustup	Povučena optužnica	Presuda s kaznenim nalogom – pravomoćna	Odluke optužnog vijeća				
					Optužnica potvrđena	Optužnica vraćena	Obustava po optužnom vijeću	Ukupno odluka optužnog vijeća	Ostalo u radu pred optužnim vijećem
2018.					261	13	12	286	
2019.					392	0	4	396	
2020.					133	7	0	140	
2021.	394	0	0	0	364	23	3	390	316
2022.	778	0	1	0	315	7	13	335	444

Optužna su vijeća u izvještajnom razdoblju odlučivala o 335 optužnica tako da je doneseno 55 odluka manje u odnosu na 2021. godinu (390).

Od ukupnog broja optužnica o kojima je u izvještajnom razdoblju odlučivala optužna vijeća potvrđeno je 315 optužnica, što predstavlja 96,9 %, a to je za nešto više od 3 % bolji rezultat nego u prošloj godini. U radu pred optužnim vijećima ostale su 444 optužnice (2021. godine 316 optužnica).

Jednu optužnicu Ured je povukao prije odlučivanja optužnog vijeća. Naime, optužnicom je predloženo suđenje u odsutnosti protiv jednog nedostupnog optuženika. No, kako je on naknadno uhićen te izručen Republici Hrvatskoj, optužnica je povučena iz formalnih razloga radi obavljanja dokazne radnje prvog ispitivanja te osobe, a zatim je ponovno podignuta.

Optužno vijeće obustavilo je postupak u odnosu na 13 podignutih optužnica, pretežito zbog nastupa okolnosti koje isključuju kazneni progon optuženih osoba. Tako je u odnosu na 2 fizičke i 8 pravnih osoba postupak obustavljen zbog smrti fizičke, odnosno brisanja pravne osobe iz sudskog registra. U odnosu na 3 osobe optužene u istom predmetu, postupak je obustavljen samo za kazneno djelo iz čl. 329. KZ-a/11, kao jedno od više inkriminiranih kaznenih djela, na koju je odluku optužnog vijeća Ured uložio žalbu.

Optužno vijeće vratilo je 7 optužnica radi boljeg razjašnjenja stvari, što predstavlja 2,1 % optužnica o kojima je odlučivalo. U usporedbi s prošlogodišnjim razdobljem kada su vraćene 23 optužnice, broj vraćenih optužnica znatno je manji.

11.3.3. Broj i vrste presuda

Godina	Presuda s kaznenim nalogom	Optužnica potvrđena	Ukupno	Odluke suda							
				Obustava nakon potvrđivanja optužnice	Osuđujuća	Od toga po sporazumu	Presuda – neubrojivi	Oslobađajuća	Odbijajuća	Ukupno odluka suda	Ukupno bez odluke suda
2018.		261	261	10	246	165	0	13	11	270	958
2019.		392	392	11	294	216	0	24	1	319	1.035
2020.		133	133	1	226	158	0	16	1	244	1.396
2021.		364	364	47	288	221	0	11	6	352	1.233
2022.		315	315	36	407	239	0	16	4	469	819

U izvještajnom razdoblju doneseno je 469 odluka suda, odnosno 33,2 % više u odnosu na 352 odluke donesene u prošlom izvještajnom razdoblju, što ukazuje na povećanu angažiranost nadležnih sudova u donošenju sudskih odluka, na što je utjecao broj novoimenovanih sudaca.

Sudovi su donijeli 407 osuđujućih presuda, što predstavlja 86,6 % od ukupno donesenih presuda te je ujedno riječ o povećanju od 5 % u odnosu na prošlogodišnji postotak osuđujućih presuda, međutim radi se o postotnom udjelu osuđujućih presuda koji u petogodišnjem razdoblju (2018. – 2022.) ne ukazuje na značajnija odstupanja. Takav udio osuđujućih presuda u ukupnom broju presuda donesenih u ovom izvještajnom razdoblju povezan je s činjenicom da su sudovi u 36 slučajeva obustavili kazneni postupak nakon potvrđivanja optužnice, što čini 7,67 % ukupnog broja donesenih odluka (2021. – 47 obustava). Od tih 36 odluka o obustavi kaznenog postupka tijekom 2022. godine, samo je jedna odluka donesena iz razloga što je Ured odustao od kaznenog progona, dok je u odnosu na 19 fizičkih i 7 pravnih osoba postupak obustavljen jer su umrle, odnosno brisane iz sudskog registra. U odnosu na daljnjih 9 osoba postupak je obustavljen zbog nastupa zastare. Kada bi se stoga od ukupnog broja odluka (469) oduzele obustave kao posljedice smrti, brisanja pravnih osoba ili zastare (36 osoba), odnosno one u kojima su zbog objektivnih razloga na koje Ured ne može utjecati nastupile okolnosti koje onemogućuju daljnji kazneni progon optuženih osoba, proizlazi da je postotak osuđujućih presuda 93,78 %, odnosno na razini je rezultata ostvarenih u prethodnim razdobljima.

U izvještajnom razdoblju doneseno je 16 oslobađajućih presuda (3,41 %) te 4 odbijajuće presude (0,85 %), koji su podatci na razini prošlogodišnjih rezultata.

Na kraju izvještajnog razdoblja 819 osoba je bez presude. Imajući u vidu da je u izvještajnom razdoblju 2020. godine taj broj bio 1.396, uočava se pozitivan trend u povećanju ažurnosti sudova.

U 2022. godini od ukupno 469 odluka sudova 239 presuda doneseno je na temelju sporazuma stranaka, što predstavlja udio od 50,95 % u ukupnom broju presuda. U odnosu na 2021. godinu, kada je donesena 221 presuda na temelju sporazuma stranaka (62,78 %) od 352 donesene presude, u ovom izvještajnom razdoblju bilježi se pad udjela broja presuda na temelju sporazuma stranaka.

Inicijativa za sklapanjem sporazuma u većini slučajeva (njih oko 62 %) na strani je obrane. Pojedini se prijedlozi obrane odbijaju zbog neprihvatljivo niskog prijedloga sankcija. S druge pak strane, pojedini prijedlozi Ureda nisu prihvaćeni od strane obrane zbog visine predloženih zatvorskih kazni, kao i visine protupravne imovinske koristi koju je od okrivljenika potrebno oduzeti.

Do inicijative za sklapanje sporazuma dolazi u svim fazama prethodnog postupka, pa sve do početka rasprave. Razlozi za sklapanje sporazuma na strani okrivljenika jesu utjecaj priznanja na smanjenje kazne i mogući izlazak iz istražnog zatvora, dok je interes Ureda u skraćivanju vremena vođenja kaznenog postupka, a time i smanjenju troškova postupka te u potrebi bržeg i učinkovitijeg rješavanja predmeta (što uključuje priznanje kaznenog djela) i time stvaranja prostora za rješavanje drugih predmeta.

Pored toga, jedan od ciljeva zaključenja sporazuma jest i oduzimanje nepripadne imovinske koristi, pa je tako u izvještajnoj godini u odnosu na 79 osoba na temelju sporazuma oduzeta imovinska korist u ukupnom iznosu od 6.389.270,33 kn / 848.001,90 EUR.

Valja istaknuti da se uvijek kada je to moguće sporazumima dogovara i izricanje sporednih novčanih kazni, pa su u 2022. godini u odnosu na 63 osobe izrečene sporedne novčane kazne u ukupnoj visini od 1.313.606,83 kn / 174.345,58 EUR. Visina oduzete protupravne imovinske koristi kao i visina izrečene novčane kazne ovisi o okolnostima svakog pojedinog kaznenog djela, koja se činjenica izravno reflektira na iznos ukupno oduzete imovinske koristi i visinu izrečenih sporednih novčanih kazni tijekom jednog izvještajnog razdoblja.

U konačnici valja naglasiti da je na kraju izvještajnog razdoblja bez presude ostalo ukupno 819 optuženih osoba, što predstavlja nastavak daljnjeg trenda smanjenja broja nepresuđenih osoba (tijekom 2021. godine 1.233 osobe bez presude, a 2020. godine 1.396 osoba bez presude). Iako postoji pozitivan trend u smanjenju broja optuženih bez presude, činjenica da je na kraju ovog izvještajnog razdoblja bez presude ostao i dalje velik broj nepresuđenih osoba pa se donošenje presuda na temelju sporazuma stranaka i nadalje ukazuje opravdanim uz uvažavanje okolnosti svakog pojedinog predmeta.

11.4. Kaznene sankcije

Broj i vrsta izrečenih kazni

Godina	Osuđujuća presuda	Zatvor	Od toga dugotrajni zatvor	Od toga rad za opće dobro	Novčana kazna	Uvjetna osuda	Sudska opomena	Prestanak pravne osobe	Maloljetničke sankcije	Oslobođeno od kazne	Ostalo	Ukupno sankcija
2018.	246	132		44	1	100						233
2019.	294	189		95	10	95						294
2020.	226	123		28	11	92						226
2021.	288	203		58	11	71				3		288
2022.	407	211		57	8	182						407

U izvještajnom razdoblju doneseno je 407 osuđujućih presuda, što znači da je udio osuđujućih presuda u ukupnom broju sudskih odluka (469) 86,6 %. Ovdje valja napomenuti kako su, od 36 odluka kojima je kazneni postupak obustavljen nakon potvrđene optužnice (što čini udio od 7,67 % u ukupnom broju sudskih odluka), 36 takvih sudskih odluka doneseno zbog nastupa objektivnih razloga, tj. zbog smrti optuženika, brisanja optuženih pravnih osoba iz sudskog registra, nastupa zastare kaznenog progona optuženika u tijeku sudskog postupka, dakle iz razloga na koje Ured ni na koji način nije mogao utjecati, a koji su rezultirali obustavom kaznenih postupaka. Stoga, ako se od ukupnog broja sudskih odluka oduzmu odluke o obustavi kaznenog postupka nakon potvrđivanja optužnice, proizlazi da je udio osuđujućih presuda u ukupnom broju sudskih odluka 93,78 %, koji podatak ukazuje na to kako je Ured i tijekom izvještajnog razdoblja zadržao iznimno visoku uspješnost u postupcima pred sudom, a što je za 1,18 % veća uspješnost nego prethodne izvještajne godine, kada je udio osuđujućih presuda u ukupnom broju sudskih odluka iznosio 92,6 %.

U strukturi izrečenih kaznenih sankcija na kazne zatvora presuđeno je 211 osoba ili 51,84 %, dok su u odnosu na 182 osobe ili 44,71 % izrečene uvjetne osude. U izvještajnom razdoblju osjetno povećan broj osuđujućih presuda u odnosu na prethodnu godinu za 41,31 %. Udio izrečenih zatvorskih kazni podjednak je onome iz prethodne godine, dok je znatno povećan udio uvjetnih osuda, protiv koji su uložene žalbe zbog kazne, na koji se način nastoji utjecati na pooštavanje kaznene politike sudova.

Od izrečenih 211 kazni zatvora njih 57 zamijenjeno je radom za opće dobro na slobodi, što čini udio od 27 % i na razni je podataka iz prethodne godine, dok su u odnosu na 93 osuđene fizičke osobe izrečene i sporedne novčane kazne.

Što se tiče sankcija izrečenih pravnim osobama, tijekom izvještajnog razdoblja protiv 8 pravnih osoba izrečena je novčana kazna, što je na razini prethodne izvještajne godine, dok je protiv 6 pravnih osoba izrečena uvjetna osuda na način da se novčana kazna neće izvršiti ako pravna osoba u određenom roku ne počini novo kazneno djelo, a u odnosu na 1 pravnu osobu izrečen je prestanak pravne osobe.

U ovom izvještajnom razdoblju izrečeno je ukupno 15 sigurnosnih mjera, i to 3 sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti te 12 sigurnosnih mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti.

Sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti izrečene su zbog kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz čl. 190. st. 2. KZ/11 te kaznenog djela zločinačkog udruženja iz čl. 328. st. 2. KZ/11, dok su sigurnosne mjere zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti u većini slučajeva izrečene zbog kaznenog djela zlorabe položaja i ovlasti iz čl. 291. KZ/11, primanja mita iz čl. 293. KZ/11 te odavanja tajnih podataka iz čl. 347. KZ/11, pri čemu je 7 sigurnosnih mjera izrečeno policijskim službenicima, a 5 sigurnosnih mjera državnim službenicima.

Godina	Obvezno liječenje od ovisnosti	Obvezno psihijatrijsko liječenje	Zabrana obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti	Zabrana upravljanja motornim vozilom	Druge sigurnosne mjere	Ukupno
2018.			15			
2019.			7			
2020.			2			
2021.			4			
2022.	3		12			15

11.4.1. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja

Broj izrečenih mjera osiguranja i broj oduzimanja imovinske koristi te vrijednosti blokirane, odnosno oduzete imovinske koristi

Godina	Broj zahtjeva	Vrijednost u kunama	Broj mjera osiguranja	Vrijednost u kunama	Broj oduzimanja	Vrijednost u kunama
2018.	14	22.250.000,00	14	22.250.000,00	138	89.422.969,01
2019.	48	38.533.818,28	48	38.533.818,28	121	20.663.018,59
2020.	41	51.569.978,00	41	51.569.978,00	81	76.951.539,92
2021.	28	46.463.100,00	28	46.463.100,00	140	55.156.078,49
2022.	20	867.218.767,53	20	867.218.767,53	155	63.812.349,52

U izvještajnom razdoblju u predmetima Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta od ukupno 155 osoba oduzeta je imovinska korist u iznosu od 63.812.349,52 kn / 8.469.354,24 EUR, što predstavlja povećanje od 15,69 % u odnosu na 2021. godinu, kada je od 140 osoba oduzeto 55.156.078,49 kn / 7.320.469,64 EUR.

Od ukupno oduzete imovinske koristi 48,08 %, odnosno 30.680.691,10 kn / 4.072.027,49 EUR, odnosi se na kaznena djela korupcije, a ostali iznos od 33.131.658,42 kn / 4.397.326,75 EUR, što predstavlja 51,92 %, odnosi se na organizirani kriminal. Iz navedenoga proizlazi da su u oduzetoj imovinskoj koristi gotovo podjednako zastupljena kaznena djela korupcije i organiziranog kriminala.

Najveći iznos protupravne imovinske koristi od 22.953.305,72 kn / 3.046.427,20 EUR oduzet je u predmetima zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti. U predmetima zbog kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama od 25 osoba oduzeto je 4.632.522,07 kn / 614.841,34 EUR, dok je od 10 osoba u kaznenim predmetima zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine oduzeto 11.231.600,33 kn / 1.490.689,54 EUR.

Analizirajući broj osoba od kojih je oduzeta imovinska korist, najviše je bilo oduzimanja imovinske koristi pribavljene počinjenjem kaznenih djela zločinačkog udruženja i počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženje iz čl. 328. i 329. Kaznenog zakona/11, i to od 106 osoba (od ukupno 155 osoba) imovinska korist oduzeta je zbog počinjenja kaznenog djela nedopuštene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona/11, neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. Kaznenog zakona/11, utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona/11, izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 257. Kaznenog zakona/11, protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. Kaznenog zakona/11, zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona/11 te nedopuštenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari iz članka 331. Kaznenog zakona/11, koja su počinjena u sastavu zločinačkog udruženja. Od ostalih 49 osoba imovinska je korist oduzeta zbog počinjenja koruptivnih kaznenih djela, odnosno zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona, primanja mita iz članka 293. Kaznenog zakona/11 i trgovanja utjecajem iz članka 295. stavak 3. Kaznenog zakona/11.

Tijekom 2022. godine temeljem 20 zahtjeva Ureda određeno je 20 privremenih mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi na nekretninama, pokretninama i novčanim sredstvima okvirne vrijednosti od 858.945.123,20 kn / 114.001.609,03 EUR, dok su uz potvrde o privremenom oduzimanju u 23 predmeta oduzeta novčana sredstva u raznim valutama u protuvrijednosti u kunama u iznosu oko 6.707.135,20 kn / 890.189,82 EUR te pokretnine (osobni automobili, satovi itd.) u vrijednosti oko 1.566.509,13 kn / 207.911,49 EUR, slijedom čega je privremeno osigurano oduzimanje imovinske koristi u ukupnom iznosu od oko 867.218.767,53 kn / 115.099.710,34 EUR, što predstavlja povećanje od čak 1.766,46 % u odnosu na 2021. godinu u kojoj je osigurano oduzimanje imovinske koristi u iznosu od 46.463.100,00 kn / 6.166.713,12 EUR.

Od navedenog iznosa na kaznena djela organiziranog kriminala odnosi se 867.151.861,65 kn / 115.090.830,40 EUR, što iznosi 99,99 % od ukupno zamrznute imovine, dok se na kaznena djela korupcije odnosi preostalih 0,01 %, odnosno 66.905,88 kn / 8.879,94 EUR.

Privremene mjere najčešće su određene u predmetima u kojima je imovinska korist pribavljena počinjenjem kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256.

Kaznenog zakona/11 počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. Kaznenog zakona/11, zatim počinjenjem kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. Kaznenog zakona/11 počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja, kaznenog djela prijevare iz članka 236. Kaznenog zakona/11 počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja, te kaznenog djela primanja mita iz članka 293. Kaznenog zakona/11 također počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja. Međutim, valja istaknuti da je u samo jednom predmetu Ureda osigurano oduzimanje imovinske koristi pribavljene počinjenjem kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona/11 počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. Kaznenog zakona/11 i kaznenog djela pranja novca u iz članka 265. Kaznenog zakona/11 u iznosu od čak 826.170.621,50 kn / 109.651.685,12 EUR, što čini 95,26 % od ukupno blokirane imovine.

Navedeni podatci ukazuju na to da je nastavljen trend osnivanja zločinačkih udruženja radi činjenja kaznenih djela korupcije, ali i protiv gospodarstva i imovine, slijedom čega dolazi do istodobnog počinjenja i jednog i drugog oblika kaznenih djela za koja je nadležan Ured, što otežava statističko iskazivanje zamrznute imovinske koristi po pojedinim kaznenim djelima.

Jednako tako, i u ovoj izvještajnoj godini razvidan je trend stjecanja imovine na ime drugih osoba kako bi se otežalo oduzimanje nepripadne imovinske koristi, kao i podizanja gotovine kojoj je teško ući u trag, što je posebno izraženo kod kaznenih djela primanja mita iz članka 293. Kaznenog zakona/11 kod kojih se predana novčana nagrada koja predstavlja mito najčešće ne iskazuje u legalnim novčanim tijekovima, pa je time teže otkriti nezakonito stečenu imovinsku korist i istu oduzeti.

Nastavno na ranija godišnja izvješća, valja istaknuti da je i u ovoj izvještajnoj godini, do 19. srpnja 2022., kada je stupio na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 80/22), na snazi bila odredba članka 557.e stavka 2. Zakona o kaznenom postupku/08, prema kojoj je privremena mjera osiguranja do potvrđivanja optužnice mogla trajati najdulje dvije godine. Kako je navedeno u izvješću u dijelu 8.1.4.2., ova je odredba izmijenjena na način da je trajanje privremenih mjera zapravo produljeno.

Međutim, valja naglasiti da se privremene mjere osiguranja u pravilu određuju u vrijeme pokretanja istrage, čime se onemogućuje raspolaganje imovinom koja može služiti kao osiguranje oduzimanja nezakonito pribavljene imovinske koristi. U složenim predmetima USKOK-a istrage u pravilu traju 18 mjeseci, s time da je manji broj optužnica bilo potvrđeno u roku od dvije godine od određivanja mjera osiguranja, što je dovodilo do njihova ukidanja. Potvrđivanju optužnice na sjednici optužnog vijeća u gotovo svakom kaznenom predmetu prethodi odlučivanje tog vijeća o prijedlozima obrane za izdvajanjem dokaza iz spisa kao nezakonitih, a do konačne odluke višeg suda sjednica optužnog vijeća na kojoj će se konačno odlučiti o potvrđivanju optužnice ne može se održati. U izvještajnoj 2022. godini u 2 predmeta ukinuto je više privremenih mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi te je deblokirana imovina ukupne vrijednosti oko 23.425.000,00 kn / 3.109.031,79 EUR, slijedom čega je u posljednjih pet godina deblokirana imovina ukupne vrijednosti od oko 164.903.500,00 kn / 21.886,45 EUR

S obzirom na izvršenu zakonodavnu izmjenu, prema kojoj privremene mjere osiguranja do podizanja optužnice mogu trajati najdulje dvije godine, očekuje se da će u idućem izvještajnom razdoblju biti smanjen broj ukidanja privremenih mjera osiguranja i time gubitka osiguranja oduzimanja nezakonito pribavljene imovinske koristi, odnosno da će se sadašnje zakonodavno rješenje pokazati učinkovitijim od ranije važećega.

11.4.2. Pregled radnji i ročišta

Dokazne radnje i zastupanje	Dokazne radnje		Zastupanje	
	Nalog drugom tijelu	Provedeno po Uredu	Ročišta	Rasprave
1	2	3	4	5
	781	2.486	716	1.205

U izvještajnom razdoblju zamjenici ravnateljice prisustvovali su na ukupno 1.921 ročišta i rasprava, što je za 17,7 % više u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u kojem je ukupno održano 1.582 ročišta i rasprava. Navedeno povećanje povezano je s ublažavanjem epidemioloških mjera zbog pandemije virusa COVID-19 te saniranjem posljedica potresa u Zagrebu.

Ukupno je u izvještajnom razdoblju provedeno 3.267 dokaznih radnji. Od ukupnog broja provedenih dokaznih radnji Ured je proveo 2.486 dokaznih radnji, što predstavlja 76,1 %, dok su od strane drugih tijela provedene 781 dokazne radnje, što predstavlja 23,9 %.

11.5. Žalbe i odluke sudova povodom žalbi

Broj podnesenih i usvojenih žalbi

Godina	Žalbe			
	Podneseno	Od toga zbog kazne	Usvojeno	Od toga zbog kazne
2018.	74	55	12	8
2019.	71	30	23	7
2020.	63	50	16	8
2021.	50	29	24	6
2022.	121	99	56	37

Tijekom izvještajnog razdoblja u predmetima iz nadležnosti Ureda podnesena je 121 žalba, pa kada se uzme u obzir da je doneseno ukupno 427 presuda, proizlazi da je žalba podnesena protiv 28,33 % donesenih presuda ili prosječno protiv svake 3,5 presude. Od ukupno podnesene 121 žalbe zbog odluke o kazni podneseno je 99 žalbi ili 81,8 % svih žalbi.

Analizirajući podatke iz tablice, razvidno je da je u izvještajnom razdoblju podneseno više žalbi ukupno, kao i više žalbi zbog odluke o kazni u odnosu na 2021. godinu kada je žalba bila podnesena u odnosu na 16,39 % presuda ili protiv prosječno svakih 6 presuda, od čega je 58 % žalbi bilo podneseno zbog odluke o kazni, ali također više i u odnosu na sve ostale godine promatranog razdoblja.

Razlog uobičajeno visoke zastupljenosti žalbi podnesenih zbog odluke o kazni naspram žalbi podnesenih iz drugih razloga najvećim je dijelom rezultat izrazito visokog udjela donesenih osuđujućih presuda u predmetima iz nadležnosti Ureda koje u izvještajnoj godini participiraju s 95,31 % u ukupnom broju svih donesenih presuda.

Također valja napomenuti da je od 407 osuđujućih presuda njih 239 doneseno na temelju sporazuma, pa kako protiv tih presuda nije moguće podnošenje žalbe zbog odluke o kazni, kada se uzme u obzir broj ostalih osuđujućih presuda, proizlazi da je žalbena aktivnost Ureda bila još veća te da je žalba zapravo podnesena protiv svake 1,5 presude protiv koje je bilo moguće podnošenje žalbe zbog odluke o kazni, dok je u 2021. bila podnesena protiv svake 2,3 presude protiv koje je bilo moguće podnošenje žalbe iz tog žalbenog osnova.

Usvojeno je ukupno 56 žalbi (46,28 %), od čega zbog odluke o kazni 37 žalbi ili 66,07 % svih usvojenih žalbi. Postotak ukupno usvojenih žalbi na razini je 2021. godine, ali je znatno veći u odnosu na ranija razdoblja, dok je zbog odluke o kazni u 2022. godini usvojeno znatno više žalbi nego u ranijim godinama promatranog razdoblja.

11.6. Poduzimanje posebnih dokaznih radnji

Tijekom izvještajnog razdoblja na zahtjev Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta suci istrage županijskih sudova izdali su ukupno 229 naloga za provođenje posebnih dokaznih radnji, što je za 61 nalog ili 21,03 % manje u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje tijekom kojeg je izdano 290 naloga. Posljedično, pao je i broj osoba u odnosu na koje su posebne dokazne radnje naložene. Naime, u izvještajnom razdoblju posebne su dokazne radnje naložene u odnosu na 358 osoba, dok je u prethodnom izvještajnom razdoblju izdano naloga u odnosu na 403 osobe.

Broj posebnih dokaznih radnji koje se provedu u određenom izvještajnom razdoblju uvjetovan je prirodom i vrstom kaznenih djela koja se kao pojavnosti ostvaruju u pojedinom izvještajnom razdoblju, a to uvjetuje i mogući način njihova izviđanja.

U izvještajnom razdoblju provodile su se i posebne dokazne radnje naložene tijekom prethodnog izvještajnog razdoblja (37 naloga).

Nalozi za provođenje posebnih dokaznih radnji izdani su za ukupno 684 telefonska broja, i u odnosu na 422 IMEI uređaja, dok nije izdan nijedan nalog u odnosu na e-mail adrese. Posebne dokazne radnje također su primjenjivane u odnosu na različite prostorije i objekte kao što su kuće, stanovi, osobna i službena vozila, vikendice te zatvorske ćelije.

Od ukupnog broja osoba u odnosu na koje su tijekom izvještajnog razdoblja naložene posebne dokazne radnje, njih 88,54 % naloženo je zbog sumnje na počinjenje kaznenih djela organiziranog kriminaliteta, i to u pretežitom dijelu (48,26 %) kaznenog djela neovlaštena proizvodnja i promet drogama iz članka 190. Kaznenog zakona/11 počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja. Posebne dokazne radnje naložene su i zbog kaznenog djela protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. Kaznenog zakona/11 počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja (12,61 %), kaznenog djela prijevare iz čl. 236. Kaznenog zakona/11, počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja (9,46 %), kaznenog djela izbjegavanje carinskog nadzora iz članka 257. Kaznenog zakona/11 počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja (8,20 %), kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. Kaznenog zakona/11 počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja (7,57 %).

Od ukupnog broja osoba u odnosu na koje su naložene posebne dokazne radnje na koruptivna kaznena djela odnosi se 11,45 %. Od tog broja najveći broj naloga (58,53 %) izdan je zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11, a ostalo se odnosi na kazneno djelo primanja mita iz članka 293. Kaznenog zakona/11 (21,95 %), kazneno djelo davanja mita iz članka 294. Kaznenog zakona/11 (7,31 %), kazneno djelo primanja mita u gospodarskom poslovanju iz članka 252. Kaznenog zakona/11 (7,31 %) i kazneno djelo trgovanja utjecajem iz članka 295. Kaznenog zakona/11 (4,87 %).

Zahtjevi državnog odvjetnika sucu istrage za nalaganjem posebnih dokaznih radnji u svim su slučajevima podneseni na temelju prijedloga policije. Niti jedan zahtjev nije odbijen.

Od naloženih posebnih dokaznih radnji 15,92 % završeno je prije isteka jednog mjeseca, 20,39 % prije isteka dva mjeseca, 20,11 % naloženih posebnih dokaznih radnji trajalo je između dva do tri mjeseca, 13,68 % od tri do četiri mjeseca, 6,98% između četiri do pet mjeseci, dok su u odnosu na 8,93 % slučajeva trajale između pet do šest mjeseci.

Tijekom izvještajnog razdoblja nalozi za provođenje posebnih dokaznih radnji su se, pretežito, kao i prethodnih izvještajnih godina, odnosili na radnje nadzora i tehničkog snimanja telefonskih razgovora i drugih komunikacija na daljinu iz članka 332. stavak 1. točka 1. Zakona o kaznenom postupku/08, i to samostalno ili u kombinaciji s drugim posebnim dokaznim radnjama, od čega se najveći udio njih odnosi na tajno praćenje i tehničko snimanje osoba i predmeta iz čl. 332. stavak 1. točka 4. Zakona o kaznenom postupku/11, te nadzirani prijevoz i isporuku predmeta kaznenog djela iz članka 332. stavak 1. točka 8. Zakona o kaznenom postupku/08.

Od ostalih posebnih dokaznih radnji nalagan je i ulazak u prostorije radi provođenja nadzora i tehničkog snimanja prostorija iz članka 332. stavak 1. točka 3. Zakona o kaznenom postupku/08 (13,12 %), dokazna radnja simulirane prodaje i otkupa predmeta te simuliranog davanja potkupnine i simuliranog primanja potkupnine iz članka 332. stavak 1. točka 6. Zakon o kaznenom postupku/08 (4,46 %), uporaba prikrivenih istražitelja i pouzdanika (2) iz članka 332. stavak 1. točka 5. Zakona o kaznenom postupku/11 (4,18 %), presretanje, prikupljanje i

snimanje računalnih podataka iz članka 332. stavak 1. točka 2. Zakona o kaznenom postupku/08 (1,39 %).

Od ukupnog broja osoba u odnosu na koje su izdani nalozi za provođenje posebnih dokaznih radnji, u odnosu na njih 292 dovršene su posebne dokazne radnje, dok su u odnosu na 66 osoba još uvijek u tijeku.

Od ukupnog broja dovršenih posebnih dokaznih radnji tijekom izvještajnog razdoblja u odnosu na 162 osobe, odnosno 55,47 %, pokrenut je kazneni postupak. Od toga broja pokretanjem kaznenog postupka najviše su rezultirale posebne dokazne radnje naložene za kaznena djela iz domene organiziranog kriminaliteta (88,27 %).

Osim za provođenje posebnih dokaznih radnji nalozi suca istrage izdavani su i za provjeru uspostavljanja telekomunikacijskih kontakata na temelju članka 339. a Zakona o kaznenom postupku/08 i to u odnosu na 135 osoba, odnosno 309 telefonskih brojeva i 208 brojeva IMEI uređaja.

III. IZVJEŠĆE O RADU NA POJEDINIM VRSTAMA PREDMETA I AKTUALNOJ PROBLEMATICI U 2022.

12. Prikaz rada na pojedinim vrstama kaznenih predmeta iz nadležnosti kaznenih odjela i USKOK-a

12.1. Kaznena djela ratnog zločina

U ovom izvještajnom razdoblju nadležna županijska državna odvjetništva zaprimila su 49 kaznenih prijava zbog kaznenih djela ratnih zločina počinjenih za vrijeme Domovinskog rata.

Kako je iz prethodnog izvještajnog razdoblja u radu u državnim odvjetništvima ostalo 18 kaznenih prijava, to je u radu u tim državnim odvjetništvima bilo ukupno 67 kaznenih prijava zbog tih kaznenih djela. 39 prijava riješeno je donošenjem rješenja o provođenju istrage, dok su prijave protiv 13 osoba odbačene, bilo zbog smrti potencijalnog osumnjičenika, bilo zbog nepostojanja osnovane sumnje na učin djela. 8 prijava riješeno je na drugi način, i to ustupom drugom državnom odvjetništvu.

Na kraju 2022. godine ostalo je 7 kaznenih prijava koje nisu meritorno riješene i u tim je predmetima u tijeku provođenje izvida i dokaznih radnji kako bi se moglo odlučiti o eventualnom pokretanju kaznenog postupka.

Tijekom 2022. godine optužene su 22 osobe, a županijski sudovi nadležni za rad na predmetima zbog kaznenih djela ratnih zločina donijeli su ukupno 31 presudu, pri čemu je 26 osoba osuđeno, a 5 osoba oslobođeno je optužbe. Protiv oslobađajućih presuda nadležna su državna odvjetništva podnijela žalbe zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Broj osoba (36) protiv kojih je doneseno rješenje o provođenju istrage nešto je veći nego 2021. godine (27), dok je broj optuženih osoba u uobičajenim okvirima kao i zadnjih nekoliko godina unatoč otežanom prikupljanju dokaza kod ovih kaznenih djela s obzirom na sve veći protek vremena od njihova počinjenja.

Naime, događaji koji su predmet rada na predmetima zbog kaznenih djela ratnih zločina zbili su se, neki, i prije više od trideset godina, zbog čega je vrlo teško rekonstruirati događaje na mjestu počinjenja kaznenog djela jer je dio svjedoka preminuo, dio se sve teže prisjeća konkretnih događaja, ne žele svjedočiti, tako da su iskazi manjkavi, nekvalitetni, a vrlo je teško doći i do materijalne dokumentacije.

To osobito dolazi do izražaja u radu na predmetima u kojima se prikupljaju dokazi o neposrednim počiniteljima kaznenih djela ratnih zločina. Kod tih kaznenih djela istodobno se radi i na utvrđivanju odgovornosti zapovjednika postrojbi koji je eventualno naredio učin tih kaznenih djela ili propustio spriječiti da pripadnici postrojbi kojima je on na čelu počine ta kaznena djela.

U radu na predmetima ratnih zločina državni odvjetnici koriste se sustavom za praćenje predmeta u državnom odvjetništvu (CTS), a u kojem se nalaze sistematizirani podatci o svim ratnim zločinima koji su se dogodili od 1991. godine

nadalje, ne samo na području Republike Hrvatske, nego i na području drugih država u kojima su žrtve hrvatski građani, a koji su se ranije nalazili u bazi ratnih zločina.

Pristup podacima koji zapravo predstavljaju spise predmeta ratnih zločina u elektroničkom obliku koji su uključeni u CTS imaju svi državnoodvjetnički dužnosnici i savjetnici koji rade na tim predmetima.

Kako za rad državnog odvjetništva na ovoj vrsti predmeta postoji velik interes javnosti, ističemo nekoliko važnijih predmeta u kojima su donesene državnoodvjetničke odluke.

Tako je tijekom 2022. godine podignuta optužnica protiv 3 osobe zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika počinjenog tijekom 1991. godine u bolnici u Kninu kada je zlostavljan veći broj ratnih zarobljenika.

Osim toga, podignuta je optužnica protiv jedne osobe zbog usmrćenja više civila hrvatske nacionalnosti u zaseoku Vucići, općina Promina.

Podignuta je optužnica i protiv jednog okrivljenika da je u svojstvu među ostalim i zapovjednika aerodroma Udbina, zajedno s još jednom osobom koja je u međuvremenu preminula, donio zajedničku odluku o neselektivnom zračnom napadu na gusto naseljene dijelove u središtu grada Gospića bez odabira cilja, kojom prilikom je nekoliko osoba smrtno stradalo, dio civila zadobio je teške tjelesne ozljede, nekoliko je civila dobilo lakše tjelesne ozljede, a na stambenim i poslovnim objektima i motornim vozilima nastupila je imovinska šteta.

Također je podignuta optužnica i protiv 2 osobe da su iako znajući da pripadnici njima podređenih postrojbi neovlašteno uhićuju, zlostavljaju, ubijaju civilno stanovništvo pretežito hrvatske narodnosti, da pljačkaju njihovu imovinu, da pale i razaraju kuće i druge gospodarske objekte, da uništavaju katoličke crkve i druge kulturne objekte na tom prostoru te da bez izbora vojnih ciljeva iz topničkog oružja svih kalibara gađaju Slunj i njemu okolna mjesta, neovisno o tome što se iz tih mjesta nije pružao nikakav oružani otpor, nisu poduzeli ništa da se takva nezakonita postupanja spriječe i suzbiju, a njihovi počinitelji kazne, pristajući na posljedice takva ponašanja, zbog čega je ubijeno 60 civila, 1 civil je teško ranjen, razrušeno je 5 katoličkih crkvi, a zapaljen je i razrušen velik broj stambenih i gospodarskih objekata pretežito u vlasništvu nesrpskog pučanstva, dok je njihova imovina opljačkana.

Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku podiglo je optužnicu protiv jedne osobe zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva jer da je, zajedno s drugim pripadnicima TO Karanac, sudjelovala u nezakonitim uhićenjima, ispitivanju i zlostavljanju civila nesrpske nacionalnosti te protiv jedne osobe zbog zlostavljanja i nečovječnog postupanja prema jednoj osobi na području Vukovara, u logoru Velepromet.

To državno odvjetništvo podiglo je optužnicu i protiv jedne osobe zbog sudjelovanja u nezakonitim uhićenjima, zatvaranjima i zlostavljanju civila nesrpske narodnosti i silovanju civila nesrpske narodnosti na području mjesta Negoslavci i Petrovci.

Isto tako, podignuta je optužnica protiv jedne osobe zbog zlostavljanja, nečovječnog postupanja više osoba u logorima Sremska Mitrovica i Niš na području Republike Srbije kada su prilikom ispitivanja zarobljenika oni fizički zlostavljani te izlagani uvredljivim i ponižavajućim postupcima. Optuženik je, naime, prema tim ratnim zarobljenicima nečovječno postupao nanoseći im velike patnje i ozljede tjelesnog integriteta i zdravlja, prisiljavajući ih da daju iskaze koji su njemu odgovarali izivljavajući se na njima na izrazito okrutan i ponižavajući način.

U kaznenim predmetima ratnih zločina vrlo je česta situacija da se počinitelji, žrtve, svjedoci i dokazi, kao i mjesta zločina nalaze na područjima različitih država zbog čega rad na ovoj vrsti predmeta ne bi bio moguć bez suradnje s tužiteljstvima susjednih zemalja.

Zbog toga državni odvjetnici surađuju s tužiteljskim uredima susjednih zemalja na temelju potpisanih protokola i sporazuma o suradnji u progonu počinitelja kaznenih djela ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida te na temelju redovne međunarodne pravne pomoći putem Ministarstva pravosuđa i uprave Republike Hrvatske.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i nadalje surađuje i s Međunarodnim rezidualnim mehanizmom za kaznene sudove (MRMKS), koji je osnova Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda radi preuzimanja nadležnosti, prava, obveza i osnovnih funkcija Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) te u radu koristi i informatičke alate kreirane za pretraživanje njihove baze podataka.

Kako interes javnosti za rad na predmetima ratnih zločina ne opada, državno odvjetništvo svoj rad, u skladu sa zakonskim mogućnostima, nastoji učiniti transparentnim koliko je to moguće, pa se tako na internetskoj stranici državnog odvjetništva objavljuju podatci i radovi o procesuiranju predmeta ratnih zločina, a nadležna županijska državna odvjetništva objavljuju priopćenja o radu na aktualnim predmetima.

12.2. Kaznena djela počinjena iz mržnje i govor mržnje

Kaznena djela počinjena iz mržnje (tzv. zločin iz mržnje) sva su kaznena djela koja su motivirana predrasudama prema specifičnim osobinama žrtve na kojima se temelji zajednički identitet skupine kao što je rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, nacionalno ili etničko podrijetlo, invaliditet, spol, spolno opredjeljenje, rodni identitet. Osnovno kazneno djelo dovodi se vezu s člankom 87. stavak 21. Kaznenog zakona koji zločin iz mržnje propisuje kao otegotnu okolnost ako teže kažnjavanje nije izričito propisano u Kaznenom zakonu. Pored toga, članak 35. Kaznenog zakona propisuje kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju (tzv. govor mržnje).

Ukupno je za ova kaznena djela prijavljeno 104 osobe. Unatoč okolnosti što je udio počinitelja iz navedene skupine kaznenih djela u ukupnom broju svih prijavljenih osoba konstantno manji od 0,5 %, ova se kaznena djela zasebno prate i analiziraju jer predstavljaju značajan pokazatelj stanja zaštite ljudskih prava.

Pad broja prijavljenih osoba (prošle godine 161 prijavljena osoba) odnosi se najvećim dijelom na policijske prijave (ukupno 54 u odnosu na ukupno 110 prijava

2021. godine). U odnosu na ukupan broj podnijetih prijava svih podnositelja veći je pad broja prijava za govor mržnje (ukupno 44 u odnosu na 86 prijava 2021. godine).

Odluke o optuženju i odbačajima kaznenih prijava analizirat će se odvojeno za navedene skupine kaznenih djela. Za obje skupine zajednička, visoka uspješnost u postupcima pred sudom (23 osuđujuće od ukupno 24 presude), potvrđuje da državno odvjetništvo pravilno interpretira navedene zakonske odredbe.

Državno odvjetništvo nastavilo je sustavno pratiti rad u ovim predmetima, sudjelovati u edukativnim aktivnostima u cilju unaprjeđenja kvalitete rada u ovoj skupini predmeta na svim razinama te sudjelovati u radu Radne skupine za praćenje Protokola o postupanju u predmetima zločina iz mržnje.

Određeni pad broja prijava za kaznena djela iz ove skupine može se protumačiti dijelom i kao rezultat ustrajnog i ažurnog rada policije i državnog odvjetništva u ovim predmetima.

Zločini iz mržnje

Za kaznena djela počinjena u vezi s člankom 87. stavak 21. Kaznenog zakona primljene su prijave protiv ukupno 60 osobe. Broj prijava koje je podnijela policija (46), iako manji u odnosu na 2021. godinu (60), znatno premašuje broj policijskih prijava za ta kaznena djela 2020. godine (28). Svi drugi podnositelji (fizičke i pravne osobe) podnijeli su ukupno samo 14 prijava. Slično je bilo 2020. i 2021. godine (15).

Smanjenje broja novih prijava prati pad broja odluka (51 prema 68 iz 2021. godine). Broj je podignutih optužnica u manjem padu (35 prema 42 u 2021. godini). Optuženja prevladavaju u odlukama državnog odvjetništva po prijavi. Kaznena politika državnog odvjetništva uključuje izvođenje počinitelja pred sud radi suočavanja s ozbiljnošću i težinom ovih kaznenih djela, što je razlog za nizak udio optužnica s prijedlogom za izdavanje kaznenog naloga.

Najčešća diskriminatorna osnova je i nadalje nacionalno odnosno etničko podrijetlo i vjeroispovijest, potom spolno opredjeljenje. Kao osnovno kazneno djelo najčešće je kazneno djelo prijetnje iz članka 139. stavak 2. i 3. Kaznenog zakona. Česta su kaznena djela oštećenja tuđe stvari iz članka 235. stavak 2. KZ-a počinjena ispisivanjem grafita s nacističkim ili fašističkim obilježjima ili uz oštećenje nacionalnih obilježja ili zastave. Kao osnovna kaznena djela pojavljuju se kaznena djela teške tjelesne ozljede iz članka 118. stavak 2. Kaznenog zakona, pokušaja teške tjelesne ozljede iz članka 118. stavak 2. u vezi članka 34. Kaznenog zakona, tjelesne ozljede iz članka 117. stavak 2. Kaznenog zakona. Pojavila su se i kaznena djela teške krađe iz članka 229. Kaznenog zakona (krađa zastave duginih boja) i povrede prava djeteta iz članka 177. stavak 2. Kaznenog zakona.

Udio odbačaja u ukupnom broju odluka je 31,37 %. Manji broj odluka o odbačaju (16 prema 26 u 2021. godini) potvrđuje uspjeh stručne edukacije u ovom području. Najčešće se pojavljuje odbačaj za zločin iz mržnje uz osnovno kazneno djelo prijetnje iz članka 139. stavak 2. i 3. Kaznenog zakona, počinjeno u osobnom kontaktu. Ta su kaznena djela često popraćena osobnim sukobima sudionika iz drugih razloga, kao što su nerazriješeni susjedski ili imovinskopравни odnosi. S tim u

vezi se kao razlog za odbačaj pojavljuje okolnost da nije dokazana prijetnja, odnosno da se specijalni oblik mržnje ne pojavljuje niti kao sekundarni motiv.

Kazneno djelo tzv. govora mržnje

Pad broja prijava od 48,83 % za kaznena djela iz članka 325. Kaznenog zakona (44 prema 86 iz 2021. godine) odnosi se u cijelosti na policijske prijave (8 prema 50 iz 2021. godine). Smanjenje broja policijskih prijava pokazatelj je s jedne strane uspješno provedenog educiranja stručnih kadrova, a s druge strane uspjeha preventivne aktivnosti u suzbijanju govora mržnje. Broj prijava drugih podnositelja (36) zadržan je na razini 2021. godine.

Znatno manji broj policijskih prijava uzrok je značajnog pada optuženja za kaznena djela govora mržnje kojih je bilo samo 6, u odnosu na 38 optuženja 2021. godine. Zbog toga u ukupnom broju odluka za ova kaznena djela (37) prevladavaju odbačaji s 83,78 %. Većina odluka o odbačaju (23 od ukupno 31) odnosi se na prijave podnositelja različitih od policije. Najčešći razlog odbačaja je i nadalje okolnost da se ostvarenje obilježja kaznenog djela iz članka 325. Kaznenog zakona razlikuje od kolokvijalnog poimanja govora mržnje. Zbog toga se često prijavljuju radnje koje imaju obilježja drugih kaznenih djela koja se progone po privatnoj tužbi kao što su uvreda ili kleveta, kao i radnje koje nemaju obilježja kaznenog djela. Primjerice, odbačene su prijave zbog nedostatka obilježja javnosti, pozivanja i poticanja na nasilje i mržnju, diskriminatorne usmjerenosti na pripadnost skupini, odgovarajućih svojstva zaštićene skupine koje ne obuhvaćaju povezanost po zanimanju ili interesno povezane skupine (npr. roditelji odgojitelji ili političari nisu tom odredbom zaštićena skupina). U odnosu na nekoliko kaznenih prijava protiv novinara podnijetih od fizičkih i pravnih osoba podnositelja različitih od policije pojavila se kao osnova za odbačaj i novinarska sloboda koja se očituje u provokativnom izražavanju, uz nepostojanje motiva poticanja na nasilje odnosno mržnju.

Najčešća je diskriminatorna osnova i u ovoj skupini kaznenih djela nacionalno podrijetlo, etničko podrijetlo, vjeroispovijest, potom spolno opredjeljenje. Najčešći je način počinjenja ovih kaznenih djela putem društvenih mreža.

Kaznena djela počinjena iz mržnje i govor mržnje

Kazneno djelo	Prijave 2022.		Rješenje o odbačaju		Optužnica		Presuda		
	Policija	Drugi	Policija	Drugi	S kaznenim nalogom	Bez kaznenog naloga	Osudujuća	Osllobadajuća	Odbijajuća
KD u vezi čl. 87. st. 21. KZ (zločini iz mržnje)	46	14	11	5	7	28	16	1	0
KD iz čl. 325. KZ (govor mržnje)	8	36	8	23	2	4	7	0	0

12.3. Kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma

U ovoj izvještajnoj godini za ovo kazneno djelo nadležna državna odvjetništva zaprimila su ukupno 919 kaznenih prijava, od čega 749 kaznenih prijava protiv počinitelja kaznenog djela iz članka 326. stavka 1. KZ/11 te 170 kaznenih prijava za kazneno djelo iz članka 326. stavka 2. KZ/11.

Kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz čl. 326. KZ/11

Godina	Kazneno djelo	Broj prijava	Odbačaj	Optužnica	Presuda		
					Osuđujuća	Oslobađajuća	Odbijajuća
2018.	čl. 326. st. 1.	467	20	397	251	1	
	čl. 326. st. 2.	196	5	162	38		
	UKUPNO	663	25	559	289	1	
2019.	čl. 326. st. 1.	850	33	752	486	1	1
	čl. 326. st. 2.	243	6	208	94		
	UKUPNO	1.093	39	960	580	1	1
2020.	čl. 326. st. 1.	632	24	532	434	3	
	čl. 326. st. 2.	144	4	152	98		
	UKUPNO	776	28	684	532	3	
2021.	čl. 326. st. 1.	828	17	734	461	5	2
	čl. 326. st. 2.	213	2	202	138		
	UKUPNO	1.041	19	936	599	5	2
2022.	čl. 326. st. 1.	749	20	387	539	6	4
	čl. 326. st. 2.	170	7	131	133		1
	UKUPNO	919	27	518	672	6	5

U prethodnoj 2021. izvještajnoj godini za ovo kazneno djelo bila je prijavljena 1.041 osoba te je u ukupnom kriminalitetu ovo kazneno djelo iznosilo 2,5 %, dok ove godine to iznosi 2,20 %, što je u granicama prethodnih izvještajnih razdoblja.

Razloge ovom neznatnom smanjenju, imajući u vidu nepromijenjene svjetske okolnosti koje su generirale počinjenje ovog kaznenog djela, moguće je pronaći u povećanoj kontroli prometnica od strane redarstvenih vlasti kao i sankcijama propisanim za ovo kazneno djelo, pogotovo za teži oblik počinjenja kada se izriču i kazne zatvora.

Od ukupnog broja podnesenih kaznenih prijava za kazneno djelo iz članka 326. KZ/11, 827 (89,98 %) kaznenih je prijava podneseno protiv odraslih osoba, od čega je 21 kaznena prijava podnesena Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, 80 (8,7 %) kaznenih je prijava podneseno protiv mlađih punoljetnih osoba, a svega 9 (0,97 %) protiv maloljetnih počinitelja ovog kaznenog djela te su 3 (0,32 %) kaznene prijave podnesene protiv odraslih osoba u kojima se oni javljaju kao počinitelji ovog kaznenog djela na štetu maloljetnih osoba.

Kada se uzmu u obzir 919 kaznenih prijava za ovo kazneno djelo, u analizi strukture njihovih pojavnih oblika, prema statističkim pokazateljima, 81,5 % prijava se

odnosi na kazneno djelo iz članka 326. stavka 1. KZ/1, a 18,5 % na kazneno djelo iz članka 326. stavka 2. KZ/11. Uspoređujući ovo s prethodnom godinom kada se 80 % kaznenih prijava odnosilo na kazneno djelo iz članka 326. stavka 1. KZ/11, a 20 % na kazneno djelo iz članka 326. stavka 2. KZ/11, onda se očito može zaključiti da nema značajnih odstupanja.

U odnosu na način počinjenja ovog kaznenog djela nema bitnih razlika u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja te nema novih pojava oblika. Kao i ranije, radi se o počiniteljima koji su pojedinačno ili u dogovoru s drugim osobama koje bi tada činile prethodnicu, za adekvatnu novčanu nagradu, preuzimale osobe koje su prije toga ilegalno ušle na teritorij Republike Hrvatske, zaobilazeći službene granične prijelaze s Bosnom i Hercegovinom ili Srbijom, pa te osobe prevozili u osobnim, teretnim ili kombi vozilima kroz Republiku Hrvatsku prema zemljama Europske unije.

U strukturi počinitelja ovog kaznenog djela, iako su većina strani državljani (Srbija, Bosna i Hercegovina, Njemačka, Italija, Slovenija Poljska, Ukrajina, Indija, Turska) ima i hrvatskih državljana, iz čega se daje zaključiti kako se radi o razgranatoj međunarodnoj mreži krijumčarenja ljudi, pri čemu organizatori navedenih kaznenih djela ostaju neotkriveni i nakon poduzimanja svih potrebnih radnji u cilju njihovog otkrivanja. Kao migranti, odnosno osobe koje se ilegalno prevoze, najčešće su to državljani afričkih i azijskih zemalja, prije svega Pakistana, Egipta, Bangladeša, Turske, Afganistana i dr., a radi se o ekonomskim migrantima ili migrantima iz ratom zahvaćenih područja.

Imajući u vidu da je kazneno djelo protuzakonnog ulazanja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici EU-a ili potpisnici Šengenskog sporazuma složeno kazneno djelo s međunarodnim elementom budući da su okrivljenici ili migranti strani državljani, i to većina njih su državljani država koje nisu članice Europske unije, potrebno je žurno postupanje jer takve okrivljenike policijski službenici odmah uhite i nakon kriminalističke obrade te sastavljanja kaznene prijave predaju pritvorskom nadzorniku, a dežurni državni odvjetnici trebaju takve osobe ispitati u roku od 16 sati i nakon toga predlažu istražni zatvor po čl. 123. st. 1. toč. 1. ZKP/08, tj. zbog opasnosti od bijega.

Pored toga postoje organizacijski problemi jer takvim osobama, bilo da su okrivljenici, bilo da su migranti svjedoci, treba osigurati prevoditelje za primjerice, albanski, arapski, kurdski, farski, pašto, urdu, turski i dr. jezik, za koje jezike su tumači teško dostupni i nema ih mnogo na području Republike Hrvatske. Kako je radi osiguranja dokaza potrebno predlagati dokazna ročišta sucu istrage jer je ispitivanje ovih svjedoka ključno za dokazivanje elementa koristoljublja, potrebno je i prisustvovati tim dokaznim ročištima, što zahtijeva dodatno angažiranje dežurnog državnog odvjetnika.

Što se tiče kvalificiranog oblika kaznenog djela iz članka 326. stavka 2. KZ/11, kada okrivljenici, postupajući iz koristoljublja, omogućuju drugim osobama nedopušteno se kretati u Republici Hrvatskoj, a pri počinjenju kaznenog djela dovode u opasnost život i tijelo osoba i s njima postupaju na nečovječan i ponižavajući način, treba istaknuti da u takvim postupanjima okrivljenika ima elemenata nečovječnog i

ponižavajućeg postupanja u smislu članka 3. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Međutim, recentnom sudskom praksom usvojen je stav da kod ovog kvalificiranog oblika kaznenog djela opasnost mora biti konkretna, što je faktično pitanje svakog pojedinog slučaja, a sudska praksa još nema neprijeporan i jedinstven stav o pojedinim ključnim pitanjima vezanim za ostvarenje subjektivnih i objektivnih obilježja ovog kaznenog djela pa dolazi do različitih odluka drugostupanskih sudova.

Kod ovog kaznenog djela pojavljuje se i problem dokazivanja da je djelo počinjeno iz koristoljublja jer pored negiranja od strane okrivljenika, i migranti, ispitani u svojstvu svjedoka, ne žele potvrditi da plaćaju organizaciju svojeg ilegalnog prijevoza.

Kao i u prethodnim izvještajnim razdobljima, nije došlo do novih pojavnih oblika, odnosno načina počinjenja ovog kaznenog djela te se radi o situacijama kada okrivljenici, iz koristoljublja, svojim vozilima, koja nisu prostorno i tehnički adekvatna za prijevoz većeg broja osoba, prevoze veći broj migranata i tako ugrožavaju život i tijelo osoba koje prevoze pa se te osobe dovode u stanje višesatnog trpljenja i patnje, a uz to se vrijeđa i umanjuje njihovo dostojanstvo.

U izvještajnom razdoblju doneseno je 545 odluka, od čega 518 (95,57 %) optuženja i 27 (4,43 %) odbačaja. Od 518 optuženja 387 (74,71 %) odnosi se na kazneno djelo iz članka 326. stavka 1. KZ/11, a 131 (25,29 %) na kazneno djelo iz članka 326. st. 2. KZ/11, dok se od 27 donesenih rješenja o odbačaju kaznene prijave 20 (74,07 %) odnosi na kazneno djelo iz čl. 326. stavka 1. KZ, a 7 (25,93 %) na kazneno djelo iz članka 326. stavka 2. KZ.

Od ukupno 683 presude 672 (98,38 %) su osuđujuće, 6 (0,87 %) oslobađajućih i 5 (0,73 %) odbijajućih pa imajući u vidu da je u prošlogodišnjem izvještajnom razdoblju uspješnost u postupku, odnosno ishodovanju osuđujućih presuda, iznosila 98,8 %, tada se može zaključiti da su nadležna državna odvjetništava zadržali uspješnost u postupku kada se radi o ovom kaznenom djelu.

12.4. Kaznena djela vezana za zlouporabu droga

Struktura prijavljenih počinitelja kaznenih djela vezano za zlouporabu droga

Godina	Odrasli	Mlađe punoljetne osobe	Maloljetnici	Ukupno
2018.	898	196	73	1.167
2019.	975	211	86	1.272
2020.	1.064	219	46	1.329
2021.	988	143	33	1.164
2022.	1.059	110	45	1.214

Prijavljene osobe za kaznena djela vezana uz zlouporabu droga u ovom izvještajnom razdoblju, u ukupnom broju prijavljenih osoba, sudjeluju s udjelom od

2,92 %. Odrasli participiraju u prijavama s 87,23 %, mlađe punoljetne osobe 9,06 % i maloljetnici s 3,71 %. Ukupan broj prijavljenih osoba kojih je 1.214, u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje pokazuje porast od 4,11 %.

Kaznena djela zlouporabe opojnih droga, kada je u pitanju njihovo otkrivanje i prijavljivanje, isključivo su rezultat uspješnosti kriminalističkih istraživanja policije i njihova rada.

Struktura kaznenih djela vezanih za zlouporabu droga

Počinitelji	Čl. 190	Čl.191	Ukupno
Odrasli	1000	59	1.059
Mlađe punoljetne osobe	101	9	110
Maloljetnici	35	10	45
UKUPNO	1.136	78	1.214

U ukupnom broju prijavljenih kaznenih djela 93,58 % čine kaznena djela iz čl. 190. Kaznenog zakona. Kaznena djela iz čl. 191. Kaznenog zakona participiraju sa 6,42 %. U pogledu strukture kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga nema značajnih odstupanja u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje.

Struktura odluka za kaznena djela vezana za zlouporabu droga

	Odbačeno	Optuženo	Presuđeno	Od toga osuđeno
Odrasli	72	766	881	790
Mlađi punoljetnici	5	102	141	125
Maloljetnici	6	20	30	27
UKUPNO	83	888	1.052	942

Tijekom 2022. odbačajima i optuženjima riješene su prijave protiv 971 osobe pri čemu odbačaji sudjeluju s 8,54 % u strukturi donesenih odluka, dok optuženja participiraju s 91,45 %. U odnosu na razloge odbačaja kaznenih prijava nema bitnih odstupanja u odnosu na prošlogodišnje izvještajno razdoblje.

Zbog kaznenih djela zlouporabe opojnih droga presuđene su ukupno 1.052 osobe, od čega 942 osobe osuđujućim presudama koje čine 89,54 % donesenih odluka i potvrđuju visoku uspješnost u procesuiranju ove vrste kaznenih djela.

Na kaznu zatvora osuđene su ukupno 382 osobe, odnosno 40,55 % osuđujućih presuda odnosi se na zatvorske kazne, od kojeg broja zatvorskih kazni je 111 kazni zatvora, odnosno 29,06 %, zatvorskih kazni zamijenjeno radom za opće dobro. Uvjetne osude najzastupljenija su sankcija izrečena u odnosu na 500 počinitelja kaznenih djela, odnosno 53,08 % od ukupnog broja osuđujućih presuda, dok su najmanje zastupljene sankcije novčane kazne.

Prema maloljetnicima je izrečena 1 zatvorska kazna, 9 pridržaja izricanja maloljetničkog zatvora te 17 odgojnih mjera koje kod maloljetnika participiraju kao najzastupljenije sankcije.

Državna su odvjetništva izjavila ukupno 220 žalbi, od čega zbog odluke o kazni 154 žalbe, odnosno 70 % žalbi izjavljeno je zbog kazne (i/ili drugih razloga i odluke o kazni) jer državno odvjetništvo kaznenu politiku sudova ocjenjuje preblagom te ulaganjem žalbi nastoji utjecati na strože kazne u ovoj oblasti kriminaliteta.

Od počinitelja kaznenih djela vezanih u zlouporabi droga oduzeta je imovinska korist u izvještajnom razdoblju od 6.880.408,34 kuna, što je porast u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

12.5. Kazneno djelo nasilje u obitelji

Kazneno djelo nasilje u obitelji

Godina	Ostalo u radu	Prijava u izvještajnom razdoblju	Rješenje o odbačaju	DO pokrenulo prekršaj	Optužnica	Od toga optužnica s kaznenim nalogom	Presuda		
							Osudujuća	Oslobađajuća	Odbijajuća
2018.	48	350	164	16	40	35	77	3	
2019.	67	414	153	17	204	45	135	4	2
2020.	66	698	146	6	363	45	220	8	8
2021.	72	869	199	28	423	26	245	5	3
2022.	133	1.187	379	35	557	36	294	22	8

U izvještajnom razdoblju nastavlja se porast broja kaznenih prijava protiv počinitelja kaznenog djela nasilja u obitelji iz članka 179.a Kaznenog zakona.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (869 prijava protiv počinitelja ovog kaznenog djela) sada bilježimo porast broja prijava za 36,6 % (1.187).

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje državna su odvjetništva postupajući po kaznenim prijavama donijela ukupno 971 odluku (rješenje o odbačaju kaznene prijave, pokrenut prekršajni postupak i podignuta optužnica), što je 49,4 % više odluka nego u prethodnom izvještajnom razdoblju (650).

Nakon što su državna odvjetništva donijela rješenje o odbačaju kaznene prijave u 9,2 % slučajeva pokrenula su prekršajni postupak prema počinitelju nekog od oblika nasilja u obitelji iz članka 10. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji.

Naime, kad državna odvjetništva donesu rješenje o odbačaju kaznene prijave protiv počinitelja kaznenog djela iz članka 179.a Kaznenog zakona iz razloga što prijavljeno djelo nije kazneno djelo za koje se progona po službenoj dužnosti (članak 206. stavak 1. točka 1. Zakona o kaznenom postupku), a utvrdila su postojanje nekog od oblika nasilja propisanog u članku 10. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, nadležnom općinskom sudu podnose optužni prijedlog.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje bilježimo porast broja podignutih optužnica za 31,7 %. U ukupnom broju podignutih optužnica optužnice s kaznenim nalogom participiraju sa 6,5 %. Za 20 % porastao je i broj osuđujućih presuda.

Značajniji porast broja prijava protiv počinitelja kaznenog djela nasilja u obitelji u izvještajnom razdoblju bilježimo na području nadležnosti Općinskog kaznenog državnog odvjetništva u Zagrebu (323:144) te u nešto manjem obimu na području nadležnosti Općinskog državnog odvjetništva u Pazinu (41:14), Općinskog državnog odvjetništva u Požegi (31:11), Općinskog državnog odvjetništva u Varaždinu (73:41), Općinskog državnog odvjetništva u Zadru (55:36) i Općinskog državnog odvjetništva u Koprivnici (43:9).

Neznatan pad broja prijava protiv počinitelja kaznenog djela iz članka 179.a Kaznenog zakona u izvještajnom razdoblju bilježimo na području nadležnosti Općinskog državnog odvjetništva u Karlovcu i Općinskog državnog odvjetništva u Sisku, dok značajniji pad broja prijava u izvještajnom razdoblju bilježimo na području nadležnosti Općinskog državnog odvjetništva u Rijeci za 61,2 % (33:85).

Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju u odnosu na porast broja kaznenih prijava protiv počinitelja ovog kaznenog djela ponovno ukazujemo na to da nije moguće govoriti o stvarnom statistički značajnom porastu broja prijavljenih za kazneno djelo iz članka 179.a Kaznenog zakona budući da se nerijetko ovo kazneno djelo prijavljuje u stjecaju s nekim drugim kaznenim djelom s propisanom težom kaznom, odnosno nekim od kaznenih djela iz sfere kaznenopravne zaštite djece. Međutim, potrebno je istaknuti da je i kod samih žrtava ovog kaznenog djela došlo do podizanja svijesti o njegovoj nedopuštenosti i kažnjivosti, da je došlo do veće senzibilizacije društva zbog različitih kampanja i medijskih objava i do unaprjeđenja sustava potpore žrtvama kroz zakonodavni okvir i njegovu primjenu u praksi.

Kako je u odnosu na prethodno navedena državna odvjetništva u kojima je zabilježen porast broja prijava počinitelja kaznenog djela iz članka 179.a Kaznenog zakona istodobno došlo i do porasta broja rješenja o odbačaju kaznenih prijava, potrebno je ukazati na probleme kod dokazivanja ovog kaznenog djela, pogotovo u situaciji kada se ono prijavljuje u stjecaju s nekim od kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece u kojima se kao svjedoci pojavljuju osobe bliske okrivljeniku (članak 87. stavak 9. Kaznenog zakona) koje su puno sklonije korištenju blagodati nesvjedočenja, što u nedostatku drugih dokaza ima za posljedicu donošenje rješenja o odbačaju kaznene prijave zbog nepostojanja osnovane sumnje da bi prijavljene osobe počinile kazneno djelo.

12.6. Kaznena djela protiv gospodarstva

Zbog kaznenih djela protiv gospodarstva iz Glave XXIV. Kaznenog zakona u izvještajnom razdoblju prijavljene su ukupno 3.284 odrasle i pravne osobe. Usporedbom s podacima iz prethodnog razdoblja proizlazi da je prijavljena 81 osoba više ili 2,52 % više u odnosu na 2021. godinu. Ova kaznena djela sudjeluju sa 7,89 % u ukupnom broju svih prijavljenih poznatih osoba. Međutim, maloljetne se osobe ne javljaju uopće kao počinitelji ovih kaznenih djela, mlađe punoljetne osobe iznimno, u zanemarivom broju i uglavnom zbog najlakših kaznenih djela, pa kada se broj prijavljenih osoba stavi u odnos s ukupnim brojem svih prijavljenih samo odraslih

osoba i pravnih osoba, tada realan udio ovih kaznenih djela iznosi 8,75 % te je uz zanemarivo povećanje na razini prethodnih razdoblja. Od ukupnog broja na pravne osobe se odnosi 769 prijava (23,41 %)

Analizirajući podatke za pojedina kaznena djela, razvidan je porast broja prijava zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. KZ za 74 osobe ili 6,90 %, zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ za 131 osobu ili za 21,40 %, zbog kaznenog djela pranja novca iz čl. 265. KZ za 36 osoba ili 75 %, zbog kaznenog djela povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga iz čl. 248. KZ za 15 osoba ili 32,60 % i zbog kaznenog djela prouzročenja stečaja iz čl. 249. KZ za 17 osoba ili za 23,94 %.

Nasuprot tome došlo je do pada broja prijava zbog kaznenog djela zlorporabe u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. KZ za 118 osoba ili 14,14 %, zbog kaznenog djela izbjegavanja carinskog nadzora iz čl. 257. KZ za 23 osobe ili 40,35 %, zbog kaznenog djela subvencijske prijevare iz čl. 258. KZ za 14 osoba ili 31,11 % i zbog kaznenog djela nedopuštene trgovine iz čl. 264. KZ za 33 osobe ili 9,62 %. Zbog kaznenog djela primanja i davanja mita u postupku stečaja nije prijavljena niti jedna osoba (2021. – 9 osoba). Unatoč porastu ili padu primljenih prijava za pojedina kaznena djela, u strukturi kaznenih prijava i u ovom izvještajnom razdoblju najzastupljenije su prijave zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. KZ (1145) s udjelom od 34,86 % u ukupnom broju prijavljenih osoba, zbog KZ (743) s udjelom od 22,62 %, zbog kaznenog djela zlorporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. KZ (716) s udjelom od 21,80% i kaznenog djela nedopuštene trgovine iz čl. 264 KZ (310) s udjelom od 9,43 %, tako da se na ova četiri kaznena djela, kao i u ranijim razdobljima, odnosi najveći dio, odnosno 88,73 % svih prijava zbog gospodarskih kaznenih djela.

U strukturi kaznenih prijava došlo je do promjena samo utoliko što je u izvještajnoj godini iza kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. KZ kao drugo po zastupljenosti kazneno djelo utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ (22,62 %), dok je u ranijem razdoblju to bilo kazneno djelo zlorporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. KZ s udjelom od 25,92 %, a koje je kazneno djelo u izvještajnoj 2020. godini bilo i najzastupljenije (32,58 %).

Razlog porasta broja prijava zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ dijelom je u povećanoj aktivnosti Ministarstva financija u provođenju poreznih nadzora, a dijelom je rezultat i kvalitetnije i intenzivnije suradnje državnih odvjetništava, Porezne uprave i policije, što nakon provedene kvalitetnije obrade od strane Porezne uprave i kriminalističkog istraživanja policije dovodi do pravilnijeg utvrđenja svih relevantnih činjenica te s obzirom na utvrđenu stvarnu namjeru u postupanju počinitelja do pravilnog kvalificiranja određenih protupravnih postupanja odgovornih osoba trgovačkih društava kao kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ-a, a ne kao kaznenog djela zlorporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. KZ-a, kako su se ranije često takva postupanja nekritički označavala i prijavljivala, pa je s druge strane pad broja prijavljenih osoba zbog kaznenih djela zlorporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. KZ-a dijelom u korelaciji s porastom broja prijavljenih osoba zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ-a, koji je trend prisutan u cijelom promatranom razdoblju (2018-2022) te je nastavljen i u izvještajnom.

I kod većine ostalih kaznenih djela došlo je do povećanja ili smanjenja broja prijava, ali to nije bitnije utjecalo na promjenu same strukture kaznenih prijava, budući da ona inače sudjeluju s malim brojem prijava u ukupnom broju prijavljenih gospodarskih kaznenih djela.

U izvještajnom razdoblju nisu uočeni novi pojavni oblici počinjenja kaznenih djela, različiti od onih iz prethodnog razdoblja.

Kada se novozaprimljenim prijavama pribroje prijave iz prethodnog razdoblja u kojima nije bila donesena meritorna odluka državna odvjetništva u izvještajnom su razdoblju imala u radu ukupno 5.987 prijava, što je za 405 prijava ili za 7,25 % više u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (5.582 prijave).

U izvještajnom je razdoblju riješeno 3.013 prijava ili 50,32 % svih prijava u radu, dok je u 2021. bilo riješeno 2.907 prijava, u 2020. godini 3.205 prijava, u 2019. godini 2.492 prijave, a u 2018. godini 2.517 prijava.

Donošenjem rješenja o odbačaju kaznene prijave riješeno je 996 prijava ili 33,05 % te je smanjen udio ove vrste odluke u ukupnom broju odluka povodom prijave u odnosu na 2021. kada je odbačajem kaznene prijave bilo riješeno 40,28 % (1.171 prijava), a u 2020. godini 38,53 % prijava.

Službenom bilješkom o podizanju optužnice riješeno je 240 prijava ili 8 % prijava, a na optužnice s kaznenim nalogom odnose se 122 optužnice, dok je službenom bilješkom o podizanju optužnice u 2021. bilo riješeno 10,8 % svih riješenih prijava.

Službenom bilješkom o donošenju rješenja o provođenju istrage riješene su 443 prijave ili 14,7 %, a službenom bilješkom o otvaranju istraživanja 305 prijava ili 10,12 %. U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, u 2022. izmijenjen je omjer udjela između podignutih optužnica povodom prijave i otvorenih istraživanja tako što je manji udio podignutih optužnica, a veći udio otvorenih istraživanja. Ostale prijave riješene su ustupom te na drugi način spajanjem i slično. Nakon dovršenog istraživanja podignute su 203 optužnice (2021. – 193), a rješenjem odbačeno 68 prijava.

Na kraju izvještajnog razdoblja u odnosu na 1.463 prijave nije donesena meritorna odluka (u 2021. – 1.240), odnosno u radu su ostale ukupno 2.974 prijave (49,67 %), od kojih je veći dio prijava u kojima je u tijeku provođenje izvida kod policije i drugih tijela, dok su u 2021. ostale u radu 2.703 prijave ili 48,42 %. Imajući u vidu da su državna odvjetništva u izvještajnom razdoblju zaprimila više prijava i imala ukupno u radu više prijava u odnosu na 2021., ažurnost u radu zadržana je na razini prethodnog razdoblja.

I u ranijim izvještajnim razdobljima ukazivalo se na uobičajeno izraženu visoku negativnu selekciju u radu na prijavama zbog gospodarskih kaznenih djela, što je razvidno i iz tablice koja sadrži podatke o broju pojedinih vrsta odluka i broju donesenih osuđujućih presuda, pri čemu se broj optuženja odnosi i na optuženja po dovršenoj istrazi.

Kaznena djela protiv gospodarstva u 2022.

Naziv kaznenog djela	Prijavljeno	Odbačeno	Optuženo	Osuđujuće presude
Zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju čl. 246 KZ	712	248	162	142
Prijevarena u gospodarskom poslovanju čl. 247. KZ	1.149	565	202	135
Povreda obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga čl. 248. KZ	59	10	17	18
Prouzročenje stečaja čl. 249. KZ	88	35	24	6
Pogodovanje vjerovnika čl. 250. KZ	20	8	1	3
Utaja poreza ili carine čl. 256. KZ	749	85	185	131
Izbjegavanje carinskog nadzora čl. 257. KZ	34		36	48
Subvencijska prijevarena čl. 258. KZ	31	3	14	7
Nedopuštena trgovina čl. 264 KZ	317	12	236	220
Pranje novca čl. 265. KZ	84	9	10	8
Ostala kaznena djela	59	29	20	
UKUPNO	3.302	1.004	907	718

Najviše kaznenih prijava i u ovom izvještajnom razdoblju odbačeno je zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. KZ, i to 565 prijava ili 56,27 % svih odbačenih prijava, te kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. KZ, zbog kojeg je odbačeno 248 prijava ili 24,70 % svih odbačenih prijava, a zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ, 85 prijava ili 8,46 % svih odbačenih prijava, pa se 89,44 % svih odbačenih prijava odnosi samo na ova tri kaznena djela.

Od ukupnog broja odbačenih prijava 309 prijava odbačeno je protiv pravnih osoba, od čega je samo zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. KZ odbačeno 195 prijava ili 63,10 % svih odbačenih prijava protiv pravnih osoba, a zatim zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. KZ, 50 prijava ili 16,18 % te zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ, 40 prijava ili 12,94 % svih odbačenih prijava protiv pravnih osoba.

U svim prethodnim izvještajnim razdobljima isticani su razlozi visokog udjela negativnih odluka i brojnih poteškoća u radu po prijavama zbog gospodarskih kaznenih djela zbog kojih je njihovo utvrđivanje i dokazivanje izrazito otežano.

Kaznene prijave za većinu kaznenih djela u većem dijelu podnose oštećenici, često više godina nakon počinjenja kaznenog djela, bez odgovarajuće potrebne dokumentacije koja bi potkrijepila osnovanost prijava, a do koje je naknadno teško ili nemoguće doći jer su istekli zakonski rokovi za njezino čuvanje ili je uništena ili prikrivena od strane vlasnika i odgovornih osoba trgovačkih društava, pa se pokušava barem dio dokumentacije te potrebne i korisne podatke pribaviti putem banaka i drugih tijela. Također, sve je veći broj prijava za kaznena djela počinjena od

stranih državljana kao odgovornih osoba trgovačkih društava sa sjedištem u Republici Hrvatskoj te vezana za poslovne odnose s inozemnim pravnim subjektima, pa je dokumentaciju nužno pribavljati posredstvom međunarodne pravne pomoći, odnosno Europskog istražnog naloga. Dakle, zbog složenosti postupanja, izostanka dokumentacije, involviranja u novčani tijek velikog broja gospodarskih subjekata te često prisutnog međunarodnog elementa, što zahtijeva dodatni angažman i vrijeme, izvidi za gospodarska kaznena djela, posebno najteže i najsloženija kaznena djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. KZ, kaznena djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ i kaznena djela pranja novca iz čl. 265. KZ traju znatno dulje u odnosu na druga kaznena djela. Te poteškoće utječu ujedno i na mogućnost te trajanje i rezultat knjigovodstveno-financijskih vještačenja koja je kod većine ovih kaznenih djela nužno provoditi i bez kojih u pravilu nije moguće ni donošenje ispravne odluke ni podizanje optužnice. To se sve, uz činjenicu da se radi često o činjenično i pravno vrlo složenim predmetima koje je inače teško dokazivati te koja za kvalitetan rad na njima zahtijevaju dodatna potrebna znanja iz područja financija, bankarskog poslovanja, knjigovodstva i dr., u konačnici odražava i na uspjeh u postupku.

Vezano za visok udio odbačenih prijava zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. KZ, ponovno se konstatira kako glavinu prijava i nadalje podnose oštećena trgovačka društva koja prijetnjom mogućim kaznenim postupkom pokušavaju naplatiti svoja potraživanja proizišla iz poslovnih odnosa (prometa roba i usluga) s drugim trgovačkim društvima, iako se provedenim izvidima ili dokaznim radnjama utvrdi da nepodmirenje obveza od strane prijavljenih osoba nije rezultat njihova prijevarnog postupanja, odnosno kaznenog djela, već naknadno nastupjelih poteškoća u poslovanju i drugih objektivnih okolnosti, zbog čega se u tako velikom postotku prijave odbacuju kao neosnovane.

Kada su posrijedi pravne osobe, prijave se odbacuju i iz drugih razloga predviđenih Zakonom o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, a to su najčešće prestanak postojanja pravne osobe, odnosno njezino brisanje iz trgovačkog registra, što je procesna smetnja za pokretanje i vođenje postupka protiv pravne osobe te u slučaju kada pravna osoba nema imovine ili je tako neznatna da ne bi bila dovoljna ni za pokriće troškova postupka ili pak ako se protiv nje vodi stečajni postupak. Osim toga, dio kaznenih prijava protiv pravnih osoba odbacuje se i premda je utvrđena kaznena odgovornost pravne osobe ako prijavljenim kaznenim djelom odgovorne osobe pravna osoba nije ostvarila imovinsku korist ili nije povrijeđena neka dužnost pravne osobe, što su zakonske pretpostavke kažnjivosti pravne osobe sukladno navedenom Zakonu. To su ujedno i razlozi velikog nerazmjera broja prijavljenih te optuženih fizičkih i pravnih osoba.

Kada se neposrednim optužnicama podignutim povodom kaznene prijave i nakon provedenog istraživanja pribroji 461 optužnica podignuta nakon provedene istrage, proizlazi da je u izvještajnom razdoblju podignuto ukupno 907 optužnica, što je za 32 osobe ili 3,4 % manje u odnosu na 2021., ali više u odnosu na 2020. i 2019. Od ukupno neposrednih optužnica 221 ili 49,39 % je optužnica s kaznenim nalogom, identično kao u prethodnom razdoblju.

Najviše neposrednih optužnica podignuto je zbog kaznenog djela nedopuštene trgovine iz čl. 264. KZ (236), s tim da je ujedno od svih optužnica s

kaznenim nalogom više od 50 % podignuto zbog ovog kaznenog djela. Uz kazneno djelo nedopuštene trgovine najviše neposrednih optužnica podignuto je još zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. KZ (124).

Od 907 optužnica 45 optužnica podneseno je protiv pravnih osoba, od čega su 24 optužnice ili 53,33 % podignute zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ, te 14 optužnica ili 31,11 % zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247 KZ.

U izvještajnom razdoblju doneseno je i 477 rješenja o provođenju istrage te su državna odvjetništva zajedno s istragama koje su ostale u radu iz prethodnog razdoblja (655) imala ukupno u radu istraga protiv 1.132 fizičke i pravne osobe, što je neznatno manje, odnosno za 43 osobe ili 3,65 % manje u odnosu na 2021., a na razini prethodnih godina.

Donesene su ukupno 574 odluke (u 2021. – 529), od čega 554 meritorne odluke, što je za 55 odluka ili 11,02 % više odluka po dovršenoj istrazi u odnosu na 2021., a 20 istraga riješeno je ustupom, spajanjem ili na drugi način. Od 554 meritorno riješene istrage u odnosu na 461 osobu (2021. – 419) istraga je riješena donošenjem službene bilješke o podizanju optužnice, što predstavlja 83,21 % odluka donesenih po dovršenoj istrazi, a u odnosu na 93 osobe ili 16,79 % istraga je obustavljena, koji je omjer gotovo identičan omjeru ovih odluka iz prethodnog razdoblja.

Na kraju izvještajnog razdoblja ostalo je u radu 558 istraga ili 88 istraga manje u odnosu na prethodnu 2021. (646 istraga).

Najviše istraga u izvještajnom razdoblju pokrenuto je zbog kaznenih djela zlorabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. KZ, kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ i kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. KZ, i to ukupno 394 istrage ili 82,59% istraga, a na ova kaznena djela odnosi se i najviše podignutih optužnica nakon dovršene istrage, 351 ili 76,13 %.

Sudovi su u izvještajnom razdoblju donijeli ukupno 868 presuda, što je 98 presuda ili 10,14,% manje u odnosu na 2021. (966 presuda), te manje i u odnosu na 2020. (898).

Osuđujućih je presuda 718 ili 82,71 % svih donesenih presuda (2021. – 79 %), 115 presuda ili 13,24 % je oslobađajućih (2021. – 16,45 %), a 35 presuda ili 4,03 % odbijajućih (2021. – 4,55 %). Omjer pojedinih vrsta presuda ukazuje na povećanje uspješnosti državnih odvjetništava u postupku u odnosu na prethodna razdoblja, jer iako je doneseno manje presuda, porastao je udio osuđujućih presuda, a smanjen udio oslobađajućih i odbijajućih presuda. Porastao je i udio presuda donesenih temeljem sporazuma stranaka. Od 718 osuđujućih presuda, 140 presuda ili 19,49 % ih je doneseno temeljem sporazuma, dok je takvih presuda u prethodnom razdoblju bilo doneseno 109 ili 14,28 %. Najveći broj presuda temeljem sporazuma, njih 121, donesen je u predmetima iz nadležnosti USKOK-a. Unatoč tome, još uvijek se radi o relativno malom udjelu ovih presuda, a razlog tome najviše je nezainteresiranost

okrivljenika, odnosno činjenica da nisu spremni vratiti imovinsku korist pribavljenu kaznenim djelom niti naknaditi štetu, što je uvjet za sklapanje sporazuma.

Od 718 osuđujućih presuda 32 su protiv pravnih osoba, od čega 19 presuda zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ.

I u ovom izvještajnom razdoblju najviše je presuda doneseno zbog kaznenih djela nedopuštene trgovine iz čl. 264. KZ – 224 presude, kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. KZ – 205 presuda, zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. KZ – 181 presuda te zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine – 154 presude. Zbog ta četiri kaznena djela doneseno je ukupno 88 % svih donesenih presuda. Od 131 osuđujuće presude donesene zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ, čak 74 presude ili 56,48 % presuda doneseno je temeljem sporazuma stranaka tako da se samo na ovo kazneno djelo odnosi 52,80 % svih presuda donesenih temeljem sporazuma. Zbog kaznenog djela nedopuštene trgovine iz čl. 264. KZ koje je u nadležnosti općinskih državnih odvjetništava i u pravilu lakše dokazivog, doneseno je 40 presuda (28,57 %) temeljem sporazuma tako da na ova dva kaznena djela otpada 114 presuda ili 81,42 % svih presuda donesenih temeljem sporazuma.

Najviše oslobađajućih presuda doneseno je zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. KZ (53 presude), kao najtežeg i najsloženijeg gospodarskog kaznenog djela.

Na kraju izvještajnog razdoblja ostalo je 2.518 nepresuđenih osoba, odnosno u radu predmeta pred sudom u odnosu na 3.328 optuženih osoba (2021. – 3.069).

U strukturi kaznenih sankcija i dalje prevladavaju uvjetne osude, koje su izrečene u odnosu na 480 osoba (67,22 %), dok je kazna zatvora izrečena u odnosu na 184 osobe ili u 25,70 % osuđujućih presuda (2021. – 26,86 %). Izrečeno je 40 novčanih kazni ili 5,66 % (2021. – 6,68%) te 9 uvjetnih novčanih kazni (2021. – 1). U odnosu na prethodno razdoblje, dakle, neznatno je povećan udio uvjetnih osuda, a smanjen udio kazne zatvora i novčane kazne, ali bez bitnijeg utjecaja na strukturu kaznenih sankcija. Kazna zatvora zamijenjena je radom za opće dobro u 58 slučajeva ili 31,52 % izrečenih kazni zatvora, dok je u 2021. bilo zamijenjeno 36 kazni zatvora. Od 58 slučajeva zamjene kazne zatvora radom za opće dobro, njih 30 ili 52 %, odnosi se na kazne izrečene zbog kaznenog djela nedopuštene trgovine iz čl. 264. KZ, a 14 zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ.

Izrečeno je ukupno 10 sigurnosnih mjera, od čega 3 mjere zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti, kao i u prethodnom razdoblju, a doneseno je i 147 odluka o oduzimanju predmeta, od čega 116 odluka donesenih zbog kaznenog djela nedopuštene trgovine iz čl. 264. KZ.

U izvještajnom razdoblju u 139 presuda oduzeta je imovinska korist pribavljena kaznenim djelima u ukupnom iznosu od 96.750.889,19 kn / 12.841.049,72 EUR, što je gotovo dvostruko više u odnosu na prethodno razdoblje, odnosno za 46.566.089,62 kn / 6.180.382,19 EUR ili 92,78 % više. Iznos oduzete imovinske koristi zbog gospodarskih kaznenih djela predstavlja 44,52 % ukupno oduzete imovinske koristi svim kaznenim djelima. Međutim, iznos imovinske koristi

stvarno pribavljene kaznenim djelima znatno je veći od iznosa imovinske koristi oduzete osuđujućim presudama, ali nisu bili ostvareni zakonski uvjeti za donošenje odluke o njezinu oduzimanju, zbog činjenice što oštećenici, trgovačka društva, posebno kad su u pitanju kaznena djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. KZ i kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. KZ, beziznimno podnose imovinskopravni zahtjev koji ima prednost i kojeg sudovi dosuđuju, pa nije moguće oduzimanje imovinske koristi. Državna odvjetništva uvijek postavljaju imovinskopravni zahtjev kada je kaznenim djelom oštećen državni proračun, što sudovi dosuđuju. Imovinsku korist, međutim, često nije moguće oduzeti od pravne osobe koja ju je pribavila kaznenim djelom ako u vrijeme donošenja presude pravna osoba nema imovine ili je u međuvremenu brisana iz trgovačkog registra, a nema pravnog sljednika. U tom se slučaju također postavlja imovinskopravni zahtjev prema okrivljenoj odgovornoj osobi te pravne osobe. Potrebno je navesti da su znatni problemi u realizaciji, odnosno naplati oduzete imovinske koristi, tako da građansko-upravni odjeli državnih odvjetništava po proteku roka za uplatu imovinske koristi pokreću ovršni postupak tijekom kojeg se često ne naplaćuje presudom oduzeta imovinska korist, jer okrivljenici, koji sada postaju ovršenici, nemaju primanja ni imovine.

U odnosu na ukupno donesenih 868 presuda državna su odvjetništva podnijela 222 žalbe pa proizlazi da je žalba podnesena protiv 25,57 % presuda ili protiv svake 3,9 presude, što je identično prethodnom razdoblju. Od toga je samo zbog odluke o kazni podneseno 67 žalbi ili 30,18% svih žalbi, dok je u 2021. zbog odluke o kazni bilo podneseno 26,53% žalbi. Osim tih, podnesene su 33 žalbe zbog kazne i drugih razloga, a sve ostale (122) podnesene su zbog drugih razloga, različitih od kazne.

Drugostupanjski su sudovi u izvještajnom razdoblju prihvatili ukupno 82 žalbe ili 36,48 %, od čega je 31 usvojena žalba podnesena zbog odluke o kazni ili 46,26 % svih podnesenih žalbi zbog odluke o kazni. To u usporedbi s podacima iz prethodnog razdoblja pokazuje da uspješnost državnih odvjetništava u žalbenom postupku ne odstupa značajnije, s tim da je neznatno smanjena ukupna uspješnost, a povećana uspješnost podnesenih žalbi zbog odluke o kazni.

12.7. Kaznena djela organiziranog kriminaliteta

Tijekom 2022. godine zakaznena djela organiziranog kriminaliteta Uredu je prijavljeno ukupno 759 osoba, od toga 9 pravnih, što čini 39,45 % ukupnog broja prijavljenih osoba. Kako su u proteklom izvještajnom razdoblju ova kaznena djela činila 28,56 % ukupnog broja prijavljenih osoba, u ovom se izvještajnom razdoblju bilježi porast udjela osoba prijavljenih za kaznena djela organiziranog kriminaliteta. I u odnosu na sam broj prijavljenih osoba, kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, bilježi se porast broja prijavljenih za 39,01 %.

Tablica 1. Broj prijavljenih fizičkih i pravnih osoba za organizirani kriminalitet 2018. – 2022.

Godina	Broj
2018.	373
2019.	362
2020.	448
2021.	546
2022.	759

U izvještajnom razdoblju meritorno je riješeno svih 759 prijava koje su bile u radu, i to na način da je pokrenuta 491 istraga (64,69 %), 261 prijava riješena je odbačajem (34,39 %), dok su u odnosu na 7 osoba prijave riješene na drugi način, odnosno spajanjem na druge kaznene prijave (0,92 %).

Kako je u prethodnom izvještajnom razdoblju pokrenuto 269 istraga, to se ovom izvještajnom razdoblju bilježi značajan porast broja donesenih rješenja o provođenju istrage za čak 82,53 %. Broj prijava riješenih odbačajem na razini je onog iz prethodnog izvještajnog razdoblja (2021. – 242). U odnosu na odbačene kaznene prijave riječ je o kaznenim prijavama koje su podnijeli građani koji prijavljuju veći broj osoba za počinjenje raznih kaznenih djela za koja tvrde da su počinjenja u sastavu zločinačkog udruženja. Tako je od ukupno 258 prijavljenih osoba za kazneno djelo zločinačko udruženje iz članka 328. Kaznenog zakona/11 u odnosu na 223 prijavljene osobe doneseno rješenje o odbačaju kaznene prijave.

Ured je tijekom ovog izvještajnog razdoblja po dovršenoj istrazi donio ukupno 292 odluke, od čega je 267 osoba optuženo (91,44 %), u odnosu na 18 osoba doneseno je rješenje o obustavi istrage (6,16 %), 1 prijava je ustupljena (0,34 %), dok je 6 istraga riješeno na drugi način (2,05 %). Kako je Ured u 2021. godini po dovršenoj istrazi donio ukupno 258 odluka, u izvještajnom se razdoblju bilježi porast broja donesenih odluka za 13,18 %. Pritom se bilježi porast broja podignutih optužnica, i to za 9,88 % (2021. – njih 243) kao i porast broja rješenja o obustavi istrage za 200 %, no realno se radi o 12 obustava više. Valja navesti kako se od ovih 18 obustavljenih istraga njih 13 odnosi na pravne osobe u odnosu na koje je istraga obustavljena, budući da su one prestale postojati.

Sudovi su u ovom izvještajnom razdoblju donijeli ukupno 250 presuda zbog kaznenih djela organiziranog kriminaliteta, što je na razini 2021. godine kada je doneseno 238 presuda.

Tablica 2. Broj presuda u periodu 2018. – 2022.

Broj presuda u razdoblju 2017. – 2021.

Godina	Broj
2018.	141
2019.	190
2020.	151
2021.	238
2022.	250

Od 250 donesenih presuda (njih 237 u odnosu na fizičke osobe te 13 u odnosu na pravne) 249 ih je osuđujućih (99,6 %) i jedna oslobađajuća (0,4 %). Od 249 osuđujućih presuda njih 174 ili 69,88 % doneseno je na temelju sporazuma stranaka i na razini je prethodnog izvještajnog razdoblja kada je 191 presuda donesena na temelju sporazuma stranaka.

U ovom izvještajnom razdoblju sudovi su izrekli ukupno 145 kazni zatvora, što u odnosu na osuđene 236 fizičke osobe iznosi 61,44 % izrečenih kaznenopravnih sankcija. U 33 slučaja izrečene kazne zatvora zamijenjene su radom za opće dobro (22,76 %), dok su u odnosu na 91 fizičku osobu izrečene uvjetne osude (38,56 %). U odnosu na preostalih 13 pravnih osoba izrečeno je 7 novčanih kazni te 6 novčanih kazni uz primjenu uvjetne osude.

Kako su u 2021. godini zatvorske kazne sudjelovale s 67,15 % (od toga u 17,39 % slučajeva zamijenjene radom za opće dobro), dok je udio uvjetnih osuda iznosio 32,55 %, struktura kaznenopravnih sankcija izrečenih u 2022. godini ne odstupa od one iz prethodnog izvještajnog razdoblja. I u ovom izvještajnom razdoblju izrečen je veći broj sporednih novčanih kazni, njih 63.

U izvještajnom razdoblju pojačana je žalbena aktivnost, pa je tako Ured podnio 61 žalbu, od čega njih 50 zbog odluke o kazenoj sankciji (81,98 %), 9 zbog kazne i zbog drugih razloga (14,75 %) te 2 žalbe zbog osnova različitih od kazne (3,27 %). Za razliku od toga, u prethodnom izvještajnom razdoblju Ured je podnio ukupno 22 žalbe te navedeno predstavlja porast od 177 %.

Od 63 odluke povodom žalbi Ureda zaprimljenih u ovom izvještajnom razdoblju u odnosu na njih 24 (38 %) žalba je prihvaćena, što je na razini prethodnog izvještajnog razdoblja (2021. – 40 % prihvaćenih žalbi).

12.7.1. Struktura kaznenih djela organiziranog kriminaliteta

Što se tiče strukture kaznenih djela organiziranog kriminaliteta, kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju najveći broj osoba prijavljen je za kazneno djelo zločinačkog udruženja iz članka 328. Kaznenog zakona/11. Tako je u 2022. godini za to kazneno djelo prijavljeno 258 osoba (33,99 %), pri čemu je od ukupno navedenog broja prijavljenih osoba u odnosu na njih 223 prijava odbačena kao neosnovana.

Nadalje, u ovom izvještajnom razdoblju najzastupljenije je bilo kazneno djelo davanja mita iz članka 294. stavak 1. Kaznenog zakona/11, koje s 242 prijave čini 32,15 %, zatim slijedi kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. Kaznenog zakona/11 s ukupno 60 prijava ili 7,9 %, a nakon toga kazneno djelo prijevare iz članka 236. KZ/11 s 38 prijava, odnosno 5,01 %. Potom slijedi kazneno djelo utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona/11 s ukupno 28 prijava ili 3,69 %, 27 osoba prijavljeno je za kazneno djelo nedopuštene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona/11, što čini 3,56 %, 21 osoba prijavljena je za kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u RH, drugoj članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. Kaznenog zakona/11, što čini 2,77 %, dok je 14 osoba prijavljeno za kazneno djelo trgovanje zaštićenim prirodnim vrijednostima iz članka 202. KZ/11, s udjelom od 1,85 %. Navedena kaznena djela čine 90,78 % svih kaznenih djela iz područja organiziranog kriminaliteta.

12.7.2. Struktura zločinačkih udruženja

U ovom izvještajnom razdoblju prijavljena su 32 zločinačka udruženja, od kojih njih 31 broji veći broj članova, dok su u jednom slučaju prijavljena dva člana zločinačkog udruženja. Riječ je o pripadnicima transnacionalne skupine organizirane radi počinjenja kaznenih djela iz članka 326. Kaznenog zakona/11, kod koje ostali članovi zločinačkog udruženja nisu poznati.

U donjoj tablici i grafikonu prikazane su prijavljene organizirane skupine prema broju članova.

Tablica 3. Zločinačka udruženja (čl. 328 KZ/11) – broj članova

Do 5 članova	Od 5 do 10 članova	Od 11 do 15 članova	Od 16 do 20 članova	Od 21 do 25 članova	Od 26 i više članova
7	17	4	2	0	2

Kako je u 2021. godini bilo prijavljeno 21 zločinačko udruženje, u ovom se izvještajnom razdoblju bilježi značajan porast broj zločinačkih udruženja za 52,38 %, a to je u korelaciji s povećanjem broja prijavljenih osoba iz oblasti organiziranog kriminaliteta. Najveći porast bilježi se kod zločinačkih udruženja koja broje do 5 članova (2021. – 3) te zločinačkih udruženja koja broje od 5 do 10 članova (2021. – 11).

Tablica 4. Prikaz zločinačkih udruženja po strukturi kaznenih djela

Kaznena djela	Broj zločinačkih udruženja	%
Trgovina narkoticima	13	40,62%
Ilegalno prebacivanje osoba preko granice	5	15,63%
Utaja poreza ili carine	3	9,37%
Nedopuštena trgovina	3	9,37%
Zloupotreba povjerenja u gospodarskom poslovanju	2	6,25%
Prijevarama	2	6,25%
Primanje i davanje mita i zloupotreba položaja i ovlasti	2	6,25%
Izbjegavanje carinskog nadzora	1	3,13%
Trgovanje zaštićenim prirodnim vrijednostima	1	3,13%
Ukupno	32	100%

Najviše zločinačkih udruženja, njih 13 organizirano je radi počinjenja kaznenih djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. stavak 2. Kaznenog zakona/11 te ona zajedno s organizatorima broje 75 osoba. Kako su u prethodnom izvještajnom razdoblju bila zabilježena 4 takva zločinačka udruženja s ukupno 19 osoba, u ovom izvještajnom razdoblju bilježi se značajan porast i broja ovih zločinačkih udruženja i broja osoba koje su se udružile za činjenje navedenog kaznenog djela. Navedeno je rezultat dovršetka opsežnih i složenih kriminalističkih istraživanja većeg broja počinitelja ovih kaznenih djela započetih tijekom 2021. godine.

Po zastupljenosti na drugom su mjestu zločinačka udruženja (njih 5) organizirana radi počinjenja kaznenih djela protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u RH, drugoj članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. stavak 1. Kaznenog zakona/11, a ona zajedno s organizatorima broje ukupno 23 osoba. Kako je i u proteklom izvještajnom razdoblju bilo zabilježeno 5 takvih zločinačkih udruženja, njihov je broj identičan prošlogodišnjem, no u ovom izvještajnom razdoblju bilježi se pad broja osoba koje su udružile za činjenje navedenog kaznenog djela za 39,47 % (2021. – 38 osoba).

U izvještajnom razdoblju prijavljena su po 3 zločinačka udruženja organizirana radi počinjenja kaznenih djela utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona/11 te nedopuštene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona/11. Navedeno je na razini proteklog izvještajnog razdoblja kada su bila prijavljena 4 zločinačka udruženja organizirana za nedopuštenu trgovinu te 2 za utaju poreza ili carine. Navedena zločinačka udruženja bilježe manji broj članova, pa se tako u 2022. godini bilježe ukupno 32 osobe koje su se udružile radi počinjenja kaznenih djela iz članka 256. Kaznenog zakona/11 (uključujući i 4 organizatora), dok su u prethodnom izvještajnom razdoblju ova zločinačka udruženja brojala ukupno 66 osoba, što predstavlja pad za 51,52 %. Isto tako, bilježi se pad broja osoba koje su se udružile

radi počinjenja kaznenih djela iz članka 264. Kaznenog zakona/11 za 53,73 % (2022. – ukupno 31 osoba, 2021. – ukupno 67 osoba).

Prethodno analizirana zločinačka udruženja čine 75 % svih prijavljenih zločinačkih udruženja.

I u ovom izvještajnom razdoblju kao i u 2021. godini pojavljuju se dva zločinačka udruženja radi počinjenja kaznenih djela prijevare iz članka 236. Kaznenog zakona/11 koja broje ukupno 42 osobe s organizatorima, što je identično prethodnom izvještajnom razdoblju.

Nadalje, u izvještajnom razdoblju prijavljene su organizirane skupine koje nisu zabilježene u 2021. godini. Tako je prijavljeno jedno zločinačko udruženje organizirano radi počinjenja kaznenog djela trgovanje zaštićenim prirodnim vrijednostima iz čl. 202. KZ/11, dva zločinačka udruženja organizirana radi počinjenja kaznenog djela zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona/11 te dva zločinačka udruženja organizirana radi počinjenja kaznenog djela zlouporaba položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11, primanje mita iz članka 293. Kaznenog zakona/11 i davanje mita iz članka 294. Kaznenog zakona/11, od kojih jedno broji 243 osobe.

Radi se o predmetu u kojem Ured provodi istragu protiv ukupno 243 zbog izdavanja EU digitalnih COVID-potvrda bez obavljenog cijepljenja zainteresiranim necijepljenim osobama za novčanu naknadu, i to protiv 12 osoba za kaznena djela primanja i davanja mita u sastavu zločinačkog udruženja, dok se protiv 231 osobe istraga vodi zbog osnovnih kaznenih djela davanja mita s obzirom na jedinstvo dokaza i međusobnu povezanost. Navedeno je razlog naprijed istaknutom porastu broja donesenih rješenja o provođenju istrage iz oblasti organiziranog kriminaliteta.

12.8. Koruptivna kaznena djela

12.8.1. Kretanje i struktura kriminaliteta

Za koruptivna kaznena djela u izvještajnom razdoblju prijavljeno je 1.165 osoba, što predstavlja 60,55 % od ukupnog broja prijavljenih osoba Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. Trend pada broja prijavljenih osoba u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja povezuje se s padom broja zaprimljenih kaznenih prijava zbog kaznenog djela iz članka 291. Kaznenog zakona/11 podnesenih od strane fizičkih osoba.

Povodom zaprimljenih prijava doneseno je odluka u odnosu na 1.165 osoba, dakle, na kraju izvještajnog razdoblja nije ostala nijedna prijava u radu.

Rješenje o odbačaju kaznene prijave doneseno je u odnosu na 1.025 osoba, što čini 87,98 % ukupnog broja donesenih odluka, dok je u odnosu na 130 osoba, odnosno 11,15 % ukupnog broja donesenih odluka, doneseno rješenje o provođenju istrage.

Broj donesenih rješenja o odbačaju kaznene prijave valja promatrati u kontekstu broja prijavljenih osoba kao i u kontekstu strukture podnositelja i strukture prijavljenih kaznenih djela.

Za koruptivna kaznena djela protiv 3 osobe podignuta je neposredna optužnica.

Nakon dovršene istrage protiv 8 osoba istraga je obustavljena nalogom državnog odvjetnika, dok je optužnica podignuta protiv 178 osoba.

U izvještajnom razdoblju sudovi su za koruptivna kaznena djela donijeli presuda u odnosu na 182 osobe. Od ukupnog broja donesenih presuda 153 su osuđujuće presude (84,06 %), od čega je 65 presuda doneseno na temelju sporazuma stranaka (42,48 %). Osuđujućim presudama 65 osoba izrečena je kazna zatvora, s time da je u odnosu na 24 osobe kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro. Izrečena je 1 novčana kazna. U odnosu na 87 osoba izrečena je uvjetna osuda. Sudovi su donijeli 14 oslobađajućih presuda (7,69 %) te 3 odbijajuće presude (1,64%). U odnosu na 12 osoba doneseno je rješenje o obustavi kaznenog postupka nakon potvrđivanja optužnice.

U izvještajnom razdoblju Ured je podnio 56 žalbi, od čega 28 zbog odluke o kazni, 17 zbog osnove različite od kazne i 11 zbog kazne i drugih osnova.

12.8.2. Struktura koruptivnih kaznenih djela

Iz strukture prijavljenih koruptivnih kaznenih djela u izvještajnom razdoblju razvidno je da je od 1.924 prijavljene osobe njih 1.028 ili 88,24 % prijavljeno za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11.

Slijedi kazneno djelo primanja mita iz članka 293. stavka 1. Kaznenog zakona/11 i kazneno djelo davanje mita iz članka 294. stavka 1. Kaznenog zakona/11 s udjelom od 2,83 % (kaznene prijave protiv 33 osobe za svako od navedenih kaznenih djela) u ukupnom broju prijava zbog koruptivnih kaznenih djela, a zatim kazneno djelo trgovanje utjecajem iz članka 295. stavka 1. Kaznenog zakona/11 s udjelom od 1,97 % (kaznene prijave protiv 23 osobe).

U povodu kaznenih prijava zbog kaznenog djela iz članka 293. stavka 1. Kaznenog zakona/11 u odnosu na 19 osoba doneseno je rješenje o odbačaju kaznene prijave, a protiv 9 rješenje o provođenju istrage, dok je u odnosu na 5 osoba kaznena prijava riješena na drugi način.

U povodu kaznenih prijava zbog kaznenog djela iz članka 294. stavka 1. Kaznenog zakona/11 u odnosu na 20 osoba doneseno je rješenje o odbačaju kaznene prijave, a protiv 9 osoba doneseno je rješenje o provođenju istrage, protiv 3 osobe podignute su neposredne optužnice, dok je u odnosu na 1 osobu prijava riješena na drugi način.

U povodu kaznenih prijava zbog kaznenog djela iz članka 295. stavka 1. Kaznenog zakona/11 u odnosu na 17 osoba doneseno je rješenje o odbačaju kaznene prijave, a protiv 6 osoba doneseno je rješenje o provođenju istrage.

Po završenoj istrazi zbog kaznenog djela iz članka 293. stavka 1. Kaznenog zakona/11 podignuto je optužnica protiv 12 osoba, zbog kaznenog djela iz članka 294. stavka 1. Kaznenog zakona/11 protiv 18 osoba, zbog kaznenog djela iz članka 295. stavka 1. Kaznenog zakona/11 protiv 19 osoba. U odnosu na ta kaznena djela nijedna istraga nije obustavljena niti riješena na drugi način.

Sudovi su za kazneno djelo iz članka 293. stavka 1. Kaznenog zakona/11 donijeli ukupno presuda protiv 18 osoba, od kojih je 16 osuđujućih (od toga 7 po sporazumu stranaka) i 2 oslobađajuće. Izrečeno je 14 kazni zatvora, od kojih je 5 zamijenjeno radom za opće dobro na slobodi te su izrečene 2 uvjetne osude.

Za kazneno djelo iz članka 294. stavka 1. Kaznenog zakona/11 sudovi su donijeli ukupno presuda protiv 35 osoba, od čega 34 osuđujuće (od toga 24 po sporazumu stranaka) te 1 oslobađajuću presudu. Izrečeno je 9 kazni zatvora, od kojih je 5 zamijenjeno radom za opće dobro na slobodi te je izrečeno 25 uvjetnih osuda.

Za kazneno djelo iz članka 295. stavka 1. Kaznenog zakona/11 sudovi su donijeli presuda protiv 11 osoba, od čega 10 osuđujućih (od toga 4 po sporazumu stranaka) te 1 oslobađajuću presudu. Izrečene su 2 kazne zatvora i obje su zamijenjene radom za opće dobro na slobodi te je izrečeno 8 uvjetnih osuda.

U izvještajnom razdoblju u odnosu na kazneno djelo iz članka 293. stavak 1. Kaznenog zakona/11 podneseno je ukupno 5 žalbi, od kojih 1 zbog osnova različitih od kazne, a 4 zbog kazne i drugih razloga, u odnosu na kazneno djelo iz članka 294. stavka 1. Kaznenog zakona/11 podnesena je 1 žalba, i to zbog osnova različitih od kazne, a u odnosu na kazneno djelo iz članka 295. stavka 1. Kaznenog zakona/11 podneseno je ukupno 5 žalbi, od čega 4 zbog odluke o kaznenoj sankciji, a 1 zbog osnova različitih od kazne.

12.8.3. Kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti

Za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. st. 1. i 2. Kaznenog zakona/11 zaprimljene su prijave protiv 1.028 osobe.

Struktura kaznenih prijava za kazneno djelo iz članka 291. Kaznenog zakona/11 u izvještajnom razdoblju:

- za kazneno djelo iz članka 291. stavak 1. Kaznenog zakona – 639 prijava
- za kazneno djelo iz članka 291. stavak 2. Kaznenog zakona – 389 prijava.

Za kazneno djelo iz članka 291. Kaznenog zakona/11 donesena su rješenja o odbačaju kaznene prijave u odnosu na 933 osobe. Protiv 95 osoba doneseno je rješenje o provođenju istrage. Nakon završene istrage podignuto je optužnica protiv 114 osoba, dok je u odnosu na 8 osoba doneseno rješenje o obustavi istrage.

Sudovi su za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11 iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta donijeli osuđujućih presuda u odnosu na 64 osobe, od čega je 26 presuda na temelju sporazuma stranaka. Od ukupnog broja osuđujućih presuda u odnosu na 36 osoba izrečena je kazna zatvora, u odnosu na 10 osoba kazna zatvora

zamijenjena je radom za opće dobro na slobodi. Novčana kazna izrečena je 1 osobi. U odnosu na 27 osoba sudovi su izrekli uvjetnu osudu. Oslobađajuća presuda donesena je u odnosu na 9 osoba, dok je u odnosu na 3 osobe donesena odbijajuća presuda. Podneseno je 10 žalbi, i to 20 zbog kazne, 11 žalbi zbog drugih razloga i 5 žalbi zbog odluke o kazni i drugih osnova.

Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju procesuirana je korupcija u raznim društvenim segmentima i na različitim razinama.

Tako su nakon završene istrage protiv državne tajnice u Ministarstvu uprave i drugih visokopozicioniranih osoba u ministarstvima (bivše ministrice, pomoćnika ministara, glavnih tajnika), čelnika državnih agencija i državnih tvrtki te čelnika jedinica lokalne samouprave podignute dvije optužnice zbog kaznenih djela trgovanja utjecajem, primanja i davanja mita, zlouporabe položaja i ovlasti te primanja i davanja mita za trgovanje utjecajem. Na temelju rezultata pretraga elektroničkih podataka i s njima povezanih izvida u tom predmetu otvorena je i proširena istraga protiv još 8 osoba zbog kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti, poticanja i pomaganja u zlouporabi, trgovanja utjecajem vezano za nezakonite isplate potpora/bespovratnih sredstava i nezakonitih zapošljavanja protiv tadašnja 2 ministra i potpredsjednika Vlade te jednog bivšeg ministra, pomoćnice i pomoćnika ministra, od kojih je protiv jednog tada aktualnog ministra bio određen istražni zatvor. I u ovom je predmetu podignuta optužnica. Tako su po okončanju naprijed navedenih istraga u ovom izvještajnom razdoblju podignute 3 optužnice protiv ukupno 41 osobe te je doneseno 12 osuđujućih presuda.

Podignuta je optužnica zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti te nezakonitog pogodovanja protiv tadašnjeg ravnatelja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje koji je kasnije obnašao funkciju ministra zdravstva.

Podignuta je optužnica protiv jednog župana i više drugih osoba zbog počinjenja kaznenih djela trgovanja utjecajem, davanja mita za trgovanje utjecajem i zlouporabe položaja i ovlasti.

Također je podignuta optužnica zbog kaznenih djela primanja i davanja mita, nezakonitog pogodovanja i dr. protiv više osoba, među kojima i protiv predsjednika uprave jednog trgovačkog društva od strateške važnosti za Republiku Hrvatsku vezano za manipulacije velikim brojem postupaka javne nabave u okviru tog društva, pri čemu su isplaćeni višemilijunski iznosi mita.

Nadalje, tijekom izvještajnog razdoblja otvorena je istraga protiv više osoba zbog organizirane utaje poreza i carina, ali i primanja i davanja mita vezano za dobivanje poslova u državnoj elektroenergetskoj tvrtki od strateške važnosti.

Procesuirana je i korupcija na lokalnoj razini. Tako je procesuirano više gradonačelnika, načelnika i pročelnika u jedinicama lokalne samouprave zbog nezakonitog ozakonjenja nepostojećih i nelegalno izrađenih građevina, prisvajanja proračunskih sredstava, zapošljavanja, nezakonite dodjele poslova, dobivanja raznih dozvola i slično.

Procesuirana je korupcija u zatvorskom sustavu te policiji (među ostalim protiv nekoliko policijskih službenika i zbog odavanja tajnih podataka), kao i u carini, a podignuta je optužnica i protiv više poreznih službenika zbog kaznenih djela primanja i davanja mita te zlouporabe položaja i ovlasti.

Procesuirana je i korupcija u zdravstvu povezana s pandemijom virusa COVID-19. Tako je u jednom predmetu pokrenuta istraga protiv velikog broja okrivljenika zbog kaznenih djela primanja i davanja mita, od kojih su neka počinjena u sastavu zločinačkog udruženja vezano za izdavanje lažnih COVID-potvrda necijepljenim osobama. Također je podignuta optužnica protiv medicinskog tehničara zbog primanja mita za pribavljanje pozitivnog nalaza na COVID-19 osuđeniku kako bi odgodio služenje zatvorske kazne.

Procesuirana je korupcija u pravosuđu pa je tako proširena istraga protiv suca županijskog suda zbog kaznenog djela pranja novca, otvorena je istraga protiv sutkinje općinskog suda zbog primanja mita, a proširena je i istraga protiv zamjenice županijskog državnog odvjetnika zbog zlouporabe položaja i ovlasti. Također je podignuta optužnica protiv dvije sudske službenice zbog zlouporabe položaja i ovlasti odavanjem podataka o provođenju posebnih dokaznih radnji u jednom predmetu.

U ovom izvještajnom razdoblju donesena je osuđujuća presude protiv bivše županice zbog više kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti, primanja mita, pranja novca i dr., kojom je osuđena na zatvorsku kaznu. Također je na kaznu zatvora presuđen i bivši predstojnik Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske, a na zatvorske kazne osuđene su i službene osobe Grada Zagreba, među kojima i bivši pročelnik gradskog Ureda, koje su zlouporabom položaja i ovlasti Grad Zagreb oštetile za višemilijunski iznos. Nadalje, povodom žalbe Ureda drugostupanjski je sud preinačio prvostupanjsku presudu bivšem saborskom zastupniku te mu je, umjesto rada za opće dobro na slobodi, izrekao bezuvjetnu kaznu zatvora. Tijekom ovog izvještajnog razdoblja pravomoćno je presuđena na zatvorsku kaznu bivša općinska državna odvjetnica zbog zlouporabe položaja i ovlasti i krivotvorenja službene isprave te joj je u povodu žalbe Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta drugostupanjski sud izrekao kaznu zatvora u duljem trajanju.

12.9. Kaznena djela ratnog profiterstva i kaznena djela iz procesa pretvorbe i privatizacije

U ovoj izvještajnoj godini nije bilo novih prijava niti osuđujućih presuda u odnosu na predmete procesuirane primjenom Zakona o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije (dalje u nastavku: Zakon).

Međutim, u jednom kaznenom predmetu u kojem je podignuta optužnica zbog kaznenog djela iz članka 246. stavka 1. i 2. KZ/11 i članka 5. stavka 1. točke 6. Zakona o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije Visoki kazneni sud Republike Hrvatske odbio je žalbu državnog odvjetnika i potvrdio rješenje optužnog vijeća prvostupanjskog suda o obustavi postupka.

Kao što je to objašnjeno i u prošlogodišnjem izvještaju o radu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, negativne sudske odluke donose se zbog, u sudskoj praksi prihvaćenog, pravnog shvaćanja Ustavnog suda Republike Hrvatske izraženog u Odluci broj U-III-4149/2014, iz kojeg proizlazi da ne postoji mogućnost procesuiranja kaznenih djela primjenom ovog Zakona ako je na dan stupanja na snagu promjene Ustava iz 2010. (16. lipnja 2010.) već nastupila zastara za osnovno kazneno djelo kao i zbog pravnog shvaćanja, izraženog u navedenoj Odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske, u odnosu na članak 7. navedenog Zakona.

Što se tiče ostalih kaznenih predmeta koji se odnose na primjenu ovog Zakona u tijeku su rasprave pred nadležnim sudovima.

S obzirom na navedeno, kako je to već isticano u ranijim godišnjim izvješćima, primjenom ovog Zakona, nije izgledno očekivati u idućim razdobljima promjenu zauzetih pravnih shvaćanja sudova u postupcima koji su još u tijeku.

13. Prikaz rada na pojedinim vrstama predmeta iz nadležnosti građansko-upravnih odjela

13.1. Zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima pred inozemnim sudovima i tijelima

Na temelju Zakona o državnom odvjetništvu DORH zastupa Republiku Hrvatsku u imovinskim sporovima pred stranim sudovima te međunarodnim i drugim tijelima.

Ti se postupci mogu voditi pri međunarodnim tijelima ili institucijama – međunarodne arbitraže, kao *ad hoc* arbitraže (bez sudjelovanja međunarodne institucije) ili pred međunarodnim sudovima, odnosno sudovima drugih država. Međunarodnu arbitražu može pokrenuti ili strani investitor protiv Republike Hrvatske radi naknade štete zbog kršenja međunarodnih ugovora o poticanju i zaštiti stranih ulaganja, drugih međunarodnih ugovora koji u sebi sadrže odredbu o zaštiti stranih ulagatelja, kao primjerice Ugovor o energetskej povelji ili ugovorna strana koja je s Republikom Hrvatskom ugovorila arbitražu kao način rješavanja sporova umjesto postupka pred sudom Republike Hrvatske.

Izbor stranog odvjetničkog društva

Postupak izbora odvjetnika ili stranog odvjetničkog društva propisan je Zakonom o državnom odvjetništvu i Poslovníkom državnog odvjetništva. Provođenjem postupka za izbor odvjetnika ili odvjetničkog društva za zastupanje osigurana je transparentnost izbora i ekonomičnost postupanja. U pravilu se zastupanje povjerava odvjetniku koji radi u državi u kojoj se vodi postupak kako bi zastupanje bilo na stručnoj razini te kako bi se istodobno smanjili troškovi zastupanja. Iako su nagrade i naknade za zastupanje u međunarodnim arbitražnim postupcima iznimno visoke, one nisu i ne mogu biti jedini kriterij za izbor odvjetnika, odnosno odvjetničkog društva.

Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske može, uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske, ovlastiti stranog odvjetnika za zastupanje u ovim predmetima ako po mjerodavnom pravu države u kojoj se vodi postupak DORH ne može postupati.

Na mrežnim stranicama DORH-a prethodno se objavljuje poziv odvjetnicima i odvjetničkim društvima koji imaju iskustva u zastupanju država u međunarodnim arbitražama da iskažu interes pisanim putem za zastupanje Republike Hrvatske, a sve na temelju Zakona o državnom odvjetništvu i Poslovníka državnog odvjetništva. Povjerenstvo za izbor odvjetnika u postupcima pred stranim sudovima osniva se nakon što se prikupe iskazi interesa te ono razmatra prikupljene ponude za zastupanje stranih odvjetnika i odvjetničkih društava i daje mišljenje Glavnom državnom odvjetniku Republike Hrvatske kome povjeriti zastupanje u konkretnom predmetu. Ugovor o zastupanju sklapa se nakon pribavljene suglasnosti Vlade Republike Hrvatske. Strani odvjetnik ili odvjetničko društvo zastupa Republiku Hrvatsku uz aktivno sudjelovanje DORH-a.

Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske može, iznimno, u hitnim slučajevima ovlastiti stručnjaka za obavljanje pojedinih radnji u postupku, o čemu je dužan izvijestiti Vladu Republike Hrvatske.

13.1.1. Međunarodne arbitraže radi zaštite stranih ulaganja

13.1.1.1. Prijateljsko rješavanje spora prije pokretanja arbitraže radi zaštite stranih ulaganja

Pogrešan i nepravilan rad državnih tijela, sudova, lokalne samouprave i regionalne samouprave, agencija čiji su osnivači Republika Hrvatska, lokalna samouprava i sl., a što je u uzročno-posljedičnoj vezi s investicijom stranog investitora, može dovesti do ove faze postupka prijateljskog rješavanja spora, a ako ne uspije, i do pokretanja arbitražnog postupka.

Prije pokretanja arbitražnog spora radi zaštite stranih ulaganja u pravilu se provodi postupak prijateljskog rješavanja spora sukladno sklopljenim međunarodnim ugovorima o zaštiti i poticanju stranih ulaganja. Međuresorno povjerenstvo za postupanje po zahtjevima stranih ulagača vezanim uz sporove koji proizlaze iz međunarodnih ugovora Republike Hrvatske iz područja poticanja i zaštite ulaganja (u nastavku Povjerenstvo) čine po funkciji državni tajnici iz Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja i Ministarstva pravosuđa i uprave, jedan zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske te predstavnik Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske, a osnovala ga je Vlada Republike Hrvatske za postupanje po zahtjevima stranih ulagača.

U radu ovog Povjerenstva po potrebi sudjeluju i druga nadležna tijela, ovisno o sporu te o djelokrugu iz kojega je proistekao konkretni spor te se u pravilu traži sudjelovanje predstavnika iz drugih ministarstava, po funkciji državnih tajnika, kako bi Povjerenstvo bilo osposobljeno za učinkovito donošenje odluka.

Povjerenstvo analizira zahtjeve ulagača, prikuplja potrebne informacije od nadležnih tijela vezano uz rješavanje zahtjeva te podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedloge nacrtu odluka za postupanje glede zahtjeva ulagača. Povjerenstvo, uz aktivno sudjelovanje DORH-a, u ovom postupku posebno analizira sve činjenice i dokaze na koje ukazuje strani investitor. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku u svakom pojedinom predmetu za prijateljsko rješenje spora.

Na temelju sklopljenih ugovora o zaštiti i poticanju stranih ulaganja Republika Hrvatska u pravilu odgovara za štetu u slučaju ako je investitorova investicija izvlaštena, a da mu nije određena tržišna naknada i/ili ako su tijela Republike Hrvatske (države, sudova, lokalne samouprave, agencija kojih je osnivač država ili lokalna samouprava i sl.) postupala prema njemu tako da je trpio neravnopravan tretman.

Pojam izvlaštenja stranog investitora vrlo se široko interpretira u arbitražnoj praksi Međunarodnog centra za rješavanje ulagačkih sporova te uključuje i štetu koju trpi investitor u slučaju ako bi nakon započinjanja investicije Republika Hrvatska

mijenjala zakonodavni okvir, što bi se odrazilo na gubitak njegovih legitimnih očekivanja.

Ovu fazu postupka Povjerenstvo temeljito provodi utvrđujući sve pravno relevantne činjenice i dokaze jer je u slučaju pokretanja arbitražnog postupka sve to dio pripreme za vođenje arbitražnoga postupka.

Rad DORH-a u Povjerenstvu je opsežan i temeljit jer je važno, u suradnji sa svim nadležnim tijelima, utvrditi činjenično stanje te postoji li odgovornost Republike Hrvatske za štetu, a potom ako je utvrđena odgovornost, i visinu štete.

Prijateljsko rješavanje spora ima i političku dimenziju, kojom se šalje poruka stranim investitorima i prezentira Republika Hrvatska kao odgovorna i pouzdana zemlja domaćin, ali i pravnu dimenziju, jer se utvrđuju sve bitne činjenice, procjenjuje utemeljenost zahtjeva i ishod moguće arbitraže, ali i ukazuje na potrebu promjene načina postupanja nadležnih tijela i osoba, kao i eventualne izmjene određenih propisa, a ujedno i preventivni učinak – jer argumentirano i kvalitetno pravno obrazloženo očitovanje kojim se odbija zahtjev investitora može rezultirati odustajanjem investitora od podizanja tužbe te financijski učinak, jer su troškovi vođenja arbitražnog postupka izrazito visoki (više milijuna eura).

U 2022. godini nije podnesen nijedan zahtjev za prijateljsko rješavanje spora.

13.1.1.2. Zastupanje u arbitražnom postupku – uloga i postupanje DORH-a

Arbitražni se postupci u predmetima koji su pokrenuti vode ili pred Međunarodnim centrom za rješavanje ulagačkih sporova (u nastavku: ICSID) prema pravilima toga centra ili prema Arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (u nastavku: UNCITRAL), a ovisno o arbitražnoj klauzuli u međunarodnom ili trgovačkom ugovoru koji je Republika Hrvatska ratificirala ili potpisala. DORH u tim postupcima koordinira rad i dogovara strategiju obrane s odvjetničkim društvom koje zastupa Republiku Hrvatsku i daje punu pravnu podršku u pogledu tumačenja i primjene domaćeg prava, prikuplja te analizira činjenice i dokaze važne za postupak, koordinira rad s drugim državnim tijelima, sudovima, jedinicama lokalne i/ili područne samouprave, trgovačkim društvima, obavlja razgovore s osobama koje bi mogle imati određena saznanja o predmetu spora i dr. Osim što se time osigurava kvalitetno zastupanje interesa Republike Hrvatske u ovim postupcima, izravno se utječe i na smanjenje troškova zastupanja stranih odvjetničkih ureda.

Pred ICSID-om u 2022. godini protiv Republike Hrvatske vođeno je šest arbitražnih postupaka i tri po UNCITRAL-ovim Arbitražnim pravilima, u kojima u zastupanju Republike Hrvatske sudjeluje Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, i to:

1. Postupak po tužbi nizozemskog trgovačkog društva Elitech B.V. kao i Golf razvoj d.o.o. iz Zagreba radi naknade štete u iznosu 123.000.000,00 EUR. Tužitelji tvrde da su kao investitori uložili značajna sredstva za razvoj golf projekta na području grada Dubrovnika na način da su kupili zemljište i podnijeli brojnu dokumentaciju radi usklađenja prostorno-planskih akata na području Dubrovačko-

neretvanske županije. Tvrde da je od početka projekta prošlo više od 10 godina i da se projekt nije realizirao zbog brojnih akcija nevladinih organizacija, populističkih grupa i određenih utjecajnih političara koji su svi zajedno stvorili negativno ozračje u odnosu na projekt i utjecali na donošenje odluka upravnih tijela i sudova koji u konačnici nisu odobrili projekt. Tužitelji tvrde da su lišeni prava na očekivani profit od vrijednosti golf projekta, a što predstavlja direktno izvlaštenje bez naknade učinjene od strane Republike Hrvatske.

U ovom predmetu provedeno je ročište u listopadu 2021. godine.

2.-3. Arbitražni postupci koje su pokrenule banke zbog navodne štete koja im je nanesena donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama. Naime, korisnicima kredita dano je pravo, a bankama nametnuta obveza da ranije sklopljene ugovore o kreditu s deviznom klauzulom s obračunskom jedinicom švicarski franak retroaktivno izmijene tako da se krediti preračunaju u eure, i to po tečaju koji je vrijedio u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu, čime je novi obračun, kako tvrde banke, bio na njihovu štetu, kao i sav trošak konverzije kredita.

Tužitelji Addiko Bank AG i Addiko Bank d.d., austrijski investitori, protiv Republike Hrvatske pokrenuli su arbitražni postupak pred ICSID-om radi naknade štete u iznosu 201.100.000,00 EUR, a nakon naših prigovora snizili su tužbeni zahtjev na 160.000.000,00 EUR. U ovom predmetu održano je ročište u ožujku 2021. godine.

Francuski investitor Societe Generale S.A. pokrenuo je arbitražni postupak pred ICSID-om radi naknade štete u iznosu 37.000.000,00 EUR, te je u rujnu 2022. godine podnesen odgovor na tužbu.

4. Tužitelj Marko Mihaljević, njemački investitor, pokrenuo je arbitražni postupak radi naknade štete u iznosu cca 200.000.000,00 EUR. U svom zahtjevu tužitelj tvrdi da je njegov otac Srećko Mihaljević izvršio ulaganje u Republiku Hrvatsku na način da je u srpnju 1993. godine kupio nekretninu od poduzeća u društvenom vlasništvu Gortan Građevinarstvo (Gortan) za cca 1 milijun EUR, koju je navodno kasnije darovao svome sinu, tužitelju Marku Mihaljeviću, a nadležna tijela lišila su podnositelja zahtjeva njegovih prava na nekretnini.

U ovom predmetu u tijeku je postupak osporavanja nadležnosti te je ročište održano u studenom 2022. godine.

5. Podnositelji zahtjeva za arbitražu Adria Group B.V. i Adria Group Holding B.V., nizozemska trgovačka društva, ističu da je Republika Hrvatska donošenjem Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od systemske važnosti za Republiku Hrvatsku iz 2017. godine povrijedila ugovor o poticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja između Republike Hrvatske i Kraljevine Nizozemske te potražuju naknadu štete u iznosu više milijardi EUR.

Republika Hrvatska postavila je zahtjev da se u postupku odvojeno odlučuje o nadležnosti Arbitražnog tribunala za odlučivanje u predmetnoj pravnoj stvari, prije rasprave o meritumu tužbenog zahtjeva te se Arbitražni tribunal izabran u ovome

predmetu suglasio s ovim zahtjevom. Slijedom navedenoga, u studenome 2022. godine održano je ročište o nadležnosti.

6. U 2020. godini registriran je zahtjev tužitelja Ahrona G. Frenkela pred ICSID-om. Postupak je pokrenut na temelju BITa Hrvatska – Izrael, a radi naknade štete u iznosu od 309.000.000,00 EUR. Tužitelj tvrdi da je lišen prava na očekivani profit od vrijednosti golf projekta, koji je njegova investicija, a što predstavlja direktno izvlaštenje bez naknade učinjene od strane Republike Hrvatske. Naime, iako je uložio znatna sredstva za razvoj tog projekta (kupnja zemljišta i podnošenje brojne dokumentacije u cilju usklađenja prostorno-planskih akata), on se nije realizirao ni nakon više od 10 godina, a sve jer upravna tijela i sudovi nisu odobrili projekt zbog djelovanja brojnih nevladinih organizacija, populističkih grupa i političara koji su utjecali na donošenje takvih odluka.

U ovom je predmetu podnesen prijedlog za bifurkaciju, odnosno prigovor nenadležnosti, a Tribunal je donio odluku o zastoju ovog postupka do donošenja odluke u predmetu Elitech B.V. i Golf razvoj d.o.o. protiv Republike Hrvatske.

7. Po UNCITRAL Arbitražnim pravilima, kanadski državljanin Haakon Korsgaard pokrenuo je arbitražni postupak protiv Republike Hrvatske radi naknade štete zbog navodne povrede članka 12. stavka 4. Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kanade o poticanju i zaštiti ulaganja jer mu nije omogućeno stjecanje prava vlasništva na nekretninama u Republici Hrvatskoj koje su ranije bile društveno vlasništvo s pravom korištenja društvenih poduzeća iz Republike Srbije, a prema stanju vlasništva na dan 31. prosinca 1990. U ovom postupku osporeno je da bi tužitelj izvršio ulaganje u Republiku Hrvatsku te istaknuto da se vlasnička prava ne mogu stjecati izravno na temelju Sporazuma o sukcesiji, Aneksu G. Nadalje, istaknut je prigovor da arbitražna klauzula ne pokriva pitanja sukcesije.

Arbitražno sudište je 7. studenoga 2022. objavilo odluku kojom je, prihvaćajući tvrdnje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske da se Aneks G Ugovora o pitanjima sukcesije ne može neposredno primijeniti nego je potrebno sklopiti bilateralni ugovor u kojem će se razriješiti svi imovinskopravni odnosi između Republike Hrvatske i Republike Srbije pa tako i pitanje ratne štete, u cijelosti odbilo tužitelja s tužbenim zahtjevom radi naknade štete u iznosu 230.000.000,00 EUR te dosudilo Republici Hrvatskoj trošak u iznosu 126.000,00 EUR.

8. Arbitražni postupak koji su u veljači 2020. godine protiv Republike Hrvatske pokrenule Raiffeisenbank International AG i Raiffeisenbank Austria d.d. prema UNCITRAL Arbitražnim pravilima, a zbog povrede Ugovora o poticanju i zaštiti ulaganja sklopljenoga između Republike Hrvatske i Republike Austrije, do koje je prema tvrdnjama tužitelja došlo donošenjem Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od systemske važnosti za Republiku Hrvatsku iz 2017. godine, u međuvremenu je bio u zastoju. Naime, nakon što su se stranke suglasile oko Frankfurta kao mjesta arbitraže, Republika Hrvatska iskoristila je mogućnost propisanu njemačkim zakonom o građanskom postupku te je pred Visokim regionalnim sudom u Frankfurtu (OLG-Oberlandesgericht) pokrenula postupak radi utvrđenja da je predmetni arbitražni postupak nedopustiv. Taj je sud 11. veljače 2021. donio odluku kojom je prihvaćen zahtjev Republike Hrvatske te je utvrđeno da je predmetni arbitražni postupak nedopustiv i da se ne može nastaviti jer je arbitražna

klauzula nevaljana (a sve kao posljedica utvrđenja iz odluke Suda Europske unije u predmetu Achmea, odnosno daljnjeg razvoja događaja s tim u vezi). O žalbi banaka tuženika odlučivao je njemački Savezni sud pravde (Bundesgerichtshof-BGH) te je dana 30. studenoga 2021. donio odluku kojom je žalbu tuženika odbacio.

Nakon zaprimanja tužbe u predmetu dana 14. svibnja 2021. postupak je suglasnom odlukom stranaka bio u zastoju do donošenja odluke njemačkoga Saveznog suda pravde/BGH, odnosno do proteka roka od 10 dana nakon dostave te odluke strankama. Nakon proteka tog roka stranke su suglasno od Tribunala zatražile obustavu postupaka te je Tribunal 14. lipnja 2022. izdao Nalog o prekidu i odluku o troškovima kojim je proglasio arbitražni postupak okončanim u skladu s pravilom o arbitraži UNCITRAL 34(2) te dosudio Republici Hrvatskoj trošak u iznosu od 463.609,34 EUR, a koji su iznos tužitelji 25. travnja 2022. uplatili u državni proračun Republike Hrvatske.

Ističe se da je pokretanjem sudskog postupka i usvajanjem zahtjeva pred njemačkim sudovima, a koji je rezultirao obustavom arbitražnog postupka, Republika Hrvatska ishodila odluku koja predstavlja presedan u međunarodnim okvirima, odnosno ostvaren je uspjeh koji do tada nije zabilježen u ovakvoj vrsti sporova. Ta je odluka potaknula pojedine države članice Europske unije da i one svoje sporove slične vrste pokušaju riješiti na taj način.

9. Po UNCITRAL Arbitražnim pravilima MOL Hungarian Oil and Gas Plc. (MOL) u listopadu 2022. godine pokrenuo je u svoje ime i u ime INA-Industrija Nafte d.d. (INA), čiji je većinski dioničar, *ad hoc* arbitražni postupak protiv Republike Hrvatske tvrdeći da je Republika Hrvatska prekršila odredbe Glavnog ugovora o plinskom poslovanju od 30. siječnja 2009. (GMA) i Prve izmjene i dopune glavnog ugovora o plinskom poslovanju od 16. prosinca 2009. (FAGMA) kao i odredbe Međudioničarskog ugovora u odnosu na INA-u (SHA) od 17. srpnja 2003. te Prve izmjene i dopune međudioničarskog ugovora (FASHA) od 30. siječnja 2009. time što je između 2011. i 2015. godine prerano i protivno ugovorima povećala stope rudarske naknade za eksploataciju ugljikovodika koje je INA dužna plaćati. Ovaj zahtjev je bio dio spora koji je MOL pokrenuo pred ICSID-om u predmetu oznake ARB/13/32 te se Tribunal u arbitražnom pravorijeku od 5. srpnja 2022. oglasio nenadležnim u odnosu na njega, smatrajući kako se ne radi o investicijskom sporu.

Tužitelj zahtijeva utvrđenje da je Republika Hrvatska povrijedila odredbe GMA, FAGMA, SHA i FASHA, naknadu štete koju su INA i MOL pretrpjeli zbog tih povreda, visina koje će se odrediti tijekom postupka kao i naknadu troškova, sve uz pripadajuću kamatu te je u tijeku konstituiranje Tribunala.

13.1.1.3. Troškovi arbitraža i sudskih postupaka pred stranim sudovima i tijelima

Troškovi svih postupaka koji se vode u inozemstvu padaju na teret DORH-a te su iznimno visoki. Troškove arbitraže čine honorari stranog odvjetničkog društva, honorari i troškovi stručnih eksperata, jer prema pravilima ICSID-a domaće je pravo činjenica koja se dokazuje, troškovi prijevoda vrlo opsežne dokumentacije, honorari i troškovi vještaka, troškovi arbitara i sudišta, troškovi svjedoka, putovanja i smještaja za vrijeme trajanja rasprava itd.

Posebno treba naglasiti da je od 50.462.718 kuna (6.697.553,65 EUR), odobrenih sredstva za rad DORH-a u 2022. godini čak 56 %, odnosno 28.294.085 kuna (3.755.270,42 EUR) namijenjeno isključivo za troškove zastupanja u međunarodnim arbitražama i sudskim postupcima pred stranim sudovima i tijelima, sukladno odredbi članka 76. stavka 2. Zakona o državnom odvjetništvu.

13.1.2. Zastupanje pred stranim sudovima i tijelima

U četiri je postupka DORH postupao pred sudovima drugih država:

1. Pred Općinskim sudom u Tuzli u Bosni i Hercegovini protiv tuženice Republike Hrvatske vodi se parnica radi vraćanja stvari i naknade štete u iznosu od 370.000,00 kn / 49.107,43 EUR. DORH je osporio nadležnost Općinskog suda u Tuzli i tužbeni zahtjev u cijelosti, što je usvojeno te je tužba odbačena. U tijeku je postupak po žalbi na navedenu odluku.

2. Pred Općinskim sudom u Čapljini u Bosni i Hercegovini vodi se protiv tužene Republike Hrvatske parnični postupak radi naknade štete i isplate 125.576,00 kn / 16.666,79 EUR. Tijekom ovog postupka osporena je nadležnost suda i dan je odgovor na tužbu s dokaznim prijedlozima. Općinski sud u Čapljini rješenjem iz svibnja 2022. godine oglasio se nenadležnim i odbacio tužbu te je u tijeku postupak po žalbi tužitelja na to rješenje.

3. Pred Okružnim sudom Sjedinjenih Američkih Država, Južni okrug New York, protiv tuženice Republike Hrvatske, kao navodnog pravnog sljednika (*alter ega*) Gavrilović holdinga, u ožujku 2021. godine pokrenut je postupak radi izvršenja presude zbog ogluhe donesene u drugom postupku protiv Gavrilović holdinga.

Naime, Tradexim i Gavrilović prehrambena industrija ušli su u ugovorni odnos prema kojem je Tradexim kupio konzerve kuhane šunke od Gavrilović prehrambene industrije još 1990. godine. Budući da je pošiljka vraćena zbog neispravnosti, a Tradexim je izvršio plaćanje dijela robe, došlo je do spora te je Tradexim podnio tužbu protiv Gavrilović holdinga pred Trgovačkim sudom u Zagrebu.

Trgovački sud u Zagrebu 2000. godine donio je presudu u korist Tradexima i naložio Gavrilović holdingu da isplati Tradeximu glavnica u iznosu 385.868,25 USD uvećanu za kamate i sudske troškove u iznosu 39.327,39

USD. Kako Tradexim nije uspio naplatiti dosuđeni iznos, 2019. godine pred državnim sudom u New Yorku pokrenuo je postupak radi priznanja i izvršenja presude Trgovačkog suda u Zagrebu protiv Gavrilović holdinga, koji je u tom trenutku bio brisan iz sudskog registra Trgovačkog suda nakon okončanog stečajnog postupka.

U ožujku 2020. godine sud u New Yorku donio je presudu zbog ogluhe u korist Tradexima protiv Gavrilović holdinga (tzv. *default judgement*), i to za iznos 1.867.423,26 USD. budući da nitko u ime Gavrilović holdinga nije osporio tužbeni zahtjev. Republika Hrvatska, zastupana po DORH-u i odvjetničkom društvu Squire Patton Boggs, osporila je navode Tradexima te predložila da sud odbaci tužbu zbog nenadležnosti.

Sud u New Yorku je 17. kolovoza 2022. donio odluku kojom je u cijelosti prihvatio zahtjev Republike Hrvatske za odbacivanje tužbe koju je podnio Mirko Despotovich, koji posluje kao Tradexim International Co. California protiv Republike Hrvatske zbog stvarne nadležnosti prema Zakonu o imunitetu stranih država. Tužitelj je podnio obavijest o namjeri podnošenja žalbe te potom i žalbu, a na koju je Republika Hrvatska podnijela odgovor.

4. U ožujku 2022. godine Daniel Cavic je pred sudom u Sjedinjenim Američkim Državama (Viši sud Kalifornije, okrug Orange) protiv Republike Hrvatske pokrenuo postupak u kojem je tražio od suda da Republiku Hrvatsku doda kao dodatnog dužnika u presudi zbog izostanka koju je taj sud donio 2. prosinca 2019. po njegovoj tužbi protiv „Yugobanke A.D. Beograd, a Beograd and New York Agency“, radi isplate iznosa od 738.722,23 USD.

Tužitelj svoj zahtjev obrazlaže tvrdnjom da je temeljem Ugovora o sukcesiji Republika Hrvatska djelomični vlasnik tuženika Jugobanke te s obzirom na to da ta banka više ne posluje u Sjedinjenim Američkim Državama ili Republici Hrvatskoj, da jedinu mogućnost naplate putem te presude nalazi kroz dodavanje Republike Hrvatske u presudu kao dodatnog tuženika.

Sud je 13. svibnja 2022. tužbeni zahtjev odbio, i to prije svega zbog nedostataka prilikom dostave tužbe Republici Hrvatskoj, ali također navodeći i da nisu ispunjeni zakonski uvjeti za donošenje ovakve vrste presude, odnosno zbog postojanja imuniteta Republike Hrvatske prema zakonu Sjedinjenih Američkih Država o imunitetu stranih država od odgovornosti.

Isti je tužitelj potom 16. lipnja 2022. uredno dostavio tužbu jednakog sadržaja Republici Hrvatskoj te je isti sud 14. listopada 2022. donio odluku kojom je odbio tužbeni zahtjev iz istih razloga kao i u prethodnoj odluci te je u tijeku postupak po žalbi na tu odluku.

13.1.3. Naplata novčanih tražbina Republike Hrvatske temeljem pravomoćnih i ovršnih sudskih odluka u građanskim i kaznenim stvarima s međunarodnim elementom

Ovisno o pravnom temelju za pružanje međunarodne pravne pomoći i pravosudne suradnje provodi se postupak naplate tražbina Republike Hrvatske na temelju pravomoćnih i ovršnih sudskih odluka od dužnika s prebivalištem ili sjedištem u drugoj državi.

13.1.3.1. Naplata tražbina u građanskim stvarima

Institut priznanja i ovrhe stranih sudskih odluka u odnosu na države članice Europske unije reguliran je uredbama Europske unije. Postupci priznanja i ovrhe sudskih odluka u državama članicama Europske unije provode se bez poteškoća ako dužnik ima imovinu na kojoj se može provesti ovrha.

S određenim državama sklopljeni su dvostrani međunarodni ugovori o pravnoj pomoći u građanskim stvarima koji su na snazi (Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Republika Turska i Ruska Federacija). Tim dvostranim ugovorima propisan je postupak priznanja i ovrhe stranih sudskih odluka. U praksi nema poteškoća u provođenju postupka priznanja sudskih odluka u odnosu na navedene države.

Postupak priznanja i ovrhe stranih sudskih odluka u odnosu na ostale države, koje nisu države članice Europske unije, niti su s njima sklopljeni dvostrani međunarodni ugovori, provodi se sukladno njihovu unutarnjem pravu. Kod provođenja postupka priznanja i ovrhe u tim državama postavlja se pitanje svrhovitosti vođenja postupka zbog mogućih visokih troškova, koji uključuju troškove prijevoda dokumentacije te troškove angažiranja stranog odvjetnika.

Tijekom 2022. godine upućeno je 10 zamolnica za priznanje i ovrhu presuda hrvatskih sudova u odnosu na troškove parničnog postupka i privremeno uzdržavanje. U 5 predmeta donesena je odluka stranog suda o priznanju, ali još nije proveden ovršni postupak.

Nadalje, upućeno je 8 zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć pribavljanjem podataka od nadležnih tijela u drugim državama, kojima je u kratkom roku udovoljeno.

Nakon upućenih opomena za dugovanje dio novčanih tražbina na temelju pravomoćnih i ovršnih sudskih odluka podmiren je u ukupnom iznosu od 105.865,50 kuna / 14.050,76 EUR.

13.1.3.2. Naplata tražbina u kaznenim stvarima

Troškovi kaznenog postupka

Zakonom o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije („Narodne novine“ broj 91/10, 81/13, 124/13, 26/15, 102/17, 68/18, 70/19, 141/20) propisano je da će nadležni sud koji je donio odluku o troškovima kaznenog postupka, koje je potrebno naplatiti od dužnika s prebivalištem u drugoj državi članici Europske unije, tu odluku proslijediti putem Ministarstva pravosuđa i uprave Republike Hrvatske na priznanje i izvršenje nadležnom tijelu te države članice Europske unije.

Tijekom 2022. godine Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprimilo je 6 predmeta u odnosu na troškove kaznenog postupka, koje treba priznati i izvršiti u državama članicama Europske unije te su oni dostavljeni sudu na nadležno postupanje sukladno odredbi članka 87. Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije.

Državno je odvjetništvo Republike Hrvatske u 15 predmeta odustalo od vođenja postupka u Republici Srbiji i Bosni i Hercegovini, sukladno članku 42. stavku 3. Zakona o državnom odvjetništvu („Narodne novine“ broj 67/18, 21/22), jer nema pravne osnove za priznanje i ovrhu sudskih odluka u dijelu koji se odnosi na troškove kaznenog postupka.

Također je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske u 3 predmeta odustalo od vođenja postupka za naplatu troškova kaznenog postupka od osuđenika koji su tražitelji azila. Naplata duga nije izvjesna budući da nema podataka o njihovom prebivalištu i krajnjem odredištu.

Oduzimanje imovinske koristi

Uredbom (EU) 2018/1805 o uzajamnom priznavanju naloga za zamrzavanje i naloga za oduzimanje, koja je stupila na snagu 19. prosinca 2020. godine, uređen je postupak oduzimanja imovinske koristi u odnosu na države članice Europske unije. Provedba navedene Uredbe osigurana je Zakonom o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije te su određena nadležna tijela za izdavanje naloga za oduzimanje. Županijski su sudovi nadležni za prosljeđivanje odluka kojima se trajno oduzima imovina koje su sami donijeli, kao i za odluke općinskih sudova s područja svoje mjesne nadležnosti, nadležnom tijelu druge države članice EU-a, sukladno odredbi članka 7. stavka 3. navedenog Zakona.

U 2022. godini Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprimilo je 17 zahtjeva za oduzimanje imovinske koristi od osuđenika s prebivalištem u državama članicama Europske unije te ih je dostavilo županijskim sudovima na nadležno postupanje.

Višestranim međunarodnim ugovorom – Konvencijom Vijeća Europe o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenog kaznenim djelom i financiranju terorizma iz 2005. godine propisan je postupak oduzimanja nezakonitog prihoda ostvarenog kaznenim djelom u odnosima s tzv. trećim državama. Državno

odvjetništvo Republike Hrvatske određeno je kao središnje tijelo za slanje zamolnica radi oduzimanja imovinske koristi, u skladu s člankom 33. navedene Konvencije.

U izvještajnom razdoblju upućeno je 5 zamolnica radi oduzimanja imovinske koristi stečene kaznenim djelom nadležnom tijelu Bosne i Hercegovine i Republike Srbije. U ovim predmetima još nisu donesene odluke o priznanju i izvršenju.

13.2. Rad na predmetima davanja pravnih mišljenja

Zakonom o državnom odvjetništvu i Poslovníkom o radu državnog odvjetništva (Narodne novine broj 128/19) uređeno je pitanje davanja pravnih mišljenja državnog odvjetništva.

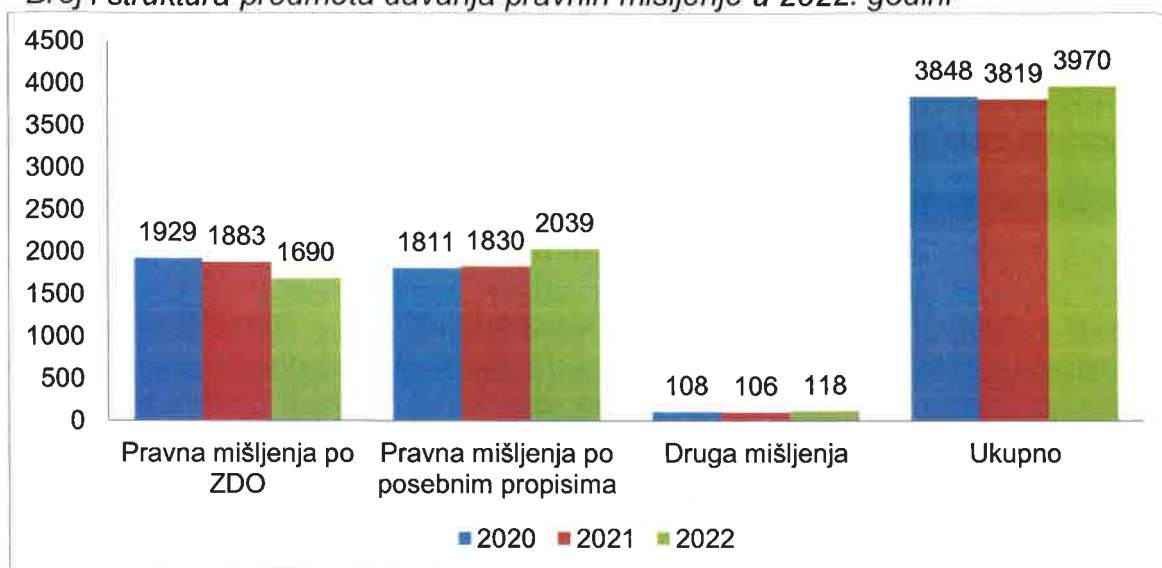
Člancima 47. i 48. Zakona o državnom odvjetništvu uređeno je pitanje davanja pravnih mišljenja državnog odvjetništva na pravne poslove kojima Republika Hrvatska stječe ili otuđuje nekretnine iz svog vlasništva, a odredbama članaka 49. i 50. Zakona uređeno je pitanje davanja pravnih mišljenja u drugim slučajevima te pitanje pružanja stručne pravne pomoći državnim tijelima i pravnim osobama koje upravljaju ili gospodare nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske.

Osim Zakona o državnom odvjetništvu i Poslovníka o radu državnog odvjetništva davanje pravnih mišljenja državnog odvjetništva uređeno je i nizom posebnih zakona.

Sukladno ustavnim i zakonskim ovlastima i dužnostima državno odvjetništvo davanjem pravnih mišljenja na nacрте zakona i drugih propisa, nacрте ugovora kojima Republika Hrvatska stječe ili otuđuje nekretnine iz svog vlasništva te na druge pravne poslove štiti se zakonitost i jednakost svih pred zakonom, štiti se imovina i imovinski interesi Republike Hrvatske te osigurava jedinstvena primjena zakona na cijelom teritoriju Republike Hrvatske. Državno odvjetništvo davanjem pravnih mišljenja i pružanjem stručne pravne pomoći ima i preventivnu ulogu jer na taj način otklanja eventualna sporna pitanja koja se mogu pojaviti u konkretnim slučajevima u primjeni različitih zakonskih propisa, a time se ujedno preveniraju i eventualni budući sudski sporovi ugovornih strana kao i eventualna šteta koju bi Republika Hrvatska mogla trpjeti zbog spornih odredbi pravnih poslova ili poduzetih nezakonitih radnji. Jasne odredbe zakona i drugih propisa općenito pridonose i smanjenju budućih sporova, a time se posredno utječe i na učinkovitost pravosuđa.

U postupku davanja pravnoga mišljenja na pravne poslove državno odvjetništvo prije svega utvrđuje je li određeni pravni posao pravno valjan, odnosno utvrđuje postoje li zapreke za sklapanje toga pravnog posla prema onim zakonima koji uređuju postupak i način raspolaganja nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno stjecanje nekretnina u vlasništvo Republike Hrvatske (primjerice prema Zakonu o upravljanju državnom imovinom, Zakonu o zakupu i prodaji poslovnog prostora, Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, Zakonu o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima, Zakonu o poljoprivrednom zemljištu, Zakonu o vodama i dr.), zatim utvrđuje jesu li prodavatelji stvarni vlasnici nekretnina, postoje li kakve zapreke za raspolaganje nekretninama, jesu li odredbe ugovora jasne i određene kako u praksi ne bi stvarale dvojbe i različita tumačenja i dr.

Broj i struktura predmeta davanja pravnih mišljenja u 2022. godini

Iz gornje tablice proizlazi da je ukupan broj predmeta davanja pravnih mišljenja blago porastao u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Ako se pogleda struktura predmeta, tada proizlazi da je broj predmeta davanja pravnih mišljenja po Zakonu o državnom odvjetništvu u laganom padu, dok je broj predmeta davanja pravnih mišljenja po posebnim propisima u porastu.

13.2.1. Pravna mišljenja po Zakonu o državnom odvjetništvu

Zakon o državnom odvjetništvu sadrži odredbe koje propisuju da državno odvjetništvo daje pravno mišljenje na pravne poslove (kogentne odredbe), a također sadrži i dispozitivne odredbe koje daju samo mogućnost, ali ne i obvezu davanja pravnog mišljenja. U slučaju dispozitivnih odredaba državno će odvjetništvo u svakom konkretnom slučaju ocijeniti je li u interesu Republike Hrvatske, odnosno u cilju zaštite zakonitosti davanje pravnog mišljenja.

Tako državno odvjetništvo uvijek daje pravno mišljenje na sve pravne poslove kojima Republika Hrvatska stječe ili otuđuje nekretnine iz svoga vlasništva.

Nadalje, državno odvjetništvo daje pravno mišljenje u svim pitanjima koja se odnose na imovinskopravne poslove i zaštitu imovine Republike Hrvatske, prirodna bogatstva, zaštitu prirode, prava od interesa za Republiku Hrvatsku, ako se radi o predmetima koji su od osobite važnosti za Republiku Hrvatsku ili velike imovinske vrijednosti. U ovim slučajevima ako državna tijela imaju svoju pravnu službu, dužna su uz zahtjev za davanje pravnoga mišljenja državnog odvjetništva dostaviti i mišljenje svoje pravne službe.

Osim gore navedenih slučajeva u kojima je državno odvjetništvo obvezno dati pravno mišljenje, Zakon o državnom odvjetništvu propisuje i mogućnost da državno odvjetništvo daje pravno mišljenje na zahtjev državnih tijela ili pravnih osoba koje upravljaju i gospodare nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske kad je to

potrebno radi razrješavanja imovinskopravnih odnosa, izvan sudskog rješavanja sporova, kao i prevencije nastanka sporova.

Također, u određenim slučajevima državno odvjetništvo može državnim tijelima pružiti i drugu stručnu pravnu pomoć, posebno u slučajevima kad je to potrebno radi zaštite imovine imovinskih interesa Republike Hrvatske ili zaštite zakonitosti.

Ako državno odvjetništvo ocijeni da bi Republika Hrvatska mogla odgovarati za štetu, državno odvjetništvo može na zahtjev pravnih osoba u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, ustanovama čiji je Republika Hrvatska osnivač ili suosnivač, kao i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave dati mišljenje o imovinskopravnim odnosima između tih osoba i trećih osoba ili im pružiti stručnu pravnu pomoć.

Davanje pravnih mišljenja u ovim slučajevima pokazalo se posebno korisnim u prevenciji budućih sporova. Naime, Republika Hrvatska ne odgovara samo za štetu koju počine njezina tijela, nego u određenim slučajevima može odgovarati i za štetu koju počine i druge pravne osobe s javnim ovlastima kao i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, što je posebno važno u prevenciji međunarodnih sporova i arbitraža koje strani investitori pokreću protiv Republike Hrvatske.

Prema Zakonu o državnom odvjetništvu najveći broj pravnih poslova na koje državno odvjetništvo daje mišljenje odnosi se na pravne poslove kojima Republika Hrvatska prodaje nekretnine u svom vlasništvu. Te se nekretnine u pravilu prodaju putem javnog natječaja, a samo iznimno, i to u taksativno navedenim slučajevima, Zakon o upravljanju državnom imovinom dopušta prodaju neposrednom pogodbom.

U postupku utvrđivanja valjanosti pravnih poslova državno odvjetništvo ispituje je li zakonito proveden javni natječaj i je li zakonito određena početna cijena na natječaju. U slučaju ako je ponovljen natječaj, utvrđuje se je li zakonito snižena početna cijena i dr.

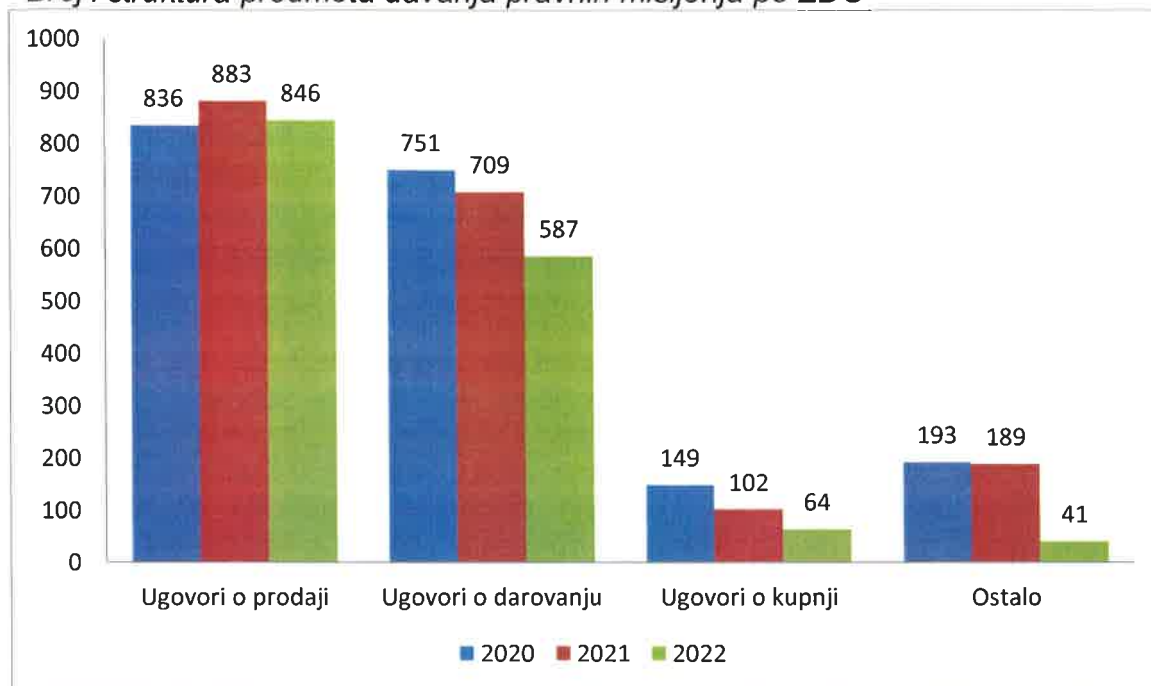
U slučajevima kad se raspolaže nekretninama neposrednom pogodbom državno odvjetništvo utvrđuje jesu li za to ispunjeni uvjeti koje taksativno propisuje članak 41. Zakona o upravljanju državnom imovinom.

Nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske mogu se i darovati, ali samo u korist jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, i to iz točno određenih razloga, odnosno za određene svrhe. Potvrdu da se radi o darovanju nekretnina za određenu namjenu treba dati ministarstvo u čijoj je nadležnosti djelatnost zbog koje se daruje nekretnina. Broj ugovora kojima Republika Hrvatska daruje nekretnine još uvijek je značajan te je nastavljen trend darovanja kao i u prethodnim izvještajnim razdobljima.

U postupku davanja pravnih mišljenja o pravnoj valjanosti pravnih poslova državno odvjetništvo nije nadležno ispitivati svrhovitost, odnosno razloge zbog kojih određeno državno tijelo raspolaže nekretninama, nego samo utvrđuje jesu li ispunjene pretpostavke u pogledu postupka, načina raspolaganja, kao i ovlasti tijela za raspolaganje nekretninama.

Također, državno se odvjetništvo ne može upuštati niti u činjenicu je li cijena koja je utvrđena u ugovoru doista tržišna cijena, nego je dužno ispitati je li ovlašteni vještak u propisanim postupku i na način propisan zakonom utvrdio vrijednost nekretnine.

Broj i struktura predmeta davanja pravnih mišljenja po ZDO

Iz gornje tablice proizlazi da je raspolaganje nekretninama u blagom padu u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Ako se pogleda struktura predmeta, tada proizlazi da se najveći dio ugovora odnosi na ugovore o prodaji i ugovore o darovanju. Iako je broj predmeta ugovora o darovanju u blagom padu u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, još uvijek Republika Hrvatska velikim brojem nekretnina raspolaže darovanjem.

13.2.2. Pravna mišljenja po posebnim zakonima

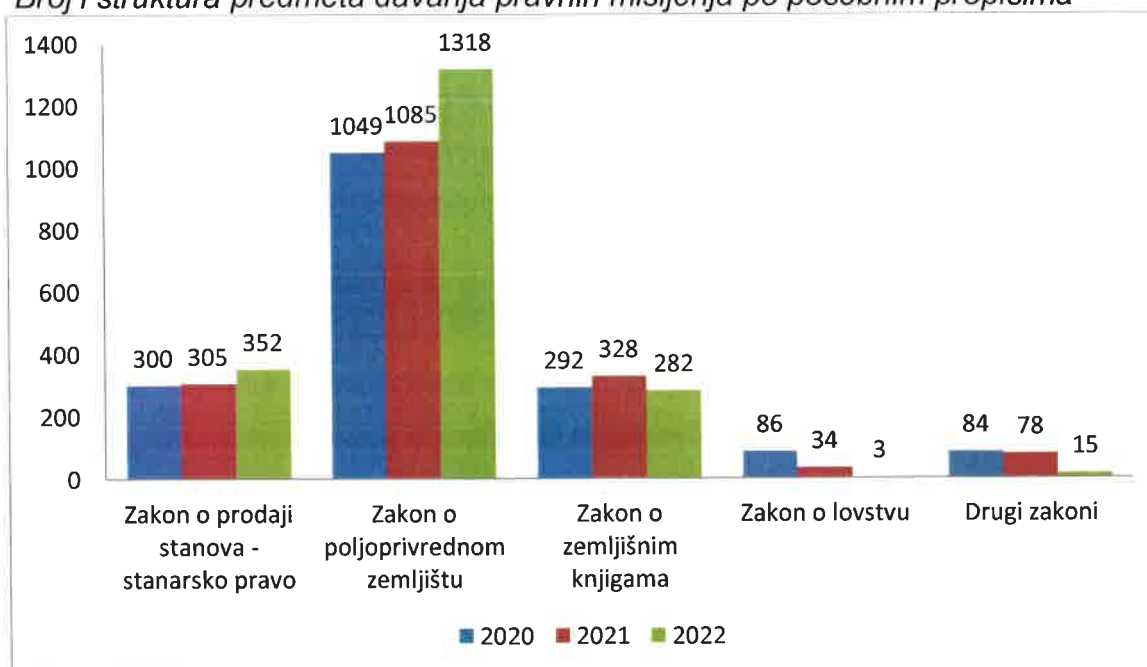
Državno odvjetništvo, kao što je naprijed navedeno, osim po Zakonu o državnom odvjetništvu, daje pravna mišljenja i temeljem niza posebnih zakona. Tako državno odvjetništvo po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu daje pravna mišljenja na nacрте ugovora o prodaji i zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske te na ugovore o zakupu ribnjaka u vlasništvu Republike Hrvatske. Po Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo državno odvjetništvo daje mišljenje na ugovore o prodaji stanova kojima upravljaju Ministarstvo obrane, Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo graditeljstva, prostornog uređenja i državne imovine. Također državno odvjetništvo daje pravna mišljenja na anekse ugovora o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, uglavnom na zahtjev jedinica lokalne samouprave. U najvećem dijelu radi se o prijevremenoj otplati kupoprodajne cijene stana u slučajevima kad je u osnovnom ugovoru ugovorena dugogodišnja obročna otplata. Nadalje, po Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji državno odvjetništvo daje mišljenje na ugovore o prodaji i darovanju stanova hrvatskim braniteljima. Po Zakonu o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima i Zakonu o područjima

posebne državne skrbi državno odvjetništvo daje mišljenje na ugovore o prodaji i ugovore o darovanju stanova i kuća na potpomognutom području. Po Zakonu o lovstvu državno odvjetništvo daje mišljenje na nacрте ugovora o koncesiji i nacрте ugovora o zakupu državnih lovišta.

Državno odvjetništvo daje mišljenje i na izmjene ugovora o koncesiji koji se sklapaju po Zakonu o koncesijama i Zakonu o pomorskom dobru i morskim lukama, kao i druga mišljenja vezana uz primjenu tih zakona. Najveći dio pravnih mišljenja odnosi se na ugovore o izmjeni ugovora o koncesiji u pogledu trajanja roka koncesije na pomorskom dobru, a u jednome dijelu i o proširenju obuhvata koncesijskog dobra. Najčešće se radi o slučajevima da koncesionar tvrdi kako je izvršio znatna ulaganja u pomorsko dobro koja mu se neće moći amortizirati u ostavljenom roku koncesije ili pak namjerava izvršiti nova ulaganja koja su nužna jer ih nameću novi propisi ili tržište.

U ovim predmetima državno odvjetništvo uvijek traži da se u slučaju produljenja roka koncesije na pomorskome dobru koncesijska naknada uskladi sa Zakonom o koncesijama te da koncesionar plaća varijabilni dio koncesijske naknade prema prihodu koji ostvaruje na koncesijskome dobru. Također, u slučajevima kad se radi o znatnom produljenju roka koji nije opravdan potrebnim ulaganjima u koncesijsko dobro, ili se radi o znatnom proširenju obuhvata koncesijskog dobra državno je odvjetništvo odbilo dati pozitivno mišljenje jer smatra da se radi o bitnoj izmjeni ugovora te da je u tom slučaju potrebno raspisati novi natječaj.

Broj i struktura predmeta davanja pravnih mišljenja po posebnim propisima

Iz gornje tablice proizlazi da se najveći dio pravnih mišljenja odnosi na Zakon o poljoprivrednom zemljištu te da je broj predmeta davanja pravnih mišljenja po tom Zakonu znatno porastao u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Broj predmeta davanja pravnih mišljenja po Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo i Zakonu o zemljišnim knjigama u neznatnom je odstupanju u odnosu na

prethodnu godinu, dok je broj predmeta po Zakonu o lovstvu i drugim zakonima u znatnom padu u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Mišljenja po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu u najvećem se dijelu odnose na ugovore o dugoročnom zakupu poljoprivrednog zemljišta, a manji dio na ugovore o prodaji i ugovore o osnivanju prava služnosti na poljoprivrednom zemljištu. Velik broj predmeta davanja pravnih mišljenja po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu u izvještajnom razdoblju kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju posljedica je aktivnosti Ministarstva poljoprivrede u izdavanju suglasnosti na programe raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, što je preduvjet za raspisivanje natječaja za raspolaganje tim nekretninama. Stoga se može očekivati da će znatan broj ovih predmeta biti i u budućem izvještajnom razdoblju.

14. Rad na predmetima zaštite zakonitosti

14.1. Zaštita zakonitosti u kaznenim predmetima

Odredba članka 509. Zakona o kaznenom postupku propisuje da zahtjev za zaštitu zakonitosti kao izvanredni pravni lijek može podići isključivo Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske. Taj pravni lijek usmjeren je protiv pravomoćnih sudskih odluka donesenih u kaznenom ili srodnom postupku u kojem se, sukladno zakonu, primjenjuju odredbe Zakona o kaznenom postupku.

Osnovna je svrha ovog pravnog lijeka ispraviti ili utvrditi povrede zakona koje su dovele do donošenja bilo koje vrste pravomoćne sudske odluke u kaznenom postupku. Zahtjev za zaštitu zakonitosti Glavni državni odvjetnik sukladno članku 509. stavku 1. Zakona o kaznenom postupku može podići ako je povrijeđen zakon, a obvezan ga je podnijeti (članak 509. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku) ako je sudska odluka donesena u postupku na način koji predstavlja kršenje temeljnih ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, međunarodnim pravom ili zakonom.

Podizanje tog pravnog lijeka mogu predložiti stranke ili drugi sudionici u kaznenom postupku, a inicijativa može poteći i iz državnog odvjetništva. Za podizanje tog pravnog lijeka nije propisan nikakav rok.

Tijekom 2022. godine Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprimilo je 122 prijedloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti u odnosu na pravomoćne sudske odluke u kaznenim predmetima, a kako je iz ranijeg izvještajnog razdoblja u radu ostalo 85 takvih predmeta, u ovom je izvještajnom razdoblju državno odvjetništvo radilo na ukupno 207 predmeta te vrste.

Kako o zahtjevu za zaštitu zakonitosti odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske, taj pravni lijek predstavlja važno pravno sredstvo za ujednačavanje sudske prakse.

14.2. Zaštita zakonitosti u prekršajnim predmetima

Zahtjev za zaštitu zakonitosti, sukladno članku 220. Prekršajnog zakona, Glavni državni odvjetnik može podići i protiv pravomoćnih sudskih odluka i protiv sudskog postupka koji je prethodio tim odlukama u prekršajnom postupku ako je povrijeđen zakon, pri čemu treba istaknuti da se, sukladno tom zakonu, taj pravni lijek ne mora podići premda je povrijeđen zakon, ako povreda zakona nije utjecala na pravilnost odluke i ako se ne radi o pravnom pitanju važnom za jedinstvenost sudske prakse ili zaštitu ljudskih prava.

U odnosu na zahtjev za zaštitu zakonitosti u prekršajnim predmetima podredno se primjenjuju odredbe Zakona o kaznenom postupku koje propisuju podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti tako da sve što je navedeno naprijed pod 14.1. o rokovima za podizanje, sudu nadležnom za odlučivanje o zahtjevu za zaštitu zakonitosti i vrsti sudske odluke vrijedi i za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti u prekršajnom postupku.

U ovom izvještajnom razdoblju državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprimilo je 70 prijedloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti u prekršajnim predmetima, a kako je iz ranijeg izvještajnog razdoblja ostalo 58 takvih predmeta, Državno je odvjetništvo Republike Hrvatske tijekom 2022. radilo na 128 predmeta te vrste.

Kao i ranijih godina ponovno ističemo, po našem mišljenju, neodgovarajuće zakonodavno rješenje kod ovog izvanrednog pravnog lijeka. Naime, temeljem članka 244. Prekršajnog zakona protiv presuda Prekršajnog suda donesenih nakon podnesenog prigovora na obvezni prekršajni nalog nije dopuštena žalba osim iznimno. Takvim je rješenjem u prekršajnom postupku rasterećen Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske za odlučivanje o žalbama protiv presuda prvostupanjskih sudova te se takve pravomoćne presude pod uvjetima propisanim u članku 220. Prekršajnog zakona mogu pobijati isključivo zahtjevom za zaštitu zakonitosti.

Posljedično tome Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprima velik broj prijedloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti nezadovoljnih stranaka, najčešće osuđenika u prekršajnom postupku (često se radi o kaznenim radnjama manje pogibeljnosti kao što su, primjerice, komunalni prekršaji, nepropisno parkiranje i sl.), pri čemu se u slučaju osnovanosti tih prijedloga podiže zahtjev za zaštitu zakonitosti jer te povrede nisu mogle biti predmet razmatranja u žalbenom postupku, a o takvim zahtjevima za zaštitu zakonitosti odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od 3 suca.

Zbog toga smatramo da bi trebalo razmotriti uvođenje djelotvornog izvanrednog pravnog lijeka u prekršajnom postupku koji bi bio na dispoziciji stranaka kako bi se omogućilo izvanredno preispitivanje zakonitosti tih pravomoćnih presuda pred Visokim prekršajnim sudom Republike Hrvatske. To bi, jednako kao i u Zakonu o kaznenom postupku, bio izvanredni pravni lijek u rukama okrivljenika, kao stranački pravni lijek u pojedinačnim slučajevima, za razliku od zahtjeva za zaštitu zakonitosti koji primarno ima načelni karakter u pravnim pitanjima važnima za jedinstvenost sudske prakse ili zaštitu ljudskih prava.

14.3. Izvanredno preispitivanje pravomoćne presude u upravnom sporu

Člankom 78. Zakona o upravnim sporovima propisano je ovlaštenje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske za podnošenje izvanrednog pravnog lijeka, zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćnih sudskih odluka koje se donose u upravnom sporu.

Stranke u upravnom sporu mogu zbog povrede zakona predložiti Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćnih sudskih odluka koje se donose u upravnom sporu (presude i rješenja) od strane prvostupanjskih upravnih sudova ili Visokog upravnog suda Republike Hrvatske. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ovlašteno je podnijeti ovaj izvanredni pravni lijek kada je potrebno otkloniti povrede zakona (povrede postupovnog i materijalnog prava) koje su počinjene tijekom upravnog spora, odnosno donošenjem pravomoćnih sudskih odluka u upravnom sporu u pojedinom predmetu. Ako Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ocijeni da je potrebno podnijeti ovaj izvanredni pravni lijek, tada o tom prijedlogu odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske.

Svrha je podnošenja ovog pravnog lijeka u jednakom tumačenju i primjeni prava te osiguranju i usklađivanju jedinstvene sudske prakse upravnih sudova u istovrsnim predmetima, ali različitih tužitelja. Također, da bi se ostvarila ustavna funkcija Vrhovnog suda Republike Hrvatske koji kao najviši sud u državi „osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni“ te da bi se otklonile povrede zakona koje su u pojedinim konkretnim predmetima počinjene donošenjem pravomoćne sudske odluke. U upravnosudskoj se praksi nerijetko suočavamo s različitom praksom četiriju prvostupanjskih upravnih sudova i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske koji u pojedinim identičnim predmetima (ali različitih tužitelja) donose različite odluke. Ovaj izvanredni pravni lijek osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih građana i pravnih osoba u njegovoj primjeni.

14.3.1. Kretanje predmeta izvanrednog preispitivanja pravomoćnih presuda u upravnom sporu

U 2022. godini zaprimljena su 253 prijedloga za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćnih sudskih odluka, što je manje za 144 prijedloga koja su zaprimljena u 2021. godini ili oko 35 % kada je primljeno 397 prijedloga. Iz 2021. godine ostala su u radu 44 predmeta tako da je ukupno bilo u radu 297 predmeta. U 39 predmeta (oko 17 %) zaključeno je da je prijedlog osnovan te je podignut zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne sudske odluke, dok je u 164 predmeta (oko 83 %) odbijen prijedlog za podizanje zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćnih presuda. Smanjeni broj podignutih zahtjeva u odnosu na ranije godine rezultat je izostanka (smanjenja) broja predmeta iz oblasti porezne problematike.

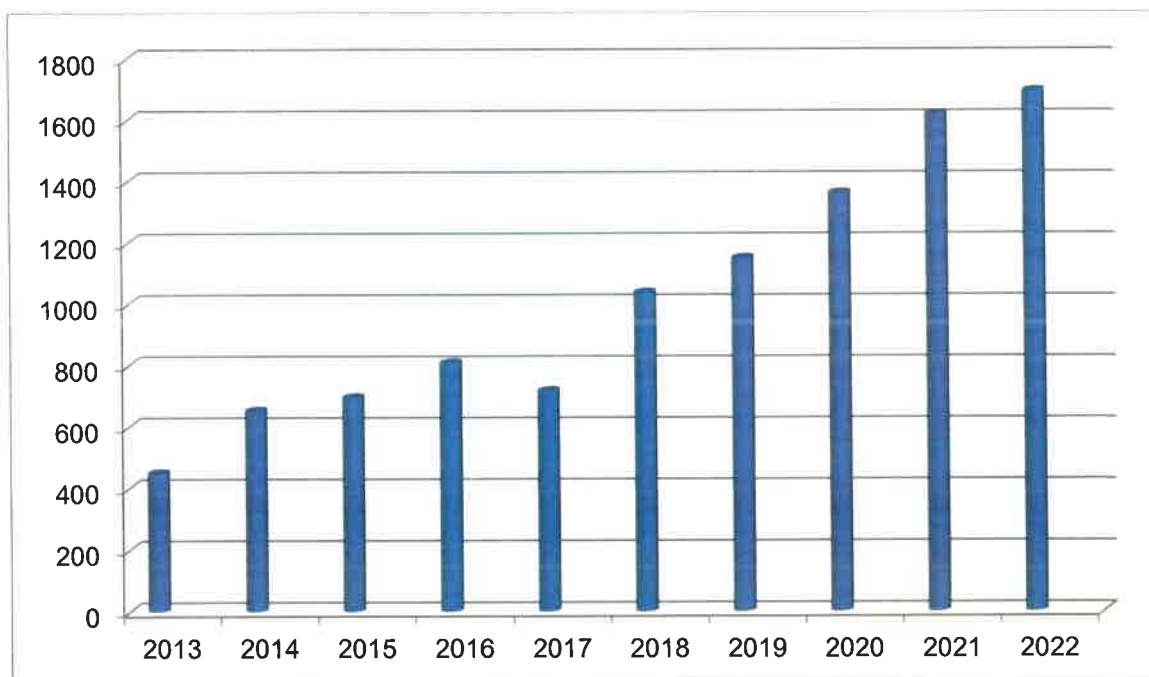
Nadalje, u većini predmeta (u predmetima u kojima je pokrenut upravni spor i donesena pravomoćna odluka) prijedlog za podizanje zahtjeva podnijela su državna tijela (ministarstva, agencije, jedinice lokalne samouprave i uprave i dr.), dok su u ostalom dijelu predlagatelji pravne i fizičke osobe.

U odnosu na prijašnje izvještajno razdoblje vidljivo je da je došlo do smanjenog broja zahtjeva stranaka za podizanje ovog izvanrednog pravnog lijeka, a ovi zahtjevi odnose se prije svega na pravnu problematiku denacionalizacije, procesne povrede ZUP-a i ZUS-a, poreznih davanja, službeničkih prava, prava branitelja, koncesijske naknade, zdravstvenog i mirovinskog osiguranja, prava na pristup informacijama, javne nabave i dr.

15. Međunarodna pravna pomoć i pravosudna suradnja u kaznenim predmetima

U 2022. godini nadležna državna odvjetništva ostvarila su međunarodnu pravnu pomoć i pravosudnu suradnju u ukupno 1.693 kaznenih predmeta, što je na razini prethodne godine (neznatan porast od 4,6 % u odnosu na prethodnu godinu kada je ukupni broj predmeta iznosio 1.618).

Predmeti međunarodne pravne pomoći i pravosudne suradnje
2013. – 2022.

Izvještajnu 2022. godinu obilježio je broj predmeta na razini prethodne 2021. godine u području pravosudne suradnje (1.111 predmeta, što predstavlja porast broja predmeta od 7 % u odnosu na prethodnu godinu), ali i u području međunarodne pravne pomoći (582 predmeta, što je 0,3 % više u odnosu na prethodnu godinu).

Pritom je potrebno istaknuti kako je u 2022. godini, kao i u prethodnoj godini, broj predmeta pravosudne suradnje znatno veći od broja predmeta međunarodne pravne pomoći (582 predmeta međunarodne pravne pomoći u odnosu na 1.111 predmeta pravosudne suradnje, odnosno izraženo u postotcima 91 % više predmeta). Takav nerazmjer odraz je postojećeg pravnog okvira prema kojemu državno odvjetništvo izvršava instrumente pravosudne suradnje izdane od strane nadležnih tijela država članica, ali ne i zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć

provođenjem dokaznih radnji izdane od strane trećih država (državno je odvjetništvo izvršavalo instrumente pravosudne suradnje u 729 predmeta, dok je postupalo po stranim zamolnicama za međunarodnu pravnu pomoć u 143 predmeta, odnosno u 410 % više predmeta).

Nadalje, broj izdanih zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć u 2022. godini veći je od broja izdanih naloga za pravosudnu suradnju (439 izdane zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć u odnosu na 382 izdana naloga za pravosudnu suradnju, odnosno 15 % više predmeta), što je posljedica činjenice da je veći broj predmeta u kojima se okrivljenici, svjedoci ili dokazi nalaze u trećim državama, u pravilu susjednim državama nastalim raspadom bivše države, negoli u državama članicama Europske unije.

U odnosu na način postupanja u predmetima međunarodne pravne pomoći i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, naglašavamo kako je 14. lipnja 2022. godine donesena Opća uputa o postupanju u predmetima međunarodne pravne pomoći broj: O-5/2022 koja je stupila na snagu 1. srpnja 2022. godine. Ovom Općom uputom stavljeni su izvan snage Uputa o postupanju broj: O-6/94 od 7. srpnja 1994, Naputak, broj: O-7/95 od 31. svibnja 1995., Dopuna naputka broj: O-7/95 od 11. rujna 1995., Dopuna naputka broj: O-7/1995 od 19. siječnja 1996. i 6. ožujka 1997. U sadržajnom smislu ova Opća uputa ponajprije propisuje način postupanja u predmetima međunarodne pravne pomoći s „trećim državama“ s naglaskom na načinu komunikacija s ministarstvom nadležnim za poslove pravosuđa kao središnjim tijelom te na postupanju u predmetima ustupa i preuzimanja kaznenog progona.

15.1. Međunarodna pravna pomoć

Uvodno naglašavamo kako se predmeti međunarodne pravne pomoći u kaznenim stvarima odnose na suradnju s trećim državama, osim predmeta ustupa/preuzimanja kaznenog progona i dostave pismena koji se odnose na treće države, kao i države članice Europske unije.

U donjoj tablici prikazano je kretanje predmeta međunarodne pravne pomoći tijekom posljednje četiri godine, a iz koje je razvidno kako je 2022. godina na razini prethodne godine.

Međunarodna pravna pomoć u kaznenim stvarima 2019. – 2022.

	2019.		2020.		2021.		2022.	
	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć
„Mala“ međunarodna pravna pomoć	91	53	163	53	347	66	327	53
Ustup/preuzimanje kaznenog progona	115	59	79	88	100	46	91	59
Ostali oblici suradnje	2	17	15	40	12	9	21	31
UKUPNO	208	129	257	181	459	121	439	143

U odnosu na prethodnu godinu tijekom 2022. godine upućeno je 4 % manje zamolnica te je izvršeno 18 % više zamolnica. Pritom je primijećen znatan porast broja preuzetih kaznenih progona te je on dosegnuo razinu pretpandemijske 2019. godine. Broj upućenih zamolnica za „malu“ međunarodnu pravnu pomoć, ali i za preuzimanje kaznenog progona smanjen je, ali je i dalje veći od broja upućenih zamolnica u 2019. godini. Može se zaključiti kako se broj predmeta međunarodne pravne pomoći postupno vraća na stanje prije pandemije COVID-19 koju su obilježila ograničenja u kretanju, pa time i pad broja kaznenih djela počinjenih u inozemstvu, ali i potreba provođenja dokaznih radnji na području drugih država umjesto pozivanja okrivljenika, odnosno svjedoka radi provođenja dokazne radnje na vlastitom državnom području.

U donjoj tablici prikazani su predmeti međunarodne pravne pomoći prema stvarnoj i mjesnoj nadležnosti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. godine.

Međunarodna pravna pomoć u kaznenim stvarima u 2022.

	ODO		ŽDO		USKOK		UKUPNO	
	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć
„Mala“ međunarodna pravna pomoć	225	15	88	38	14	0	327	53
Ustup/preuzimanje i kaznenog progona	89	51	2	7	0	1	91	59
Ostalo	15	8	6	21	0	2	21	31
UKUPNO	329	74	96	66	14	3	439	143

Kao i prethodnih godina zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć upućene su uglavnom u predmetima iz općinske nadležnosti (75 % upućenih zamolnica čine zamolnice općinskih državnih odvjetništava). Navedene zamolnice uglavnom se upućuju susjednim „trećim“ državama (Republika Srbija, Crna Gora, Bosna i Hercegovina), kao i Sjedinjenim Američkim Državama, a radi provođenja dokaznih radnji ispitivanja ili pribavljanja dokumentacije, i to većinom u postupcima zbog kaznenih djela protiv gospodarstva, kaznenih djela protiv imovine, kaznenih djela krivotvorenja, kaznenih djela protiv računalnih sustava, programa i podataka, kaznenih djela protiv sigurnosti prometa, kaznenih djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama te u predmetima kaznenopravne zaštite djece.

Zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć upućene trećim državama u predmetima iz županijske nadležnosti, uglavnom se odnose na postupke zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. KZ/11 i kaznenih djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva iz Glave IX. Kaznenog zakona.

U odnosu na mjesnu nadležnost, najveći broj zamolnica za „malu“ međunarodnu pravnu pomoć, upućen je s područja Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu (47) i Puli (35), a najveći broj zamolnica za „malu“ međunarodnu pravnu pomoć izvršen je na području Županijskoga državnog odvjetništva u Rijeci (14).

Teritorijalno, najveći broj predmeta ustupila su državna odvjetništva s područja Županijskog državnog odvjetništva u Puli (22) i Rijeci (15). Najveći broj predmeta u kojima je po zamolnici strane države preuzet kazneni progon zabilježen je u državnim odvjetništvima s područja Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu (11) i Varaždinu (9).

15.2. Pravosudna suradnja

Uvodno naglašavamo kako se predmeti pravosudne suradnje odnose na suradnju s državama članicama Europske unije koje primjenjuju oblike pravosudne suradnje propisane Zakonom o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (Narodne novine broj 91/10, 81/13, 124/13, 26/15, 102/17, 68/18, 70/19, 141/20; dalje u tekstu: ZPSKS-EU) te na određene oblike pravosudne suradnje s Republikom Islandom, Kraljevinom Norveškom i Ujedinjenim Kraljevstvom Velike Britanije i Sjeverne Irske u odnosu na koje se podredno primjenjuje ZPSKS-EU.

U donjoj tablici prikazano je kretanje po vrsti predmeta pravosudne suradnje tijekom posljednje četiri godine.

Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima 2019. – 2022.

	2019.		2020.		2021.		2022.	
	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja
Europski uhidbeni nalog	51	154	43	114	101	105	88	155
Europski istražni nalog	222	361	216	432	270	411	286	472
Ostalo	9	15	11	107	0	151	8	102
UKUPNO	282	530	270	653	371	667	382	729

Kao što je uvedno navedeno, u 2022. godini zabilježen je trend stagnacije ukupnog broja predmeta pravosudne suradnje. Unatoč neznatnom porastu ukupnog broja predmeta pravosudne suradnje, primijećen je trend porasta broja predmeta pravosudne suradnje u kojima Republika Hrvatska postupa kao država izvršenja (porast od 9,3 %), i to u odnosu na broj izvršenih europskih uhidbenih naloga (porast od 47,6 %), ali i u odnosu na broj izvršenih europskih istražnih naloga (porast od 14,8 %). Navedeni trend odraz je ukidanja protuepidemijskih mjera koje su tijekom 2020. i 2021. godine *de facto* ograničavale slobodu kretanja u okviru Europske unije te otežavale postupke predaje traženih osoba i provođenja dokaznih radnji.

U donjoj tablici prikazano je kretanje broja predmeta pravosudne suradnje u 2021. godini po vrsti predmeta te stvarnoj nadležnosti.

Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima u 2022. godini

	ODO		ŽDO		USKOK		UKUPNO	
	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja
Europski uhidbeni nalog	46	1	24	154	18	0	88	155
Europski istražni nalog	224	2	37	470	25	0	286	472
Ostalo	4	58	2	43	2	1	8	102
UKUPNO	274	61	63	667	45	1	382	729

S obzirom na stvarnu nadležnost najveći broj europskih uhidbenih naloga izdan je od strane USKOK-a (18) te Općinskog državnog odvjetništva u Osijeku (15), dok je najveći broj europskih istražnih naloga također izdan od strane USKOK-a (25), Općinskog državnog odvjetništva u Pazinu i Zadru (21).

Za mjesnu nadležnost potrebno je istaknuti kako je najveći broj europskih uhidbenih naloga izdan na područjima Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku (22), dok je najveći broj europskih istražnih naloga izdan na područjima Županijskoga državnog odvjetništva u Puli (40) i Županijskoga državnog odvjetništva u Varaždinu (31).

S druge strane, najveći broj izvršenih europskih uhidbenih naloga zabilježen je na području Županijskoga državnog odvjetništva u Vukovaru (30) i Županijskoga državnog odvjetništva u Zagrebu (24), koji je broj predmeta uvjetovan geografskim položajem navedenih državnih odvjetništva, odnosno blizinom državne granice. Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, i dalje ima najveći broj predmeta izvršenih europskih istražnih naloga (179), pri čemu se broj izvršenih predmeta povećao za 6,5 % u odnosu na 2021. godinu.

Države članice Europske unije, s čijim je pravosudnim tijelima ostvarena suradnja u najvećem opsegu, jesu Savezna Republika Njemačka, Republika Austrija, Republika Slovenija, Mađarska i Talijanska Republika.

Struktura kriminaliteta u kaznenim predmetima pravosudne suradnje ostvarene sa zemljama članicama Europske unije odnosi se u najvećoj mjeri na kaznena djela počinjena u okviru zločinačkog udruženja, kaznena djela zloporabe opojne droge, pranja novca, utaje poreza ili carina, zloporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju, krivotvorenja isprava, kaznena djela protiv imovine, kibernetičkog kriminaliteta te protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj.

Europski istražni nalozi izdani su i izvršavani u svrhu provođenja različitih dokaznih radnji (pribavljanje bankovnih podataka o ovlašteniku računa i obavljenim

transakcijama, ispitivanje okrivljenika, ispitivanje svjedoka, podatci o osobama koje imaju pretplatu na određeni telefonski broj / IP adresu, pretrage doma, drugih prostorija, podatci o telekomunikacijskim kontaktima te pribavljanje dokumentacije i ostalih podataka), pri čemu se često jednim europskim istražnim nalogom traži provođenje više, katkad uvjetovanih, dokaznih radnji, tako da se izvršavanja europskog istražnog naloga pretvara u provođenje istrage za državu izdavanja. Tijekom 2022. godine nastavio se trend porasta primjene dokazne radnje ispitivanja svjedoka i okrivljenika putem videokonferencijske veze.

Porast broja izdanih europskih istražnih naloga odnosi se na europske istražne naloge izdane u predmetima iz općinske nadležnosti, a koji je porast posljedica povećanja broja kaznenih djela prijevare počinjenih putem računalnih sustava (presretanjem elektroničke komunikacije, korištenjem društvenih mreža u svrhu stupanja u kontakt s potencijalnim žrtvama i sl.) i kaznenih djela pranja novca.

Pod pojmom „ostalo“ predmeti pravosudne suradnje odnose se na priznanje i izvršenje naloga za osiguranje imovine, naloga za oduzimanja imovine te stranih presuda kojima su izrečene kazne zatvora ili druge mjere lišenja slobode. Nastavljen je trend povećanja broja predmeta u kojima su određene privremene mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi u postupku priznanja i izvršenja stranih naloga za osiguranje imovine. Tako je primjerice Županijsko državno odvjetništvo u Puli zaprimilo nalog za osiguranje imovine izdan od strane pravosudnih tijela Republike Slovenije te je u postupku njegova priznanja i izvršenja određena privremena mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi zabranom raspolaganja nekretninom vrijednosti 40.000,00 EUR. U tri predmeta Općinsko državno odvjetništvo u Čakovcu izdalo je naloge za osiguranje imovine sukladno Uredbi 2018/1805 kojima je zatražilo osiguranje novčanih sredstava u iznosu od 25.842,76 EUR.

15.3. Suradnja putem EUROJUST-a i Europske pravosudne mreže (EJN)

Kao i prethodnih godina, izvještaji više državnih odvjetništava, a posebno Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta i Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, proizlazi da se često koristilo EUROJUST i Europsku pravosudnu mrežu (EPMKS) radi učinkovitijeg izvršavanja zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć i koordinaciju postupanja sa svim oblicima pravosudne suradnje, što u bitnome doprinosi bržoj razmjeni informacija i konkretnih dokaza i posljedično bržem procesuiranju kaznenih predmeta s međunarodnim elementom.

Prema izvještaju za 2022. godinu zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, koji je Nacionalni član Republike Hrvatske u EUROJUST-u, tijekom 2022. zaprimljeno je 335 predmeta, što predstavlja povećanje od 9 % u odnosu na 2021. godinu kada su ukupno zaprimljena 303 predmeta. Ovo povećanje predmeta pokazuje trend povratka na situaciju kakva je bila prije pandemije virusa COVID-19.

Struktura zaprimljenih zahtjeva pokazuje da je najviše zahtjeva za pravnu pomoć zaprimljeno od strane država članica EU-a (103 zahtjeva, dakle: 60,9 %), dok je domaćih zahtjeva bilo 56 ili 33,1 %. Bilo je i 10 zahtjeva za pravnu pomoć zaprimljenih od strane „trećih država“ – 5,9 %. Što se tiče zahtjeva za pravnu pomoć zaprimljenih od domaćih pravosudnih tijela, 2022. godine najviše je zahtjeva

zaprimljeno od državnih odvjetništava (ukupno 43 zahtjeva ili 76,7 %). Od toga je zaprimljeno 15 (34,8 %), zahtjeva od strane USKOK-a, 11 (25,5 %) zahtjeva od strane Županijskih državnih odvjetništava te 16 (37,2 %) zahtjeva od strane Općinskih državnih odvjetništava.

Zahtjevi za pravnu pomoć u sadržajnom smislu odnosili su se na nadopunu ili pojašnjenje proturječnosti obrazaca u slučajevima kada to nije bilo moguće ishoditi kroz neposrednu suradnju pravosudnih tijela ili posredstvom osoba za kontakt Europske pravosudne mreže u kaznenim stvarima, kao i u svrhu istodobnog provođenja određenih dokaznih radnji na području različitih država članica Europske unije (tzv. „*action day*“).

Prema izvještaju za 2022. godinu nacionalnog predstavnika za Europsku pravosudnu mrežu u kaznenim stvarima (EPMKS) u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske proizlazi kako su kontaktne osobe imenovane na državnim odvjetništvima postupale u 66 predmeta, što predstavlja udio od 32,7 % u ukupnome broju predmeta EPMKS-a (kontaktne točke prijavile su 202 predmeta u 2022. godini), kao i smanjenje od 55 % u odnosu na 2021. godinu. Valja istaknuti kako 2021. godina bilježi pad broja prijavljenih predmeta od 40 %. Navedeno smanjenje posljedica je činjenice da velik dio predmeta u kojima je korišten EPMKS nije registriran od većine osoba za kontakt (samo 30 % osoba za kontakt podnijelo je izvješće o svojim aktivnostima). U odnosu na vrstu postupka u kojem je ostvarena suradnja najveći dio predmeta odnosi se na požurivanje postupanja po europskom uhidbenom nalogu te uručenje pismena. U odnosu na strukturu kriminaliteta i uključene države najveći dio predmeta odnosio se na kaznena djela protiv imovine te pranje novca, a pomoć je u najvećoj mjeri tražena/pružana Republici Sloveniji, Republici Austriji te SR Njemačkoj.

15.3.1. Međunarodna suradnja

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i niža državna odvjetništva nastavila su i 2022. godine aktivno sudjelovati u radu tijela regionalnih i univerzalnih međunarodnih organizacija, razvijati i jačati suradnju s tužiteljstvima drugih država sukladno odredbama tužiteljskih memoranduma/protokola, ali i kroz sudjelovanje svojih predstavnika te tijelima i mrežama osnovanih u okviru Europske unije i Vijeća Europe (GRECO, MONEYVAL, Konferencija stranaka Varšavske konvencije, T-CY) te međunarodnih udruženja tužitelja (Glavna državna odvjetnica Republike Hrvatske sudjelovala je na 27. godišnjoj konferenciji i općem sastanku Međunarodnog udruženja tužitelja održanoj od 25. do 29. rujna 2022. u Tbilisiju, Republika Gruzija).

U prosincu 2022. godine predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu održali su sastanak s izaslanstvom Ureda glavnog tužitelja Ukrajine radi upoznavanja sa sustavom podrške žrtvama i svjedocima u Republici Hrvatskoj.

15.3.2. Suradnja s Uredom zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

Člankom 10. Uredbe o Uredu zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava (Narodne novine, broj 18/12 i 84/18) propisano je da su sva državna tijela dužna surađivati sa zastupnikom i njegovim Uredom, omogućiti mu nesmetan rad te mu učiniti dostupnim sve relevantne činjenice i isprave potrebne za uredno obavljanje poslova zastupanja pred Europskim sudom za ljudska prava (dalje u tekstu: ESLJP) i izvršenje presuda navedenog Suda.

U izvještajnom je razdoblju Državno odvjetništvo Republike Hrvatske na traženje Ureda zastupnika dostavilo tri očitovanja o postupanju državnog odvjetništva u građanskim predmetima kao i relevantnu dokumentaciju, a odnosi se na zahtjeve povodom navodne povrede članka 3. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (zabrana mučenja, nečovječnog i ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja zbog neodgovarajućih uvjeta u zatvorima) te članka 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju (pravo na mirno uživanje vlasništva), samostalno ili zajedno s povredom prava na pošteno suđenje (članak 6. Konvencije), odnosno povrede prava na život (članak 2. Konvencije) te prava na privatni život (članak 8. Konvencije).

U odnosu na kaznene predmete Državno odvjetništvo Republike Hrvatske dostavilo je osam očitovanja, a vezano za istaknute navodne povrede članka 3. Konvencije (zabrana mučenja), članka 5. Konvencije (pravo na slobodu i sigurnost), zatim članka 6. Konvencije (pravo na pošteno suđenje), kao i članka 8. Konvencije (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života) te članka 1. Protokola 1. uz Konvenciju (zaštita vlasništva).

U izvještajnom razdoblju Uredu zastupnika dostavljena su dodatna očitovanja u najmanje pet predmeta koji se tiču kaznenih postupaka, a navedeno upućuje na zaključak da se u slučaju postupaka koji su pokrenuti pred ESLJP-om protiv Republike Hrvatske često radi o dugotrajnim postupcima tijekom kojih se razvija kontinuirana suradnja između Ureda zastupnika i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske.

Ujedno je tijekom 2022. dostavljeno i jedno očitovanje povodom obavijesti Ureda zastupnika o pozivu zastupnika Francuske Republike upućenom državama strankama Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda da razmotre miješanje u spor kao treće strane u predmetu koji je svojim zahtjevom pokrenuo jedan podnositelj zahtjeva protiv Francuske Republike, dok se jedno očitovanje odnosilo na postupak koji je u tijeku pred Velikim vijećem ESLJP-a povodom zahtjeva više fizičkih osoba iz Portugala protiv Portugala i 32 druge države (među kojima je i Republika Hrvatska), a koji se odnosi na emisiju stakleničkih plinova koje ispuštaju tužene države i koje utječe na globalno zatopljenje.

Nadalje, upravo tijekom izvještajnog razdoblja imenovani su novi predstavnici Državnog odvjetništva u svojstvu člana i zamjenika člana u Stručnom savjetu za izvršenje presuda i odluka ESLJP-a, pri čemu je jedan predstavnik zadužen za praćenje izvršenja presuda ESLJP-a iz područja kaznenog prava, a drugi predstavnik iz područja građanskog i upravnog prava kako bi se što stručnije pristupilo postupku nadzora nad izvršenjem presuda ESLJP-a, jer po konačnosti tih presuda za tuženu

državu nastaju obveze pružanja adekvatnog odgovora radi popravljivanja povreda utvrđenih u njima.

U izvještajnom razdoblju Državno odvjetništvo Republike Hrvatske dostavilo je Uredu zastupnika ukupno pet preliminarnih upitnika, i to jedan za građansko-upravne predmete i četiri za kaznene predmete, od kojih se samo jedan upitnik odnosio na presudu u kojoj je ESLJP utvrdio povredu Konvencije državnoodvjetničkim postupanjem, u smislu povrede postupovnog aspekta članka 3. Konvencije zbog neprovođenja učinkovite istrage.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske po potrebi daje sugestije ili primjedbe na nacrt akcijskog plana ili akcijskog izvješća koje mu dostavi Ured te u okviru svoje nadležnosti sudjeluje u poduzimanju mjera izvršenja, a kroz suradnju s Odjelom za izvršenje presuda i odluka ESLJP-a aktivno sudjeluje u postupcima izvršenja presuda i odluka ESLJP-a.

Posebna pozornost poklanja se predmetima koja su u pojačanom nadzoru OMVE-a. Tako je presuda M. H. i dr. protiv Hrvatske iz 2021. prva presuda koja se odnosi na migrante ušla u pojačani nadzor OMVE-a nad izvršenjem, a u 2022. u odnosu na Republiku Hrvatsku u pojačanom nadzoru OMVE-a se nalazi i Statileo grupa presuda – povreda prava vlasnika stanova u kojima žive zaštićeni najmprimci, povreda čl. 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju.

Tijekom 2022. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske s Uredom zastupnika održalo je više radnih sastanaka na kojima su razmatrane prikladne mjere izvršenja navedenih presuda ESLJP-a, kao i s nižim državnim odvjetništvima u vezi s predmetima koji se tiču izvršenja presuda ESLJP-a, odnosno novih predmeta iste problematike o kojoj već postoji sudska praksa ESLJP-a – stjecanje prava vlasništva dosjelošću na nekretninama u bivšem društvenom vlasništvu, povreda prava vlasnika stanova u kojima žive zaštićeni najmprimci.

Valja istaknuti da su tijekom izvještajnog razdoblja zatvoreni nadzori nad izvršenjem dviju bitnih grupa predmeta protiv Hrvatske: Skendžić-Krznarić grupa predmeta, koja se odnosi na pet presuda u kojima je utvrđena povreda procesnog aspekta članka 2. Konvencije zbog neučinkovitih istraga ratnih zločina, a nalazile su se u pojačanom nadzoru OMVE-a, te V.D. grupa predmeta koja se odnosi na četiri presude u kojima je ESLJP utvrdio da je Republika Hrvatska povrijedila pravo podnositelja zahtjeva na zabranu mučenja i nečovječnog postupanja iz članka 3. Konvencije u procesnom smislu, i to zbog neprovođenja učinkovite istrage zbog navoda o zlostavljanju podnositelja od strane policijskih službenika.

Sukladno Zakonu o državnom odvjetništvu (Narodne novine, broj 67/18 i 21/22) u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske i u županijskim državnim odvjetništvima određene su osobe za praćenje sudske prakse ESLJP-a koje pružaju pomoć u pravilnoj primjeni propisa i sudske prakse ESLJP-a relevantne za rad državnog odvjetništva, a radi kvalitetnog i pravilnog zastupanja Republike Hrvatske, odnosno postupanja i rada u konkretnim predmetima.

S obzirom na to a je sudska praksa ESLJP-a sastavni dio sustava Konvencije koju je u svom svakodnevnom radu u obvezi primjenjivati i državno odvjetništvo, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske redovito obavještava niža

državna odvjetništva o svim važnijim presudama i odlukama ESLJP-a koje su važne za rad državnog odvjetništva u građansko-upravnim i kaznenim predmetima, o objavljenim publikacijama Ureda – analizama presuda i odluka, pregledu najvažnijih presuda i odluka ESLJP-a u pojedinim razdobljima te o prijevodima Vodiča kroz pojedine članke Konvencije i Protokole uz Konvenciju koje je objavio ESLJP i dr.

Kako je za potpuno i pravilno razumijevanje konvencijskih standarda nužno stalno stručno usavršavanje u tom području, savjetnici i zamjenici u državnim odvjetništvima u 2022. sudjelovali su na više radionica u organizaciji Pravosudne akademije na temu konvencijskog prava.

15.4. Suradnja na temelju Protokola/Memoranduma

Tijekom 2022. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i niža državna odvjetništva nastavila su neposrednu suradnju razmjenom podataka i pružanja raznih oblika pomoći prema tužiteljstvima drugih zemalja na temelju Protokola, odnosno Memoranduma o suglasnosti u ostvarivanju i unaprjeđenju međusobne suradnje u borbi protiv svih oblika teškog kriminala. Ne uočava se trend porasta tog oblika suradnje u odnosu na prethodne godine s obzirom na značajnu aktivnost u području suradnje s Nacionalnim članom u EUROJUST-u i u EPMKS-u i u odnosu na „treće“ države.

Kao i ranijih godina navedeni tužiteljski protokoli/sporazumi i dalje su važan oblik suradnje s državnim odvjetništvima trećih država, posebno Republikom Srbijom, Crnom Gorom i Bosnom i Hercegovinom u predistražnim fazama postupka, najčešće u predmetima ratnih zločina i u svrhu dostavljanja relevantnih informacija o svjedocima i osumnjičenicima, provođenja izvida i obavljanja obavijesnih razgovora.

Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta tijekom izvještajne je godine temeljem Protokola o suglasnosti u ostvarivanju međusobne suradnje u borbi protiv svih oblika teškog kriminala između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Tužiteljstva Bosne i Hercegovine dostavljen dokazni materijal Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine koji se odnosio na osobu koja je državljanin te države.

U postupcima zbog kaznenih djela ratnih zločina, sukladno odredbama Protokola/Memoranduma sklopljenim s Tužiteljstvom za ratne zločine Republike Srbije, odnosno Tužiteljstvom Bosne i Hercegovine, Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku, Slavonskom Brodu, Rijeci, Zagrebu i Splitu ostvarilo je suradnju s tužiteljstvima susjednih država, a u cilju pribavljanja potrebnih informacija.

15.5. Suradnja s uredom Europskog javnog tužitelja – EPPO

Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939 o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO“ – *European public prosecutor office*) od 20. studenoga 2017. osnovan je Ured europskog javnog tužitelja kao neovisno pravosudno tijelo Europske unije zaduženo za kazneni progon protiv počinitelja kaznenih djela protiv financijskih interesa Europske unije određenih Direktivom (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevара počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim

sredstvima te kaznenih djela koja su s njima neodvojivo povezana (dalje u tekstu – PIF Direktiva).

Ured europskog javnog tužitelja započeo je s radom 1. lipnja 2021. sukladno Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2021/856 od 25. svibnja 2021. (Službeni list EU L 188/100 od 28. svibnja 2021.) i time postao funkcionalan u izvršavanju svoje nadležnosti u 22 sudjelujuće države članice Europske unije: Austriji, Belgiji, Bugarskoj, Cipru, Češkoj, Finskoj, Francuskoj, Grčkoj, Hrvatskoj, Italiji, Litvi, Luksemburgu, Malti, Nizozemskoj, Njemačkoj, Portugalu, Rumunjskoj, Slovačkoj, Sloveniji, Španjolskoj, Latviji i Estoniji.

Odnos EPPO-a i nacionalnih tijela kaznenog progona utemeljen je na načelu lojalne suradnje i Uredbom propisanom sustavu (po)dijeljene nadležnosti (*shared competence*) između EPPO-a i nacionalnih tužiteljskih tijela u suzbijanju kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije, koji je odnos snažno određen pravom EPPO-a na preuzimanje predmeta (*right of evocation of the EPPO*).

Nadležnost EPPO-a (materijalna) određena je člankom 22. i člankom 25. stavak 2. i 3. Uredbe Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO) (Službeni list EU L 283/1 od 31. listopada 2017.).

Člankom 22. stavak 1. Uredbe Vijeća (EU) 2017/1939 propisano je da je EPPO nadležan za kaznena djela koja utječu na financijske interese Unije koja su predviđena u Direktivi (EU) 2017/1371, kako je provedena u nacionalnom pravu, bez obzira na to bi li se to kažnjivo postupanje s nacionalnim pravom moglo kvalificirati kao druga vrsta kaznenog djela. U pogledu kaznenih djela iz članka 3. stavak 2. točke (d) Direktive (prijevara koja štetno utječe na financijske interese Unije, u odnosu na prihod koji proizlazi iz vlastitih sredstava na temelju PDV-a kažnjivom se smatra svaka radnja ili propuštanje koji su počinjeni u prekograničnim sustavima prijevare) EPPO je nadležan samo ako su radnje ili propuštanja počinjeni s namjerom povezani s državnim područjem dviju ili više država članica i ako su uzrokovali ukupnu štetu od najmanje 10 milijuna eura.

Stavkom 2. propisano je da je EPPO nadležan i za kaznena djela u vezi sa sudjelovanjem u zločinačkoj organizaciji ako je u središtu kriminalnih aktivnosti takve organizacije počinjenje nekog od kaznenih djela iz stavka 1., kao i za svako drugo kazneno djelo koje je neodvojivo povezano s kažnjivim djelom iz stavka 1. (stavak 3.).

S druge strane EPPO ni u kojem slučaju nije nadležan za kaznena djela povezana s nacionalnim izravnim porezima, uključujući kaznena djela koja su s njima neodvojivo povezana (stavak 4.).

U pogledu nadležnosti posebno valja istaknuti odredbu članka 25. stavak 2. kojim je ograničena nadležnost EPPO-a na način da ako je kaznenim djelom iz članka 22. prouzročena ili bi mogla biti prouzročena šteta financijskim interesima Unije u iznosu manjem od 10.000 EUR, EPPO može izvršavati svoju nadležnost samo ako predmet ima posljedicu na razini Unije zbog koje je potrebno da EPPO provede istragu ili ako postoje razlozi za sumnju da su kazneno djelo počinili

dužnosnici ili drugi službenici Unije ili članovi institucija Unije.

U skladu s odredbom članka 24. stavak 1. Uredbe nadležna tijela država članica dužna su obavijestiti EPPO o svakom kažnjivom postupanju na štetu financijskih interesa EU-a počinjenih nakon 20. studenoga 2017., koje je moguće podvesti pod članak 22. i članak 25. stavak 2. i 3. Uredbe.

Kada se sagleda materijalna i vremenska nadležnost EPPO-a može se zaključiti da se radi o relativno uskoj, vremenski determiniranoj nadležnosti, tako da državna odvjetništva imaju u radu velik broj predmeta formiranih povodom sumnje na počinjenje kaznenih djela kojima je došlo i do ugroze financijskih interesa Unije, ali zbog ograničene nadležnosti EPPO-a u tim predmetima i nadalje postupaju redovna državna odvjetništva.

Izveštajnu godinu obilježila je intenzivna komunikacija između EPPO-a i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske kao centralnog nacionalnog tijela zaduženog za komunikaciju sukladno odredbama Zakona o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2017/1939 o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja ("EPPO") (Narodne novine broj: 146/2020).

Tijekom 2022. godine, povodom obavijesti redovnih državnih odvjetništava i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta dostavljenih Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, sukladno Napatku Glavne državne odvjetnice Republike Hrvatske, kojim su jasno propisani kriteriji o obvezi obavještanja EPPO-a sukladno Uredbi, strukturu obavijesti, kao i obvezu državnih odvjetništava da kontinuirano provode analizu svih predmeta iz moguće nadležnosti EPPO-a te povodom dostavljanja informacija Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske od strane EPPO-a i traženja informacija od Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, u Državnom odvjetništvu formirano je 140 predmeta (2021. – 23 predmeta).

Redovna državna odvjetništva i Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta dostavili su Državnom odvjetništvu obavijesti o formiranju ukupno 63 predmeta, od koji je 26 predmeta dostavljeno EPPO-u po propisanoj proceduri radi provođenja postupka verifikacije.

Od dostavljenih 26 obavijesti o formiranim predmetima EPPO je donio odluku o preuzimanju u odnosu na 9 predmeta, dok je u odnosu na 17 predmeta donesena odluka o nepreuzimanju. U tih 17 predmeta nastavilo se postupanje od strane nadležnih državnih odvjetništava, uz obvezu da ako se tijekom izvida prikupe dokazi i nove činjenice koje bi EPPO-u mogli dati razloge da preispita svoju odluku o nepreuzimanju predmeta, da se o tome izvijesti EPPO, sukladno članku 27. (7) Uredbe Vijeća EU-a 2017/1939.

U odnosu na dostavljene obavijesti u 37 predmeta provedena je analiza do tada prikupljenih podataka u svim predmetima, a kako je utvrđeno od strane Državnog odvjetništva Republike Hrvatske da nisu ispunjeni uvjeti iz Uredbe, u tim predmetima rad su nastavila nadležna državna odvjetništva uz obvezu dostavljanja svih podataka o postupanju i meritornoj državnoodvjetničkoj odluci.

Tijekom izvještajne godine Državno odvjetništvo Republike Hrvatske na traženje EPPO-a dostavilo je tražene informacije u 31 predmetu, dok je EPPO

Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske dostavio informacije o zaprimljenim prijavama, za koje su ocijenili da nisu u njihovoj nadležnosti, povodom čega je formirano 39 predmeta koji su dostavljeni na postupanje nadležnim državnim odvjetništvima.

Osim navedenoga, EPPO je dostavio i obavijest u dva predmeta (jedna o pokretanju, a druga o nepokretanju istrage).

U jednom predmetu, na zamolbu EPPO-a, Glavna državna odvjetnica dala je suglasnost da istragu provodi EPPO, budući da je ocijenjeno kako će EPPO lakše provesti istragu jer je prije zaprimanja kaznene prijave u Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta istragu pokrenuo Europski delegirani tužitelj u Italiji, a riječ je o transnacionalnom organiziranom kriminalu počinjenog jednim dijelom na štetu financijskih interesa EU-a.

Komunikacija između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i EPPO-a je profesionalna i odvija se gotovo na dnevnoj razini razmjenoj informacija, održavanjem konzultativnih sastanaka tako da se pravni okvir određen Uredbom i Zakonom u cijelosti poštuje.

Zaključno se može dati ocjena da je suradnja između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i EPPO-a iznimno dobra i učinkovita.

16. Nadzor nad radom i postupanjem nižih državnih odvjetništava

16.1. Vrste nadzora

Provođenje nadzorne i instruktivne djelatnosti unutar državnog odvjetništva jedan je od temeljnih preduvjeta za uspješno i pravilno funkcioniranje državnog odvjetništva zbog čega se u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, a potom i u županijskim državnim odvjetništvima pridaje posebna važnost kontinuiranom provođenju nadzorne i instruktivne djelatnosti u odnosu na niža državna odvjetništva te se pored već postojećih razvijaju i novi modaliteti i načini praćenja rada.

Radi ostvarivanja ove zadaće u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, i to unutar Ureda Glavne državne odvjetnice, osnovan je Odsjek za unutarnji nadzor u djelokrug kojeg ulazi provođenje nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava, sudjelovanje u pregledima rada nižih državnih odvjetništava, vođenje mjesečne i godišnje statistike te skrb o stručnom usavršavanju državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, savjetnika, vježbenika i drugih službenika i namještenika. Pored toga, u slučaju utvrđenih poremećaja u radu u pojedinim državnim odvjetništvima, Odsjek nadzornu funkciju ostvaruje i provođenjem izvanrednih potpunih ili djelomičnih pregleda rada te davanjem smjernica za otklanjanje uočenih nepravilnosti.

Polazeći od zakonom propisanog hijerarhijskog ustroja državnog odvjetništva, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske posebno nadzire, prati i usmjerava rad nižih državnih odvjetništava te provodi preglede rada županijskih državnih odvjetništava i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, a po potrebi i preglede rada općinskih državnih odvjetništava, dok Županijska državna odvjetništva obavljaju preglede rada područnih općinskih državnih odvjetništava.

Značajan dio nadzorne funkcije ostvaruje se i kroz preglede rada pojedinih državnih odvjetnika, zamjenika ili savjetnika prilikom prijave na oglas za premještaj ili za imenovanje na mjesto državnog odvjetnika ili zamjenika državnog odvjetnika, a i kroz Zakonom o državnom odvjetništvu propisanu obvezu dostavljanja izvješća o radu na posebno važnim i složenim predmetima.

Nadalje, uvid u cjelokupan rad na pojedinačnom predmetu ostvaruje se i kroz rad na drugostupanjskim predmetima oformljenima na temelju podnesenih žalbi državnog odvjetnika ili okrivljenika i odgovora na žalbu protiv presude i drugih odluka prvostupanjskih sudova, kao i putem rada na predmetima povodom izvanrednih pravnih lijekova, a posebno zahtjeva za zaštitu zakonitosti. Na taj način više državno odvjetništvo stječe cjelovit uvid u rad na predmetu, upoznaje se s eventualnim nedostatcima i propustima u radu te o uočenom izvješćuje niže državno odvjetništvo.

Važan oblik nadzora provodi se i kroz izradu i dostavljanje mjesečnih, tromjesečnih i godišnjih statističkih izvješća, a koja izvješća svojim ustrojem i strukturom podataka koji se dostavljaju omogućuju kvalitetan uvid u rad svakog državnog odvjetništva te u rad i opterećenost pojedinog državnog odvjetnika i zamjenika.

Radi ujednačavanja prakse državnih odvjetništava Glavna državna odvjetnica Republike Hrvatske u 2022. godini donijela je Opću uputu broj O – 4/2022 o izvještavanju o radu državnog odvjetništva kojom se propisuje statističko praćenje rada u pojedinom državnom odvjetništvu, izvještavanje o izvanpostupovnim aktivnostima i važnijim predmetima sukladno Zakonu o državnom odvjetništvu.

Ovdje se posebno ističe važnost uvođenja i kontinuiranog razvoja CTS-a (*Case Tracking System*), odnosno informacijskog sustava za praćenje predmeta u državnom odvjetništvu, koji omogućuje neposredan uvid u rad, sadržaj odluka nižih državnih odvjetništava i ažurnost na razini državnog odvjetništva, ali i pojedinog državnog odvjetnika i zamjenika. Uvođenje i stalno unapređivanje CTS sustava u velikoj je mjeri olakšalo i ubrzalo provođenje nadzora rada državnog odvjetništva.

Nadzorna funkcija državnog odvjetništva u velikoj se mjeri ostvaruje i kroz rad na predstavkama i pritužbama građana.

Kontinuirano provođenje nadzorne funkcije omogućuje stjecanje kvalitetnog uvida u rad pojedinog državnog odvjetništva, državnih odvjetnika, zamjenika državnih odvjetnika i savjetnika, što je jedan od bitnih preduvjeta za predlaganje imenovanja novih državnih odvjetnika i zamjenika, za njihovo napredovanje, ali i razrješenje u onim slučajevima kada je to nužno kako bi se osiguralo funkcioniranje državnog odvjetništva.

Osim nadzorne uloge viša državna odvjetništva izvode i instruktivnu djelatnost, i to davanjem uputa i smjernica, dostavljanjem pisanih obrazloženih podnesaka o propustima ili pogreškama uočenima u radu na predmetima te davanjem uputa za njihovo otklanjanje.

Kako su modaliteti provođenja nadzora brojni i obuhvaćaju sve faze postupanja, u nastavku se daje poseban osvrt u odnosu na neke od najvažnijih oblika nadzora.

16.1.1. Predmeti povodom pravnih lijekova

Postupanje u predmetima povodom redovitih ili izvanrednih pravnih lijekova jedan je od važnih oblika provođenja nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava jer se kroz taj oblik nadzora stječe cjelovit uvid u rad nižeg državnog odvjetništva u konkretnim predmetima, i to u odnosu na iskazanu stručnost u radu, ažurnost u postupanju, odnosno poštivanje zakonskih i instruktivnih rokova.

Stupanjem na snagu Zakona o područjima i sjedištima sudova 1. travnja 2015. (Narodne novine, broj 128/2014), kojim su za odlučivanje o žalbama protiv presuda općinskih sudova u kaznenim predmetima određeni svi županijski sudovi, posljedično čemu pojedino županijsko državno odvjetništvo više ne postupa samo po žalbama protiv odluka općinskih sudova sa svoga područja, nego i općinskih sudova iz cijele Republike Hrvatske, takvom načinu postupanja prilagođeno je i provođenje nadzorne djelatnosti županijskih državnih odvjetništava. Sukladno članku 342. Poslovnika državnog odvjetništva, državno odvjetništvo koje postupa po pravnim lijekovima o uočenim nedostatcima u radu dužno je izvijestiti državno odvjetništvo koje je nadređeno državnom odvjetništvu o čijem se pravnom lijeku radi.

U svojim izvješćima županijska državna odvjetništva ukazuju na činjenicu da s obzirom na to da žalbene predmete rješavaju svi drugostupanjski sudovi na teritoriju Republike Hrvatske te da se kontrola rada nižeg državnog odvjetništva koja se provodi povodom izjavljenih pravnih lijekova nešto umanjila, jer je sužena mogućnost nadzora višeg državnog odvjetništva nad radom nižeg državnog odvjetništva s područja iste mjesne nadležnosti.

Međutim, s druge strane ističu prednost što su za odlučivanje o žalbama protiv odluka općinskih sudova u kaznenim predmetima određeni svi županijski sudovi, što omogućuje uvid u rad i praksu drugih općinskih državnih odvjetništava u Republici Hrvatskoj.

O svim primjedbama utvrđenima u postupku povodom žalbi vodi se posebna evidencija koja se uzima u obzir kod donošenja ocjene o radu državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika. Također se na redovitim sastancima ukazuje na uočene nedostatke u radu te se po potrebi daju smjernice za poboljšanje rada u svim fazama državnoodvjetničkog postupanja.

Imajući u vidu brojnost drugostupanjskih predmeta osnovanih povodom redovitih pravnih lijekova protiv prvostupanjskih odluka sudova, pri čemu je tijekom izvještajne godine u državnim odvjetništvima bio u radu 9.591 takav predmet, razvidno je kako se radom na tim predmetima dobiva potpun uvid u sve segmente rada na pojedinom predmetu, a što doprinosi poboljšanju kvalitete i ujednačavanju postupanja nižih državnih odvjetništava.

16.1.2. Pregledi rada nižih državnih odvjetništava

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, s obzirom na zakonom propisanu subordinaciju, obavlja pregled rada županijskih državnih odvjetništava i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, a ako ocijeni potrebnim, i rada pojedinog općinskog državnog odvjetništva.

Županijska državna odvjetništva obavljaju pregled cjelokupnog rada općinskih državnih odvjetništava na svom području barem jednom u dvije godine, a po potrebi i djelomične preglede rada.

Svrha je i cilj ovih pregleda da državno odvjetništvo koje je obavilo pregled upozori niže državno odvjetništvo na nezakonitosti i nepravilnosti koje su uočene u postupanju, a koje je ono dužno otkloniti te da ujednači postupanje unutar državnih odvjetništava.

Pregled rada obuhvaća rad kaznenih i građansko-upravnih odjela određenog državnog odvjetništva, državnoodvjetničke uprave te rad pisarnice.

Tijekom 2022. godine temeljem Odluke Glavne državne odvjetnice Republike Hrvatske broj OGR-89/2021 obavljen je djelomičan pregled rada Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu i Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu, i to pregled rada građansko-upravnih odjela, a temeljem Odluke broj OGR-97/2021 obavljen je djelomičan pregled rada Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog

kriminaliteta, i to pregled rada poslova i predmeta državnoodvjetničke uprave i rada pisarnice.

Povodom Zaključaka sjednice Proširenog kolegija održane 8. rujna 2022. u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske županijska državna odvjetništva izvršila su pregled rada općinskih državnih odvjetništava u predmetima protiv počinitelja kaznenih djela nasilja u obitelji iz čl. 179. a Kaznenog zakona/11 počinjenog kao samostalno kazneno djelo ili u stjecaju s nekim od kaznenih djela protiv života i tijela te protiv osobne slobode za razdoblje od 1. siječnja 2020. zaključno do 31. kolovoza 2022.

Djelomične preglede rada općinskih državnih odvjetništava obavilo je Županijsko državno odvjetništvo u Bjelovaru, Županijsko državno odvjetništvo u Karlovcu, Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci i Županijsko državno odvjetništvo u Vukovaru.

Osim ove vrste pregleda redovito se provode pregledi rada državnih odvjetnika, zamjenika državnog odvjetnika i savjetnika u situacijama kada se prijave na oglas za premještaj ili imenovanje na mjesto državnog odvjetnika ili zamjenika, a pregledava se rad u razdoblju od dvije godine koje prethodi prijavi na oglas za imenovanje ili premještaj.

Osim pregleda rada koje provode državna odvjetništva sukladno Zakonu o državnom odvjetništvu i Poslovniku državnog odvjetništva nove mogućnosti nadzora rada državnih odvjetništava i rada zamjenika te savjetnika daje CTS sustav koji je upravo u tom smjeru nadograđen tijekom 2022. godine.

CTS sustav omogućuje neposredan uvid u rad pojedinog državnog odvjetništva i svakog rješavatelja te daje mogućnost praćenja opterećenosti, ažurnosti, uspješnosti, kvalitete odluka i podnesaka i slično.

Također CTS sustav daje prikaz podataka o ispunjenju okvirnih mjerila i uspješnosti u prvostupanjskom i žalbenom postupku, koji podatci su relevantni za ocjenjivanje državnih odvjetnika i omogućuju kvalitetno praćenje rada pojedinog rješavatelja, ali i državnih odvjetništava.

16.1.3. Predstavke i pritužbe

Jedan od oblika provođenja nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava jest i nadzor koji se provodi kroz rad na predmetima predstavki i pritužbi građana.

U najvećem su broju slučajeva podnositelji predstavki i pritužbi podnositelji kaznenih prijava, zatim žrtve i oštećenici, okrivljenici te drugi građani nezadovoljni tijekom ili ishodom kaznenog postupka.

Najveći broj podnesenih pritužaba odnosi se na rad u kaznenim predmetima, a što je i razumljivo budući da je Zakonom o kaznenom postupku propisano pravo sudionika u postupku na podnošenje pritužbe višem državnom odvjetništvu, i to u različitim fazama postupka, dok se samo iznimno stranke pritužuju na postupanje u predmetima građansko-upravnog odjela.

Najčešći razlog podnošenja pritužaba jest nezadovoljstvo rješenjima o odbačaju kaznene prijave. Iako su u rješenju, kao meritornoj državnoodvjetničkoj odluci, žrtve i oštećenici poučeni o svom zakonskom pravu na preuzimanje kaznenog progona, kao i radnjama koje su radi preuzimanja progona ovlašteni poduzeti pred nadležnim sudom, ipak se u najvećem broju slučajeva ne koriste pravom na sudsko preispitivanje zakonitosti i valjanosti donesenog rješenja, nego pribjegavaju podnošenju pritužbi na rad, a kojima nastoje ishoditi drugačiju odluku i pri čemu nisu vezani nikakvim rokovima (za razliku od izjave za preuzimanje progona pred sudom). Najveći dio ovih pritužaba nakon provedenog nadzora rada ocijenjen je neosnovanim.

Nadalje, podnositelji u pritužbama iznose više razloga zbog kojih izražavaju nezadovoljstvo postupanjem državnog odvjetnika, i to uglavnom zbog toga što smatraju da odluka nije donesena u roku, da se postupanje u predmetu odugovlači, a uz to da nisu niti obaviješteni o postupanju državnog odvjetnika.

U predmetima u kojima su pritužbe zbog odugovlačenja ocijenjene osnovanima, dani su nalozi za poduzimanje potrebnih radnji te su određeni rokovi za donošenje meritorne državnoodvjetničke odluke. Pritužbe podnesene zbog izostanka obavijesti o poduzetim radnjama u najvećem su broju ocijenjene neosnovanima iz razloga što obavijest traže ili osobe koje na to nemaju zakonsko pravo ili stranka pogrešno drži da obavijest treba dobiti automatski bez pisanog zahtjeva i nevezano za bilo kakve rokove.

Analizom rada po pritužbama zaključuje se da su građani koji se u tom smislu pojavljuju kao podnositelji predstavki, odnosno pritužaba sve više upućeni u svoja prava i mogućnosti da kroz njih ostvaruju kontrolnu funkciju, ali i ukazuju na moguće nepravilnosti u radu državnog odvjetništva pa iako su pritužbe samo u manjem postotku osnovane one predstavljaju važnu komponentu u nadzoru rada nižih državnih odvjetništava.

Posebno treba istaknuti pritužbe u odnosu na postupanje Kaznenih odjela iz nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, Općinskog državnog odvjetništva u Zlataru i Općinskog kaznenog državnog odvjetništva u Zagrebu, gdje je utvrđeno da se od 110 ukupno primljenih pritužaba, od kojih su 4 ustupljene drugom mjesno nadležnom županijskom državnom odvjetništvu, 10 pritužaba odnosi na rad Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, 6 pritužaba u odnosu na rad Općinskog državnog odvjetništva u Zlataru i 90 u odnosu na rad Općinskog kaznenog državnog odvjetništva u Zagrebu.

Od tog broja primljenih pritužaba, u odnosu na 34 pritužbe utvrđeno je da su osnovane, dakle, dok su u drugim državnim odvjetništvima pritužbe osnovane samo iznimno, na području Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu usvojena je gotovo svaka treća pritužba.

Razlog tome nalazimo u činjenici da se uglavnom radi o pritužbama procesne naravi, i to zbog dugotrajnog postupanja, nepostupanja u predmetu ili neažurnog postupanja, nemogućnosti kopiranja i pribave kopija spisa, neobavještanja oštećenika o poduzetim radnjama, nedonošenja odluke u roku od

šest mjeseci i nedonošenja rješenja o troškovima obrane, a za koje propuste postoje objektivni razlozi.

Naime, kada je riječ o pritužbama podnesenima iz navedenih razloga, važno je naglasiti da u Općinskom kaznenom državnom odvjetništvu u Zagrebu nepravodobno postupa zbog preopterećenosti zamjenika (prosječno se na radu nalazi samo oko 40 % zamjenika) koji su zaduženi prevelikim brojem predmeta, velikim brojem rasprava i radom u službi dežurstva te obvezom da se u zatvorskim predmetima postupa žurno.

Kao što je isticano i u ranijim izvještajnim razdobljima, odlučivanje o osnovanosti pritužaba na rad nižeg državnog odvjetništva zahtijeva od višeg državnog odvjetnika svestranu analizu tog rada, što uključuje cjelovito razmatranje spisa predmeta. U cilju donošenja odluke o pritužbi potrebno je analizirati dinamiku i tijek poduzimanja radnji i kvalitetu donesene državnoodvjetničke odluke. O svakom propustu uočenom tijekom postupka nadzora upozorava se niže državno odvjetništvo koje je radnje potrebno izvršiti u cilju otklanjanja propusta.

Upravo rad u predmetima pritužbe omogućuje višem državnom odvjetniku upoznavanje s načinom rada nižeg državnog odvjetništva, pojedinačnog referenta koji postupa u predmetu, ali i cjelokupnog unutarnjeg ustroja nižeg državnog odvjetništva, koje i samo po primitku pritužbe ima priliku ispraviti nepravilnost ili propust na koji je ukazano pritužbom. Postupanje višeg državnog odvjetnika usmjereno je, iako ponajprije na dostavljanje podnositelju pritužbe, odnosno građaninu obavijest o osnovanosti njegove pritužbe, na savjetodavnu ulogu u odnosu na nižeg državnog odvjetnika. Zaključci državnog odvjetnika o primjeni prava, utvrđenim činjenicama, ukazivanje na ispravan način rada pridonose poboljšanju kvalitete rada te sprječavaju ponavljanje nepravilnosti, odnosno pogrešaka u radu.

IV. IZVJEŠĆE O MATERIJALNIM I FINANCIJSKIM UVJETIMA ZA RAD DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA TE STANJU I OPTEREĆENOSTI LJUDSKIH POTENCIJALA DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA

17. Materijalni i financijski uvjeti za rad državnog odvjetništva

Iako je Ministarstvo pravosuđa i uprave tijekom 2022. nastavilo s opremanjem državnih odvjetništava računalnom opremom, stanje se nije bitno popravilo. Naime, opremljenost državnih odvjetništava nužnom informatičkom opremom, ponajprije opremom za snimanje te računalima i prijenosnim računalima, još uvijek nije zadovoljavajuća.

Problemi u popunjavanju radnih mjesta službenika i namještenika na svim razinama, a na koje smo ukazali i u zadnjem izvješću o radu u 2021., nisu riješeni. Dapače, ti su problemi postali još izraženiji i počinju dovoditi u pitanje redovito funkcioniranje pojedinih državnih odvjetništava. Naime, zbog izrazito niskih plaća iskusni i za rad u državnim odvjetništvima educirani službenici i namještenici odlaze iz državnih odvjetništava, nerijetko u druga državna tijela i institucije, dok se oglasi za popunjavanje njihovih radnih mjesta ponavljaju po nekoliko puta.

Ovaj je problem posebno izražen u Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, na što je upozoravano i u ranijim izvješćima.

Kako bi se osiguralo pravodobno obavljanje zakonom propisanih poslova te poduzimanje potrebnih državnoodvjetničkih radnji u složenim predmetima, nerijetko s velikim brojem okrivljenika, u iznimno kratkim rokovima, službenici zaposleni u USKOK-u gotovo svakodnevno poslove koji ne trpe odgodu obavljaju izvan redovitog radnog vremena, što uz niske plaće koje primaju rezultira odlascima službenika na bolje plaćena radna mjesta.

Iako je Ministarstvu pravosuđa i uprave ukazivano na ovaj problem te su davani određeni prijedlozi, još uvijek nije pronađeno odgovarajuće rješenje.

Stoga je za uredno i pravodobno obavljanje zakonom propisanih poslova nužno u što kraćem roku povećati koeficijente za obračun plaća službenicima i namještenicima u državnim odvjetništvima kako bi se zaposlio dovoljan broj službenika i namještenika te time osigurao neometan rad državnih odvjetništava.

17.1. Smještaj i opremljenost prostora/procjena utjecaja nedostatka opreme i poslovnog prostora na učinkovit rad u 2022. godini

17.1.1. Smještajni kapaciteti

Tijekom 2022. godine nastavljen je rad na rješavanju problema osiguranja odgovarajućega poslovnog prostora za rad državnih odvjetništava uz angažman Ministarstva pravosuđa i uprave.

Dugogodišnji problem prostora koji koristi Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci s USKOK-om Odsjek Rijeka u potpunosti je riješen krajem 2022. preseljenjem u zgradu HT-a, s kojim je resorno Ministarstvo sklopilo ugovor o zakupu.

Zgrada Državnog odvjetništva Republike Hrvatske u Gajevoj ulici u Zagrebu teško je oštećena u potresu, zbog čega je velik broj radnih prostorija u kojima su radili zamjenici Glavne državne odvjetnice Republike Hrvatske, savjetnici i službenici izvan uporabe. Na kraju 2022. započela je strukturna obnova zgrade. Radovi koji su u tijeku, buka i prašina, česti prekidi u radu informatičkog sustava, nestanci struje, nestanci vode zbog presijecanja vodova i cijevi, uz činjenicu da veći broj osoba koristi isti radni prostor, ne samo da izrazito otežavaju uvjete rada već dovode u pitanje i sam rad.

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta koristi prostor u Vlaškoj ulici u Zagrebu temeljem ugovora o zakupu. Bez obzira na to što je predviđena mogućnost produljenja ugovora o zakupu, neupitna je potreba osiguranja dugoročnog rješenja smještaja sjedišta Ureda u adekvatnom prostoru u državnom vlasništvu.

Na temelju Zakona o provedbi Uredbe vijeća Europe (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda Europskog javnog tužitelja (EPPO) u sastavu Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ustrojen je novi odjel – Odjel delegiranih europskih tužitelja koji je započeo s radom u lipnju 2021. godine. Ured europskog javnog tužitelja smješten je u zgradi u državnom vlasništvu, koja je obnovljena i opremljena sredstvima Ministarstva pravosuđa i uprave.

Kao i ranijih godina ponovno se ukazuje na neadekvatnost i nedostatnost prostora u kojem radi Županijsko državno odvjetništvo u Bjelovaru, koji su dodatno devastirali razorni potresi u Zagrebu i na Banovini. Općinsko državno odvjetništvo u Bjelovaru također radi u neadekvatnim uvjetima: po dva zamjenika kaznenog odjela i zapisničar dijele „veće“ urede površine 11 m², dok je građansko-upravni odjel smješten u adekvatnom, ali dislociranom prostoru.

Arhiv Općinskog državnog odvjetništva u Bjelovaru smješten je u podrumskim prostorijama zgrade u sjedištu koji zbog količine vlage i temperature zraka ne zadovoljava uvjete propisane Pravilnikom o upravljanju dokumentarnim gradivom izvan arhiva (Narodne novine, broj: 105/20), što je i utvrđeno provedenim stručnim nadzorom po stručnoj osobi Državnog arhiva u Bjelovaru.

Županijsko državno odvjetništvo u Dubrovniku zajedno s Općinskim državnim odvjetništvom u Dubrovniku već dugi niz godina radi u neadekvatnim uvjetima. Zamjenici državnog odvjetnika u kaznenim odjelima rade u iznimno malim uredima u kojima provode i dokazne radnje ispitivanja svjedoka, dok savjetnici u Općinskom državnom odvjetništvu rade u sobi za ispitivanje u podrumu zgrade. Zbog nedostatka prostora onemogućeno je zapošljavanje novih, potrebnih službenika.

U neadekvatnom i nedostatnom poslovnom prostoru rade i Općinsko državno odvjetništvo u Sisku, Vukovaru, Zadru, Čakovcu, Gospiću, u kojima je više osoba smješteno u premale prostorije te nema prostora za čuvanje arhive.

Pri tome treba istaknuti da Općinsko državno odvjetništvo u Sisku koristi prostor u Sisku temeljem ugovora o zakupu koji je istekao još 2018. godine, a koji se smatra prešutno produljenim. Međutim, zgrada je prodana drugom vlasniku. Nije poznato koje su namjere novog vlasnika te hoće li tražiti njihovo iseljenje. Trajno rješenje treba tražiti u dogovoru sa županijom kojoj je država darovala više nekretnina.

Županijsko državno odvjetništvo u Splitu, kao i Općinsko državno odvjetništvo u Splitu, obzirom na broj dužnosnika, službenika i namještenika, suočeni su s nedostatkom prostora. Unatoč dosadašnjoj reorganizaciji korištenja prostorija te pregrađivanja većih prostorija u više manjih problem nedostatka prostora nije riješen. Također im nedostaje prostor za arhivsku građu.

Općinsko državno odvjetništvo u Varaždinu smješteno je u zgradu u državnom vlasništvu koju koriste i Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Državni inspektorat i Ministarstvo unutarnjih poslova. Smještajni uvjeti Općinskog državnog odvjetništva u Varaždinu zadovoljavajući su u smislu kvadrature poslovnog prostora, broja i veličine raspoloživih prostorija. Međutim, kao što je isticano i ranijih godina, stare i dotrajale toplinske i električne instalacije otežavaju rad i općenito nepovoljno utječu na funkcionalnost poslovne zgrade i radne uvjete. Povremeno dolazi do otjecanja vode iz dotrajalih radijatora, bilo je više intervencija u vidu sporadične sanacije dijelova krovišta zbog propuštanja zbog većih oborina, popravaka u dijelu sanitarnog čvora. Zbog istrošenosti pojedinih elemenata i sklopova dizala nužno je promptno izvršiti rekonstrukciju i modernizaciju dizala u cilju povećanja sigurnosti i funkcionalnosti.

Općinsko državno odvjetništvo u Vukovaru smješteno je u potkrovlju dvorišne zgrade Palače pravde koji ima korisnu površinu od 197,58 m² u koji je smješteno 28 zaposlenih osoba.

Pojedina državna odvjetništva i dalje ukazuju na problem nedostatka i starost namještaja kojim su opremljena, kao i na nepostojanje ili na neodgovarajuću klimatizaciju.

Općinsko državno odvjetništvo u Zadru smješteno je na dvije različite lokacije pa je tako Kazneni odjel smješten u zgradi Trgovačkog suda u Zadru, dok je Građansko-upravni odjel smješten u stanu u stambenoj zgradi na Poluotoku. U Kaznenom odjelu radi ukupno 40 zaposlenika koji koriste ukupno 17 ureda. Jedan ured od 15 m² dijele dva zamjenika općinske državne odvjetnice i državnoodvjetnička zapisničarka, s tim da uredi u kojima se nalaze upisničari služe i kao arhiva. Neadekvatnost prostora za rad utječe i na svakodnevno obavljanje poslova jer zamjenici obavljaju i dokazne radnje ispitivanja svjedoka, a takva se ispitivanja obavljaju u uredima gdje zamjenici rade, pri čemu drugi zamjenik s kojim dijeli ured ne može raditi jer su u svakom uredu dva zamjenika sa zapisničarom.

Građansko-upravni odjel dislociran je i smješten u stambenoj zgradi udaljenoj 1,5 km od Ureda općinske državne odvjetnice. Radni se prostor sastoji od 6 prostorija ukupne površine oko 100 m² u kojima radi 17 zaposlenika, a što iznosi 5,8 m² po zaposleniku, što je apsolutno nedostatno i neprimjereno za pravilno i uredno obavljanje poslova. Osim toga, radi se o derutnim prostorijama stana u koje se nije

godinama ulagalo, zbog čega je taj prostor potpuno neadekvatan za obavljanje poslova.

Za dugoročno rješenje smještaja, a time i pravilno, uredno i učinkovito obavljanje državnoodvjetničkih zadaća potrebno je osigurati nove adekvatne prostore u kojima bi bila smještena oba odjela.

Prostor koji koristi Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu zadovoljava njegove potrebe, što nije slučaj s prostorom Općinskog kaznenog državnog odvjetništva u Zagrebu. Ako dođe do realizacije Plana popunjavanja za 2023. godinu, za novoimenovane zamjenike neće biti dovoljno prostora. Stoga će se dio zamjenika morati preseliti na novu dislociranu lokaciju.

Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, Općinsko kazneno državno odvjetništvo u Zagrebu i Općinsko državno odvjetništvo u Zlataru imaju zajedničku službu dežurstva u Selskoj cesti u Zagrebu. Radi realizacije projekta „Trg pravde“ mora se rušiti zgrada u kojoj se nalazi Služba dežurstva i preseliti na novu lokaciju.

Kako će tijekom 2023. biti srušena i dva pomoćna objekta u dvorištu Općinskog kaznenog državnog odvjetništva u Zagrebu u kojem je trenutno smještena arhiva, u prvoj polovici godine bit će potrebno preseliti cjelokupnu arhivu ovog državnog odvjetništva.

Slijedom navedenoga može se očekivati da će se to odraziti na ažurnost u radu i kvalitetu odluka.

Kao i u prošlom izvještajnom razdoblju i ove godine više državnih odvjetništava ukazuje na potrebu osiguranja prostora po pravosudnoj policiji, ne samo za vrijeme nego i izvan radnog vremena, posebno tijekom obavljanja poslova dežurstva u službenim prostorijama, odnosno na potrebu nabavljanja opreme za videonadzor radi povećanja sigurnosti zaposlenika i dužnosnika i time omogućivanja neometanoga rada.

17.1.2. Službena vozila

Kao i ranijih godina ponovno se ističe da državna odvjetništva nemaju dovoljan broj, odnosno ne raspolažu adekvatnim i sigurnim službenim vozilima. Prosjek starosti službenih vozila koja su se koristila nerijetko je bio 15 i više godina.

U 2022. godini Ministarstvo pravosuđa i uprave osiguralo je sredstva za nabavu službenih vozila putem financijskog leasinga te su na taj način u pojedinim državnim odvjetništvima nabavljena odgovarajuća službena vozila (u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske jedno novo vozilo, u USKOK-u 6 novih vozila, u Puli 2 nova vozila, u Rijeci jedno, u Sisku jedno, u Slavonskom Brodu jedno vozilo, u Splitu dva, u Šibeniku jedno i u Varaždinu jedno vozilo).

Od Ministarstva pravosuđa i uprave očekuje se poduzimanje potrebnih radnji i osiguranje novčanih sredstava kako bi se nastavila i ubrzala zamjena starih i nabava novih odgovarajućih vozila.

Pored toga, nužno je za više županijskih državnih odvjetništava nabaviti dodatna odgovarajuća službena vozila, jer državni odvjetnici iz tih odvjetništava postupaju ne samo pred sudovima u sjedištima svog državnog odvjetništva, već i pred sudovima izvan sjedišta, pa će za ta državna odvjetništava biti nužno nabaviti dodatna vozila, sukladno odredbama Poslovnika državnog odvjetništva donesenog po Ministarstvu pravosuđa i uprave krajem 2019. godine. Tako građansko-upravni odjeli županijskih državnih odvjetništava u Sisku, Puli i Vukovaru zastupaju isključivo pred sudovima izvan svog sjedišta, zbog čega svakodnevno putuju u Zagreb i Osijek, odnosno Rijeku i Pazin pa zamjenici državnih odvjetnika putuju svojim osobnim automobilima zbog čega imaju velike troškove koje im ne pokriva visina naknade za korištenje osobnog automobila u službene svrhe.

17.1.3. Oprema

U uvodu ovog poglavlja već je navedeno da je opremljenost IT opremom relativno zadovoljavajuća.

Prije svega, ponovno se ističe problem zastarjelosti postojeće opreme za snimanje dokaznih radnji ispitivanja okrivljenika. Snimanje ove dokazne radnje sukladno odredbi članka 275. Zakona o kaznenom postupku je obvezno. Bez zakonito provedene i snimljene dokazne radnje ispitivanja okrivljenika nije moguće (izuzev u slučaju suđenja u odsutnosti) podići optužnicu.

Zbog zastarjelosti postojeće opreme koja se svakodnevno koristi, a koja je za redovita državna odvjetništva nabavljena prije 11 godina, često dolazi do smetnji, što rezultira lošom kvalitetom zvuka i slike, čime se dovodi u pitanje mogućnost korištenja rezultata provedene dokazne radnje u postupku.

Stoga je u idućem razdoblju nužno nabaviti novu adekvatnu opremu za provođenje dokazne radnje prvog ispitivanja okrivljenika za sva državna odvjetništva, uključujući i Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Nadalje, više općinskih i županijskih državnih odvjetništava, pa i Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta još uvijek nemaju dovoljno adekvatnih računala, već za rad koriste i računala stara osam i više godina, što učestalo stvara poteškoće u radu. Kako se u radu na predmetima sve više koriste digitalni dokazi, potrebna su računala s većim monitorima, većom memorijom i jačim procesorima. Također, nedostaju adekvatna prijenosna računala.

Iako je epidemija SARS-COVID virusom jenjala, ispitivanja okrivljenika i svjedoka u kaznenim predmetima provode se u posebnim situacijama na daljinu, zbog čega su povećane potrebe za sudjelovanjem na online ročištima. Nakon e-komunikacije između državnog odvjetništva i sudova u parničnim predmetima, zemljišno-knjižnim i ovršnim predmetima u 2023. uvedena je e-komunikacija i u kaznenim predmetima, što dodatno usporava i onemogućuje prijenos veće količine podataka jer postojeća računalna infrastruktura ne zadovoljava potrebe pravosuđa u cjelini, a što je u nadležnosti Ministarstva pravosuđa i uprave.

Također, dio državnih odvjetništava koristi stari i dotrajali namještaj, neprimjeren za rad jednog pravosudnog tijela.

17.2. Odobrena financijska sredstva za rad državnih odvjetništava

	Plan prihoda (kn)		Izvršenje (kn)		Ukupni rashodi (kn)	
	2021.	2022.	2021.	2022.	2021.	2022.
DORH	65.790.615,00	50.462.718,00	65.567.264,68	49.413.020,96	62.151.155,00	52.034.310,32
USKOK	27.280.600,00	29.997.525,00	27.249.059,52	29.529.679,40	26.216.662,00	30.797.607,83
ŽDO-SVI	105.640.500,00	114.320.457,00	105.527.699,93	114.196.685,84	106.885.501,00	115.611.350,65
ODO-SVI	220.547.877,00	226.976.409,00	220.391.634,79	226.718.031,84	221.970.036,00	227.605.637,14
UKUPNO	419.259.592,00	421.757.109,00	418.735.658,92	419.857.418,04	417.223.354,00	426.048.905,94

Ukupno odobrena sredstva za rad svih državnih odvjetništava u 2022. godini povećana su za iznos od 0,6 % u odnosu na prethodnu godinu.

Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u prošloj godini osigurano je ukupno 29.997.525,00 kn / 3.981.355,76 EUR od toga 28.149.488,56 kn / 3.736.079,18 EUR za potrebe Ureda, a 1.848.036,44 kn / 245.276,58 EUR za potrebe Odjela delegiranih europskih tužitelja. Od iznosa sredstava osiguranih za potrebe Odjela delegiranih europskih tužitelja 1.243.439,96 kn / 165.032,84 EUR rashodi su za zaposlene službenike i namještenike tog Odjela, dok je iznos od 604.596,48 kn / 80.243,74 EUR utrošen na materijalne rashode i rashode za nabavu nefinancijske imovine.

Struktura ukupno odobrenih i izvršenih sredstava za sva državna odvjetništva prikazana je u donjoj tablici:

	Odobren plan (kn)	Izvršen plan (kn)
Rashodi za zaposlene	318.901.939,00	318.305.544,53
Materijalni rashodi	99.222.269,00	98.344.975,66
Financijski rashodi	1.848.325,00	1.773.010,22
Rashodi za nabavu dugotrajne imovine	1.784.576,00	1.433.887,63
UKUPNO	421.757.109,00	419.857.418,04

U strukturi odobrenih sredstava za rad državnih odvjetništava u 2022. godini 75,6 % rashodi su za zaposlene, i to u najvećoj mjeri rashodi za plaće.

U donjoj tablici iskazana su odobrena i izvršena financijska sredstva za potrebe Državnog odvjetništva Republike Hrvatske u petogodišnjem razdoblju.

DORH	Plan (kn)	Izvršenje (kn)	Izvršenje (kn) – bez arbitraža
2019.	103.176.931,00	103.147.330,28	20.388.330,28
2020.	84.016.954,00	83.941.141,94	21.692.141,94
2021.	65.790.615,00	65.567.264,68	21.465.264,68
2022.	50.462.718,00	49.413.020,96	20.974.297,69

Na smanjenje ukupnog iznosa odobrenih financijskih sredstava tijekom 5 godina utjecalo je smanjenje troškova zastupanja u međunarodnim arbitražama koji sudjeluju u visokom postotku. Od ukupno odobrenih sredstava za rad DORH-a u 2022. godini 56 %, odnosno 28.294.085,00 kn/ 3.755.270,42 EUR bili su isključivo troškovi zastupanja u međunarodnim arbitražama, dok su u 2021. godini navedeni troškovi sudjelovali u čak 67 % ukupno odobrenih sredstava.

Međutim, kad se oduzmu troškovi arbitraža, sredstva potrebna za rad Državnog odvjetništva Republike Hrvatske iznosila su 20.974.297,69 kn, odnosno 2.783.767,69 EUR

V. ZAKLJUČNO

Rezultati rada ostvareni u 2022. godini pokazuju da su državna odvjetništva na svim razinama i u svim vrstama predmeta na kojima su radila, usprkos potkapacitiranosti, iznadprosječnim zalaganjem državnoodvjetničkih dužnosnika i svih drugih zaposlenika zadržala visok stupanj ažurnosti, kvalitete i uspješnosti i time uspješno ispunila svoju ustavnu i zakonsku zadaću.

Visoku razinu učinkovitosti koja je postignuta 2021. i 2022. godine bit će teško održati u 2023. zbog kadrovske potkapacitiranosti, ali i zbog nezadovoljstva svih zaposlenika njihovim materijalnim položajem i uvjetima rada koji su u većem broju državnih odvjetništava vrlo loši. To su razlozi zbog kojih iskusni državni odvjetnici i zamjenici napuštaju državno odvjetništvo i odlaze na sudove ili u odvjetništvo.

Stoga je apsolutni prioritet podići plaće i priznati pravo na druga materijalna primanja državnoodvjetničkim dužnosnicima, ali i službenicima i namještenicima jer su stotine tisuće kuna potrošene na oglase na koje se nitko nije javio ili je odustao prije nego što je postupak dovršen.

Državno je odvjetništvo nužno kadrovski ekipirati i ojačati jer ćemo se vrlo brzo naći u situaciji da nećemo moći ažurno izvršavati svoje zadaće. Naime, zbog zaostataka u radu sudova i u prošloj je godini nastavljeno s imenovanjem većeg broja novih sudaca, zbog čega se nastavio trend povećanja broja ročišta i rasprava u kaznenim predmetima. Slijedom toga, državni odvjetnici jesu i bit će puno više angažirani na zastupanju pred sudovima, zbog čega se neće moći u istoj mjeri kao do sada posvetiti radu na državnoodvjetničkim predmetima pa će neizbježno doći do pada ažurnosti u radu.

Stoga je potrebno popuniti broj zamjenika državnih odvjetnika u skladu sa važećim Okvirnim mjerilima za rad te, imajući u vidu prosječnu dob državnih odvjetnika i zamjenika, taj broj povećati za onoliki broj zamjenika koji će u sljedećih 5 godina otići u mirovinu po sili zakona. Međutim, zbog slabog interesa za rad u pravosuđu zbog dugotrajnog školovanja, vježbeništva, obveze pohađanja državne škole, niskih primanja i općeg podcjenjivačkog stava prema pravosuđu sve je manje pravnika koji žele raditi u pravosuđu. Zato je prije svega potrebno značajno povećati broj vježbenika, od kojih bi dio nakon položenog pravosudnog ispita sigurno ostao raditi u pravosuđu, ali i pojednostavniti postupak izbora i vratiti izbor vježbenika u nadležnost sudova i državnih odvjetništava. Osim toga, dok oni steknu uvjete za zamjenike, dio starije generacije otići će iz sustava.

Također je potrebna izmjena i dopuna određenih zakona, na što je već ukazano u ovom izvješću.

Nadalje, potrebno je više koristiti postupovne institute koji omogućuju učinkovito postupanje i skraćivanje postupaka u kojima sudjeluje državno odvjetništvo, provoditi neposredan nadzor nad nižim državnim odvjetništvima, nastaviti s edukacijom dužnosnika i službenika o korištenju jedinstvenog informacijskog sustava CTS, ali i osigurati državnim odvjetništvima potrebne materijalno-financijske uvjete za rad kako bi se mogli učinkovitije suprotstaviti

korupciji, organiziranom kriminalu i gospodarskom kriminalu te zaštititi imovinu Republike Hrvatske.

DODATAK: Izvješće o radu Državnoodvjetničkog vijeća u 2022. godini.

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNOODVJETNIČKO VIJEĆE**

Broj: DOV-2/2023
Zagreb, 22. ožujka 2023.

Državnoodvjetničko vijeće, na temelju članka 41. Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću (Narodne novine, broj 67/2018, 126/2019 i 80/2022, u daljnjem tekstu: Zakon o Državnoodvjetničkom vijeću), na 5. sjednici održanoj 21. i 22. ožujka 2023., usvojilo je

**IZVJEŠĆE O RADU
DRŽAVNOODVJETNIČKOG VIJEĆA U 2022. GODINI**

I. OPĆI PRIKAZ OSNOVA ZA RAD DRŽAVNOODVJETNIČKOG VIJEĆA

A) Zakonska osnova za rad Državnoodvjetničkog vijeća

Osnova za uređenje položaja i ovlasti Državnoodvjetničkog vijeća je odredba članka 121.a Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14), kojom se, u stavku 3. navedenog članka, propisuje da zamjenike državnih odvjetnika, u skladu s Ustavom i zakonom, imenuje, razrješuje i o njihovoj stegovnoj odgovornosti odlučuje Državnoodvjetničko vijeće (u daljnjem tekstu – Vijeće).

Zakonom o Državnoodvjetničkom vijeću detaljno su uređeni djelokrug i način rada Vijeća, uvjeti i postupak za izbor predsjednika i članova Vijeća, uvjeti i postupak za imenovanje, napredovanje, premještaj i razrješenje državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, postupak za utvrđivanje stegovne odgovornosti zamjenika državnih odvjetnika i druga pitanja vezana za rad Vijeća.

Vijeće ima jedanaest članova, od kojih se sedam članova bira iz reda zamjenika državnih odvjetnika, dva člana iz reda zastupnika Hrvatskog sabora i dva člana iz reda sveučilišnih profesora pravnih znanosti.

U djelokrug Vijeća sukladno Zakonu o Državnoodvjetničkom vijeću spada:

- imenovanje i razrješenje zamjenika državnih odvjetnika,
- imenovanje i razrješenje županijskih i općinskih državnih odvjetnika,
- premještaj zamjenika državnih odvjetnika,
- vođenje postupka i odlučivanje o stegovnoj odgovornosti zamjenika državnih odvjetnika,
- raspisivanje izbora za članove Vijeća iz reda zamjenika državnih odvjetnika,
- sudjelovanje u osposobljavanju i usavršavanju državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika,

- odlučivanje o prigovoru na ocjenu obnašanja dužnosti,
- vođenje očevidnika državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika,
- davanje odobrenja za obavljanje druge službe ili posla uz obnašanje državnoodvjetničke dužnosti,
- vođenje i kontrola imovinskih kartica državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika i
- obavljanje drugih poslova u skladu sa zakonom.

Način rada Vijeća tijekom 2022. godine bio je uređen Poslovníkom Državnoodvjetničkog vijeća (Narodne novine, broj 16/19 i 25/19).

Sukladno članku 47. Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću, Vijeće ima ustrojeno Tajništvo, čije je unutarnje ustrojstvo i način rada propisan Pravilnikom o unutarnjem redu Državnoodvjetničkog vijeća od 08. ožujka 2019., Izmjenom Pravilnika o unutarnjem redu Državnoodvjetničkog vijeća od 04. prosinca 2020., Drugom izmjenom Pravilnika o unutarnjem redu Državnoodvjetničkog vijeća od 14. rujna 2021. i Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjem redu Državnoodvjetničkog vijeća od 09. veljače 2022.

B) Kadrovske osnove za rad Vijeća

U 2022. godini Vijeće je imalo četiri zaposlene osobe na neodređeno vrijeme, od kojih je jednoj državna služba u Vijeću prestala sporazumno na vlastiti zahtjev 31. prosinca 2022. godine, a jedna se od studenoga 2022. godine nalazi na rodiljnom dopustu.

Tijekom 2022. godine po prethodno pribavljenoj suglasnosti Ministarstva pravosuđa i uprave, KLASA: 119-03/22-04/61, URBROJ: 514-08-03-02-01/03-22-03 od 27. siječnja 2022., Vijeće je raspisalo, a zbog izostanka prijave i poništilo ukupno 5 javnih natječaja za prijam službenice/službenika u državnu službu na neodređeno vrijeme na radno mjesto stručni savjetnik zbog čega je jedan djelatnik Ministarstva pravosuđa i uprave privremeno premješten u Vijeće za potrebe ispunjavanja obveza iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. Trenutno je upućen da radi na provjeri izvješća o imovini državnoodvjetničkih dužnosnika.

C) Materijalne osnove za rad Vijeća

Sukladno članku 104. Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću za rad Vijeća u 2022. godini su osigurana sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske, u iznosu od 1.819.520,00 kuna.

Vijeće je tijekom 2022. godine utrošilo 1.726.449,51 kuna, od čega za rashode za zaposlene 658.237,69 kuna, za materijalne rashode ukupno 1.029.991,50 kuna, i to naknade troškova zaposlenih 30.933,26 kuna, za rashode za materijal i energiju 16.539,09 kuna, za rashode za usluge 208.676,33 kuna, za ostale nespomenute rashode poslovanja 773.842,82 kuna i to na naknade i nagrade za rad predsjednika i članova Vijeća sukladno Odluci o naknadama i nagradi za rad predsjednika i članova Vijeća (Narodne novine, broj 88/2011, 107/2017) 747.354,18 kuna, za reprezentaciju 20.988,54 kuna i ostale nespomenute rashode poslovanja 3.000,10 kuna, za financijske rashode u 2022. godini utrošilo 6.597,81 kuna, dok je za rashode za nefinancijsku imovinu (uredsku opremu i namještaj) utrošilo 31.622,51 kuna.

II. AKTIVNOSTI VIJEĆA U 2022. GODINI

A) Sastav Vijeća

Vijeće je od 01. siječnja 2022. do 31. prosinca 2022. godine bilo u sastavu: Darko Klier, predsjednik Vijeća prof. dr. sc. Elizabeta Ivičević Karas, zamjenica predsjednika Vijeća, te Snježana Frković, Andrea Šurina Marton, izv. prof. dr. sc. Marissabell Škorić, mr.sc. Mirko Grujić, Marijo Nemčić, Denis Rajtek, Andrea Jeromela Lučić, Ermina Lekaj Prljaskaj i dr.sc. Zlatko Hasanbegović.

Vijeće je tijekom 2022. godine održalo ukupno osamnaest (18) sjednica, od čega su dvije (2) bila elektroničke.

B) Prikaz rada Vijeća po pojedinim vrstama poslova

1. Imenovanja, razrješenja i prestanak dužnosti zamjenika državnih odvjetnika

U 2022. godini Vijeće je, sukladno članku 55. stavku 2., 3. i 4. Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću, objavilo oglase o šezdeset i tri slobodna mjesta zamjenika državnih odvjetnika, od čega šest slobodnih mjesta zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, deset slobodnih mjesta zamjenika županijskih državnih odvjetnika te četrdeset i sedam slobodnih mjesta zamjenika općinskih državnih odvjetnika.

U 2022. godini Vijeće je donijelo odluke o imenovanju četrdeset i jednog zamjenika državnih odvjetnika i to sedam zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, deset zamjenika županijskih državnih odvjetnika i dvadeset i četiri zamjenika općinskih državnih odvjetnika.

U 2022. godini Vijeće je u odnosu na osamnaest zamjenika državnih odvjetnika donijelo odluke o razrješenju od dužnosti na vlastiti zahtjev i to za osam zamjenika županijskih državnih odvjetnika i deset zamjenika općinskih državnih odvjetnika.

U 2022. godini Vijeće je u odnosu na tri zamjenika državnih odvjetnika donijelo rješenje kojim se utvrđuje prestanak državnoodvjetničke dužnosti po sili zakona i to za jednu zamjenicu Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske i dva zamjenika županijskih državnih odvjetnika.

Redni broj	Zamjenici državnog odvjetnika	Broj oglašanih slobodnih mjesta zamjenika u 2022.	Broj imenovanih zamjenika	Broj oglašanih mjesta u odnosu na koja je poništen oglas	Broj oglašanih mjesta u odnosu na koje je postupak nije okončan u 2022.	Broj razriješenih zamjenika	Broj zamjenika kojima je dužnost prestala po sili zakona
1	Zamjenici Glavnog državnog odvjetnika RH	6	7	0	0	0	1
2	Zamjenici županijskog državnog odvjetnika	10	10	0	7	8	2
3	Zamjenici općinskog državnog odvjetnika	47	24	0	26	10	0
	UKUPNO	63	41	0	33	18	3

Tijekom 2022. godine Vijeće je u postupcima imenovanja zamjenika općinskih državnih odvjetnika uputilo na psihološko testiranje pedeset kandidata za koje je zaprimilo mišljenja o psihološkoj sposobnosti kandidata koja su uložena u spise i u Evidenciju mišljenja o psihološkoj sposobnosti kandidata koju Vijeće vodi.

Također tijekom 2022. godine Vijeće je u postupcima imenovanja zamjenika općinskih državnih odvjetnika četrdeset osam kandidata uputilo na sigurnosnu provjeru i za iste zaprimilo izvješća Sigurnosno-obavještajne agencije nakon čega je donijelo odluke o postojanju odnosno nepostojanju sigurnosnih zapreka za imenovanje kandidata na dužnost zamjenika općinskog državnog odvjetnika.

2. Imenovanja, razrješenja i prestanak dužnosti županijskih i općinskih državnih odvjetnika

U 2022. godini Vijeće je, sukladno članku 73. stavku 1. Zakon o Državnoodvjetničkom vijeću, objavilo oglase o slobodnim mjestima deset županijskih državnih odvjetnika i devet općinskih državnih odvjetnika.

Tijekom 2022. objavljena su dva oglasa za jedno slobodno mjesto županijskog državnog odvjetnika na koja nisu zaprimljene prijave, a na oglas za slobodno mjesto jednog općinskog državnog odvjetnika prijavio se jedan kandidat tek nakon ponavljanja oglasa.

Radi se o novoj pojavi, a s obzirom da je i broj razrješenja drastično porastao u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja, smatramo nužnim i ove činjenice uvrstiti u godišnje izvješće kao pokazatelj potencijalnog problema upravljanja ljudskim resursima s kojima će se državno odvjetništvo moguće susretati u narednom izvještajnom razdoblju.

U 2022. godini Vijeće je donijelo odluke o imenovanju četiri županijska državna odvjetnika i pet općinskih državnih odvjetnika.

U 2022. godini Vijeće je razriješilo jednog županijskog državnog odvjetnika na vlastiti zahtjev i utvrdilo prestanak dužnosti jednom općinskom državnom odvjetniku uslijed preustroja.

Redni broj	Državni odvjetnici	Broj imenovanih državnih odvjetnika	Odluka o ponavljanju postupka imenovanja	Odluka o ponavljanju oglasa	Broj razriješenih državnih odvjetnika	Odlukom utvrđen prestanak dužnosti	Broj postupaka u tijeku
1	Županijski državni odvjetnici	4	0	2	1	0	4
2	Općinski državni odvjetnici	5	0	1	0	1	5
	UKUPNO	8	0	3	0	0	11

3. Premještaji

Trajni premještaji

Tijekom 2022. godine objavljen je poziv za trajne premještaje zamjenika državnih odvjetnika, te su donijete odluke o premještaju četiri državnoodvjetnička dužnosnika.

Premještaji zbog preustroja

Tijekom 2022. godine Vijeće je donijelo odluku o premještaju trideset i sedam zamjenika državnih odvjetnika uslijed preustroja Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu (sad Općinsko kazneno državno odvjetništvo u Zagrebu) i osnivanja Općinskog građanskog državnog odvjetništva u Zagrebu.

4. Odluke o stegovnoj odgovornosti zamjenika državnih odvjetnika

U 2022. godini Vijeće je imalo u radu tri stegovna predmeta od kojih su dva okončana u 2022. godini.

	Zaprimljeno novih zahtjeva za pokretanje stegovnih postupaka	Postupci u kojima je zahtjev za pokretanje stegovnog postupka zaprimljen prije 01.01.2022.	Ukupno stegovnih predmeta u radu	Odluka o pokretanju stegovnog postupka	Odluka o stegovnoj odgovornosti		Izrečene stegovne kazne			Predmeti u kojima je postupak i dalje u tijeku	Obustavljen postupak	Podnijeto žalbi VSRH	Odluke VSRH o žalbama protiv odluke o stegovnoj odgovornosti			Odluke o udaljenju od dužnosti
					Zamjenik oglašen stegovno odgovornim	Zamjenik oslobođen odgovornosti	Novčana kazna	Ukor	Razrješenje od dužnosti				Ukinuta odluka Vijeća	Potvrđena odluka Vijeća	Preinačena odluka Vijeća	
Stegovni predmeti u DOV-u od 01.01.2022.-31.12.2022.	1	2	3	1	3	0	0	2	1	1	0	2	1	1	0	1

5. Izbori za članove Vijeća

Tijekom 2022. godine održani su izbori za članove Vijeća, a tehničku potporu Povjerenstvu za izbor članova Vijeća pružilo je Tajništvo vijeća.

6. Ocjene obnašanja dužnosti i prigovori na ocjene obnašanja dužnosti

Tijekom 2022. godine Vijeće je zaprimilo 103 ocjene obnašanja dužnosti.

Tijekom 2022. godine zaprimljen je jedan prigovor na ocjenu obnašanja dužnosti i okončan je postupak odlučivanja o jednom prigovoru na ocjenu obnašanja dužnosti koji je zaprimljen u tijeku 2021. godine, o kojim prigovorima je odlučeno na slijedeći način: jedan prigovor je odbijen i

ocjena potvrđena, a jedan prigovor je djelomično odbijen i djelomično prihvaćen te je u prihvaćenom dijelu ocjena preinačena.

7. Odobrenja za obavljanje druge službe ili posla uz obnašanje državnoodvjetničke dužnosti

Vijeće je tijekom 2022. godine dalo četiri odobrenja za obavljanje druge službe ili posla uz obnašanje državnoodvjetničke dužnosti dok u odnosu na pet zahtjeva odobrenje nije dano.

8. Izvješća o imovini (imovinske kartice)

Vijeće je i tijekom 2022. godine održalo više sastanaka s predstavnicima Ministarstva pravosuđa i uprave kao i brojnim drugim tijelima, a sve vezano uz unaprjeđenje aplikacije za podnošenje izvješća o imovini državnoodvjetničkih dužnosnika i njihovu provjeru.

Postupak zaprimanja izvješća o imovini kroz IKS aplikaciju i kroz redovitu poštu, iako postoji mogućnost elektronskog potpisa za sve državnoodvjetničke dužnosnike, a koji je nastavljen i tijekom 2022. godine i nadalje povećava obujam posla Tajništva Vijeća s obzirom na kadrovsku potkapacitiranost Tajništva koje ima sistematizirano jedanaest službeničkih mjesta, a tijekom većeg dijela 2022. godine imalo je zaposlena četiri službenika od kojih je jednom prestala državna služba u 2022. godini, a jedna službenica je krajem 2022. godine otišla na rodiljni dopust što znači da u Tajništvu, trenutno, posao obavljaju samo dva službenika, što, uz obim tekućeg posla, upitnim čini provedivost provjere izvješća o imovini u narednom razdoblju.

Upute za popunjavanje obrasca Izvješća o imovini u IKS aplikaciji kao i Upute za elektroničko potpisivanje izvješća o imovini pravosudnih dužnosnika dostupne su na mrežnoj stranici Vijeća, a Tajništvo Vijeća neprekidno je na raspolaganju velikom broju dužnosnika koji redovito traže pomoć oko popunjavanja izvješća o imovini.

Tijekom 2022. godine u Tajništvu je kroz IKS aplikaciju zaprimljeno 313 novih izvješća o imovini, potvrđeno je 306 izvješća, a odbijeno je 7 izvješća. Od svih zaprimljenih izvješća o imovini 180 ih je elektronski potpisano dok su preostala zaprimljena kroz redovitu poštu.

Izvješća o imovini i dalje su javno objavljena sukladno Pravilima o izmjeni Pravila o sadržaju obrasca izvješća o imovini državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika i načinu njegova podnošenja.

Postupak provjere izvješća o imovini započet je tijekom 2022. godine te je unatoč opisanoj potkapacitiranosti Tajništva pregledano 520 izvješća o imovini od ukupno 640 dužnosnika koliko ih je dužnost obnašalo tijekom ovog izvještajnog razdoblja. S obzirom na prethodno navedeno aktualno stanje kadrova Vijeća, upitna je održivost ovakvog trenda s jednim privremeno premještenim djelatnikom koji radi na provjeri istih.

9. Prisege

Tijekom 2022. godine održano je sedam svečanih činova prisege na kojima su pred Glavnom državnim odvjetnicom Republike Hrvatske prisezali državni odvjetnici koje je imenovalo Vijeće, a pred predsjednikom Vijeća zamjenici županijskih i općinskih državnih odvjetnika, te je prisegu položilo ukupno 50 državnoodvjetničkih dužnosnika i to:

- za zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske: 2 dužnosnika,
- za županijskog državnog odvjetnika: 1 dužnosnik,
- za zamjenika županijskog državnog odvjetnika: 14 dužnosnika,

za općinskog državnog odvjetnika: 5 dužnosnika i
za zamjenika općinskog državnog odvjetnika: 28 dužnosnika.

10. Ostali poslovi Vijeća

Evidencije

Sukladno odredbama Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću, Vijeće je i tijekom 2022. godine nastavilo s vođenjem Očevidnika svih državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, Izvješća o imovini državnoodvjetničkih dužnosnika, Evidencije stručnih usavršavanja državnoodvjetničkih dužnosnika i Evidencije mišljenja o psihološkoj sposobnosti kandidata.

Podzakonski akti

Predsjednik Vijeća tijekom 2022. godine donio je Izmjenu i dopunu Pravilnika o unutarnjem redu državnoodvjetničkog vijeća.

Upisnici

Vijeće vodi slijedeće upisnike:

DOVO – upisnik postupaka u kojima Vijeće donosi odluke o provedenim postupcima (31. prosinca 2022. godine zaključen s rednim brojem 91),

DOV – upisnik raznih predmeta (31. prosinca 2022. godine zaključen s rednim brojem 226),

POV – upisnik predmeta klasificiranih stupnjem tajnosti „povjerljivo“ (31. prosinca 2022. godine zaključen s rednim brojem 5),

OGR - upisnik predmeta klasificiranih stupnjem tajnosti „ograničeno“ (31. prosinca 2022. godine zaključen s rednim brojem 2) i

PPI – upisnik zahtjeva za pristup informacijama (31. prosinca 2022. Godine zaključen s rednim brojem 6).

Informacijska sigurnost

Tijekom 2022. godine savjetnica za informacijsku sigurnost održala je sigurnosno informiranje službenika i članova Vijeća, kao i sastanke s predstavnicima Ureda vijeća za nacionalnu sigurnost te je predala Evidencijsku karticu za Vijeće za 2021. godinu.

Pristup informacijama

Sukladno odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine, broj 25/13, 85/15, 69/22, u daljnjem tekstu: Zakon o pravu na pristup informacijama) Vijeće je donijelo Plan

savjetovanja s javnošću u 2022. godini koji je javno objavljen na stranicama Vijeća, a u prosincu 2022. godine donijelo je i Plan savjetovanja s javnošću u 2023. godini.

Tijekom 2022. godine Vijeće nije provelo niti jedno savjetovanje sa zainteresiranom javnošću.

U 2022. godini predano je Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2021. godinu.

Sukladno odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama, Vijeće je redovno putem mrežne stranice obavještavalo javnost o sazvanim sjednicama Vijeća, kao i o odlukama koje su na sjednicama Vijeća donijete.

Na mrežnoj stranici objavljeno je i Godišnje izvješće o radu Vijeća u 2021. godini.

Također su na mrežnoj stranici objavljeni svi propisi koji uređuju rad Vijeća.

Tijekom 2022. godine Vijeće je u radu imalo šest zahtjeva za pristup informacijama, o kojima je odlučeno na slijedeći način:

Zaprimljeno zahtjeva za pristup informacijama	Zahtjevi preneseni iz 2021.	Ukupno zahtjeva za pristup informacijama u radu u 2021.	Rješavanje zahtjeva						Zahtjevi preneseni u 2023.
			Usvojen zahtjev	Ustupljen zahtjev	Odbijen zahtjev	Odbačen zahtjev	Izdana obavijest	Djelomično usvojen i djelomično odbijen zahtjev	
6	0	6	4	0	1	0	0	1	0

U jednom predmetu Povjereniku za informiranje dostavljena je žalba podnositelja zahtjeva za pristup informacijama putem punomoćnice na rješenje Vijeća kojim je nakon provođenja testa razmjernosti odbijen njegov zahtjev za dostavu ocjena obnašanja dužnosti protukandidata u postupku imenovanja u kojem je sudjelovao, zajedno s odgovorom na žalbu i preslikom spisa predmeta. Do dana sastavljanja ovog izvješća nije zaprimljena odluka Povjerenika za informiranje.

Postupci pred sudovima

- Postupci pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske

Tijekom 2022. godine u tri predmeta Ustavnom sudu Republike Hrvatske su na njegov zahtjev dostavljeni spisi i očitovanja Vijeća povodom ustavnih tužbi na odluke Vijeća o imenovanjima nakon čega su zaprimljene odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske kojima su sve tri ustavne tužbe odbijene.

- Postupci pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske

Tijekom 2022. godine u jednom stegovnom predmetu zaprimljene su dvije odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske kojima su prihvaćene žalbe zamjenika protiv kojeg se vodi stegovni postupak i ukinute odluke Vijeća o stegovnoj odgovornosti žalitelja, te je predmet vraćen Vijeću na ponovni postupak.

U jednom predmetu zaprimljena je odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske kojom je odbijena žalba zamjenika protiv kojeg se vodio stegovni postupak kao neosnovana i potvrđena odluka Vijeća.

- Postupci pred upravnim sudovima

U 2022. godini zaprimljena je odluka Visokog upravnog suda Republike Hrvatske kojom je poništena odluka Upravnog suda u Zagrebu i presuđeno da se usvaja tužbeni zahtjev i poništava odluka Vijeća te se predmet vraća tuženiku na ponovni postupak.

Tijekom 2022. godine zaprimljena je presuda i rješenje Upravnog suda u Splitu kojom presudom se nalaže tuženiku Državnoodvjetničkom vijeću da u roku od 30 dana donese obrazloženu odluku o zahtjevu za obnovu stegovnog postupka koji se protiv tužiteljice vodio i dostavi je tužiteljici; a rješenjem se nalaže Vijeću da tužiteljici naknadi trošak upravnog spora u iznosu od 2.500,00 kn, u roku od 60 dana od dostave pravomoćne odluke o troškovima. Nakon što je Vijeće donijelo odluku kojom je odbilo zahtjev za obnovu stegovnog postupka protiv navedene odluke tužiteljica je pokrenula upravni spor te je zaprimljena presuda Upravnog suda u Splitu kojom je odbijena tužba tužiteljice za poništenje odluke Vijeća o obnovi postupka i potvrđena odluka Vijeća. Na navedenu odluku tužiteljica je podnijela žalbu Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske o kojoj odluka još nije donijeta.

Tijekom 2022. godine nakon dostave sudu odgovora na tužbu zaprimljeno je rješenje Upravnog suda u Splitu kojim je odbačena tužba tužiteljice za poništenje odluke Vijeća o trajnom premještanju jer se ne radi o upravnoj stvari. Na navedenu odluku tužiteljica je podnijela žalbu Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske.

Tijekom 2022. godine od Upravnog suda u Zagrebu zaprimljena je i tužba tužitelja protiv odluke Vijeća o uskrati odobrenja za obavljanje druge službe ili posla uz obavljanje državnoodvjetničke dužnosti na odgovor koji je uz spis dostavljen Upravnom sudu u Zagrebu na odluku koja do dana sastavljanja ovog izvješća nije zaprimljena.

Sudjelovanje u radu drugih tijela, prisustvovanje konferencijama, skupovima, savjetovanjima i sastancima

Predstavnici Vijeća sudjelovali su u radu Savjeta za sprječavanje korupcije.

Predstavnik Vijeća sudjelovao je u radu Upravnog vijeća Pravosudne akademije.

Predstavnik Vijeća sudjelovao je u Radnoj skupini za izradu Nacionalnog plana za razvoj pravosudnog sustava za razdoblje od 2022. do 2027.

Predstavnik Vijeća održao je sastanak s predstavnikom Europske komisije, službenikom Opće uprave za pravosuđe i potrošače, Uprave C Temeljna prava i vladavina prava, Odjela za Pravosudnu politiku i vladavinu prava, vezano uz aktivnosti Europske unije predviđene Europskim semestrom.

U prosincu 2022. godine predstavnica Vijeća i Tajnica Vijeća primile su u studijski posjet delegaciju Republike Kosovo.

Tijekom 2022. godine Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije (ARPA) kao tijelo nadležno za reviziju Nacionalnog plana opravka i otpornosti odradilo je terenski posjet vezano za provjeru ispunjenja pokazatelja NPOO M#214 Osigurani elektronički alati i odgovarajući administrativni kapaciteti za Državno sudbeno vijeće i Državnoodvjetničko vijeće kojem su prisustvovali službenici Vijeća koji rade na provjeri izvješća o imovini.

Tajnica Vijeća sudjelovala je na sastancima vezanim uz ispunjavanje mjera iz Nacionalnog plana opravka i otpornosti 2021.-2026.

Tajnica Vijeća sudjelovala je na sastancima sa predstavnicima Ministarstva pravosuđa i uprave, Državnog sudbenog vijeća, Središnjeg ureda za razvoj digitalnog društva, Porezne uprave, Središnjeg depozitarnog društva, Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo, Agencije za zaštitu osobnih podataka i Ultima d.o.o., vezanim uz unaprjeđenje IKS aplikacije za izvješća o imovini.

Tajnica Vijeća prisustvovala je Godišnjem savjetovanju Glavne državne odvjetnice Republike Hrvatske s županijskim i općinskim državnim odvjetnicima kao i Stručnom skupu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, Kaznenog odjela.

Agencija za zaštitu osobnih podataka održala je konferenciju na temu „GDPR – kamen temeljac digitalne budućnosti“ na kojoj je sudjelovala Tajnica Vijeća.

Tajnica Vijeća sudjelovala je u 2022. godini na Godišnjem savjetovanju službenika za informiranje.

Administrativna tajnica predsjednika Vijeća sudjelovala je u 2022. godini na jednodnevnom programu „Provedba ispitnih postupaka – napredni seminar namijenjen povjerenicima za etiku“.

Zapisnici o provedenom nadzoru financijsko-materijalnog poslovanja državnih odvjetništava

Vijeće je tijekom 2022. godine zaprimilo je 5 zapisnika o provedenom nadzoru financijsko-materijalnog poslovanja državnih odvjetništava.

Novinarski upiti

Vijeće je tijekom 2022. godine zaprimilo je 13 novinarskih upita na koje je odgovoreno u primjerenom roku.

Pritužbe na rad državnih odvjetnika i podnesci

Tijekom 2022. godine Vijeće je zaprimilo 55 pritužbi i primjedbi na rad državnoodvjetničkih dužnosnika i drugih podnesaka koje je kao nenadležno, uz obavijesti

podnositeljima o svojoj nenadležnosti ako podnesci nisu bili anonimni, dostavilo Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, odnosno drugim nadležnim tijelima.

PREDSTJEDNICA
DRŽAVNOODVJETNIČKOG VIJEĆA

Zeljka Mostećak

